

KIRKEOMGIVELSER

REGISTRERING AF KIRKEOMGIVELSER I RIBE AMT

Udgiver: Ribe Amt
Udgivet: November 2005
Oplag: 75 stk
ISBN: 87-7941-786-8
ISBN internet: 87-7941-787-6
Tekst og fotos: Den Antikvariske Samling
Lay out og tryk: Grafisk Service, Ribe Amt

Indhold

Indledning	3
Billund Kommune.....	7
Blaabjerg Kommune.....	17
Blåvandshuk Kommune	33
Bramming Kommune.....	45
Brørup Kommune.....	61
Esbjerg Kommune.....	71
Fanø Kommune.....	105
Grindsted Kommune	111
Helle Kommune	129
Holsted Kommune	147
Ribe Kommune	161
Varde Kommune	193
Vejen Kommune	207
Ølgod Kommune	225
Litteratur	241

Kirkerne udgør den største kulturhistoriske skat inden for bygningskulturen i Danmark. Byggeriet af stenkirker blomstrede kraftigt op i perioden fra ca. 1150 - 1250, og som noget enestående på europæisk plan er hovedparten af disse kirker bevaret til i dag. I denne periode var det den romanske arkitektur, der rådede. Efter midten af 1200-tallet og frem til slutningen af 1800-tallet var behovet stort set mættet, og der blev kun bygget få nye kirker. Fra midten af 1800-tallet og frem blev der på grund af samfundets udvikling atter behov for flere kirker. Det var i første omgang især på landet og i de største byer, men i løbet af 1900-tallet blev det hovedsagelig i byerne kirkebyggerierne foregik. Arkitekturen ændrede sig markant i løbet af 1900-tallet, hvor man efterhånden forlod den traditionelle kirkegrundplan og i stedet skabte og fortsat skaber mange spændende kirkebygninger i en nytænkende arkitektur. På trods af de mange nyere kirkebygninger udgør de middelalderlige kirker dog stadig langt hovedparten af landets kirker.

De romanske landsbykirker er stort set alle bygget efter samme grundprincip bestående af kor, skib og for en dels vedkommende tillige apsis. Enkelte kirker har fra begyndelsen også haft et tårn, hvilket dog ikke er tilfældet i Ribe Amt. Den typiske udvikling i kirkernes bygningshistorie er, at der i senmiddelalderen (14-1500-tallet) blev tilføjet et tårn mod vest og et våbenhus ud for skibets oprindelige syd- eller norddør. I visse tilfælde blev der tillige bygget et sakristi som regel ved korets nordmur. Udover de markante tilbygninger har kirkerne ofte gennemgået flere større eller mindre reparationer eller ændringer.

Selvom kirkerne groft sagt er bygget over samme skabelon, er der ikke to kirker, der er ens. Faktisk er der en rigdom af variationer at finde mellem de enkelte kirker, hvilket kraftigt fremhæver den store kulturhistoriske værdi, kirkerne udgør. Hermed bliver de alle uden undtagelse at betragte som umistelige.

Kirkerne blev placeret i landskabet på en måde, så de kunne fungere som det samlingssted, de var. Oftest valgte man en landsby. Man tog også gerne hensyn til de landskabelige træk, som f.eks. et højdepunkt, så det var muligt at se kirken på lang afstand. I visse tilfælde kan kirken oprindeligt have stået mere eller mindre alene, hvor landsbyen først senere er vokset op omkring den. I andre tilfælde er landsbyen omkring kirken forsvundet, og kirken står derfor nu alene.

Kirkerne og den kirkelige institution har fra kristendommens indførelse i landet og til engang i løbet af 1900-tallet haft en stor indflydelse og til tider været en autoritær magt i samfundet. Dette afspejler sig i kirkebygningerne og i billedet af landsbyen før udskiftningen, hvor gårdenes lave bygninger står i kontrast til den forholdsvis store og stærkere kirkebygning som oftest understreget af et opadstræbende tårn. Det samspil kirkerne dengang havde med omgivelserne, er en del steder efterhånden sløret af de nyere tiders byggerier: større landbrugsbygninger, andelsmejerier, korn- og foderstofbygninger, jernbanestationer, beplantninger m.m. De fleste steder har kirkerne dog ikke mistet deres dominans fuldstændigt, og for at opretholde det visuelle og historiske indtryk af kirken i dens omgivelser bør den dominans, den har tilbage, bevares eller om nødvendigt og muligt styrkes. Herved kan kirken på en overbevisende måde fortsat indgå i det moderne kulturlandskab som et vigtigt element.

I Ribe Amt er der 103 kirker, hvor langt de fleste er landsbykirker med nær tilknytning til det åbne land. Kun tre af de middelalderlige kirker er købstadskirker, nemlig Ribe Domkirke, Skt. Katharinæ Kirke i Ribe og Skt. Jacobi kirke i Varde. Enkelte landsbykirker er tidligt i 1900-tallet fuldstændig ombygget og udvidet til købstadskirke-størrelse i takt med at landsbyen voksede. Et godt eksempel herpå er Grindsted Kirke. Her har kirken samtidig mistet sin nære tilknytning til landskabet. Andre middelalderlige landsbykirker er blevet "opslugt" af Esbjerg og har derved mistet deres tilknytning til landskabet. Samtidig er der i Esbjerg bygget nye kirker, der så vidt muligt indordner sig som bykirker/ købstadskirker.

Registranten

I den efterfølgende registrant er hver kirke i Ribe Amt og dens omgivelser beskrevet i følgende punkter:

- Kirkebygningens udseende og arkitektur med en kort bygningshistorisk redegørelse.
- Kirkens område. (Kirkegård og arealer i umiddelbar tilknytning til kirken)
- Kirken og landsbyen. (Kirkens næromgivelse)
- Kirken og landskabet. (Kirkens fjernomgivelse)

Kirkens område

Kirkens område indbefatter udover selve kirkebygningen kirkegården og dens afgrænsning, bygninger med tilknytning til kirken, beplantning, parkeringsplads og andre arealer til kirkens brug samt mindre arealer af en sådan karakter, at selv små ændringer vil have afgørende betydning for miljøet omkring kirken.

Kirken og landsbyen

Som kirkens næromgivelse forstås det område, der ligger i nær tilknytning til kirken. Det er f.eks. de bygninger, som ligger med umiddelbart udsyn til kirken enten som direkte nabo eller som genbo på den anden side af en vej eller mindre, åbent område ved kirken. Et sådant område vil naturligvis også indgå i næromgivelsen, også selvom det ikke afgrænses af en randbebyggelse, men måske af levende hegn eller anden beplantning. I tilfælde hvor der er tale om små, sluttede landsbybebyggelser kan hele landsbyen indgå som kirkens næromgivelse. Den gamle landsbystruktur kan også være velbevaret som en del af en nu større bebyggelse. Her kan det være relevant at lade hele den gamle landsbydel indgå i kirkens næromgivelse. Nogle kirker ligger i udkanten af en landsby og har derfor åbne landområder som nabo på mindst en af siderne. Her vil det være af meget stor betydning at bevare dette område åbent. En del af et sådant område vil derfor blive indregnet som kirkens næromgivelse.

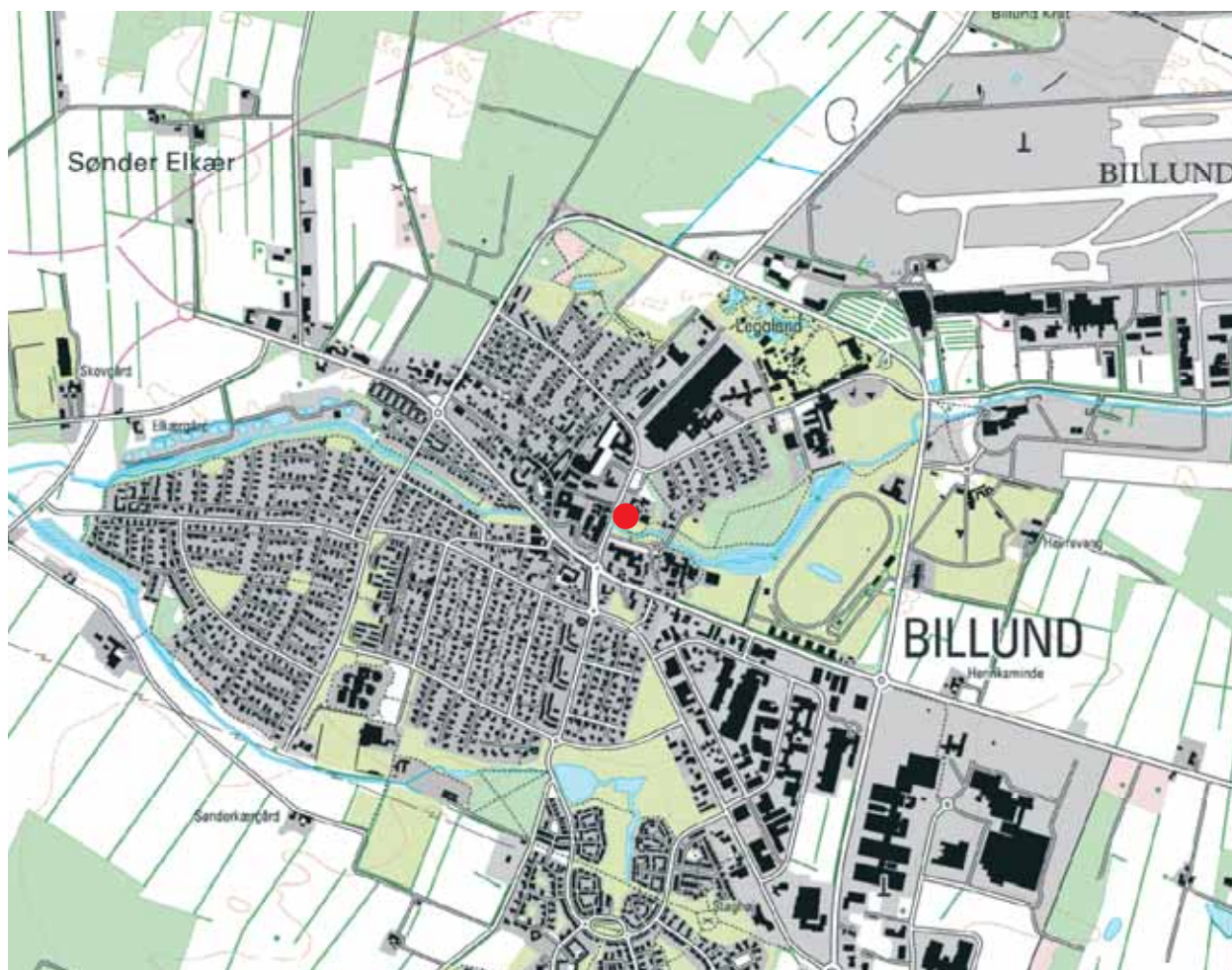
Det er især vigtigt i nærområdet, at der er et fint indblik til kirken, men også at der fra kirken og kirkegården er et fint udsyn ud på omgivelserne. Derfor er valg af arkitektur og materialer af stor betydning ved eventuelle ændringer af områdets bygningsmasse. Desuden skal der være en nøje overvejelse om beplantningen i området.

Kirken og landskabet

Som kirkens fjernomgivelse forstås det område, hvor kirkebygningen har betydning for landskabet. I mange henseender drejer det sig om det område, hvor kirken er synlig, men i visse egne vil kirken kunne ses fra lang afstand, og her vil grænsen gå der, hvor kirkens betydning for landskabet ikke længere er afgørende, som regel op til ca. 1 km fra kirken. Fjernomgivelserne vil ofte bestå af åben agerbrugsland, hvor udsynet til kirken er frit, men nogle steder kan mindre beplantninger, forskellige former for bebyggelse og lokale højdeforskelle "skygge" for kirken i mindre pletter. Disse mindre pletter vil dog blive medtaget under fjernomgivelserne. For ikke at forringe kirkernes dominans i området er det vigtigt, at de frie arealer i så vid udstrækning forbliver frie.

Fjernomgivelsernes ydre grænse er trukket enten der, hvor udsynet til kirken generelt ophører, hvilket ofte vil være terrænkanter, skovbryn, markante hegn eller tættere bebyggelse, eller hvor kirken ikke længere har en vigtig betydning for landskabet.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Billund Kirke set fra syd/sydvest

Billund Kirkes omgivelser

Kirken

Billund Kirke er opført i 1971-73 som filialkirke til Grene Kirke efter tegninger af arkitekterne Einar B. og Kuno Meilby. Kirken indgår som en del af et større center med bl.a. teater, bibliotek og børnehave og er bygget i en moderne arkitektur. Materialerne er beton og tegl, og murene forskyder sig parallelt eller vinkelret på hinanden omkring den centrale rektangulære kirkesal. Murene forbindes udadtil af brede og smalle vinduespartier dannet af slanke betonskiver fra gulv til loft. Kirken har fladt tag. Nordvest for kirkebygningen står der et klokketårn bestående af to høje, slanke betonskiver, som bærer klokkehuset. Kirkens mure står i rå mur, og betonelementerne er hvide.

Kirkens område

Centret med kirken ligger i Billunds centrum, men er trukket lidt væk fra butikscentrene. Mod syd og øst er kirken omgivet af et grønt parkområde, hvor der i den sydlige del løber en bæk. Terrænet skråner fra bækken og op mod kirken, hvilket styrker kirkens markering fra denne side. Sydvest for kirken, på den anden side af Hans Jensens Vej, er der en Super Brugsen og et pizzeria. Begge dele ligger som lave forholdsvis beskedne bygninger, som ikke virker dominerende over for kirken. Nord for centret er der en parkeringsplads. Kirkens placering som en del af centret er pænt og ordentlig, og området omkring centret er ligeledes med til at skabe en god oplevelse af kirken.

Billund Kirke set fra nord/nordvest

Kirken og byen

Centrets placering i byen bevirker at kirken ikke markerer sig særlig meget fra den største del af byen. Kun fra de nærmeste områder er den synlig. Her er det vigtigt, at parkområdet holdes i en pæn stand, og at bevoksningen holdes på en måde, så den ikke med tiden skærmer for meget af for kirken. Ligeledes er det vigtigt, at Brugsen og pizzeriaet fastholder den diskrete facade mod kirken, hvor reklameskilte og lignende ville være skæmmende. På lidt længere afstand markerer kirken sig bedst fra vest, hvor det er muligt at se tårnet fra Centervej, der løber forbi butiksområdet og op mod kirken.

1:10.000

● *Kirkens placering*

Grene Kirke set fra nord

Grene Kirke set fra sydøst

Grene Kirkes omgivelser

Kirken

Grene Kirke er opført i 1891 i Elkær efter tegninger af arkitekt Johan Christian Füssing. Den erstatter den middelalderlige kirke, der lå i Grene. Kirken er opført af teglsten i nyromansk stil og består af kor og et skib, der oprindeligt havde våbenhus mod vest og en muret tagrytter vestligst på taget. Murene er inddelt med liséner og afsluttet af tand-snitfriser under gesimsen. I 1991 blev våbenhuset erstattet af et tårn med pyramidespir, og ved denne lejlighed blev tagrytteren nedrevet. Kirken står i rå mur, og taget er tækket med skifer med undtagelse af tårnet, som har kobbertag.

Kirkens område

Kirken ligger let hævet i landskabet og er placeret lidt vest for midten af kirkegården. Kirkegården er mod nord og vest afgrænset af en groft pudset mur, mod vest af en bøgehæk og mod syd af et trådhegn samt en tætklipet buskbeplantning. Øst for bøgehækken er kirkegården i nyere tid blevet udvidet. Mod syd og vest er der flere større og mindre træer, og man bør her være opmærksom på, at de ikke med tiden kommer til at skærme for meget af for indsigten til kirken fra syd og dermed også den fine udsigt over de åbne arealer omkring Grindsted Å, som løber syd om kirken. Vest for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads. Syd for parkeringspladsen er der et rødstens ligkapel, og længere mod syd en tilsvarende bygning til kirkens personale. Bygningernes arkitektur harmonerer fint med kirken, så deres markante størrelse virker ikke dominerende. Nord for Løvlundvej, der løber nord om kirken, er der ligeledes en række parkeringspladser belagt med asfalt. Det ville forbedre kirkens område, hvis parkeringspladserne var grusbelagte, da de sammen med vejen danner et bredt asfaltareal, der virker fremmed i de landlige omgivelser.

Kirken og nærområdet

Kirken ligger næsten frit i det åbne landskab, og kun mod nordvest er der nogle få huse. Da det er de eneste bygninger, som ses sammen med kirken, er det især vigtigt, at de holdes i en stand, så de ikke skæmmes kirkens nærmeste omgivelser. Mod syd er der en meget smuk udsigt over engområderne langs Grindsted Å, og dette miljø bør absolut bevares. På samme måde er det vigtigt at bevare det frie udsyn over de åbne arealer i de øvrige retninger. Derfor skal eventuel nybebyggelse overvejes meget nøje.

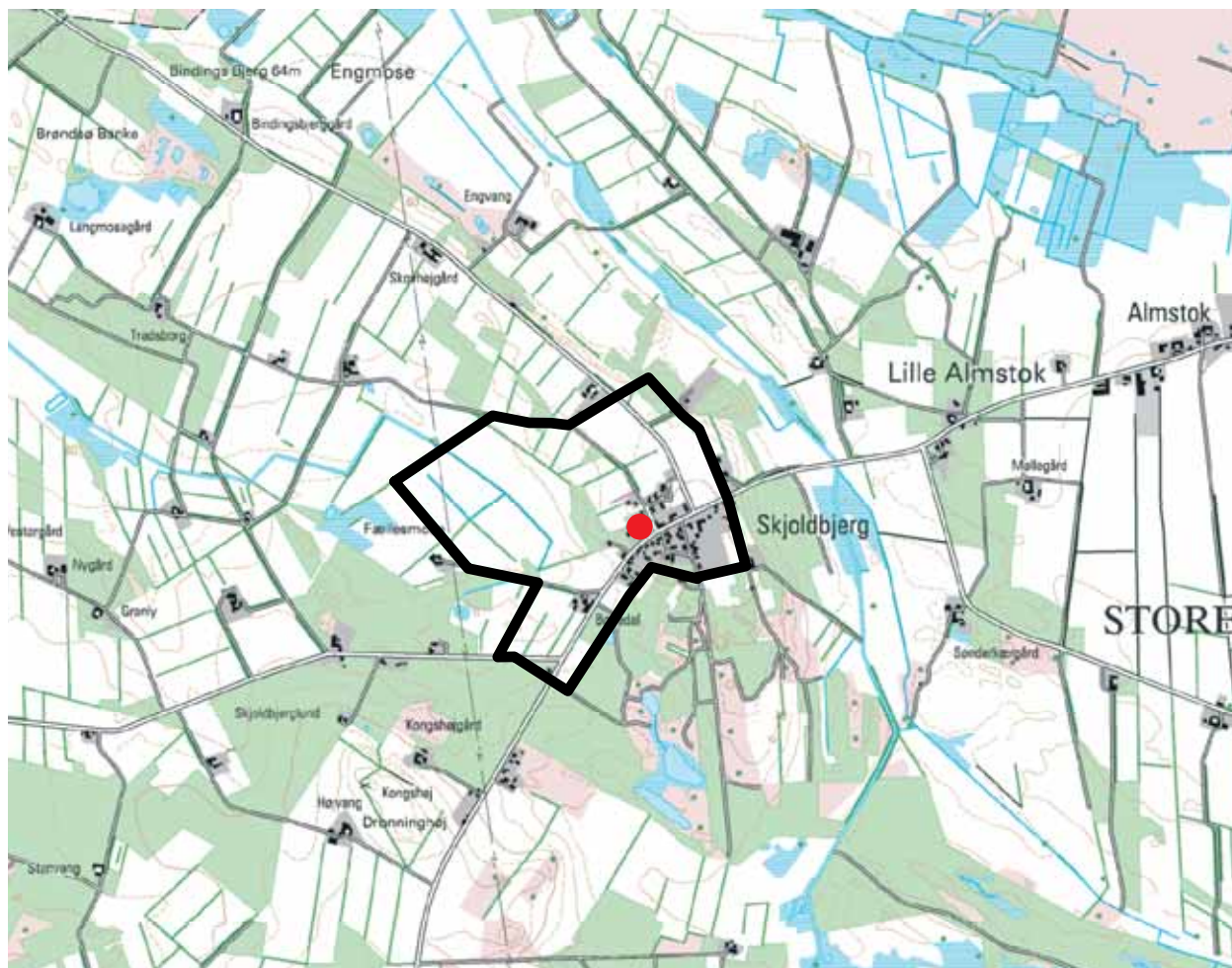
Kirken og landskabet

Kirken markerer sig meget i det åbne landskab i op til 1 km omkreds næsten hele vejen rundt. Mod vest og nord afgrænses dette af skovområder. Dette er med til at afskærme kirkens omgivelser fra det voksende Billund. Særlig smukt ligger kirken i forhold til engområderne syd for, hvorfra den markerer sig betydeligt på grund af dens høje placering i forhold til å-dalen. De åbne arealer bør bevares åbne især mod syd, hvor de vel heller ikke er truede.

Grene gamle kirkegård

Ca. 2 km sydvest for Grene Kirke ligger tomten af den gamle kirke, hvor kirkegården er bevaret med kirkegårdsdige og enkelte gravsteder. Man bør her være opmærksom på at gården, som ligger umiddelbart nord for, holdes i en stand, der ikke skæmmes det ellers fredfyldte, historiske og naturskønne sted. Ligeledes bør bevoksningen på kirkegården ikke øges, da den så vil hindre overblikket samt ødelægge de jordfaste fortidsminder, der altid knytter sig til en kirketomt og kirkegård.

Skjoldbjerg Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Skjoldbjerg Kirke set fra nord/nordøst

Skjoldbjerg Kirke set fra nord/nordvest

Skjoldbjerg Kirkes omgivelser

Kirken

Skjoldbjerg Kirke, filialkirke til Vorbasse Kirke, er opført i 1919-21 efter tegninger af arkitekt Harald Lønborg-Jensen. Kirken er bygget af kløvet kamp og består af apsis, kor, skib, tårn mod vest og våbenhus syd for tårnet. Tårnets øverste stokværk er trukket lidt ind og er muret af teglsten. Overgangen til dette stokværk er afdækket med vingetegl. Hele kirken er hvidkalket på et tyndt lag puds, og de rå materialer fremtræder derved således, at kirken får et meget rustikt præg. Tårnet er afsluttet med et kuppelspir beklædt med bly, og resten af kirken er teglhængt.

Kirkens område

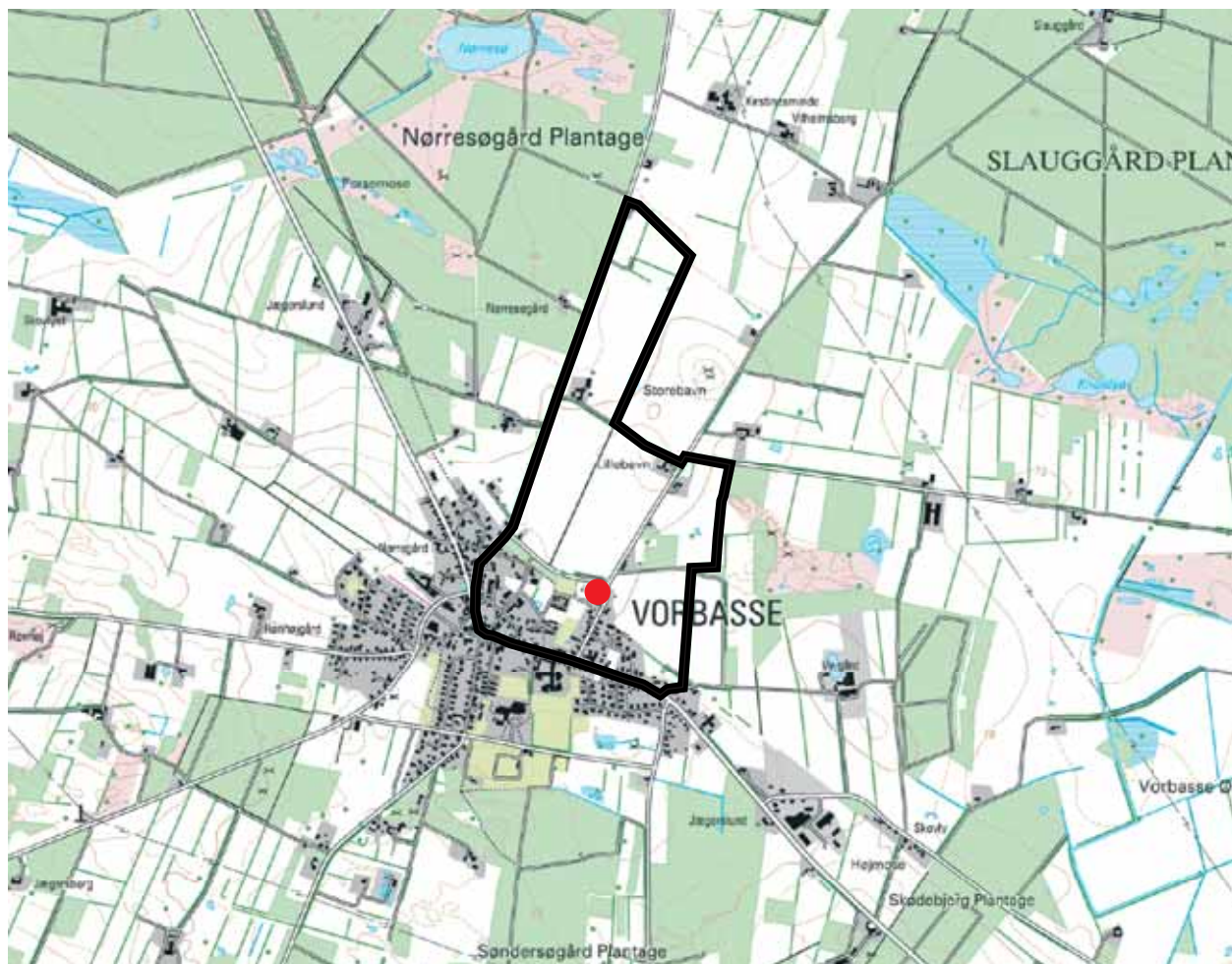
Kirken ligger på en flad højning i landskabet, som skråner mod sydvest og vest. Kirkegården, som næsten kun har gravsteder i den østlige og sydlige del, er mod Skjoldbjergvej og Kolonivej henholdsvis syd og øst om kirken afgrænset af en kampestenmur, pudset indvendigt. Den øvrige del er afgrænset af bøggehæk og trådhegn. Inden for kirkegårdens afgrænsning er der en række fintstynede små træer, som med deres store indbyrdes afstand på ingen måde skærmer for indsiget til kirken. Mod vest og sydvest er der en læbeplantning med større træer. Nogle af træerne mod sydvest burde fjernes, da de om sommeren skærmer for den fine indsiget til kirken, der er fra Skjoldbjergvej i sydvestlig retning. Sydvest for kirken er der et nyere ligkapel, og et nyere hvidkalket hus til kirkens personale er bygget nord for kirken. Øst og nord for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads sammenhængende med Kolonivej øst om kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordvestlige del af den lille landsby og er hovedsagelig omkranset af parcelhuse. Mod øst er der dog en ældre købmandshandel, nu ændret til saddelmager og lædervarehandel, op mod parkeringspladsen. Byen vokser udad langs Kolonivej, og eneste nære forbindelse mellem kirken og det åbne land er mod nordvest, hvilket dog kun bemærkes om vinteren, når der ikke er løv på læbeplantningen. Kirken markerer sig stort set kun fra de nordøstlige dele af byen samt fra de helt nære omgivelser. Fra de øvrige af byens områder er kirken kun glimtvis synlig. Parcelhusene i kirkens nærmiljø dominerer ikke i størrelse over kirken, men man skal være opmærksom på at uheldige tiltag let kan skade kirkens nære omgivelser.

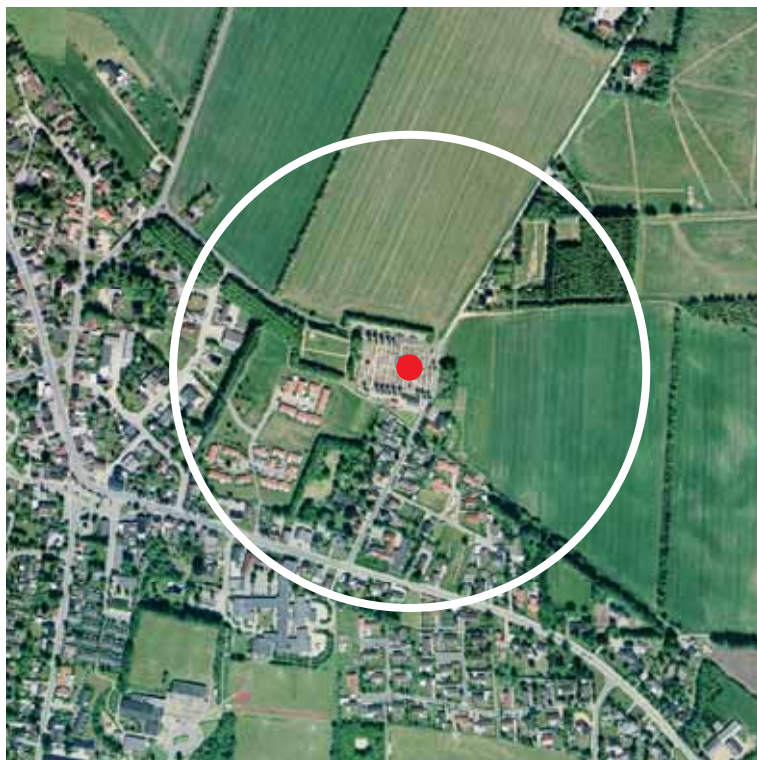
Kirken og landskabet

I det omgivende landskab markerer kirken sig stort set kun fra de nordlige og nordvestlige områder. I de øvrige retninger skærmer beplantningen fra bebyggelsen samt læhegn og skove. Særlig fint ses kirken, når man kommer ad Skjoldbjergvej fra sydvest, hvor den ligger lige i vejens akse. Dog bør der tyndes ud i de førnævnte træer ved kirkegårdens sydvesthjørne, så den fine indsiget også kan opleves om sommeren. Dette bør opprioriteres, da det næsten er det eneste sted, hvorfra kirken fra offentligt tilgængelige steder kan opleves på lang afstand.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Vorbasse Kirke set fra nord/nordvest

Vorbasse Kirke set fra sydvest

Vorbasse kirkes omgivelser

Kirken

Vorbasse Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og et ganske lille skib fra den romanske periode. Bygningen har været ret lav. I begyndelsen af 1500-tallet blev den oprindelige vestgavl nedrevet, og der blev i forlængelse af skibet tilføjet et tværskib og vest derfor et tårn med spir. Tårnet er ombygget flere gange og har nu saddeltag. Nordre korsarms gavlspejs er prydet med syv højblændinger; søndre korsarm blev skalmuret i 1883-85. I forbindelse med kirkens udvidelse blev de romanske mure forhøjede til deres nuværende højde. Til- og ombygningerne er alle udført i munkesten. I 1848 blev der opført et våbenhus ud for søndre korsarms dør som erstatning for et ældre, sandsynligvis af bindingsværk. Tårnet, søndre korsarm og kvaderpartierne i skibets og korets syd- og østmur står i rå mur. Våbenhuset, nordre tværskib og det øvrige af skib og kor er hvidkalkede. Hele kirken er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige. Mod vest er kirkegården udvidet med et areal, som er omkranset af et læhegn af gran. På indersiden af diget mod syd samt den vestre del mod nord er der en række birketræer, der står med en afstand, så de ikke skærmer helt for kirken om sommeren. Et læhegn et stykke nord for kirkegården skærmer for udsigten fra og indsigten til kirken. I den vestlige del af den gamle kirkegård er der et ligkapel opført i røde teglsten og tegltag. Kapellet er enkelt i arkitektur, men falder dog alligevel lidt ved siden af, uden dog at være skæmmende. I nogle lave hvidkalkede bygninger syd for kirkegården er der lokaler til kirkens personale. Bygningernes arkitektur falder godt ind i omgivel-

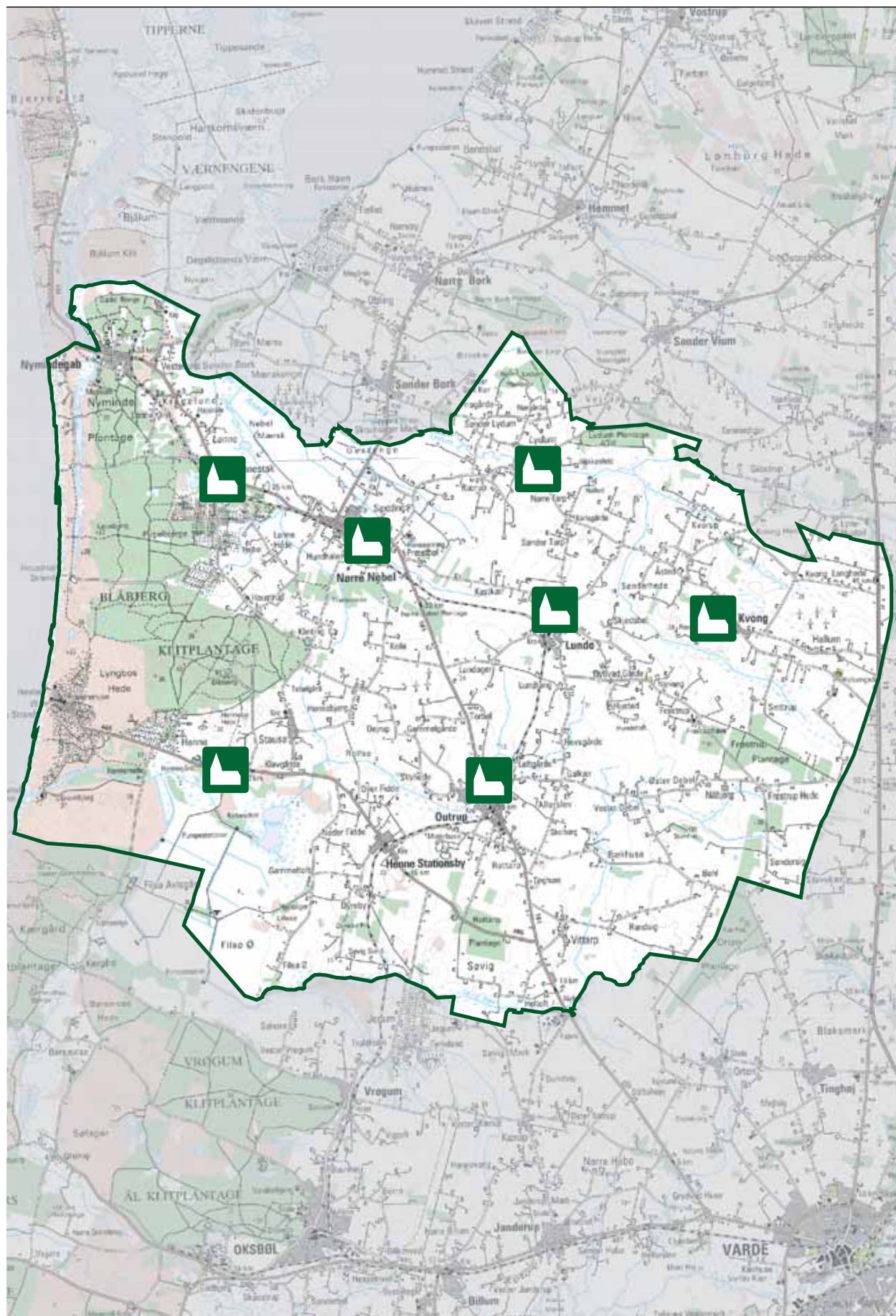
serne, men det er lidt ærgerligt, at de tager en del af indsigten til kirken, når man kommer fra syd. I forbindelse med disse lokaler er der en flisebelagt parkeringsplads, som er anlagt på en fin måde i forhold til de hvidkalkede bygninger. En asfaltbelagt parkeringsplads er desuden anlagt nord for vejen nord om kirken.

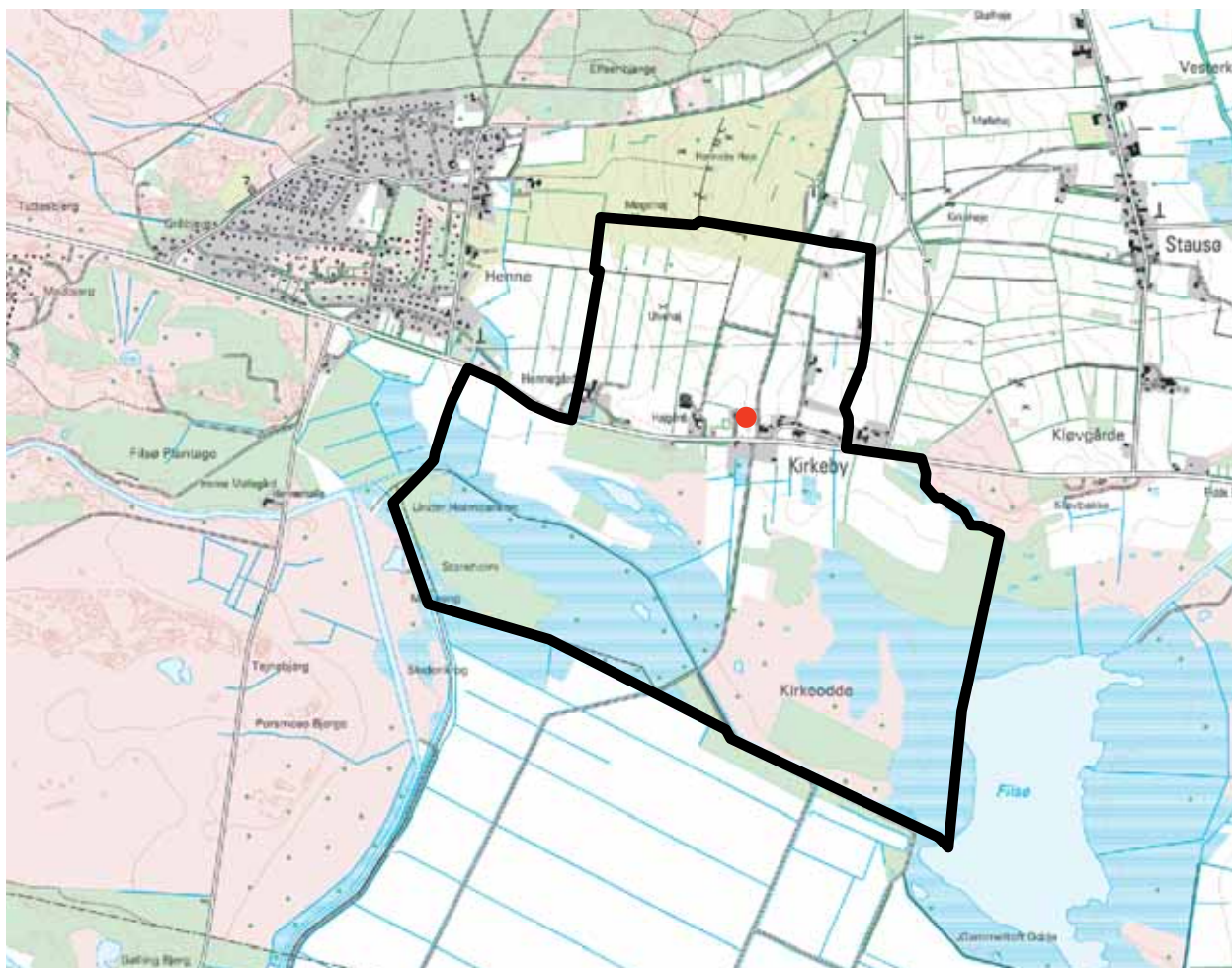
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordøstre udkant af byen og grænser op til det åbne land mod øst og nord. Sydvest for kirken er der et åbent areal med græsplæne, som grænser op til et nybyggeri med lave rækkehuse. Deres beskedne højde sikrer, at de ikke svækker kirkens dominans over området. Mod sydøst er der et meget velholdt nedlagt landbrug, som styrker kirkens forhold til det åbne land. I området syd for kirken bør man undgå at bygge mere, eller sørge for at det, der eventuelt skal bygges, på ingen måde kommer til at skade kirkens omgivelser. Det er mod syd kirkens dominans over nærområdet er størst. Fra byen markerer kirken sig ikke meget, og kun enkelte steder er det muligt at se den mellem bebyggelse og træer.

Kirken og landskabet

Kirken er på trods af dens størrelse ikke markant fra særlig mange steder i det omgivende landskab. Fra de to veje nordnordøst ud af byen er kirken synlig, med kunne ligge meget markant, hvis ikke læhegnet nord for den nordre parkeringsplads havde været der eller haft den størrelse. Her burde man overveje at åbne op nogle steder og dermed styrke kirkens dominans over det åbne land. Det åbne land mod øst og nord bør bevares åbent.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

*Henne Kirke set fra sydvest**Henne Kirke set fra syd*

Henne Kirkes omgivelser

Kirken

Henne Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I anden halvdel af 1200-tallet er både koret og skibet forlænget mod henholdsvis øst og vest. Koret fik mod øst et tregruppevindue med en tilsvarende tregruppeblænding over i gavlspidisen. Skibets udvidelse samt korudvidelsens syd og nordmur er af granitkvadre, mens korets østgavl nederst er af granitkvadre og fra vinduerne og op af munkesten. I 1400-tallet blev der i skibets vestende tilføjet et tårn af munkesten. Tårnet har sadeltag, og gavlene er prydet med blændinger og savskifter. Våbenhuset foran skibets syddør er ligeledes fra 1400-tallet og er opført af granitkvadre og tegl. Gavlspidisen er prydet med slanke blændinger. Tårnet, våbenhuset og teglstenspartiet i korets østgavl er hvidkalkede, og resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er højt og smukt beliggende på den nordlige del af kirkegården, som i nyere tid er udvidet mod syd ned til Strandvejen. Kirkegården er omkranset af dels vold og dels stendige. Flere steder omkring kirkegården er der en beplantning, der mod nord danner et læhegn og i andre retninger er mere spredt. Beplantningen skærmer fra flere retninger især om sommeren en del for indsigten til kirken i de nærmere omgivelser. Mod syd er eneste skærmende beplantning nogle enkeltstående træer tæt syd for kirken. De danner fra nogle vinkler et smukt element på kirkegården, så det kan diskuteres om der skal tyndes ud. Mellem den gamle og nye kirkegård er der en bøgehæk, som fra den nye del af kirkegården og fra vejen dækker for det meste af kirkens mure. Det ville her være ønskeligt, at hækken blev beskåret til en lavere højde. Mod

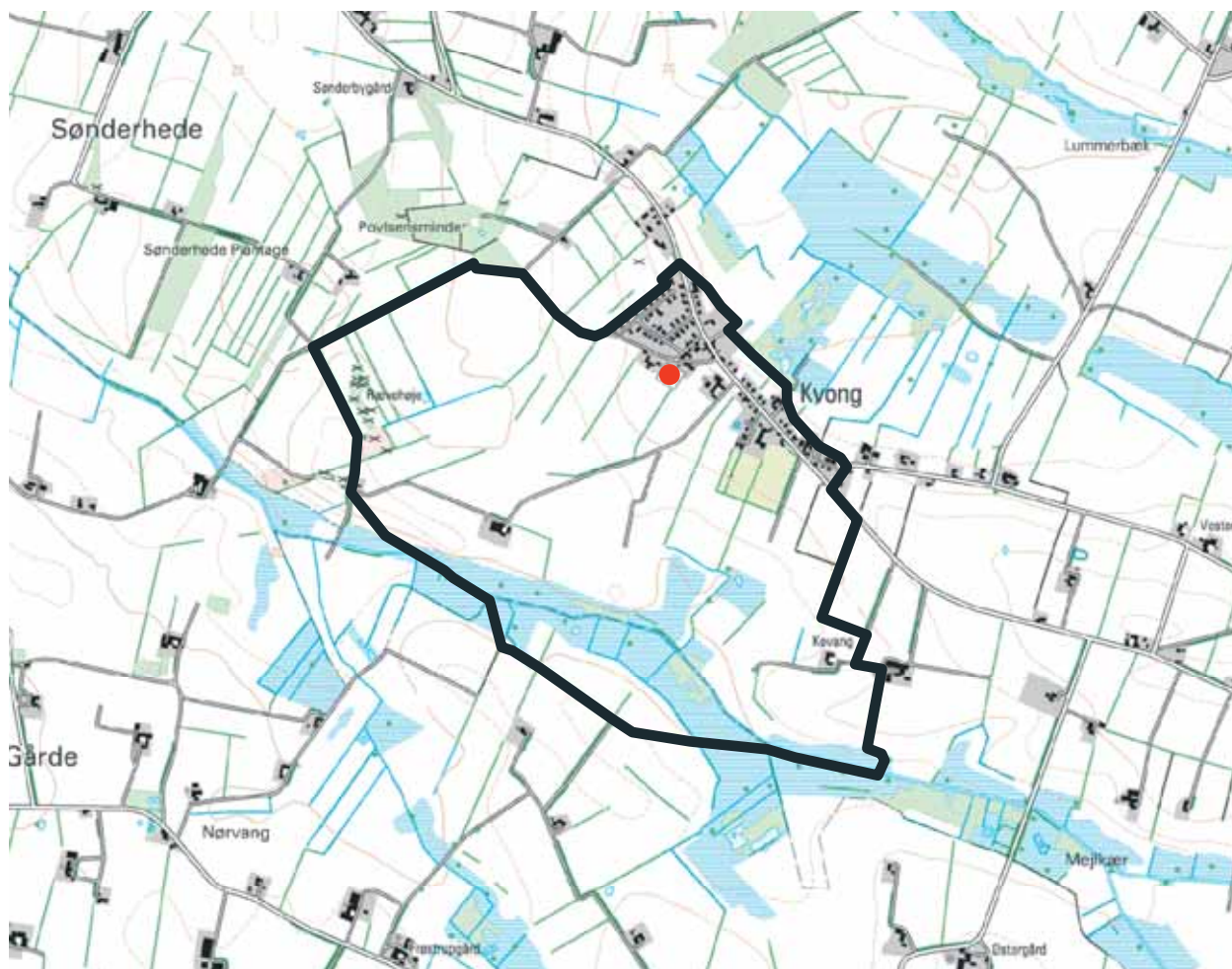
sydvest er der for meget beplantning, som dækker for kirken fra indkørslen til parkeringspladsen vest for kirkegården. På nuværende tidspunkt er der dog ved at blive tyndet ud i beplantningen, og således er der åbnet en del op mod øst. Vest for kirken er der uden for kirkegården og nord for parkeringspladsen en hvidkalket teglhængt bygning med materialeplads til graveren.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i forbindelse med Henne Kirkeby, der består af en spredt bebyggelse af velholdte gamle stråtekte gårde og enkelte nyere huse. Øst for kirken ligger den gamle meget velholdte og stråtekte kro, og fra sydøst danner den med kirken et meget fint og bevaringsværdigt miljø. Syd for kirken ligger ligeledes en meget velholdt stråtekt ældre landejendom, som styrker det fine miljø. Mod vest og nord grænser kirken op til det åbne land, hvis arealer dog brydes af flere læhegn. De åbne arealer bør bevares åbne. Det ville være ønskeligt at noget af den beplantning, som står i omgivelserne omkring kirken ville blive udtyndet lidt for at styrke kirkens dominans i dens nære omgivelser.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig fra mange sider og i sydøstlig og sydlig retning ses den på lang afstand over de åbne arealer. Generelt er det kun tårnet, som er synligt over trækronerne, og kommer man tættere på, dækker bevoksningen efterhånden for kirken. Noget vil kunne forbedres ved en udtynding eller beskæring af læhegnet ved kirkegårdens nordgrænse.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Kvong Kirke set fra øst

Kvong Kirkes omgivelser

Kirken

Kvong Kirke er opført af granitkvadre på en granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Der er bevaret i alt seks romanske vinduer, hvoraf de tre er tilmuret enten udvendig eller indvendig. Omkring 1500 er der i vest tilføjet et tårn af teglsten med saddeltag. Ud for skibets norddør er der i 1851 opført et våbenhus af teglsten som erstatning for et ældre af bindingsværk. Tårnet og korets gavltrekanter er hvidkalkede, mens resten af kirken står i rå mur. Der er tegltag på tårnet og våbenhuset, hvorimod kor og skib er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige. Mod øst er der en ca. 3 m høj hæk, og mod syd en hæk på knap 2 m. Der er et fint forhold mellem hækken og kirkegården, men desværre skærmer den noget for udsigten over det åbne land. Måske var det muligt at beskære hækken til en lidt lavere højde. Den meget velholdte kirkegårds beplantning er veltrimmet, de gamle træer, er kraftigt stynede, så de ikke dækker for udsigten til kirken. Nordøst for kirkegården er der to hvidkalkede, mindre bygninger med tegltag, som udgør henholdsvis ligkapel og materielhus til graveren. Bygningernes diskrete arkitektur og materialer samt deres lidt tilbagetrukne placering er i fin overensstemmelse med kirkens område. Nord for kirkegården er der en grusbelagt parkeringsplads, hvorfra der også er indkørsel til gården vest for kirken.

Kvong Kirke set fra sydøst

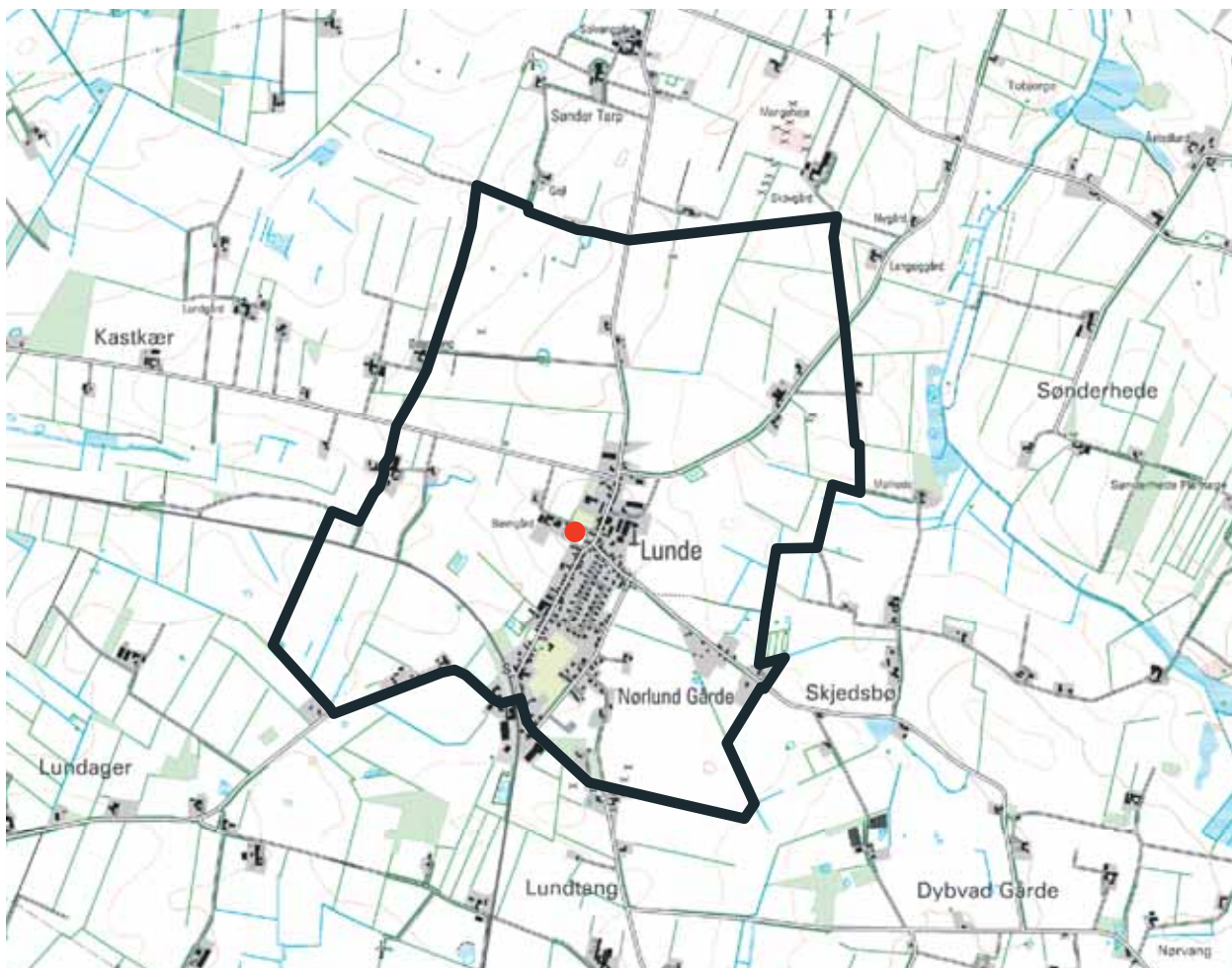
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den sydlige udkant af byen og grænser op til det åbne land mod syd og sydvest. Den nærmeste bebyggelse består af gårde og stuehuse samt ældre og yngre huse. I kirkens nærmeste omgivelser fornemmer man dens tilhørsforhold til en ældre landsby, der levede af landbrug samt til det åbne land. Disse nærmeste omgivelser må ikke ændres på en måde, så denne kulturhistorie forsvinder, og der bør ikke bygges eller beplantes i de åbne landområder omkring kirken. Samtidig er det ønskeligt, at kirkens nærmeste omgivelser vedblivende må holdes i den fine stand de har på nuværende tidspunkt. Kirken markerer sig ikke meget i den øvrige del af landsbyen, men kan indimellem ses mellem bebyggelsen.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig særdeles flot mod syd og sydvest, hvor den endda nogle steder kan ses tydeligt fra meget lang afstand. Derimod skærmer byen af mod nord, hvor kirken praktisk talt ikke er synlig. Enkelte steder ses kirken eller dens tårn også fra øst og nordvest.

Lunde Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Kirkebyggelinie

Lunde Kirke set fra sydvest

Lunde Kirkes omgivelser

Kirken

Lunde Kirke er opført af granitkvadre på en granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I senromansk tid blev skibet forlænget mod vest hovedsagelig af granitkvadre. I 1400-tallet blev der tilføjet et sakristi ved korets nordmur, et tårn i skibets vestende og et våbenhus ud for skibets syddør. Tilbygningerne er opført af granitkvadre nederst og munkesten øverst, og tårnet har saddeltag. Murpartierne med granitkvadre står i rå mur, mens de øvrige partier er hvidkalkede. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken er placeret på det højeste punkt nordligt på kirkegården, som er omkranset af et stendige. Langs det nordre stendige står en række træer, som delvist tager indsigten til kirken om sommeren, men kirken ses dog tydeligt mellem stammerne. Mod vest er der en let spredt beplantning med træer, som også skærmer noget af for kirken. I det nordvestre hjørne af kirkegården er der tre små, hvidkalkede bygninger med tegltag. Bygningerne rummer henholdsvis ligkapel og materielhus til graveren. Øst for kirkegården er der en større, grusbelagt parkeringsplads, der også bruges af forsamlingshuset nord for parkeringspladsen. Området er velholdt.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordvestlige del af byen og grænser op til det åbne land mod sydvest og nordvest, mens der direkte vest for kirken ligger en gård. Mod nord grænser kirkens område op til en sportsplads i forbindelse med skolen. Den megen åbenhed omkring kirken samt dens lidt høje placering styrker dens dominans i det nære miljø. Syd og sydøst for kirken er der bygget nogle nye ræk-

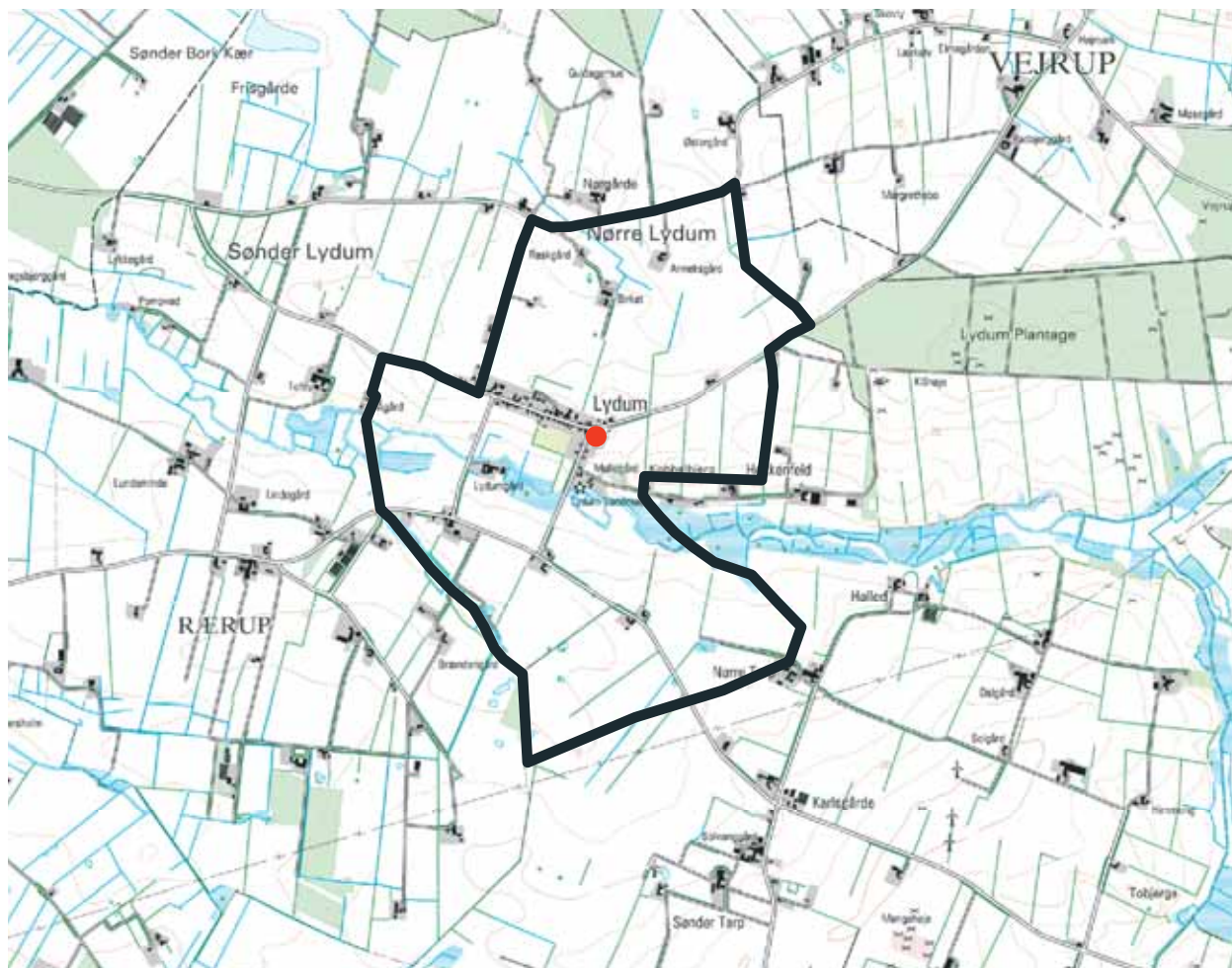

Lunde Kirke set fra sydvest

kehuse der i diskret arkitektur, materialevalg og lave højde fint indordner sig kirken. Kirkens nære miljø er generelt i en fin stand, hvilket bør bestræbes opretholdt sådan. Byens øvrige bebyggelse omkring kirkens område består hovedsagelig af ældre huse, der harmonerer fint i kirkens nære miljø. Fra den nordlige del af byen er kirken nogle steder synlig, men markerer sig ikke markant. Fra den øvrige del af byen ses kirken stort set ikke bortset fra Østergade, hvor den markerer sig fint for enden af vejen.

Kirken og landskabet

I det omgivende landskab markerer kirken sig stort set til alle sider. Mange steder er det dog kun tårnet der er synligt. Særlig markant ses kirken fra sydvest og nordvest, især fra en kortere afstand. Kommer man ad Frøstrupvej fra sydøst, som fortsætter i Østergade, er der ligeledes et fint indblik til kirken for enden af vejen. Ellers er sydøst og syd de områder, hvorfra kirken markerer sig dårligst. Det er vigtigt at friholde de åbne arealer nordvest og sydvest for bebyggelse og beplantning, da kirken ellers vil miste forbindelsen til det åbne land.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Lydum Kirke set fra nordøst

Lydum Kirkes omgivelser

Kirken

Lydum Kirke er opført af tufsten og tegl på en granitkvadersokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Koret er udsmykket med flade firkantede blændinger mellem hjørne- og vinduesliséner. I senmiddelalderen blev der i vestenden af skibet tilføjet et tårn af munkesten og med saddeltag. Foran skibets syddør blev der omkring 1800 bygget et våbenhus af tegl som erstatning for et ældre af bindingsværk. Hele kirken er hvidkalket og er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger højt på den nordlige del af kirkegården. Kirkegården er omkranset af en vold, der på ydersiden er afsluttet som et stendige af sirligt lagte mindre marksten. Omkring kirkegården er der de fleste steder et læhegn af mindre træer og mod nord aflidt større træer, som om sommeren dækker en del for indsigten til kirken fra de nære omgivelser. Fra kirken skråner terrænet ned mod syd, hvilket muliggør at kirken kan markere sig mod syd over trækronerne. En udtynding i beplantningen omkring kirkegården ville styrke kirkens dominans i det nære område. I kirkegårdens nordøstre hjørne er der et hvidkalket og teglhængt ligkapel, hvis mure erstatter stendiget som afgrænsning. Kapellet indordner sig fint kirkens område. Nord for kapellet er der en lille parkeringsplads udlagt i græs og øst for parkeringspladsen et hvidkalket teglhængt hus til graveren. Kirkens område virker meget velholdt.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den østligste del af byen og grænser mod øst op til det åbne land. I forhold til byen ligger kirken på en lokal højning, hvilket styrker

Lydum Kirke set fra sydøst

dens dominans i de nære og fjernere områder. Bebyggelsen omkring kirken består hovedsagelig af ældre huse og enkelte yngre parcelhuse, som udmærket underordner sig kirken. Fra vest ses kirkens tårn hele vejen gennem byen, hvis bebyggelse ligger som en række huse på hver side af de to veje som går gennem byen. Byen skærmer ikke særlig meget af for kirken, og den kan mange steder ses helt tæt på bebyggelsen. Det åbne område øst for kirken bør holdes åbent for at bevare kirkens samhörighed med det åbne land.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig i næsten alle retninger. Bedst er det mod syd, hvor den kan ses på meget lang afstand. Mod vest og sydvest samt sydøst markerer kirkens tårn sig godt over beplantningen og bebyggelsen. En beskæring af beplantningen omkring kirken kunne styrke den dominans i denne retning. Fra nord og nordøst ses kirkens tårn ligeledes over trækronerne, men beplantningen nord for kirken forringer dens markering i landskabet en del, hvilket kunne afhjælpes ved beskæring eller udtynding. Kirkens placering i landskabet og i forhold til landsbyen muliggør, at den kan markere sig særlig markant i næsten alle retninger. Derfor bør man forsøge at styrke dette.

1:10.000

An aerial photograph of a rural landscape. A large white circle is drawn over a central area, highlighting a specific location. Within this circle, a red dot marks a point on a road or path. The surrounding area includes green fields, a dense forest on the left, and a residential area with houses and roads at the bottom. The image is oriented vertically.

 Kirkens placering

 *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

 Kirkebyggelinie

 Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Lønne Kirke set fra syd/sydøst

Lønne Kirke set fra syd/sydøst

Lønne Kirkes omgivelser

Kirken

Lønne Kirke er opført i 1904 som en korsformet, hvidkalket teglstensbygning med apsis mod øst og tårn mod vest. Kirken afløser en ældre fra midtaldertiden. Flere steder er der genanvendt byggematerialer fra den gamle kirke, som f.eks. grannitsoklen under apsis og tværskib. Hele kirken er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger i den nordlige del af kirkegården, som mod øst er afgrænset af en mur. I de øvrige retninger afgrænses kirkegården af trådhegn. Langs muren mod øst er der en række birketræer, som om sommeren skærmer en del af for kirken fra Houstrupvej øst om kirken. Der burde måske tyndes lidt ud i disse træer. Mellem vejen og kirkegården ligger den forholdsvis store og grusbetlagte parkeringsplads. I det nordøstre hjørne af kirkegården er der et hvidkalket og teglhængt ligkapel, som i arkitektur og materialer passer meget fint til kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den vestlige del af Lønne by og ligger beskyttet bag Kirkebjerg, der med sine nåletræer giver læ vest for kirken. Området vest for Lønne ligger som skov, ligesom der også syd og øst for byen er mindre skovarealer. Ellers præges området mod syd af sommerhusbebyggelse. Synsfeltet til kirken er i disse retninger derfor begrænset til det nære område, som til gengæld med parkeringspladsen og andre arealer er meget åbent. Kirken, som ligger højere end omgivelserne mod syd og øst, markerer sig derfor meget fint i det nære område. Når man kommer ad Vesterhavsvej fra øst, skal man forholdsvis tæt på, før kirken bliver synlig, da byens bebyggelse og beplantning skærmer.

Den nærmeste bebyggelse består af ældre, tidligere gårde samt ældre og yngre huse. Området kan virke lidt rodet og tilfældigt, men der er ikke deciderede skæmmende elementer. Man bør sørge for, at området omkring parkeringspladsen er velholdt, da det er herfra, kirken markerer sig bedst.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig stort set kun over det store flade område Nebel Mærsk, som ligger nord og nordøst for Lønne. I de øvrige retninger skærmer skovbeplantningen for indsigt. Kommer man ad Vesterhavsvej fra nordvest kan toppen af tårnet ses over trætoppene. En let udtynding et enkelt sted i beplantningen vil kunne åbne op for indsigt til tårnet, så kirken vil kunne markere sig ganske flot fra nordvest.

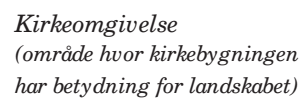
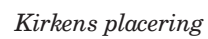
Lønne Gl. Kirkegård

Ca. 100 m syd for kirken ligger den gamle kirkegård, som et fredfyldt sted med en del af de gamle gravsten og jernkors bevaret. Midt på kirkegården er der en markering af den gamle kirke. Området bør ligge hen som på nuværende tidspunkt, men der skal dog sørges for, at området ikke bliver for tæt bevokset med træer og krat, der dels kan ødelægge overblikket over kirkegården, men også ødelægge de jordfaste fortidsminder, der altid knytter sig til en kirketomt og kirkegård.

1:10.000

● *Kirkens placering*

Nørre Nebel Kirke set fra syd/sydøst

Nørre Nebel Kirkes omgivelser

Kirken

Nørre Nebel Kirke er en usædvanlig lang bygning bestående af kor, skib, tårn og våbenhus. Skibet er opbygget af granitkvadre i den nederste halvdel og tufsten i den øverste og stammer fra den romanske periode. Allerede i senromansk tid blev det forlænget mod vest. Det lange kor stammer sandsynligvis fra sidste del af 1200-tallet og erstattede et mindre, romansk kor. Den øvre halvdel af korets mure er af munkesten, den nedre af granitkvadre. Tårnet er i senmiddelalderen opført af munkesten i skibets vestende og har saddeltag. Våbenhuset ud for skibets syddør er ligeledes af munkesten og fra samme periode. Våbenhuset, korets østgavl og det meste af tårnet er hvidkalkede mens resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Den forholdsvis lave kirke ligger nordligst og på det højeste punkt på kirkegården. Mod syd, langs jernbanen afgrænses kirkegården af en hvidkalket teglstensmur og i de øvrige retninger af et stendige. Sydvest for kirken er der et hvidkalket og teglhængt ligkapel, der i materialer falder fint ind i kirkens område. Mod nord er der både inden for og uden for kirkegårdsdiget en allé af mindre og klippede træer. Om sommeren skærmer træerne en del for kirken, der dog kan ses mellem stammerne. Kirkegården er i nyere tid udvidet mod øst og i forbindelse med denne udvidelse er der en del beplantning ligesom der mod vest står flere træer.

Kirken og byen

Kirken ligger i den sydøstlige del af Nørre Nebel by. Den markerer sig dårligt i bybilledet og er kun

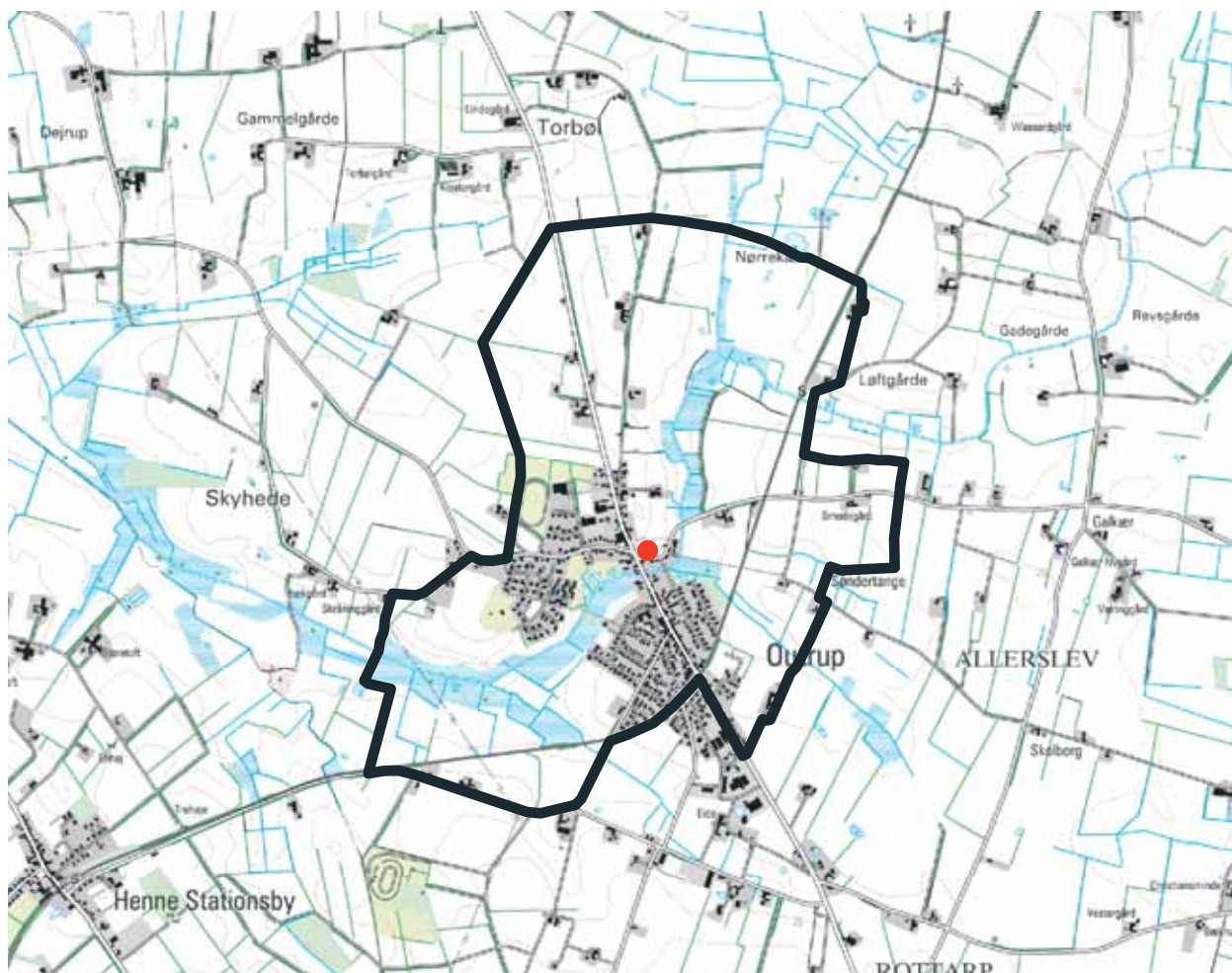
Nørre Nebel Kirke set fra syd/sydvest

ganske få steder synlig mellem bebyggelsen. Kirkens nærmeste omgivelser mod nord er præget af skolen, hvis skolegård til dels fungerer som parkeringsplads til kirken. I dette miljø markerer kirken sig fint, når der ses bort fra træerne ved nordre kirkegårdsdige. Mod sydøst ligger et villakvarter, som ikke bemærkes meget fra kirken. Fra parken, som ligger nordvest for kirkens område, kan kirken nogle steder ses mellem beplantningen om vinteren.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig mest på længere afstand, hvor det ofte er toppen af tårnet, der ses over trækroneerne. Kun mod syd ses kirken også tættere på. I denne retning er der ingen bebyggelse, som dækker for indsigten, kun beplantning. Her bør der sørges for, at beplantningen ikke bliver for høj, og at der ikke bygges i dette område.

Outrup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Outrup Kirke set fra syd/sydvest

Outrup Kirke set fra sydøst

Outrup Kirkes omgivelser

Kirken

Outrup Kirke er opført af granitkvadre, tufsten og tegl på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Koret er helt af granitkvadre, mens hovedparten af skibet er af tufsten/ tegl med den karakteristiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Nordfacaden er dog rekonstrueret i 1881 med tegl. Koret og skibet blev efter ret kort tid forlænget mod henholdsvis øst og vest og opført i henholdsvis granitkvadre og tuf/tegl. Som noget særegent blev der i senmiddelalderen bygget en apsis af granitkvadre ved korets østgavl. Ligeledes blev der i skibets vestende tilføjet et tårn af munkesten. Tårnet blev ombygget i 1795 og fik sit nuværende pyramidespir. I 1870 blev der opført et nyt våbenhus af teglsten i nyromansk stil som afløser for et ældre, der tildels var af kampesten. Kirkens tegl- og tufstens-partier er hvidkalkede, og granitkvader-partierne står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger højt på kirkegården, som i sig selv er hævet kraftigt over byen. Kirkegården er mod nord afgrænset af en vold, som på ydersiden er afsluttet som et stendige. Mod øst og syd optager et stendige terrænforskellen mellem kirkegården og Birkegade, der løber øst og syd om. Mod vest formindskes terrænforskellen nordefter. Hele vejen rundt er der en lav hæk, og mod syd tillige en række birketræer uden for kirkegårdsafgrænsningen. Birketræerne når efterhånden en størrelse, så de om sommeren skærmer for kirken fra syd og sydvest. Der bør tyndes ud i disse træer især mod sydvest, for at opretholde kirkens meget markante placering i bybilledet. Nord for kirkegården ligger en brostensbelagt parkeringsplads, og mod øst og vest er der tillige en mindre henholdsvis grus- og

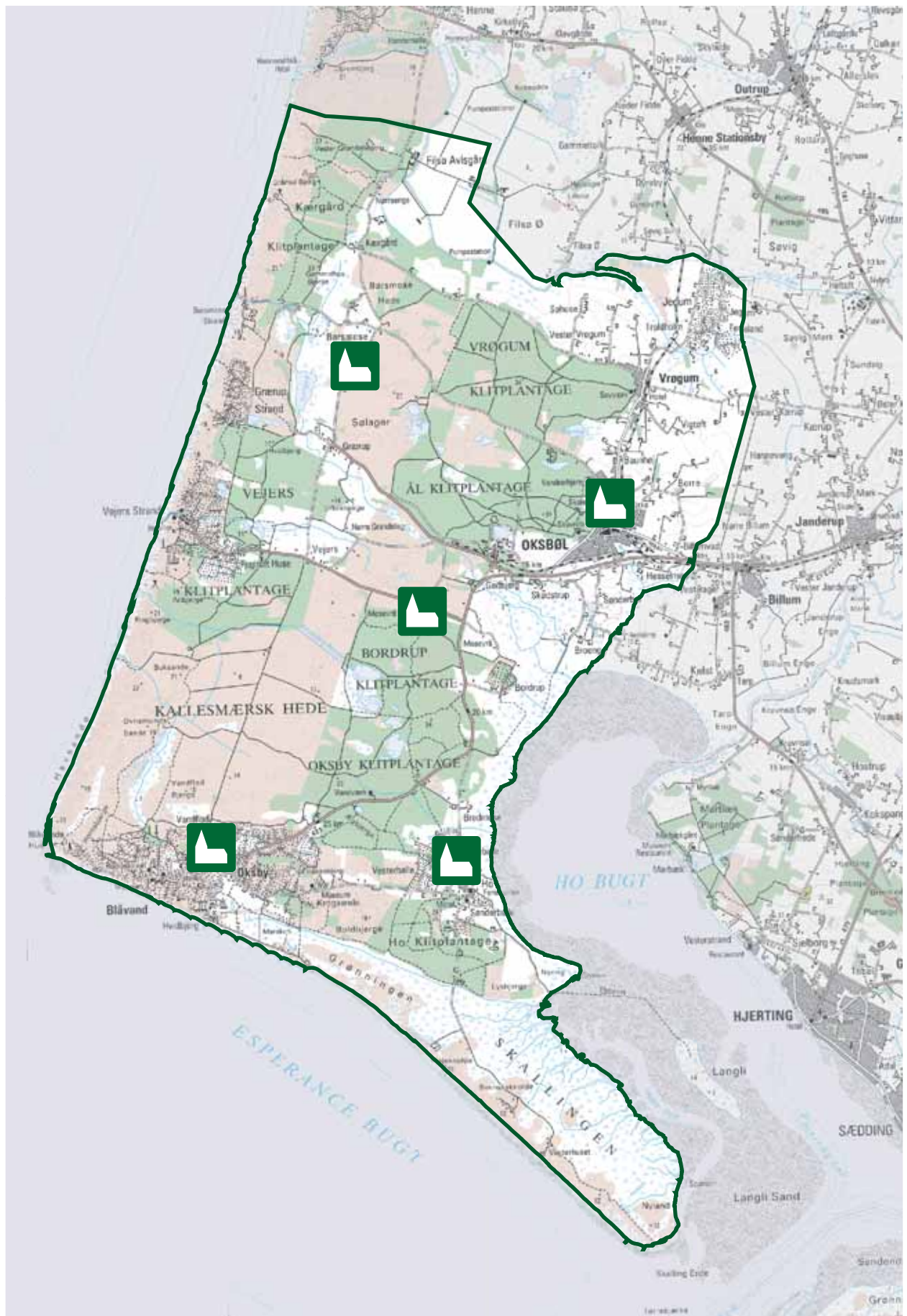
asfaltbelagt parkeringsplads. Nord for den østre parkeringsplads ligger et ligkapel indrettet i en fin gammel stråtækt rødstensbygning.

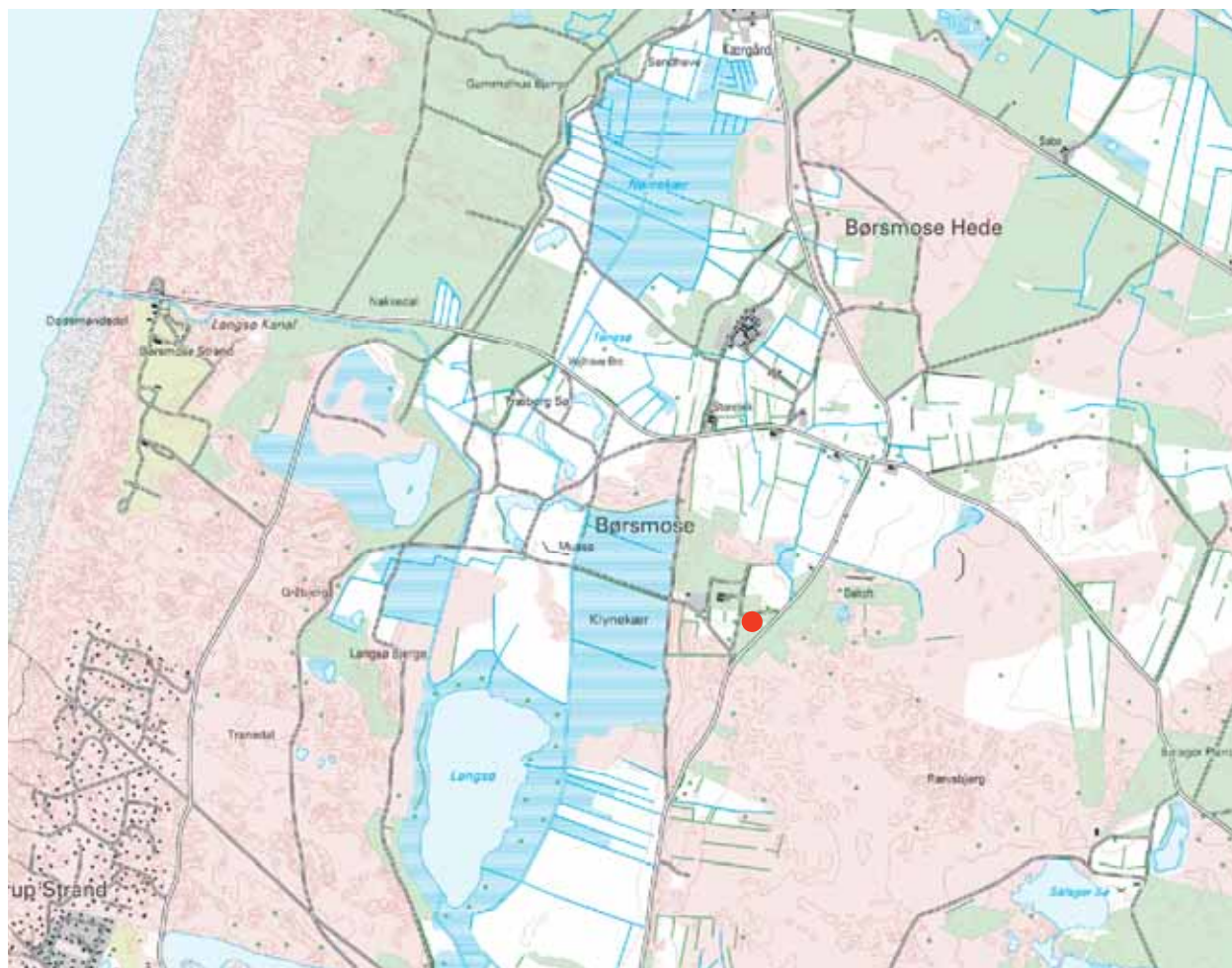
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordøstlige del af byen og grænser mod nord og nordøst samt til dels mod vest op til det åbne land. Området mod nord og nordøst bør på ingen måde bebygges eller beplantes, så kirken mister forbindelsen til det åbne land. Mod øst er der øst for Birkegade to ældre huse, hvoraf det ene er stråtækt. Sammen med ligkapellet danner de et meget fint og lidt autentisk miljø fra den gamle landsby. Desuden er der dog også øst og nordøst for de gamle huse bygget et par nyere huse, der i arkitektur falder udenfor. De er dog lave og ligger tilbagetrukket og skæmmer dermed ikke kirkens nærmiljø nævneværdigt. Kirken markerer sig ved sin høje placering meget i de nære omgivelser og dens dominans over området virker ikke på nogen måde truet af omgivelserne. Man skal dog sørge for at bygninger og beplantning bliver holdt i en stand, så det ikke forringer den ellers flotte oplevelse af kirken.

Kirken og landskabet

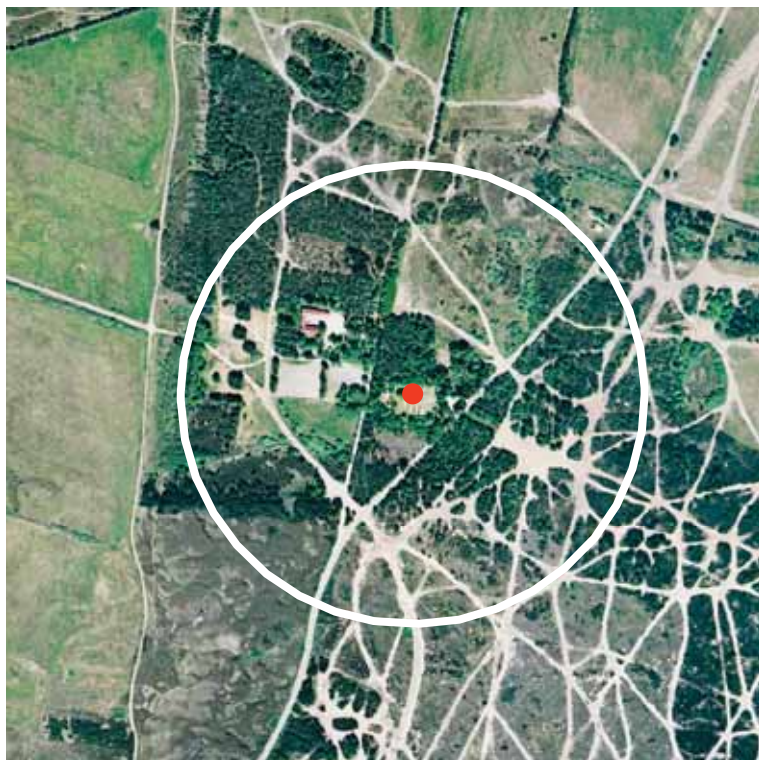
I det omkringliggende landskab er kirken ikke særlig markant, bortset fra nord i de lidt nærmere omgivelser og fra sydvest. Mange steder skal man, på trods af dens høje placering, langt væk før noget af kirken ofte kun glimtvis bliver synlig over bebyggelse og beplantning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

○ *Kirkebyggelinie*

Børsmose Kirke set fra syd

Børsmose Kirkes omgivelser

Kirken

Børsmose Kirke er opført i 1902 som filialkirke til Ål Kirke. Den består af et kort skib med et lille tresidet afsluttet kor samt et lille tårn mod vest med pyramidetag. Kirken er bygget af tegl og er hvidkalket, og taget er af skifer.

Kirkens område

Kirken ligger lidt nord for midten af kirkegården, som er omkranset af et trådhegn. Uden for hegnet er der hele vejen rundt en bevoksning af højere og lavere skov. Øst for kirkegården er der en lille grusbelagt parkeringsplads som en lille lysning i bevoksningen, og mod vest er der et lille hvidt hus til graverens materiel. Dele af kirkegården mod sydvest er udlagt i græs; i det øvrige er der hovedsagelig grusgange mellem gravstederne.

Kirken og nærområdet

Kirken ligger for sig selv i et område, der fungerer som militært øvelsesterræn. På grund af den tætte beplantning i større og mindre områder omkring kirken har den ingen fjernvirkning. Kirken ses først fra vejen, når man kommer helt tæt på. Syd for kirken er der uden for den nærmeste beplantning dog

Børsmose Kirke set fra sydøst

et mindre område, som er ryddet for træer. Om vinteren er det her muligt at se kirken mellem de tilbageværende træer omkring kirkegården. Det vil være et meget stort indgreb at åbne op så kirken synliggøres i fjernere omgivelser, og det særpræg den har ved at ligge gemt i skoven, bør bevares.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Ho Kirke set fra sydvest

Ho Kirkes omgivelser

Kirken

Ho Kirke er en lille lav bygning opført af teglsten og består af kor og skib fra omkring 1450. Omkring 1820 blev det nuværende våbenhus ud for skibets syddør bygget som erstatning for et ældre i bindingsværk. I 1968 blev der i vestenden opsat en tagrytter med pyramidetag til klokken. Tagrytteren afløser en ældre. Hele kirken er hvidkalket og tækket med tegl. Dog er der bly på tagrytteren.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, der mod vejen er afgrænset af en fin hvidkalket teglstensmur. Mod nord og syd er der et hvidmalet stakit og mod vest et raftehegn. Inden for afgrænsningen er der flere steder hæk og mod nord, øst og syd en beplantning af buske og træer. På nuværende tidspunkt er træerne ikke så store, men der bør sørges for, at de ikke med tiden især om sommeren kommer til at dække for indsigten til kirken. Især mod øst er det vigtigt, at kirken kan markere sig mod vejen og bebyggelsen. Desuden er der på kirkegården nogle træer, som med deres ringe størrelse dog ikke tager magten fra den forholdsvis lille kirke. I kirkegårdens nordøstre hjørne er der et hvidkalket ligkapel med tegltag og i det sydøstre hjørne en tilsvarende bygning til graveren. Bygningernes arkitektur og materialer er i fin overensstemmelse med kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger midt i den lille landsby med forholdsvis åben struktur. Bebyggelsen er hovedsagelig ældre gårde og stuehuse. Mod vest grænser kirken op til det åbne land, med det beplantede sommer-

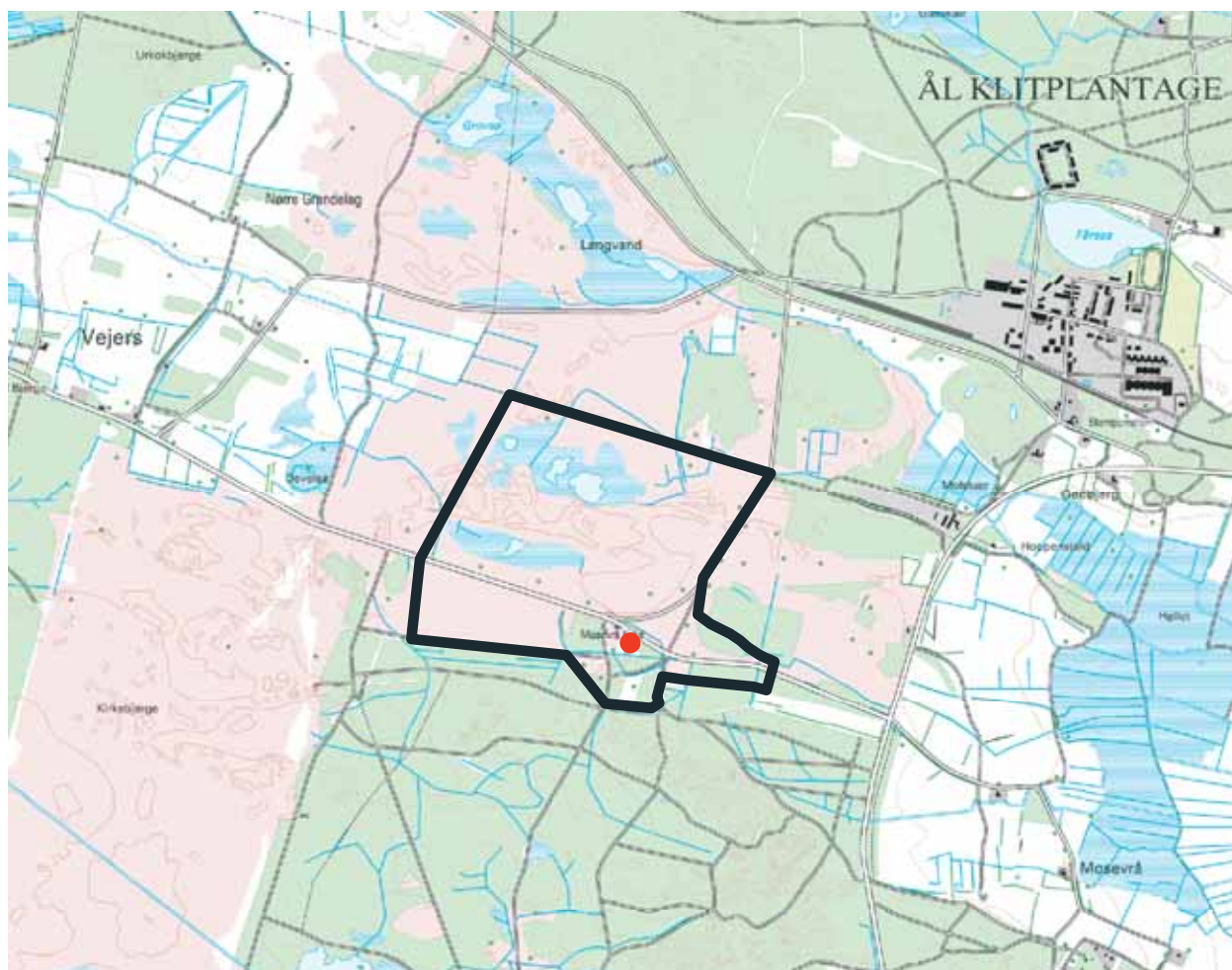

Ho Kirke set fra sydøst

husområde i baggrunden. Syd for kirken ligger en velholdt stråetækt gård. Det er gårdens bagside, der vender mod kirken, og på pladsen mellem gården og kirken bør det undgås, at der bliver henstillet ting til skade for kirkens område. En bedre styring af dette område kunne ønskes. Det åbne areal mod vest bør bevares åbent, da kirken herfra markerer sig bedst. Generelt er kirkens nære omgivelser velplejede, hvilket bør bestræbes opretholdt.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig absolut bedst fra vest, hvor området henligger som åbent areal. Derudover ligger kirken flot, når man kommer fra stranden mod øst ad Fjordvej, hvor kirken ses for enden af vejen. Desværre er der en del beplantning, der om sommeren skærmer for denne indsiget. Kommer man fra nord, kan tagrytteren ses fra knap en ½ km afstand, og først noget tættere på bliver resten af kirken synlig. Fra syd markerer kirken sig praktisk talt ikke. Det er især vigtigt at opretholde åbenheden vest for kirken samt sørge for, at kirken vedblivende vil kunne ses fra strandområderne for at understrege dens samhørighed med et kystnært landsbysamfund.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Mosevrå Kirke set fra øst

Mosevrå Kirkes omgivelser

Kirken

Mosevrå Kirke er filialkirke til Oksby Kirke. Den er opført i 1891 og består af kor og skib opført af teglsten i nyromansk stil efter tegninger af arkitekt F. Uldall. Taget er tækket med skifer. I vestenden er der en kobbertækket tagrytter til klokken. Kirken er tegnet efter de samme tegninger som Oksby kirke, men er dog ét fag kortere.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af et trådhegn. Uden for trådhegnet er der flere steder en lav beplantning af fyr i overensstemmelse med beplantningen i hele området omkring kirken. Kirkegården er anlagt med græs og grusarealer, hvori de hæk- eller hegnindrammede gravsteder er placeret. Nordvest for kirkegården er der anlagt en grusbelagt parkeringsplads passende til klitplantageområdet.

Kirken og nærområdet

Kirken ligger midt i klitlandskabet, som hovedsagelig er beplantet med fyr. Især mod syd er beplantningen mere plantageagtig. Området umiddelbart syd for kirken er helt åbent i forbindelse med en rydning, men er beplantet med nye små planter. Kirken markerer sig fint fra dette område, men da der bagved er skov, og det ikke er et område hvor almenheden færdes er det ikke påkrævet at området skal friholdes for beplantning. Det vil dog være ønskværdigt, at der ikke bliver for høj bevoksning for tæt på kirkegården. Mod nord og nordøst er

Mosevrå Kirke set fra sydøst

der åbent ud til Vejers Havvej nord om kirken, hvilket bør opretholdes for at bevare kirkens markering ud mod vejen. Nordvest for kirkens område er der en hvidkalket og stråtækt bygning som den eneste bebyggelse i området. Huset falder fint ind i området.

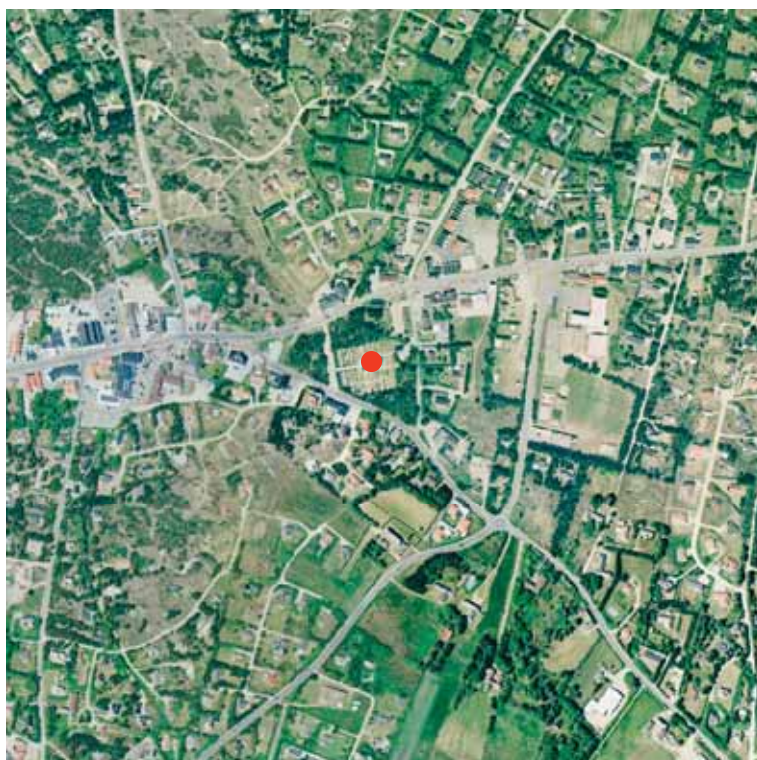
Kirken og landskabet

De omkringliggende områder er udlagt som militært øvelsesterræn med blandede åbne og bevoksede områder. Mod nordvest, nord og nordøst er der fra de fleste steder frit udsyn til hele eller dele af kirken. Området er med dens benyttelse ikke truet i forhold til kirken; beplantningsmæssigt kan det måske ændre sig lidt uden at skade kirkens dominans i området. Fra Vejers Havvej ses kirken fra lang afstand fra vest og fra lidt kortere afstand fra øst. I disse vinkler bør synet til kirken opretholdes, men det er fint at kirken ind imellem opleves mere eller mindre skjult mellem beplantningen, da det karakteriserer dette landskab.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Oksby Kirke set fra øst/sydøst

Oksby Kirkes omgivelser

Kirken

Oksby Kirke er opført i 1891 som erstatning for den ældre kirke med stråtag. Den består af kor og skib opført af teglsten i nyromansk stil efter tegninger af arkitekt F. Uldall. Taget er tækket med skifer. I vestenden er der en kobbertækket tagrytter til klokken. Kirken er tegnet efter de samme tegninger som Mosevrå kirke, men er dog ét fag længere.

Kirkens område

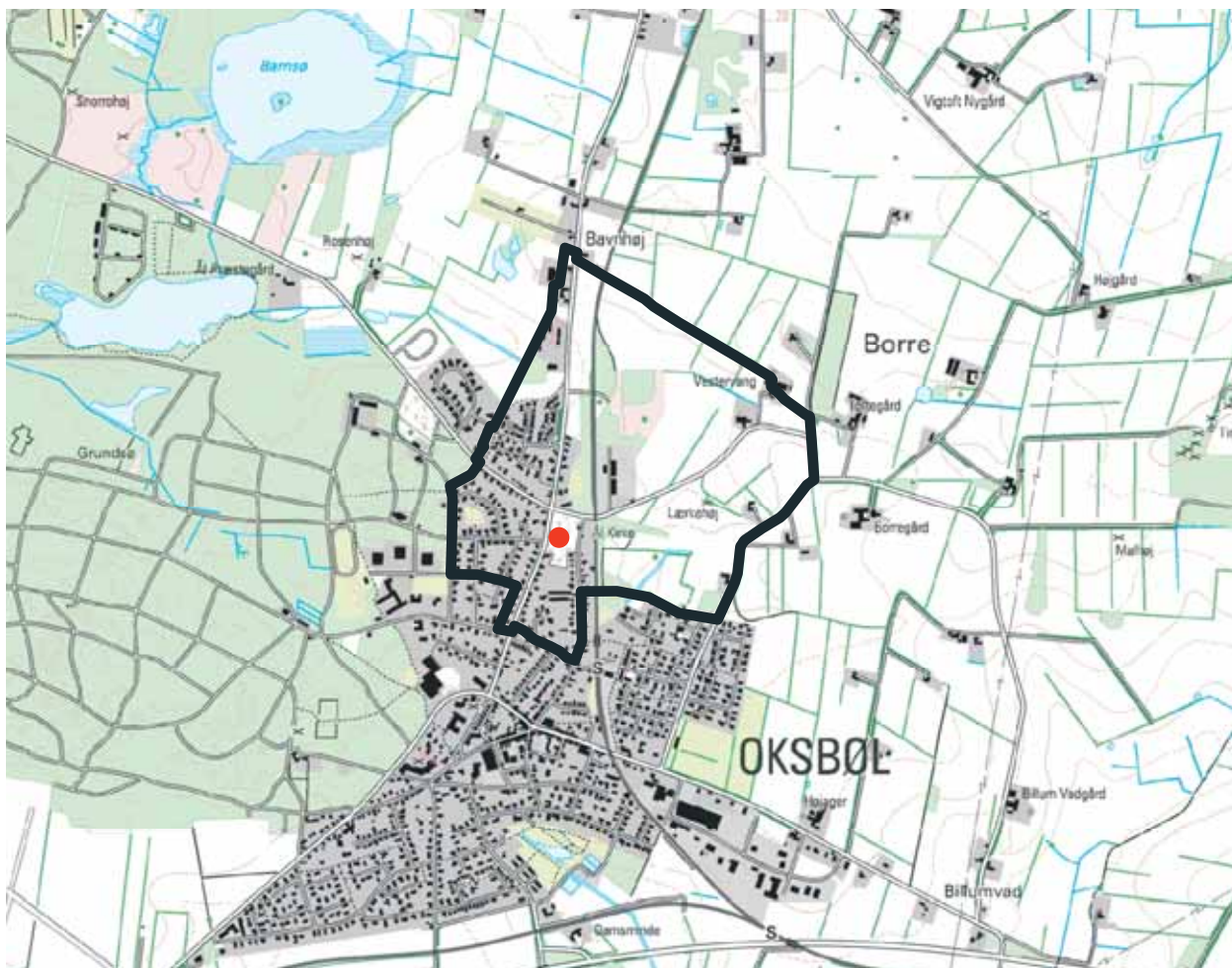
Kirken ligger på det højeste punkt på kirkegården, som mod syd, øst og nord er afgrænset af et trådhegn. Mod vest afgrænses kirkegården af et plankeværk. Omkring kirkegården er der de fleste steder en forholdsvis tæt beplantning af gran og fyr, hvilket bevirker, at kirken ikke markerer sig særlig godt selv fra de nære omgivelser. Kun mod nordøst og sydvest er der åbnet lidt op. Det var ønskeligt, om der blev tyndet mere ud i denne beplantning. Mod vest ligger en asfalt- og grusbelagt parkeringsplads, hvorfra der ligeledes er adgang til ligkapellet, som ligger vest for parkeringspladsen i forlængelse af kirkens akse. Øst for kirkegården er der en flisebelagt plads med et materielhus til graveren. Ligkapellet og graverens hus er opført af røde teglsten og passer i arkitektur og materialer fint til kirken.

Oksby Kirke set fra sydvest

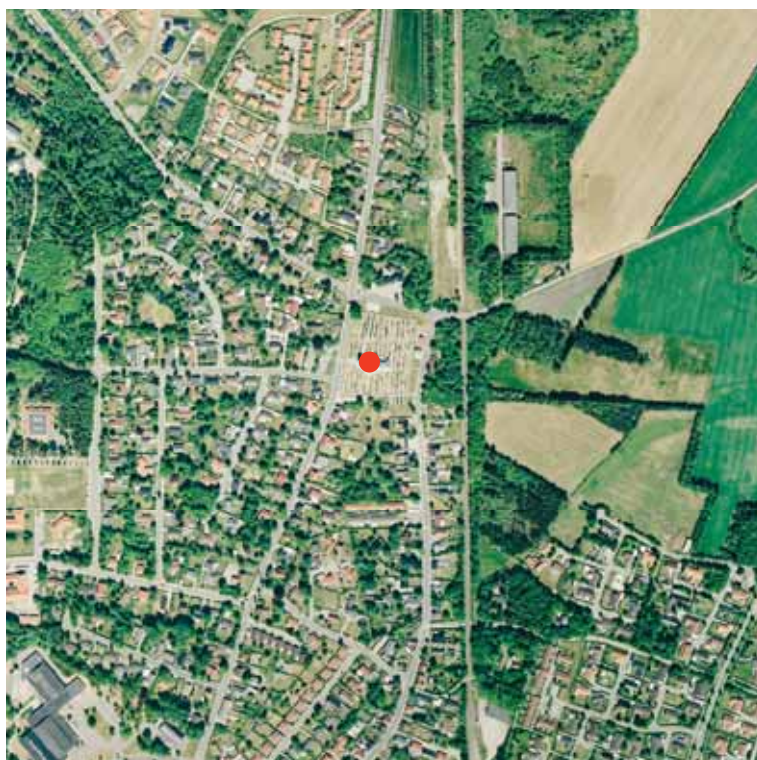
Kirken og landsbyen

Kirken ligger på et højdepunkt i forhold til Oksby, som har udviklet sig til et udpræget sommerhusområde. I de centrale dele af Oksby ses dele af den gamle landsby bevaret med gamle gårde. De åbne områder mellem gårdene er senere fyldt ud med sommerhuse. På grund af den megen beplantning markerer kirken sig ikke særlig godt i byen, og kun enkelte steder kan man se den mellem bebyggelsen og beplantningen på lidt længere afstand. Fra Blåvandvej østnordøst ud af byen er det dog muligt at se tagrytteren på kirken på op til 1,5 km afstand.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Aal Kirke set fra vest

Aal Kirkes omgivelser

Kirken

Aal Kirke markerer sig med den usædvanlig lange bygning. Kirken bestod oprindeligt af kor og skib fra den romanske periode, hvor den nederste halvdel af murene er opført af granitkvadre på granitsokkel og den øverste halvdel af tufsten med den typiske arkitektur bestående af liséner og buerfriser. I første halvdel af 1200-tallet forlænges skibet mod vest, og i anden halvdel af 1200-tallet forlænges koret mod øst begge med granitkvadre foruden og henholdsvis tegl/ tuf og tegl foroven. Korets østgavl er fornyet i 1889. Ud for skibets syddør blev der i 1200- eller 1300-tallet bygget et våbenhus i granitkvadre, og ved korets nordmur tilføjes i første del af 1500-tallet et sakristi i teglstens. I samme periode blev tårnet opført og fik i 1600-tallet det rundede pyramidespir, hvor der på toppen er en stork. Den nederste halvdel af kor, skib og våbenhus står i rå mur, mens det øvrige af kirken er hvidkalket. Hele kirken med undtagelse af sakristiet, som er teglhængt, er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger lidt syd for midten af kirkegården, som dog i nyere tid er blevet udvidet mod syd. Kirkegården er omkranset af en vold, som på ydersiden afsluttes som et stendige. Der er stort set ingen beplantning omkring kirkegården bortset fra et enkelt stort gammelt egetræ i det nordvestre hjørne. På kirkegården er der fra den lille grusbelagte parkeringsplads mod nord en mindre allé af fint klippede træer ind mod kirken. På grund af den minimale beplantning markerer kirken sig flot fra hele dens nære område. Vest for den nordre del af kirkegården er der en hvidkalket og teglhængt bygning med toilet og materialeplads til graveren.

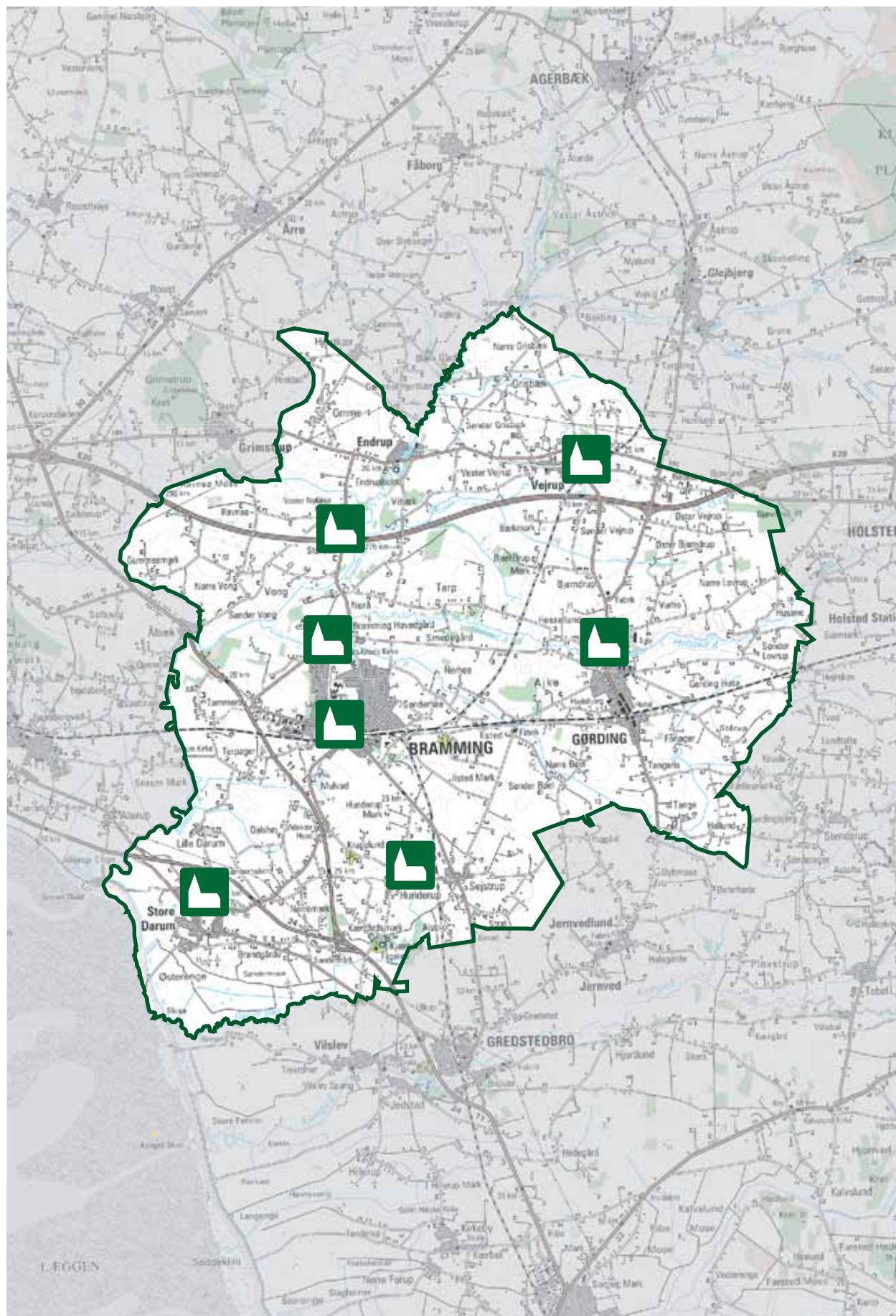
Aal Kirke set fra nordøst

Kirken og landsbyen

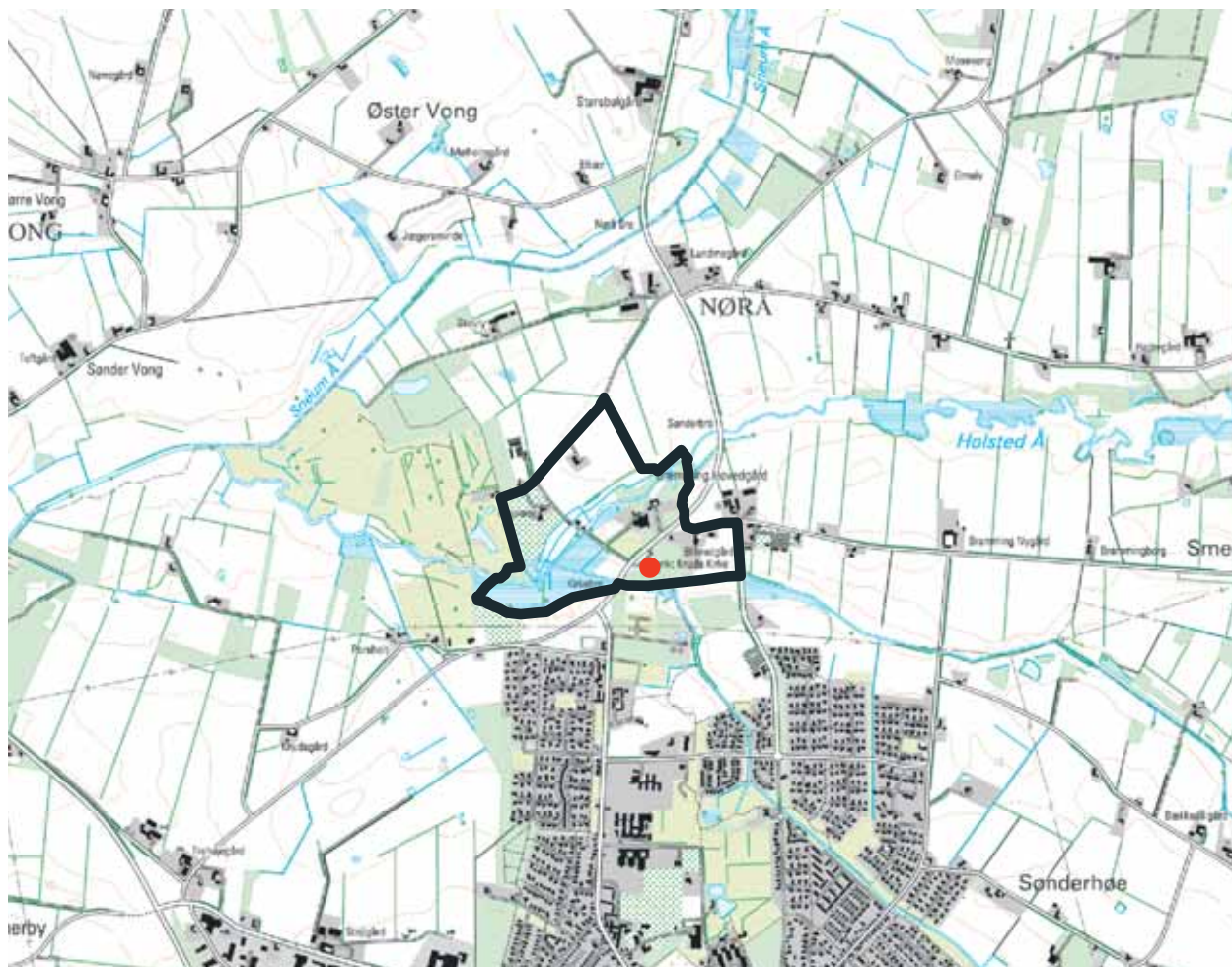
Kirken ligger i den nordlige del af Oksbøl by og er hovedsagelig omgivet af en lav bebyggelse af villager og parcelhuse. De store åbne områder omkring kirken styrker kraftigt dens dominans i det nære område, som ikke virker truet af bebyggelsen. Fra syd ses kirketårnet på nogle få hundrede meters afstand, når man kommer ad Kirkegade. Derimod markerer kirken sig stort set ikke i den øvrige del af byen kun glimtvis ses den i de nærmere omgivelser.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig dårligt. Kun fra få vinkler er det muligt at se kirkens tårn eller spir. Fra nord kan kirken ses på længere afstand, når man kommer ad Baunhøjvej, men et par træer i beplantningen nordvest for den røde kirkelige bygning på nordsiden af Borrevej nord om kirken skærmer, så det hovedsagelig kun er spiret der kan ses. En udtynding i disse træer vil på ingen måde skade beplantningen og ville derfor være ønskelig, da større dele af tårnet da vil blive synlig, og kirken dermed vil komme til at markere sig godt fra nord.

Bramminge Skt. Knuds Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Bramminge Skt. Knuds Kirke set fra nordøst

Bramminge Skt. Knuds Kirke set fra sydøst

Bramminge Skt. Knuds Kirkes omgivelser

Kirken

Bramminge Kirke (Skt. Knuds) er opført af granitkvadre, tegl og tufsten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Murværket er i tidens løb flere steder temmelig ombygget, mod syd fuldstændigt. Ud for skibets norddør blev der omkring 1500 bygget et våbenhus af muresten. Gavlspejdet er prydet med to savskifter og en korsblænding samt en mindeplade fra 1734 af sandsten. I begyndelsen af 1500-tallet blev der mod vest tilføjet et tårn af muresten. Tårnets øverste stokværk blev ombygget i 1767 og fik her det nuværende pyramidespir. Kirkens granitkvaderpartier står i rå mur, og det øvrige er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger i en mindre åbning i et lille skovområde i forbindelse med Bramminge Hovedgård. Kirkegården, som er omkranset af et stendige, har kun få begravelsespladser og større områder er derfor lagt ud i græs. Langs det nordlige dige, der grænser op til den grusbelagte parkeringsplads er der på indersiden plantet en række træer med relativ stor afstand, for ikke at skærme for meget. Dog vil det være en skam overhovedet at lade træerne blive store, da det vil ødelægge det meget smukke indblik, der er til kirken fra vejen, som løber nordvest om kirken. Mellem parkeringspladsen og vejen er der en græsplæne.

Øst for parkeringspladsen er der et teglhængt rødstenshus til graveren. Huset, som arkitektonisk ikke markerer sig særligt, er placeret inde mellem træerne i kanten af bevoksningen og er derfor især om sommeren ikke særlig synlig.

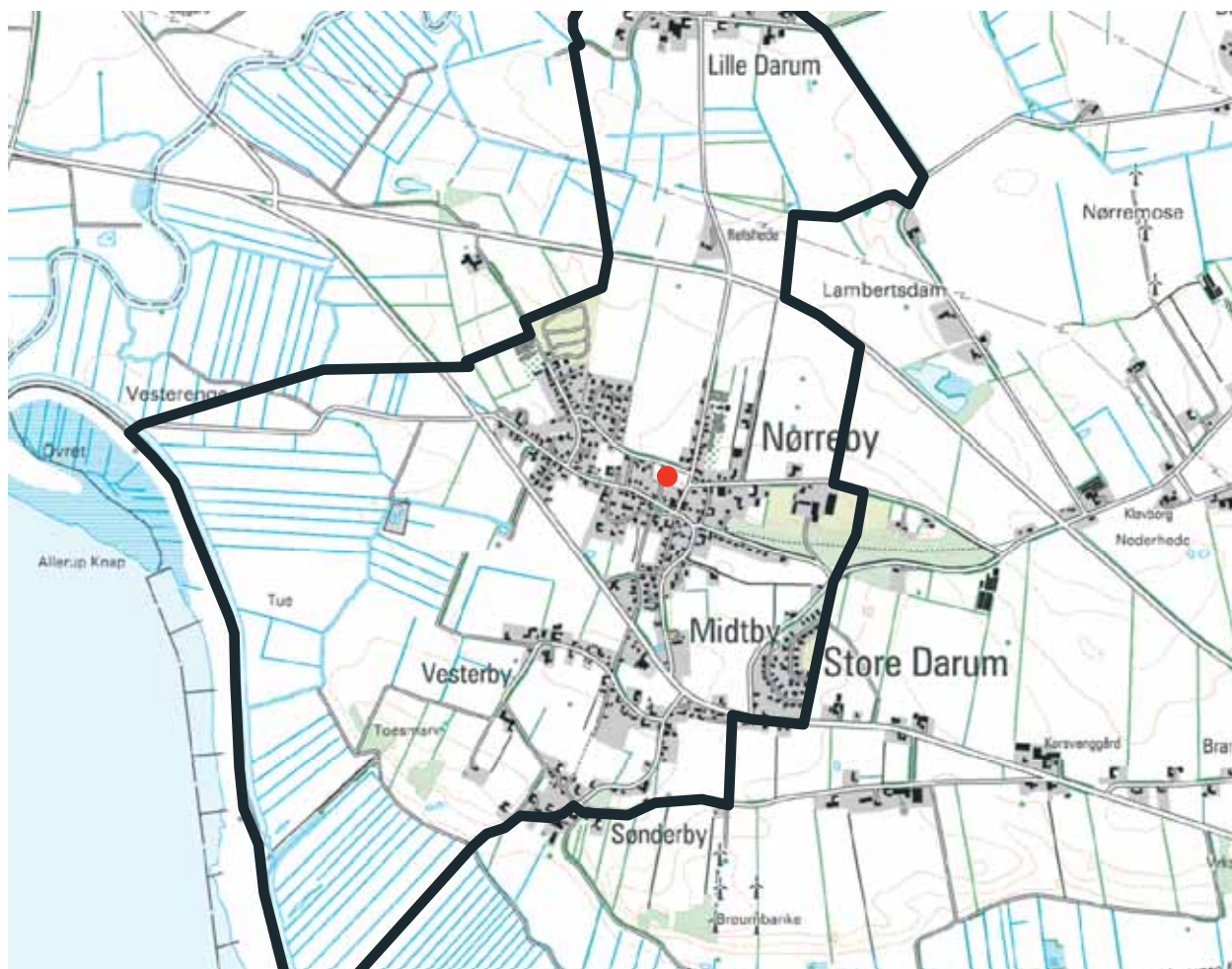
Kirkens nære omgivelser

Skovområdet omkring kirken grænser helt op til kirkegårdsdiget mod syd og øst samt dele af diget mod vest og nord. Der er derfor lukket helt af for indblik til og udsyn fra kirken i disse retninger. Mod nordvest og vest er der åbent ud til en sportsplads og engområderne langs Holsted Å.

Når man kommer kørende ad Kirkebrovej/ Gabelsvej vest om kirken fornemmer man herregårdsmiljøet i området med de skovarealer, der oftest knytter sig dertil. Skoven med dens omsluttende virkning omkring kirken bør derfor bevares, som en del af herregårdsmiljøet, selvom det skærmer for kirken.

Kirken og landskabet

Kirken er på grund af skovbevoksningen meget lidt synlig fra det omkringliggende landskab. Kun fra de nærmeste områder i nordvestlig retning er det muligt at se kirken, hvor den markerer sig flot i landskabet.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Darum Kirke set fra nord

Darum Kirke set fra sydøst

Darum Kirkes omgivelser

Kirken

Darum Kirke bestod oprindeligt af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Koret samt dele af skibets østmur er opført af granitkvadre og det øvrige af skibet af tufsten. Det hele hviler på en granitsokkel. Skibets langmure er prydet med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Senere i den romanske periode blev skibet forlænget mod vest med tegl- og tufsten. Nordsiden blev prydet med et blændingsfelt med en trappefrise. Lidt senere, i senromansk eller unggotisk tid, blev apsisen nedrevet og koret forlænget mod øst med granitkvadre. Ud for skibets syddør blev der i senmiddelalderen bygget et våbenhus af teglsten og mod vest blev der tilføjet et tårn oprindeligt med saddeltag. Tårnet er bygget af munkesten og fik ved en ombygning før 1741 det nuværende pyramidespir. Kirkens granitkvaderpartier står i rå mur, mens det øvrige er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken er beliggende på en lokal flad højning i terrænet. Den meget fint anlagte kirkegård er omkranset af landsbyen på tre sider, og mod nord er der et meget flot udsyn ud over det åbne landbrugsland. Dette bør på alle måder bevares.

Kirkegården er omkranset af et stendige, som indvendig er fladt afrundet. På indersiden af det østre og vestre dige er der en tæt række træer, som holdes fint klippet til en højde af ca. 3 m. Om sommeren skærmer det for indsigten til kirken, dog kun fra den allernærmeste afstand, men den meget pyntelige måde træhækkene bliver holdt på og gennemsigtigheden i vinterhalvåret gør, at de absolut bør bevares som de er. Hækkene har en fin rumskabende virkning.

På nordsiden af kirken står to større træer, der i deres placering skærmer lidt for indsynet, men på grund af de ellers åbne forhold omkring kirken på ingen måde er skæmmende og ligeledes bør bevares.

Op ad nordre kirkegårdsdige er der et hvidkalket og teglhængt ligkapel og graverhus, der med sine enkle og klassiske proportioner falder fint ind i kirkegårdsmiljøet. Vest for kirkegården er der en grusbelagt parkeringsplads.

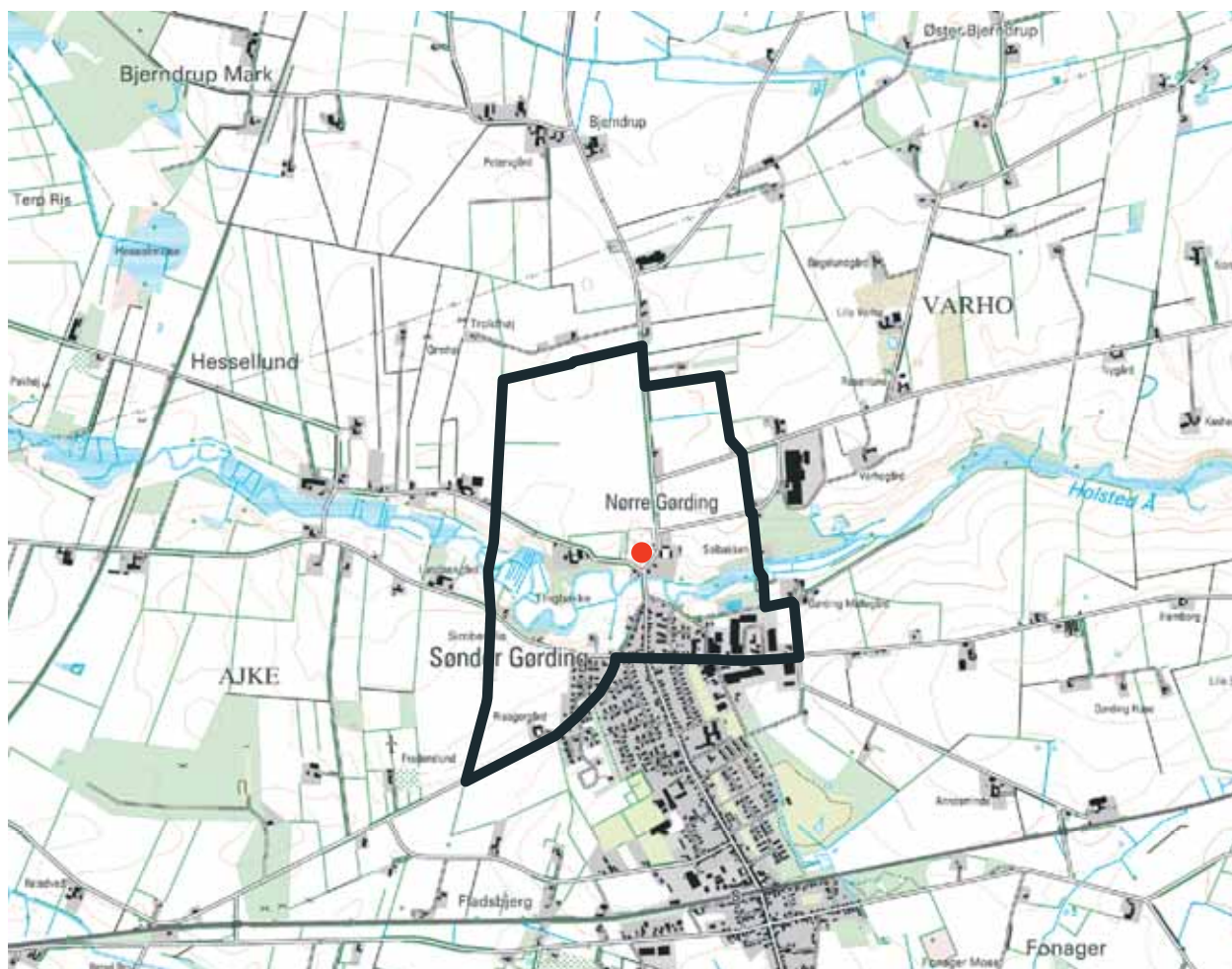
Kirken og landsbyen

Kirken er ikke synlig fra særligt mange steder i byen. Den er beliggende i bydelen Nørreby, der er den største af Store Darums bydele. Her er den synlig fra gaderne mod øst og vest. Fra bydelene Vesterby og Sønderby kan kirken ikke ses, men kirken melder sin tilstedeværelse i Sønderby hvorfra der går en kirkesti, som sandsynligvis er gammel. På grund af dens kulturhistoriske værdi bør den på alle måder bevares.

I den sydøstlige del af byen, ved Midtby, er der et åbent område hvorfra kirken er synlig; et område der giver et meget fint miljø i denne del af landsbyen, og som bør friholdes for bebyggelse.

Kirken og landskabet

Darum ligger tæt op ad marsken, hvilket gør kirken synlig fra disse flade områder. Her markerer den sig fint og viser, at her er der en landsby, som ellers er skjult bag bevoksningen i og omkring byen. Ellers er kirken stort set kun synlig fra området mellem Darum og Lille Darum. I dette åbne indblik til kirken fremtræder den med en stærk og bevaringsværdig dominans i området.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Gørding Kirke set fra sydvest

Gørding Kirke set fra sydøst

Gørding Kirkes omgivelser

Kirken

Gørding Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Skibets nordmur er dog for størstedelens vedkommende af tufsten. Senere i romansk tid blev skibet forlænget med granitkvadre. Korets mure samt skibets sydmur er kraftigt restaurerede, næsten ombyggede, mens skibets nordmur er mere intakt. I senmiddelalderen blev der ud for skibets syddør bygget et våbenhus af munkesten. Døroverliggeren i gavlen er en billedkvader, som er flyttet ud fra skibets syddør. Gavlspidsen er prydet med tre blændinger hver med dobbelte rundbuer og øverst en cirkelblænding. I vest blev der ligeledes i senmiddelalderen bygget et tårn af munkesten. Tårnet har saddeltag og østre gavlspids er bevaret med tre højblændinger. Tårn og våbenhus samt tufstenspartierne i nordmuren er hvidkalkede, og det øvrige står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er meget smukt beliggende næsten øverst på skråningen nord for Holsted Å i den nordlige udkant af Gørding by. Kirkens høje placering fornemmes bedst fra sydvest, hvor adgangen er forholdsvis stejl. Kirkegården er omkranset af et stendige mod øst og en bøgehæk i de øvrige retninger. Mod syd er den fint klippet i en lav højde. Bøgehækkene er i øvrigt kendetegnende omkring de fleste af gravstederne. Der er enkelte træer mod syd og øst, som med deres spredte placering ikke hindrer nævneværdigt for indsigten til kirken. Mod nord er der plantet en række træer med jævne mellemrum. I deres nuværende ringe størrelse er de ikke et problem for indsigten til kirken fra nord, men det bør overvejes, om de med tiden skal

beskæres for ikke at lukke helt af. Fra kirkegården er der en flot udsigt mod især sydvest over de åbne arealer omkring åen. Dette bør på alle måder bevares. Nordøst for kirken er der ved diget et hvidkalket og teglhængt kapel med kamtakke gavle. Kapellet falder fint ind i omgivelserne. Ligeledes nordøst for kirkegården er der en parkeringsplads med en gruset asfaltbelægning.

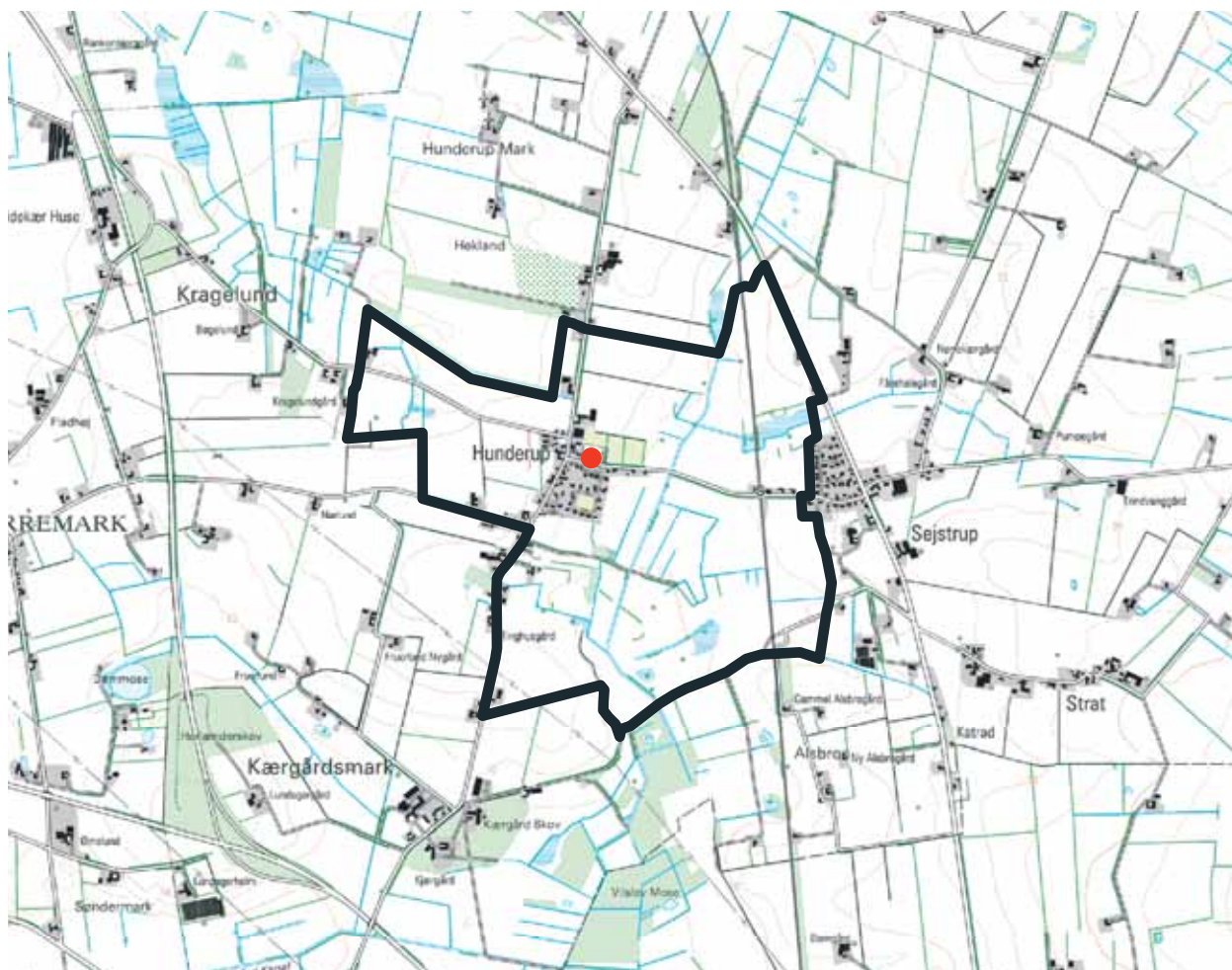
Kirken og landsbyen

Kirken ligger uden for det egentlige Gørding by, og er først synlig fra den nordlige udkant af byen. Den ligger med en velholdt gård mod øst og mindre huse mod sydøst og syd. Husene ligger alle noget lavere end kirken, og den har derfor en dominerende indvirkning på de nære omgivelser. Selvom husene sydøst og syd for kirken i udtryk ikke spiller optimalt op til kirken, er der dog et fint og bevaringsværdigt miljø i området. Her er det vigtigt at være opmærksom på valg af materialer og farver ved om- og tilbygninger på de forskellige ejendomme.

Kirken og landskabet

Indsigten til kirken er mest storslået fra sydsiden af åen, når man kommer ad Aikevej fra vest mod Gørding. Her står kirken meget markant i landskabet med åen i forgrunden. Dette må ikke forstyrres af beplantning og bebyggelse. Fra de øvrige indfalsveje er kirken stort set ikke synlig, som f.eks. fra nord, hvor et læhegn langs vestsiden af vejen hindrer indsigten på det meste af strækningen. Kirken opleves derfor generelt først, når man kommer forholdsvis tæt på.

Hunderup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Hunderup Kirke set fra øst

Hunderup Kirkes omgivelser

Kirken

Hunderup Kirke er opført af granitkvadre og tufsten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Partierne af tufsten i den øverste del af korets nordmur er dekorerede med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Skibets nordside er speciel med to firkantede felter, hvor der nederst i hvert felt er muret med tufsten og øverst med granitkvadre. Sydsiden af skibet er helt af granitkvadre. Ved skibets vestende blev der i senmiddelalderen tilføjet et tårn af munkesten. Tårnet er repareret flere gange, og fik i 1760 sit nuværende pyramidespir. Ud for skibets syddør blev der ligeledes i senmiddelalderen tilføjet et våbenhus af munkesten. Omkring 1569 blev koret forlænget til omtrent dobbelt størrelse for at give plads til Niels Langes familiebegravelse. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger på den sydlige del af kirkegården ud mod Kirkevej syd for kirken. Kirkegården er omkranset af et stendige, der mod nord ændrer sig til en græsbeklædt jordvold. Mod syd, langs med vejen, står der en række små stynede træer, som med deres ringe størrelse ikke skærmer af betydning for kirken. Kirken markerer sig derfor fint, når man kommer kørende ad Kirkevej. Dette fine indblik til kirken bør ikke forringes. Bebyggelse og beplantning i forbindelse med byen skærmer for udsigt fra kirkegården ud over de åbne landbrugsarealer. Dog fornemmer man alligevel kirkens forbindelse til landet. I det nordøstre hjørne er der et hvidkalket og teglhængt redskabs- og ligkapel, som falder fint ind i omgivelserne.

Vest for kirken er der ud til vejen en grusbelagt parkeringsplads i forbindelse med skolen, og på

Hunderup Kirke set fra øst/sydst

den anden side af vejen, mod syd, er der en større parkeringsplads bl.a. til kirken.

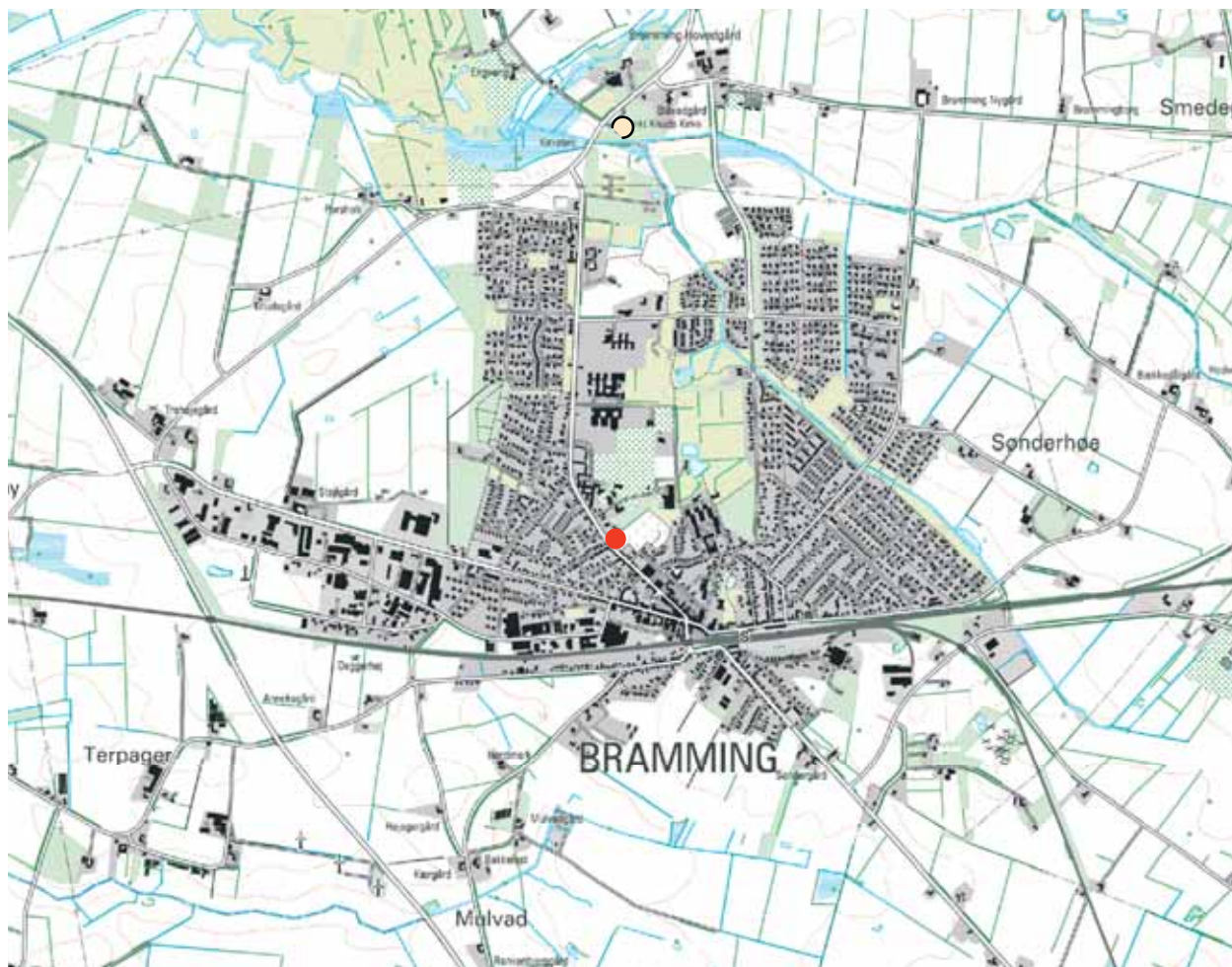
Kirken og landsbyen

Kirken ligger forholdsvis åbent inde i landsbyen med parcelhuse i området syd for kirken. Vest for kirken ligger landsbyens ældre bebyggelse, og nord og nordvest for ligger skolen. En sportsplads er placeret øst for kirken. Beplantningen omkring sportspladsen skærmer på nært hold for kirken, men fra længere afstand er den alligevel synlig. For kirken i bymiljøet er beplantningen ikke et større problem, men det bør overvejes, om den skal mindskes lidt i højden.

Kirken og landskabet

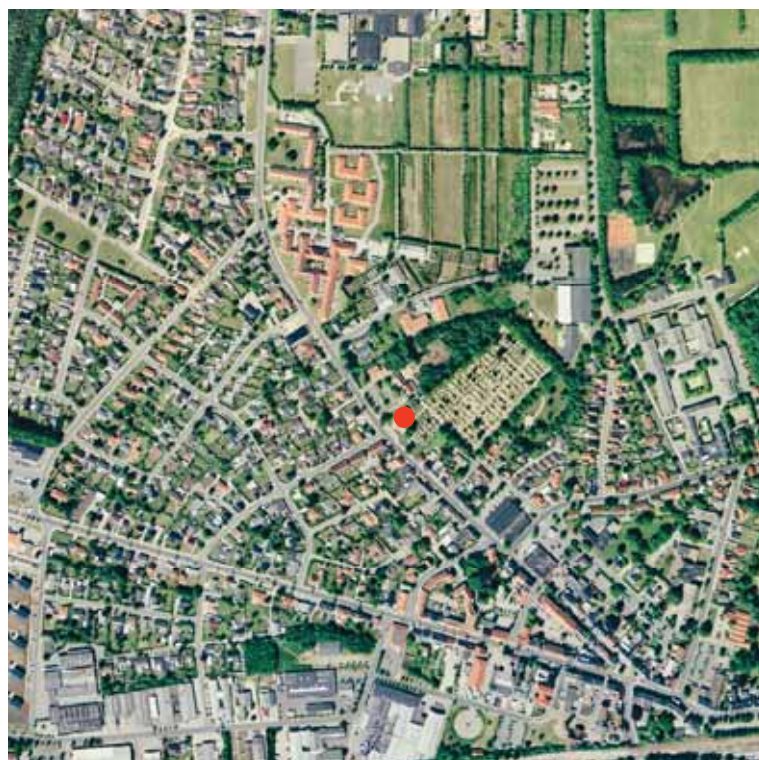
Kirken er synlig i store dele af landskabet omkring Hunderup. Fra de østlige retninger, hvor den markerer sig bedst i landskabet, ses den både fra den nord-syd-gående Ribevej gennem Sejstrup, fra jernbanen og fra Kirkevej mellem Sejstrup og Hunderup. Fra disse områder har kirken en fin dominans over landsbyen, og der bør ikke opføres konkurrerende elementer i landsbyens nærhed. Kirken er ligeledes synlig fra Kragelundvej mod vest, men markerer sig knap så meget i landskabet som fra øst. Fra nordlig og sydvestlig retning skærmer byens beplantning samt læhegn for indsigten til kirken.

Skt. Ansgar Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Skt. Ansgar Kirke set fra nord

Skt. Ansgar Kirkes omgivelser

Kirke og kirkegård er orienteret diagonalt i forhold til verdenshjørnerne. Kirkens kor vender således mod nordøst.

Kirken

Skt. Ansgar Kirke, filialkirke til Bramminge Kirke, er opført i 1914-15 efter tegninger af arkitekt Harald Lønborg-Jensen. Kirken er bygget af teglsten og består af kor, skib og et tårn med pyramidespir. Tårnet er stort set indbygget i skibets vestende. Ud for skibets østende er der mod nord opført et kapel, og ud for tårnet er der mod syd opført et våbenhus. De arkitektoniske elementer er hentet fra middelalderen og består bl.a. af spidsbuede vinduer samt højblændinger i de mindre tilbygninger. Langs skibets sider er der stræbepiller som støtte for hvælvene. Hele kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken er placeret i det nordvestre hjørne af den forholdsvis store kirkegård. Kirkegården er omkranset af en bøgehæk; dog med et stendige ud mod gaden mod vest. Den er meget nydelig holdt med forskellig beplantning og klippede træer i en allé. Beplantningen er flere steder vokset en del op, men konkurrerer ikke med kirkens dominerende virkning på de nærmeste omgivelser. Dog står der umiddelbart syd for kirken to større træer, som i vinterhalvåret er gennemsigtige, men om sommeren skærmer en del for kirken fra sydlig retning. Foran kirken, ud til gaden mod vest, er der græsarealer med en parklignende karakter, og syd for kirkegården er der et lille parkområde der sammen med kirkegården udgør et åndehul i byen. Nord for kirken er der en parkeringsplads både til kirken og til sognegården / kirkekontoret,

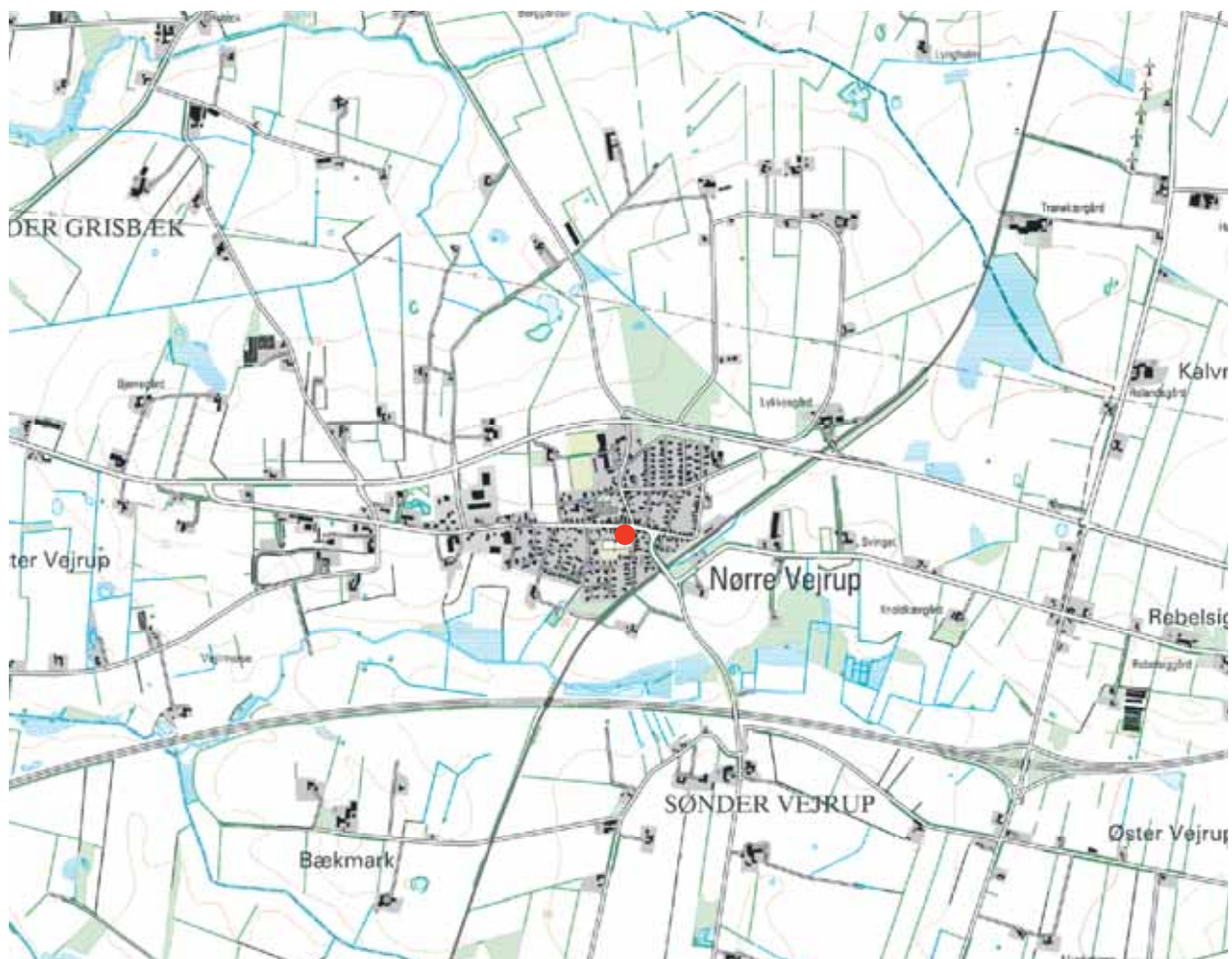
Skt. Ansgar Kirke set fra sydvest

der er placeret mod øst i forbindelse med parkeringspladsen. Sognegården / kirkekontoret ligger i moderne bygninger, der falder udmærket ind i omgivelserne i forbindelse med en nyere bykirke.

Kirken og byen

Kirken og kirkegården ligger omkranset af hovedsagelig villakvarterer bortset fra i nordlig retning hvor en lille lund samt et gartneri udfylder arealet. De mange træer især nord og øst for kirken gør den meget lidt synlig fra disse retninger. Kun fra den nærmeste strækning af Nørregade vest for kirken samt enkelte andre gader i sydlig og vestlig retning er den synlig. Kirken har derfor ikke udpræget dominans i Brammings bybillede. Som bykirke behøver den ikke at have den samme signalværdi som en landsbykirke oftest har, og de skærmende omgivelser, der er en del steder omkring kirken, er derfor ikke problematiske. Det kunne dog være ønskeligt med en lidt bedre indsigt til kirken fra de nærmeste omgivelser, især fra den nordlige del af Nørregade.

Vejrup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Vejrup Kirke set fra sydøst

Vejrup Kirkes omgivelser

Kirken

Vejrup Kirke er opført af munkesten og genanvendte granitkvadre og består af kor og skib fra den senmiddelalderlige periode. Den afløste en romansk kirke vel af nogenlunde samme udstrækning. Dele af skibets romanske sydmur er bevaret i den nuværende sydmur. Nordsiden var oprindeligt uden vinduer, men fik i 1943 to pseudoromanske vinduer i skibet og et i koret. I 1788 blev der ud for skibets syddør opført et våbenhus som afløser for et ældre af bindingsværk. Tårnet mod vest er først opført i 1943. Det er bygget af teglsten og har saddeltag. Hele kirken er hvidkalket og tækket med tegl.

Kirkens område

Kirken er placeret i det nordlige parti af den vinkelformede kirkegård. Kirkegården er omkranset af en kampestensmur mod nord, vold med stendige på ydersiden mod øst, nyplantet hæk mod syd samt hæk og stendige mod vest. Sydvest for kirken, ved overgangen til det vestgående og nyere kirkegårdsparti, er der et hvidkalket ligkapel med tegltag. Syd for kirkegården ligger en fint anlagt parkeringsplads med grus og græsplæner. Mellem kirkegården og parkeringspladsen er der plantet en række træer. Træerne synes med tiden at ville hindre for indsynet til kirken fra syd, men da det kun går ud over parkeringspladsen samt få af byens huse, der i sig selv ikke spiller fint op til kirken, vil det muligvis være en styrke for området, som på nuværende tidspunkt kan virke lidt åben i det bymæssige område. Det bør dog overvejes, om der skal være en grænse for, hvor

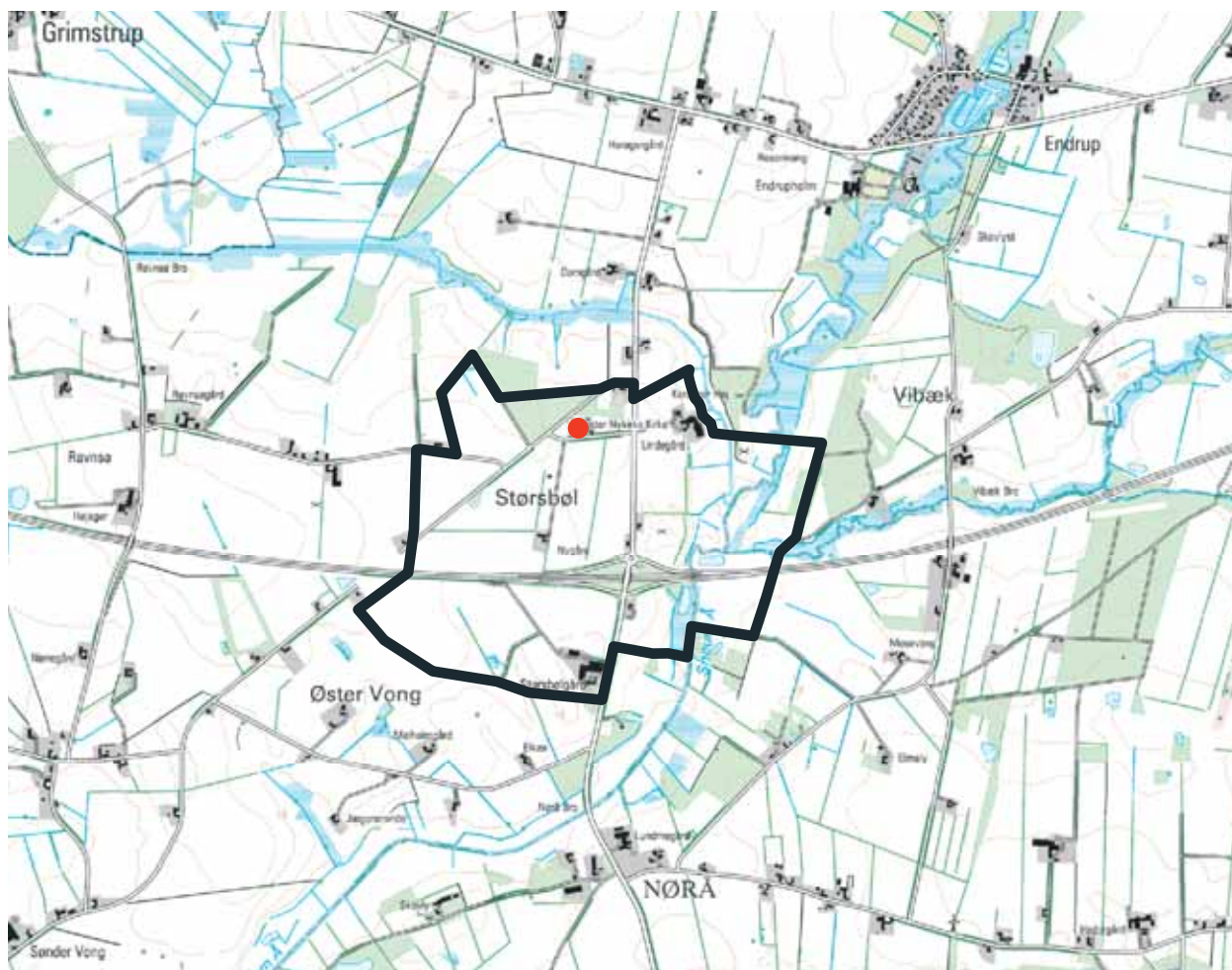

Vejrup Kirke set fra sydvest

store træerne må blive. Vest for parkeringspladsen er der til graveren bygget et materialehus som er af tilsvarende arkitektur som ligkapellet.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger midt inde i Nørre Vejrup by ved et gadekryds. Op til kirkeområdets grænser ligger byens huse, der består af ældre villaer og nyere parcelhuse. Ingen af husene er store, og de tager derfor ikke magten fra kirken. Dog bør man være opmærksom på materiale- og farvevalg ved om- eller tilbygninger. Kirkegården og parkeringspladsen samt en græsplæne sydvest for kirkegården skaber et større åbent rum omkring kirken, som får den til at virke markant i nærområdet. Kirken er stort set ikke synlig fra landområderne og fra byen ses den, bortset fra de nærmeste områder, kun glimtvis enkelte steder.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Vester Nykirke set fra syd

Vester Nykirkes omgivelser

Kirken

Vester Nykirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Der er bevaret tre romanske vinduer samt spor efter et fjerde, alle på kirkens nord- og østside. Vinduerne er ornamenterede med fine stenhuggerdekorationer, og vinduet i østgavlen er usædvanligt, idet det er ovalt i formen. I senmiddelalderen blev der tilføjet et tårn af munkesten ved skibets vestende. Tårnet blev i 1764 totalt ombygget fra mellemstokværket og opefter og fik ved denne lejlighed det nuværende pyramidespir. Ved skibets syddør blev der i anden halvdel af 1700-tallet opført et våbenhus af teglsten som afløser for et ældre, muligvis senmiddelalderligt. Tårnet er hvidkalket, mens det øvrige af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger meget smukt i kanten af en lille skov. Kirkegården er omkranset af en vold, der udadtil er opbygget som et stendige. Mod vest står der en række træer, der umiddelbart skærmer noget for kirken, men da skoven alligevel hindrer for noget af indsigten fra denne retning er træernes tilstedeværelse ikke problematisk. Kirkegården er bl.a. beplantet med nogle kraftigt stynede træer, som med deres små kroner ikke skærmer væsentlig for oplevelsen af kirken. Ud over de åbne landbrugsarealer i de sydlige retninger er der en meget flot, uhindret og bevaringsværdig udsigt fra kirkegården. Øst for kirken er der et beboelseshus med tilhørende udhus, der med adgang fra kirkegården anvendes af graveren. Et lille hvidkalket ligkapel med gullige tagtegl, der falder fint ind i

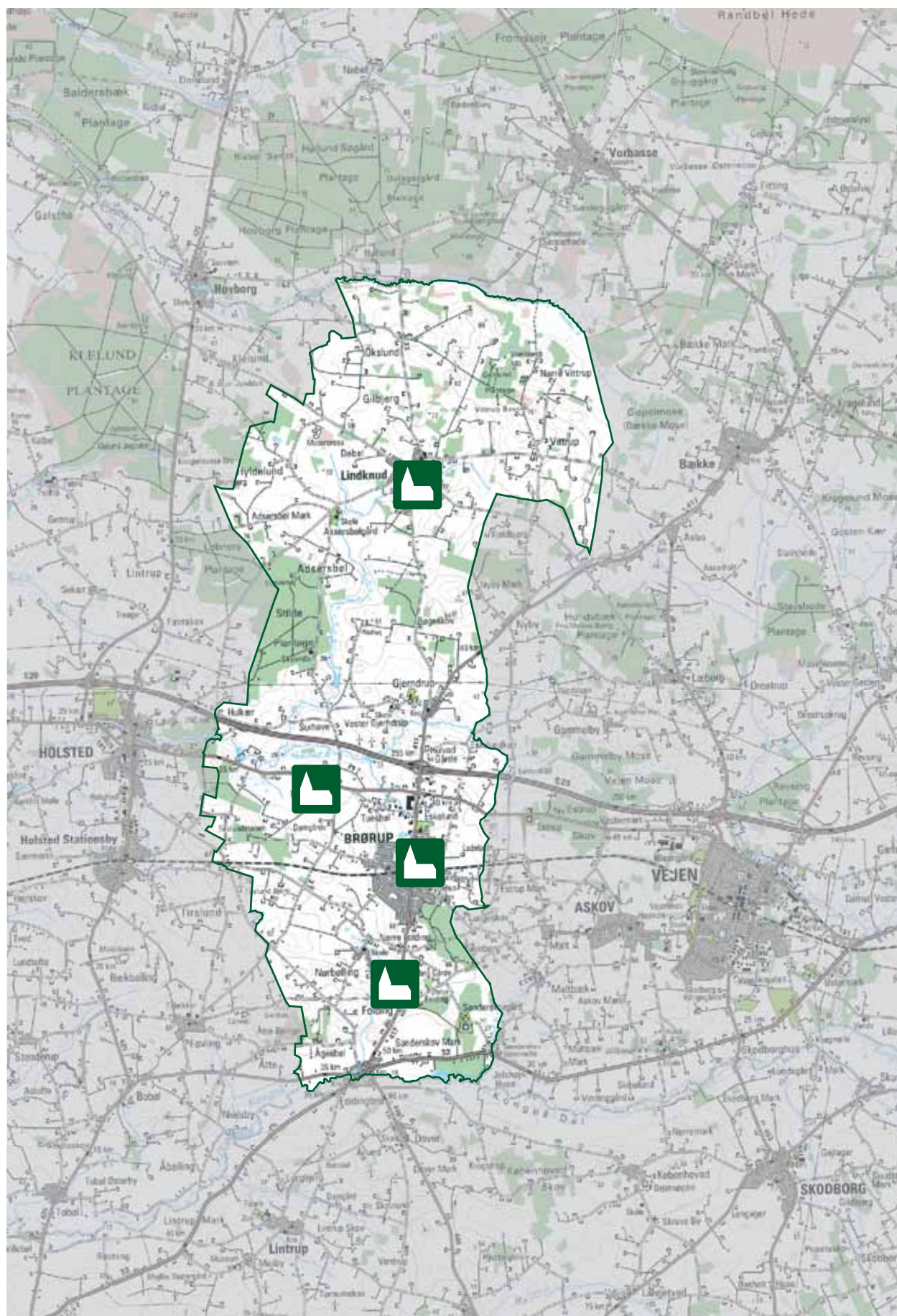

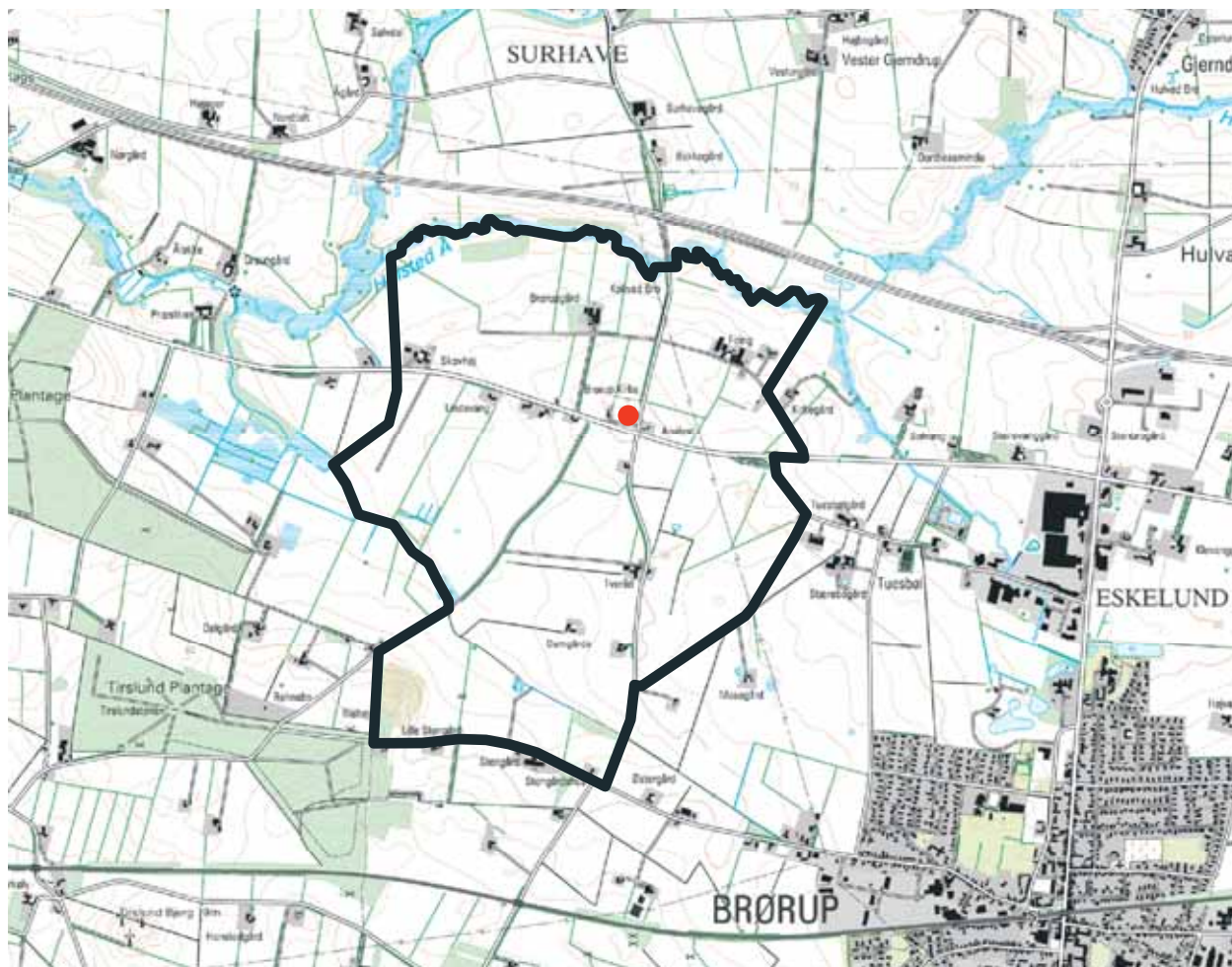
Vester Nykirke set fra sydvest

omgivelserne, er placeret nordøst for kirken. Lidt fremmed virker menighedshuset øst for kapellet derimod, dog uden at være uheldig. Den nye rødstensbygning ville måske gøre sig bedre som hvidkalket. Langs vejen syd om kirken ligger en græsbeklædt parkeringsplads op til kirkegårdsdiget. I sig selv er den meget diskret, men langs med diget er der et fortorv.

Kirken og landskabet

Kirken er omgivet af de åbne markarealer mod de sydlige retninger og af den mindre skov mod nord og nordvest. Idet der ingen træer er langs det søndre kirkegårdsdige, er indsigten til kirken fra syd derfor meget fin. Kirkens åbne beliggenhed uden tilknytning til nogen bebyggelse, giver den en meget markant indvirkning på de omgivelser, hvorfra kirken kan ses. Det er derfor af meget stor betydning, at de frie arealer omkring kirken bevarer som sådan.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Brørup Gl. Kirke set fra syd

Brørup Gl. Kirkes omgivelser

Kirken

Brørup Gl. Kirke, som er uden tårn, er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af et skib fra den romanske periode. Det nuværende kor er en senmiddelalderlig ombygning i granitkvadre af det romanske, lidt bredere kor med apsis. Ud for skibets syddør blev der i renæssancen opført et våbenhus af munkesten. Kor og skib står i rå mur med hvidkalkede gavlspidser og gesims, og våbenhuset er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly. Sydøst for kirken er der en tømret klokkestabel fra 1989 med pyramidetag.

Kirkens område

Kirken ligger i det åbne land med udsigt især mod syd. Kirkegården er omkranset af en kampestensmur, der mod vest og nord er gemt bag en tættere beplantning af ældre og yngre træer. Beplantningen forhindrer fuldstændigt udsigt fra kirken i disse retninger, når der er løv på træerne. Syd for kirkegården er der i hele dens længde en meget velholdt og stilren, grusbelagt parkeringsplads med en række nyplantede træer ud mod hovedlandevejen mellem Brørup og Holsted. Der bør sørges for at træerne ikke får lov til at vokse sig store, så de skærmer for kirken fra syd, hvilket er den eneste retning, hvorfra der er åbent udsyn til og fra kirken. Træerne kunne f.eks. holdes stynede. Mod vest er der en række højt opstammede træer langs kirkegårdsmuren, men idet der ligger en ejendom ved siden af, som skærmer for kirken fra øst, er der alligevel ikke udsyn mellem stammerne.

Brørup Gl. Kirke set fra sydøst

Kirkens nærområde

Der er ingen bymæssig bebyggelse i området omkring kirken, kun spredte gårde og husmandssteder. Således ligger der kun to mindre ejendomme tæt på kirken; én øst - og én vest for. Kirken er derfor på de fleste sider omgivet af det åbne land, hvor den bedst markerer sig mod syd. I denne retning bør der ikke laves forandringer, der kan skade den fine udsigt fra kirken.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig ikke meget i landskabet, hvilket bl.a. skyldes, at den ikke har tårn. Desuden skærmer beplantningen omkring kirken så meget, at den kun markerer sig i de sydlige retninger. Oplevelsen af kirken er størst, når man kommer ad Damgårdsvej fra syd, men man skal forholdsvis tæt på, før den bliver synlig. Det er her vigtigt ikke at skade dette indsyn til kirken. En udtynding i beplantningen ved den vestre kirkegårdsgrænse vil også give kirken mulighed for at markere sig fra vest, når man kommer ad Hovedvejen mod Brørup.

Folding Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Folding Kirke set fra syd

Folding Kirkes omgivelser

Kirken

Folding Kirke er opført i 1897-98 efter tegninger af arkitekt Johan Christian Fussing som erstatning for den ældre middelalderlige kirke. Kirken er bygget af teglsten i nyromansk stil og består af kor og skib samt en tagrytter i skibets vestende. Murene er prydet med hjørnelisener og rundbuefriser, der fortsætter op i gavlene. Vinduerne er rundbuede, og i vestgavlen er der en søjleportal med to søjler. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer; tagrytteren dog med bly.

Kirkens område

Kirkens område er meget fint og interessant anlagt og er meget smukt beliggende på en lokal bakketop i det kuperede terræn syd for Brørup. Kirkegården er omkranset af et kraftigt og højt stendige, og langs det vestre dige er der på indersiden en række træer. Uden for det nordre dige er der en bred læbeplantning og vest for kirkegården er der en lille lund af hovedsagelig bøgetræer. Her skjuler sig en fint anlagt, grusbelagt parkeringsplads helt overdækket af træernes kroner. Sydligst på parkeringspladsen er der et større træskur til graverens materiel. Skurets udseende er ordinært, men forholdsvis diskret, da det er malet i en grønlig farve der falder ind i omgivelserne. Uden for det nordvestre hjørne samt inden for det søndre kirkegårdsdige er der to større gravhøje. Den søndre blev i 1756 ombygget til gravkapel med indgang fra kirkegården for Samuel Nicolaus Claudius til Sønderkov. Fra kirkegården er der en meget flot udsigt mod de sydlige retninger, som bør bevares som de er, og mod nord er det muligt at nyde den flotte udsigt mellem stammerne på træerne i beplantningen, da disse er rimeligt opstammede og bør opretholdes sådan. Det kan diskuteres, om der bør åbnes op mod nord og vest, men den lune stemning som træerne giver kirkeområdet, bør bevares, og den fine parkeringsplads mod vest er ligeledes bevaringsværdig med sit anderledes udtryk end øvrige parkeringsplad-

Folding Kirke set fra sydvest

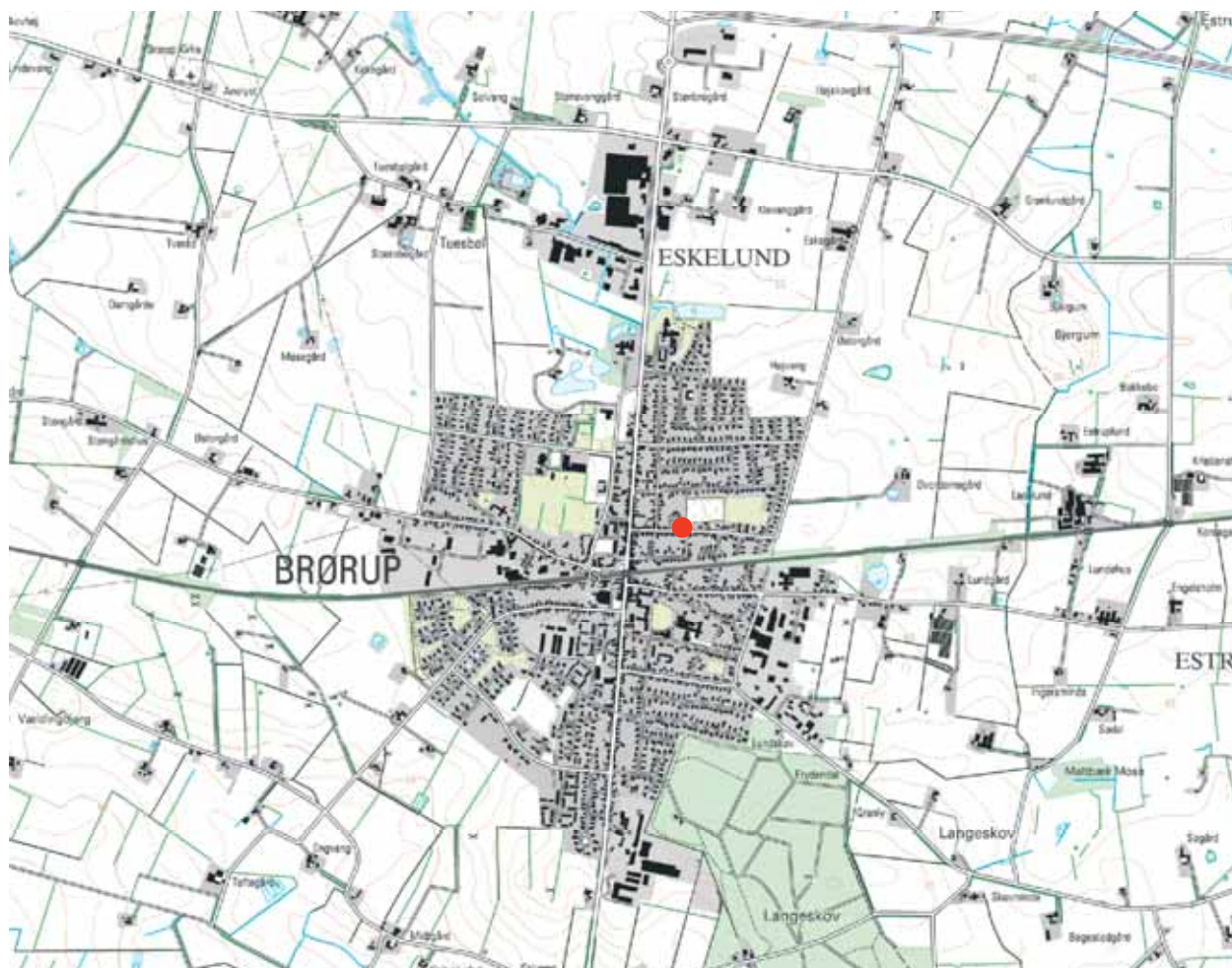
ser. Det udsyn træerne dækker for opvejes fuldt ud af den åbne udsigt, der er mod syd. Mod øst er der endnu en grusbelagt parkeringsplads.

Kirken nærområde

Kirken ligger ikke i forbindelse med nogen bebyggelse bortset fra en enkelt større gård mod nord-øst og et hus til graveren nordøst for kirkegården. Gården ses ikke fra kirkens område, da den ligger lavt og er dækket af læhegn. Taget på graverens hus bør ved en evt. udskiftning lægges i et materiale, der falder bedre ind i kirkens omgivelse. De åbne arealer omkring kirken bør absolut holdes i samme åbne stand, som de er nu.

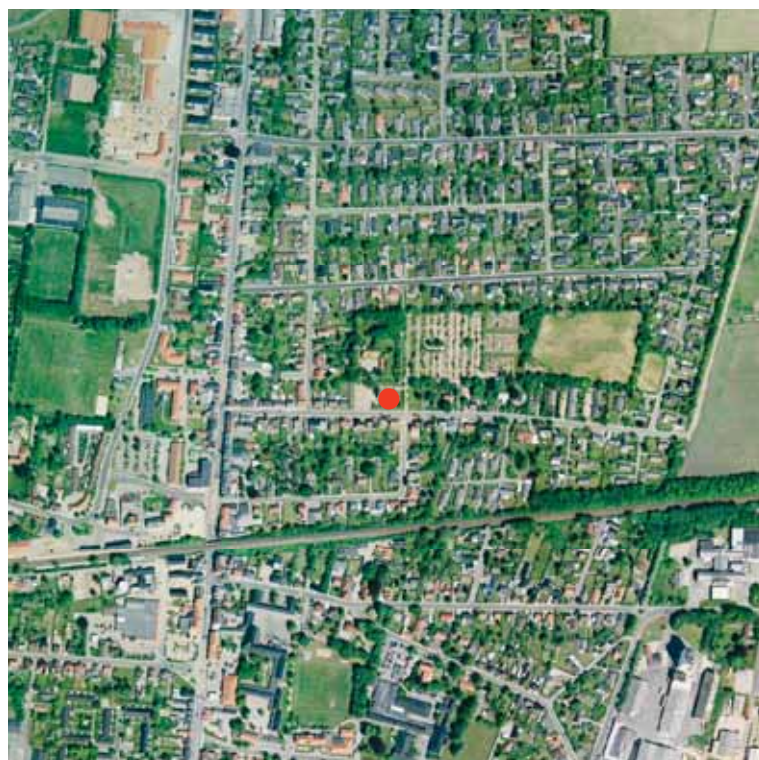
Kirken og landskabet

På grund af de mange skovområder, læhegn og andre former for beplantninger samt beplantningen omkring kirkegården er der fra vejene ikke særlig mange steder, hvor kirken markerer sig, heller ikke fra de sydlige områder på trods af, at der fra kirken er en meget storslået udsigt til disse sydlige retninger. Det er muligt at kirken kan ses fra vest og nord, når der ikke er løv på træerne. Når man kommer ad Ribevej fra Foldingbro mod Brørup står kirken meget markant i landskabet på toppen af højdedraget. Denne indsigts til kirken må ikke forringes.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Johanneskirken set fra øst

Johanneskirkens omgivelser

Kirken

Johanneskirken, filialkirke til Brørup Kirke, er opført i 1924-25 efter tegninger af arkitekt Rolf Schroeder. Kirken er bygget af teglsten som en treskibet basilika med ligeafsluttet kor på bredde med skibet. Mod vest er der et bredt tårn med rektangulær plan og nord-syd vendt saddeltag. I hvert sideskib er der fire rundbuede vinduer, og i midterskibets høj Kirkemure er der i hver side 12 tætsiddende rundbuede vinduer. Hele kirken er hvidkalket og tækket med tegl.

Kirkens område

Kirken ligger forholdsvis tæt ud til Østergade på sin egen lille afdeling af kirkeområdet. Kirkegården ligger som et stort område nordøst for kirken. Ud mod gaden er kirkens eget område afgrænset med en bøgehæk, hvilket også flere steder er gældende for kirkegården. På kirkens område er der en del træer, som skærmer noget for indsigt til kirken. F.eks. bør det overvejes om ikke der skal beskæres lidt i den række birketræer, der står mellem kirken og vejen, idet kirken her mister noget af dens dominans i området. Dette forstærkes af, at der, bortset fra den mindre plads vest for tårnet, ikke er et større åbent område i forbindelse med kirken, f.eks. en parkeringsplads.

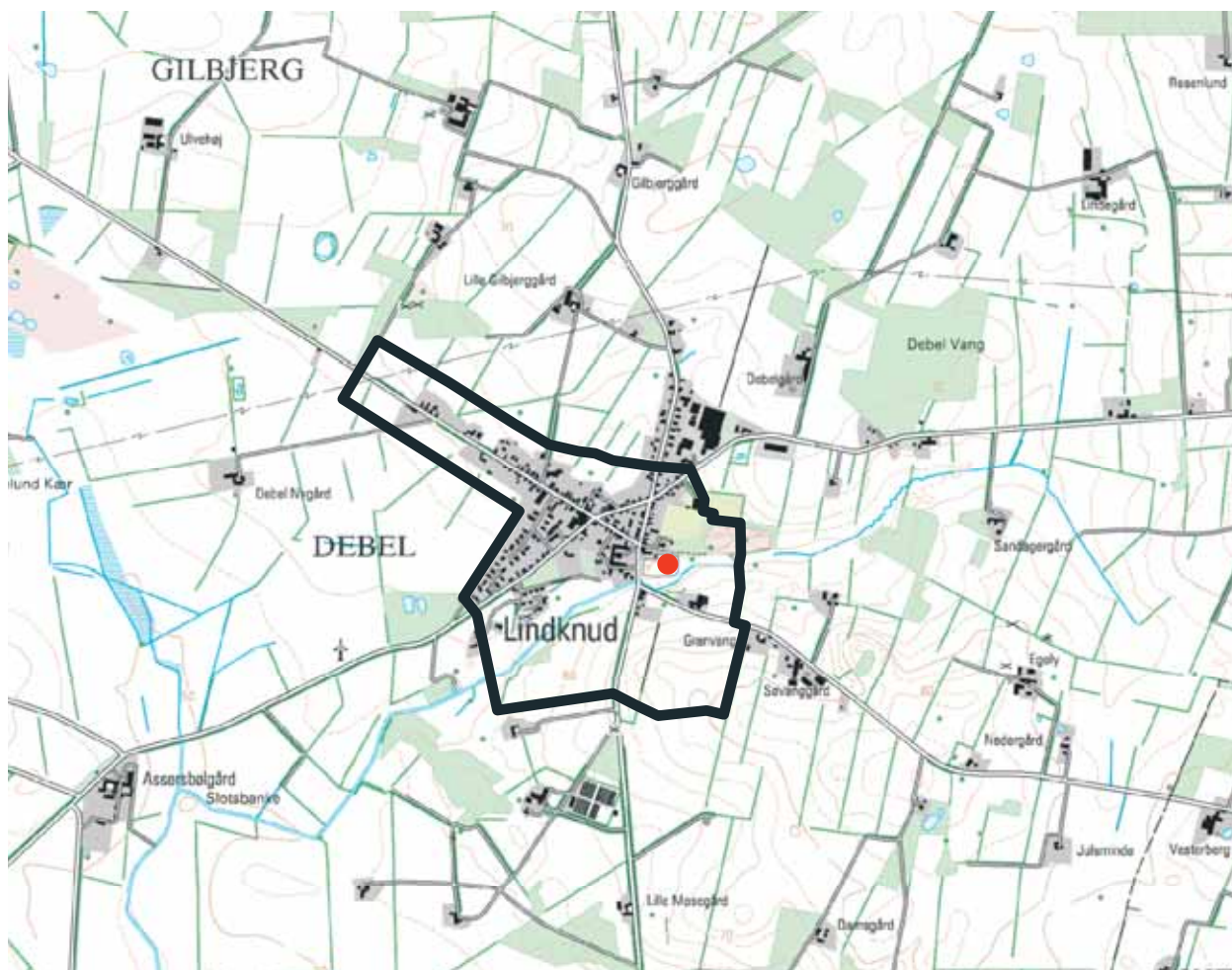
Johanneskirken set fra vest /nordvest

Kirken og byen

Kirken ligger næsten midt i Brørup by i et villakvarter. Selvom kirken er forholdsvis stor markerer den sig ikke meget i bybilledet. Det er næsten kun mulig at se kirken, når man er meget tæt på, hvilket bl.a. skyldes beplantningen i forbindelse med kirken, men også den bymæssige bebyggelse. Fra jernbanen er det flere steder muligt at se kirken hen over bebyggelsen. Villakvarteret omkring kirken er meget pænt med huse i gedigne materialer og er på ingen måde skæmmende for kirkens omgivelser.

Kirken markerer sig stort ikke i forhold til landskabet og har dermed ingen fjernvirkning.

Lindknud Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Lindknud Kirke set fra vest /sydvest

Lindknud Kirkes omgivelser

Kirken

Lindknud Kirke består af kor og skib fra den romanske periode. Koret er opført af granitkvadre og skibet af granitkvadre nederst og rå og kløvet kamp øverst. I senmiddelalderen blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn af munkesten. Tårnet blev muligvis allerede i 1600-tallet reduceret i højden, så det nu kun rækker ca. en meter op over skibet. Det er afsluttet med et saddeltag. Ud for skibets syddør blev der ligeledes i senmiddelalderen bygget et våbenhus af munkesten. I våbenhusets gavl er der en høj rundbuet tvillingblænding, hvori døren sidder. Koret og skibets sydside står i rå mur, der øverst er pudset med cement. Det øvrige er hvidkalket. Kor og skib er tækket med bly, og tårn og våbenhus er teglhængt.

Kirkens område

Kirkeområdet er beliggende på en lokal højning i det kuperede terræn i den sydøstlige del af byen. I forhold til kirkegården er kirken yderligere hævet på en lille græsbeklædt høj, som er mest markant fra vest. Kirkegården er omkranset af et stendige af marksten, og inden for diget er der nogle steder mod syd, øst og nord en bøgehæk. På kirkegården er der flere solitære træer, hvor det er muligt at se kirken mellem træerne, men det bør overvejes om ikke der skal tyndes lidt i træerne, så ikke kirken dækkes helt når de mindre træer bliver store. Nordvest for kirken er der et hvidkalket ligkapel med rødt tegltag. Vest for kirkegården er der langs vejen en enkel og velholdt grusbelagt parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger smukt ud til nogle engarealer mod syd og øst, hvorfra der er et fint indblik til kirken. Derimod er kirken i øvrigt ikke synlig fra det me-

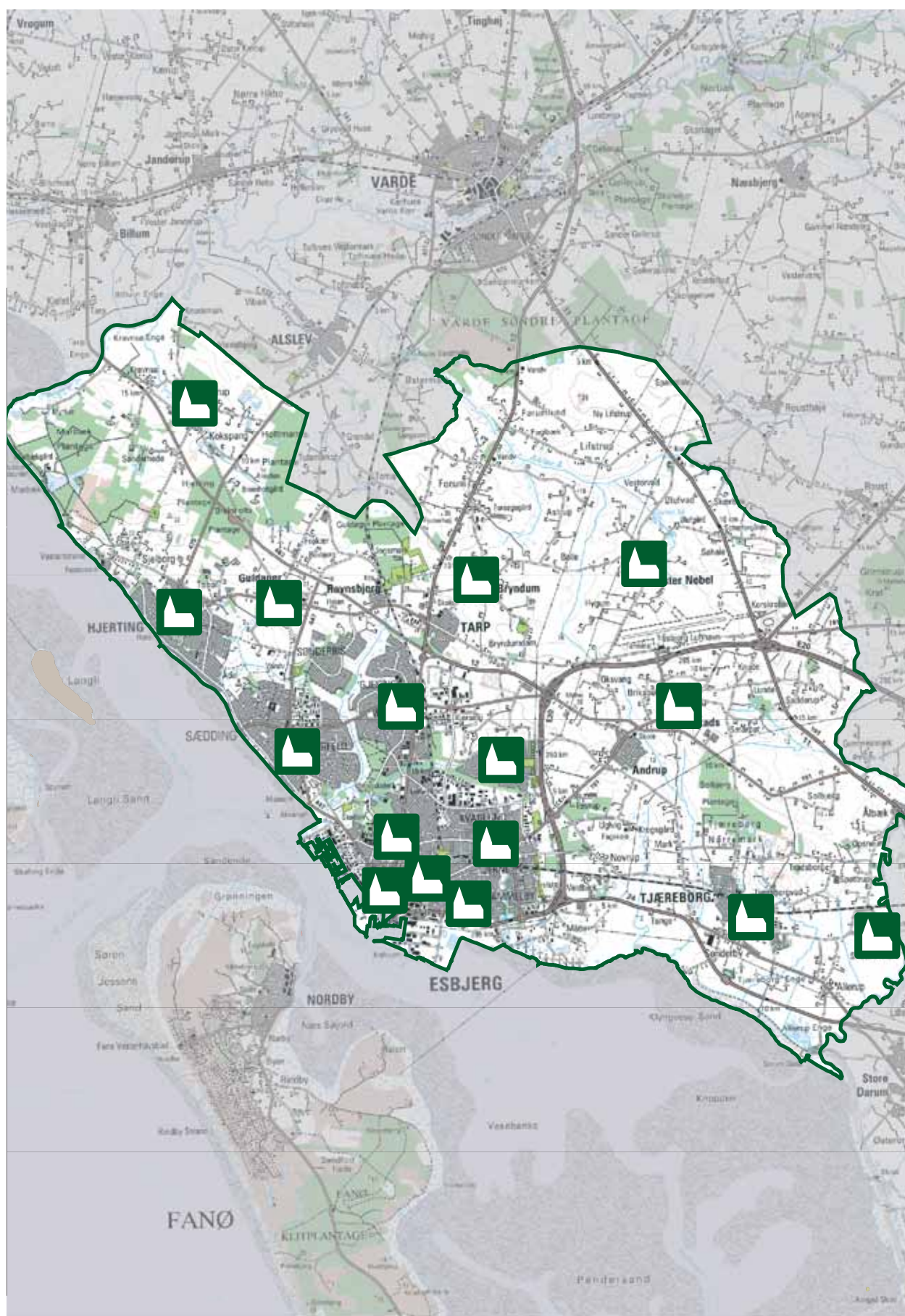

Lindknud Kirke set fra sydvest

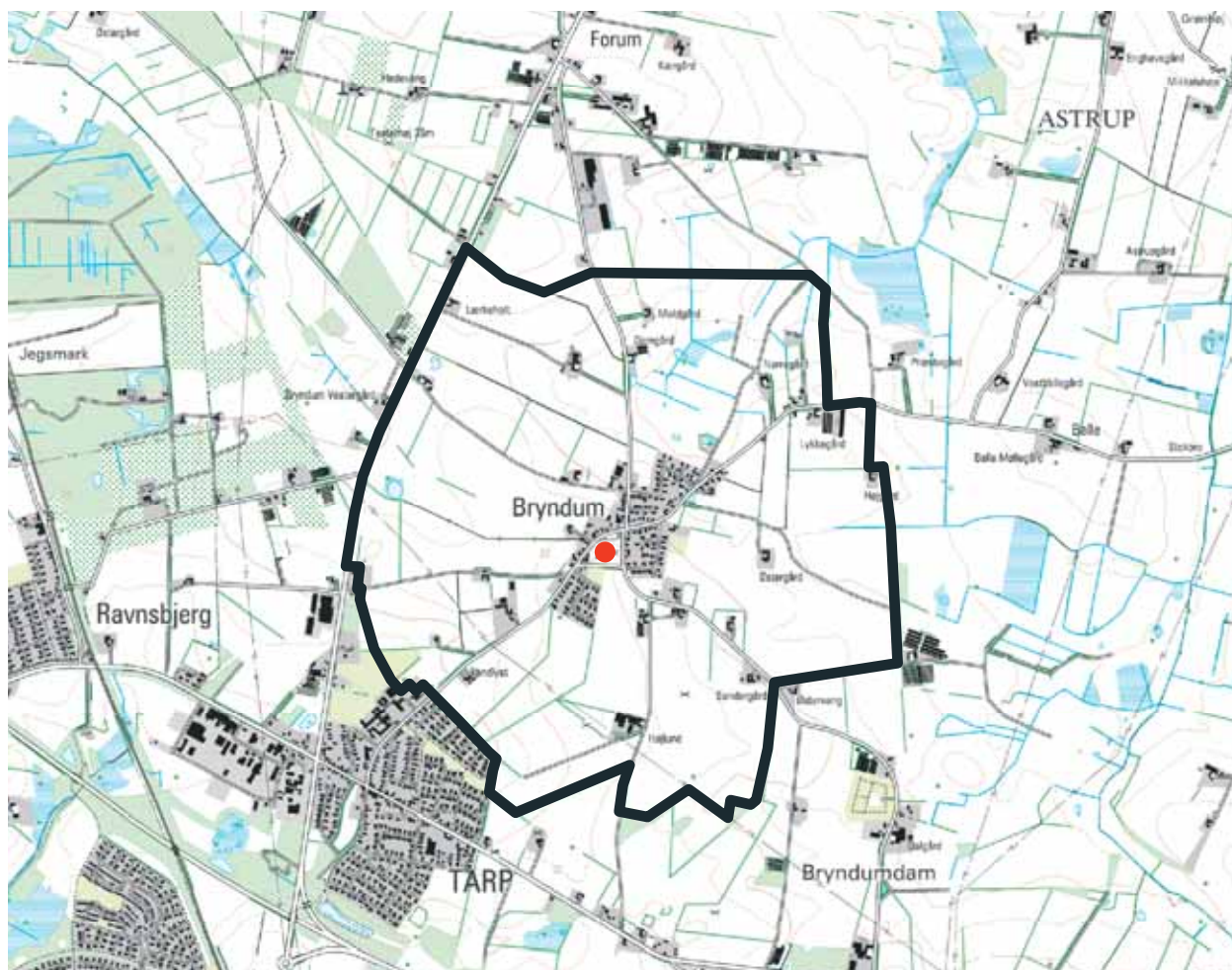
ste af byen bl.a. på grund af det meget lave tårn. Over for mod vest ligger byens skole. Bebyggelsen omkring kirken er hovedsagelig gårde eller dele af nedlagte gårde, og harmonerer på den måde fint i det nære miljø. Da denne bebyggelse ligger forholdsvis tæt på kirkegården, bør der ved ombygninger og istandsættelser anvendes materialer, der harmonerer med kirken. Eneste sted i byen hvorfra kirken har mulighed for at markere sig er fra Hovborgvej mod nordvest. Kommer man ad denne vej ses kirken for enden af vejen, men en styring af beplantningen tæt ved kirken i denne akse, vil styrke oplevelsen af kirken. I sydsydvestlig retning fra kirken ligger et lille autoværksted, som desværre har gamle biler og andet autoudstyr stående fremme, så det skæmmes kirkens nærmeste omgivelser. En omdisponering af værkstedets område ville være ønskelig.

Kirken og landskabet

På grund af det lave tårn samt beplantninger og læhegn i det kuperede terræn har kirken stort set ingen fjernvirkning. Kun fra den nordvestre indfaldsvej er kirken som nævnt synlig på længere afstand.

Bryndum Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Bryndum Kirke set fra sydøst

Bryndum Kirke set fra sydøst

Bryndum Kirkes omgivelser

Kirken

Bryndum Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode, men med et unggotisk træk i koret. Det er en af Jyllands fornemste kvaderstensbygninger og er rimelig velbevaret. I vestenden af korets nordmur er der en præstedør med en rundbuet profileret dørøverligger, og af kirkens i alt 15 romanske vinduer er 11 helt eller delvist bevarede samt to rekonstruerede. I kirken indgår der flere billedkvadre eller profilerede kvadre i forbindelse med vinduer og døre. I senmiddelalderen blev der ved korets nordmur tilføjet et sakristi, som nederst er opført af granitkvadre og øverst af munkesten med to savskifter under murkronen. Gavlen er prydet med tre spidsbuede højblændinger. Ud for skibets norddør blev der i samme periode opført et våbenhus af munkesten. Ved skibets vestende blev der ligeledes i senmiddelalderen opført et tårn med pyramidespir. Tårnet er nederst opført af granitkvadre og derover af munkesten. Våbenhuset samt teglpartiernes af sakristi og tårn er hvidkalkede, mens kvaderstensmurværket står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Den forholdsvis store kirke er placeret lidt nordligt på kirkegården og umiddelbart nordvest for en gravhøj. Kirkegården er omkranset af en vold, der på ydersiden er afsluttet som et stendige. Langs nordsiden er der en læbeplantning af bøgetræer, der mod øst breder sig til en lille lund. Mod vest står en række udtyndede, mindre træer, som ikke skærmer væsentlig for kirken. Uden for den lille vej, der løber umiddelbart syd for kirkegården er der i nyere tid plantet et læhegn, som bør holdes i en lav højde for ikke at lukke kirken inde fra syd, hvor der ellers ville være udsyn til det åbne

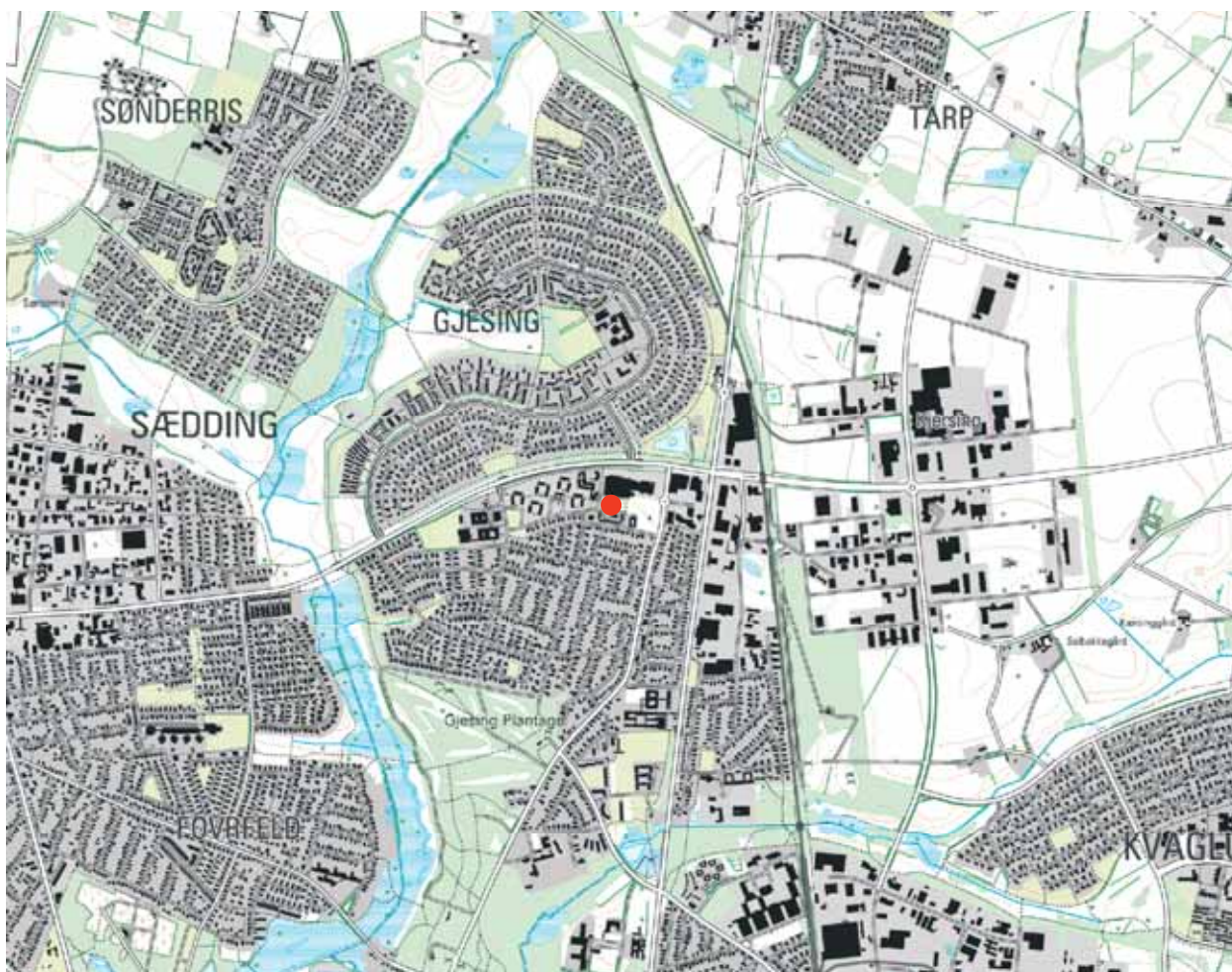
land. Kirkens parkeringsplads ligger vest for kirkegården og er belagt med asfalt i kørebanerne og chausséen i parkeringsbåsene. Op ad den vestre kirkegårdsgrænse er der bygget et nyere kapel og materielhus til graveren. Huset er hvidkalket og har granitsokkel og blytag, hvorved det følger kirkens formsprog og materialevalg meget. Kirkens område er ganske pænt anlagt; dog bør der findes nogle mere passende lamper til parkeringspladsen.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger omtrent i midten af byen, med bebyggelse på tre af siderne. Mod syd er der åbent land, som bør bevares fri for bebyggelse og beplantning. Bebyggelsen består hovedsagelig af ældre villæer og parcelhuse, der på ingen måde konkurrerer med den store kirke. Den store kirkegård samt parkeringspladsen danner et større rum omkring kirken, hvilket styrker dens dominans i de nære omgivelser. Fra de øvrige dele af byen er kirken glimtvis synlig mellem bebyggelsen. Særlig flot og markant står kirken, når man kommer fra sydøst ad Bryndumdamvej. Her bør man i særdeleshed være opmærksom på ikke at skade kirkens nære omgivelser.

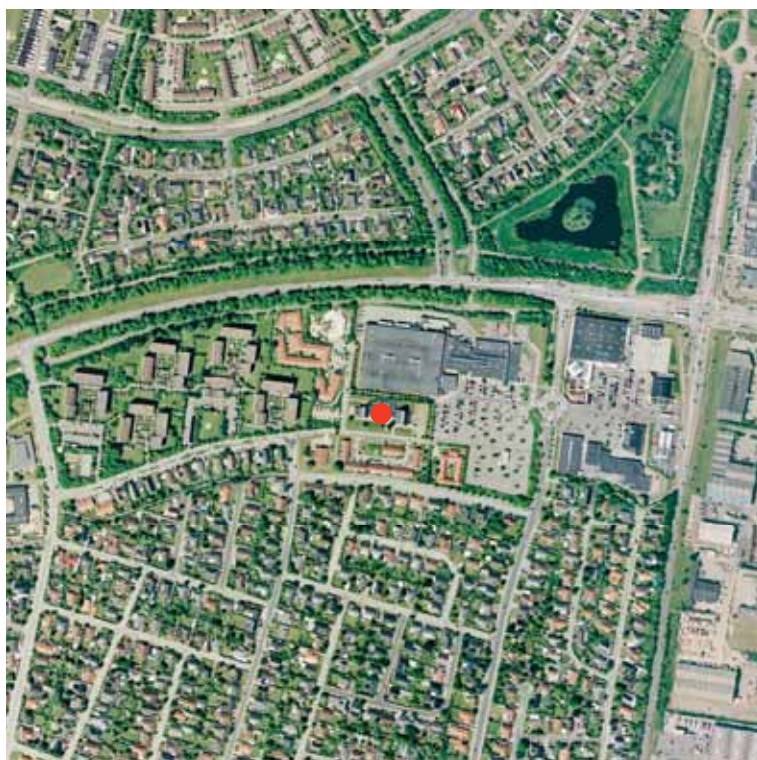
Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab er kirken synlig fra næsten alle retninger, men ofte er det dog kun tårnet, der markerer sig over bebyggelse og beplantning. Nogle steder skal man længere væk før kirken kan ses. Fra lang afstand ligger den mere markant, når man kommer ad Bryndumvej fra nordøst samt fra Tarp Hovedvej øst for Bryndum, men bedst markerer den sig lidt tættere på fra syd.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Gjesing Kirke set fra vest

Gjesing Kirkes omgivelser

Kirken

Gesing Kirke, udskilt af Brøndum sogn, er opført i 1983 efter tegninger af arkitekterne Niels Munk og Keld Wohler. Kirken er bygget af teglsten som et kirkecenter i moderne arkitektur og markerer sig med to større bygninger: Kirkesalen i øst og menighedssalen i vest. De to bygninger forbindes med en gang med tilknyttede kontorer og konfirmandstuer i lave bygninger. Syd for komplekset står et tårn. Bygningerne er opført med forskudte mure, der giver mulighed for lysindtag gennem glasspalter fra gulv til kip. Forskudte tagflader giver fra vest ovenlys til de to sale. Taget er tækket med kobber.

Kirkens område

Kirken ligger i forbindelse med et større center. Kirkens område er afgrænset og beplantet med buske og mindre træer. For at bevare indsigten til kirken bør træerne holdes små. Store dele af området er udlagt i græsplæner, men umiddelbart øst for kirken er der en lille parkeringsplads.

Kirken og byen

Kirken markerer sig ikke meget i de omkringliggende områder og ses stort set kun i en øst-vest-gående akse, hvor kirken står særlig flot set fra vest.

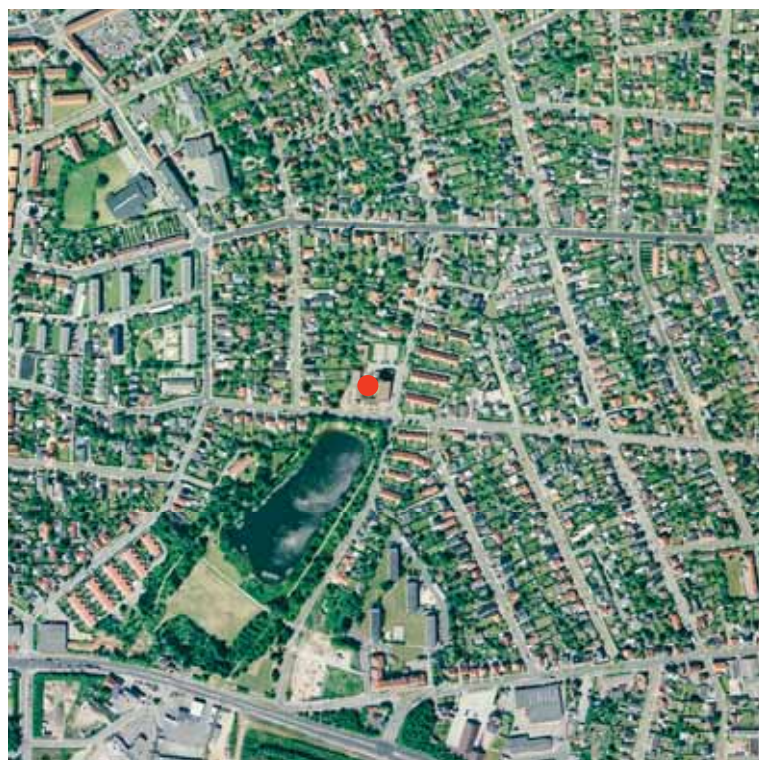
Gjesing Kirke set fra sydøst

Umiddelbart nord for kirken ligger en stor Kvikly umiddelbart uden hensyntagen til kirkens nærområde. Fra øst ses kirken bag den store parkeringsplads i forbindelse med centret. Herfra markerer kirken sig ikke særlig godt, da den store Kvikly og centret tager magten fra den. Vest for kirken ligger flere boligblokke og syd for et villakvarter. Villakvarteret dominerer ikke over kirken og blokkene kun i mindre grad, idet kirken kun ses fra Ulvevej syd for blokkene.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Grundtvigskirken set fra sydvest

Grundtvigskirkens omgivelser

Kirken

Grundtvigskirken i Esbjerg er opført i 1968-69 efter tegninger af arkitekt Ole Nielsen. Den er opført af teglsten og består af en rektangulær kirkesal, der har forbindelse med andre menighedslokaler. Salen vender nord-syd og har et fladt v-formet tag med laveste punkt i den sydligste ende. I det nordøstre hjørne af kirken er der et tårn, som rager lidt op over den høje ende af skibet. Tårnet har fladt skrånende tag. Kirken står i rå mur og er tækket med tegl.

Kirkens område

Kirken ligger på et gadehjørne mellem Ribegade og Grundtvigs Allé med hovedfacaden ud mod syd. Området omkring kirken er udlagt i græs og chaussesten, og mod syd er der en mindre chaussestensbelagt plads. Vest for kirken er der en lille grusbelagt parkeringsplads i forbindelse med Kirkekontoret, som er sammenbygget med kirkekomplekset. Parkeringspladsen til selve kirken ligger nord for kirkekomplekset og er belagt med SF-sten og chaussesten samt beplantet med mindre træer og buske. Hele kirkens område virker harmonisk.

Kirken og byen

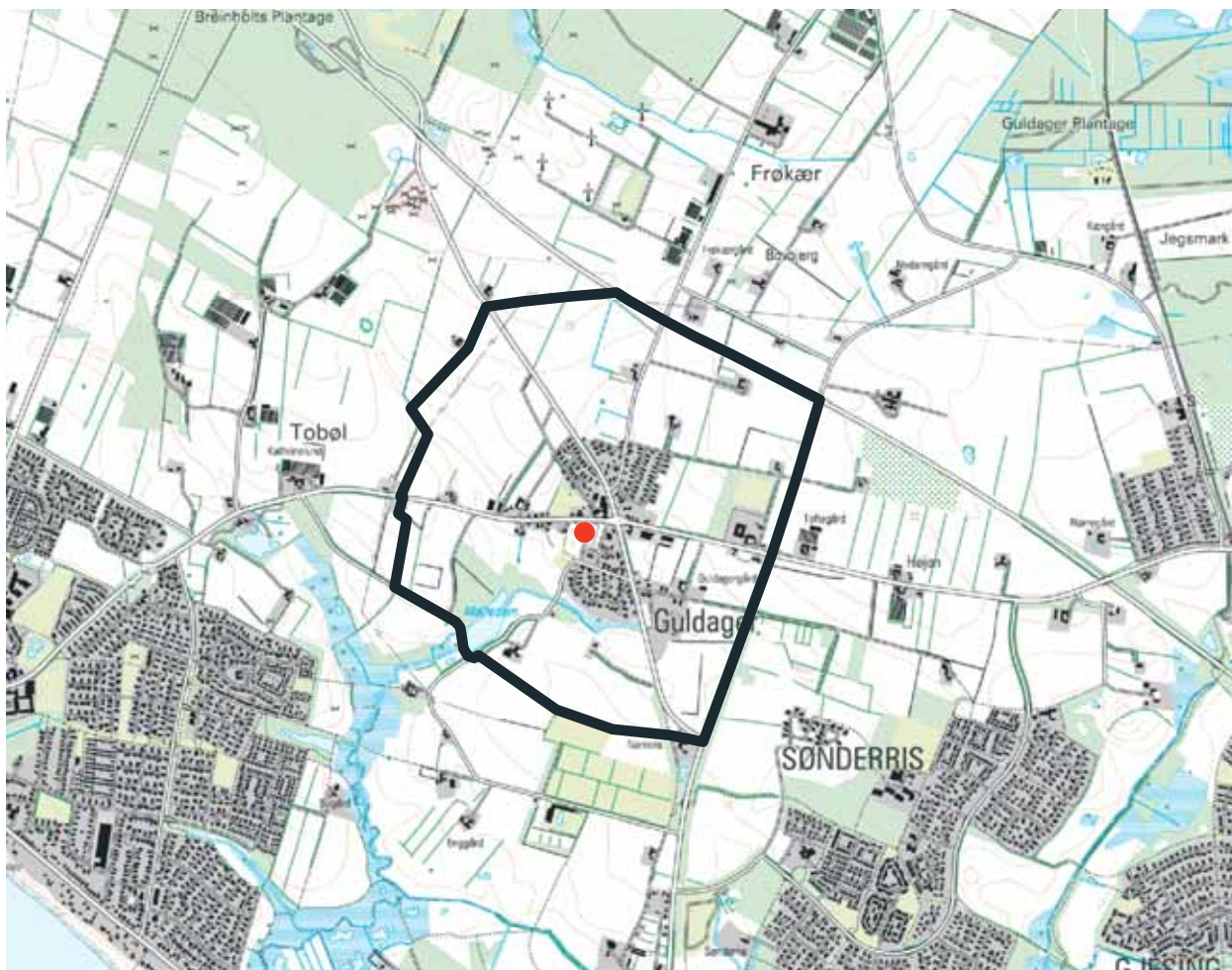
Kirken ligger med udsigt til en lille sø syd for Ribegade. Især om vinteren er der en flot udsigt fra og indsigt til kirken fra søen. Dette skjules lidt om sommeren, når der er blade på træerne. Man bør

Grundtvigskirken set fra nordøst

sørge for at beplantningen syd for vejen ikke bliver for magtfuld og dermed skærmer af for ud- og indsigten. Til de øvrige retninger grænser kirkens område op til villakvarterer med ældre og yngre huse. Kvarteret virker velholdt og underordner sig fint kirken. Kirkens størrelse gør, at den på ingen måde mister dominans i området. Den er dog kun synlig fra de nærmeste veje og gader.

Guldager Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Guldager Kirke set fra syd/sydøst

Guldager Kirkes omgivelser

Kirken

Guldager Kirke er opført af små ukløvede marksten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Kirkens hjørner er dog sat af granitkvadre. Af de i alt 13 romanske vinduer er de fire i skibets nordmur bevarede. De to vinduer i korets nordmur og det cirkulære vindue i korets gavl blev genskabt ved en restaurering i 1942. I senmiddelalderen blev skibet forhøjet med nogle skifter af munkesten sandsynligvis i forbindelse med overhvælving af kirken. Ud for skibets vestende blev der i samme periode tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af munkesten, men store dele er skalmurede eller helt ommurede. Ligeledes blev der i senmiddelalderen opført et våbenhus af munkesten ud for skibets syddør. Gavlen er prydet med tre højblændinger og savskifter. På skibets nordmur blev der i 1942 bygget fire stræbepiller som støtte for hvælvene i skibet. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på et fladt højdepunkt lidt østligt på kirkegården. Kirkegården er afgrænset af en kampestensmur mod vest og en vold det meste af de øvrige retninger. Volden afsluttes udadtil som et kampestensdige vekslende med kampestensmur. Nordvest for kirken er der et hvidkalket ligkapel, der i sin enkle arkitektur og farvevalg falder fint ind i kirkens område. Rundt om kirkegården er der stort set hele vejen rundt et læhegn af mellemstore træer der gør, at kirken set fra de nærmeste omgivelser stort set er gemt væk om sommeren. Vest for kirken er der en asfaltbelagt parkeringsplads afgrænset af en lav bøgheg mod Guldagervej. Syd for den gamle kirkegård er der anlagt en ny, hvis overordnede inddeling er dannet ud fra cirkler om et midterpunkt.

Guldager Kirke set fra sydvest

Kirken og landsbyen

Kirken ligger lidt vest for midten af byen. Mod vest er den nærmeste bebyggelse en samling parcelhuse, der både grundet afstanden til kirken samt kirkens størrelse ikke er dominerende. Nord for kirken ligger forsamlingshuset, og nordøst for ligger et foderstoffirma med en større grå silo, der set fra visse vinkler er et uheldigt konkurrerende element i kirkens næromgivelser. På grund af beplantningen omkring kirkegården markerer kirken sig ikke særlig godt i byen, og det var ønskværdigt, om der blev åbnet noget op i beplantningen for at styrke kirkens dominerende virkning. Det er kun i kirkens nære omgivelser, at den markerer sig. Fra de øvrige områder af byen ses kirken kun glimtvis.

Kirken og landskabet

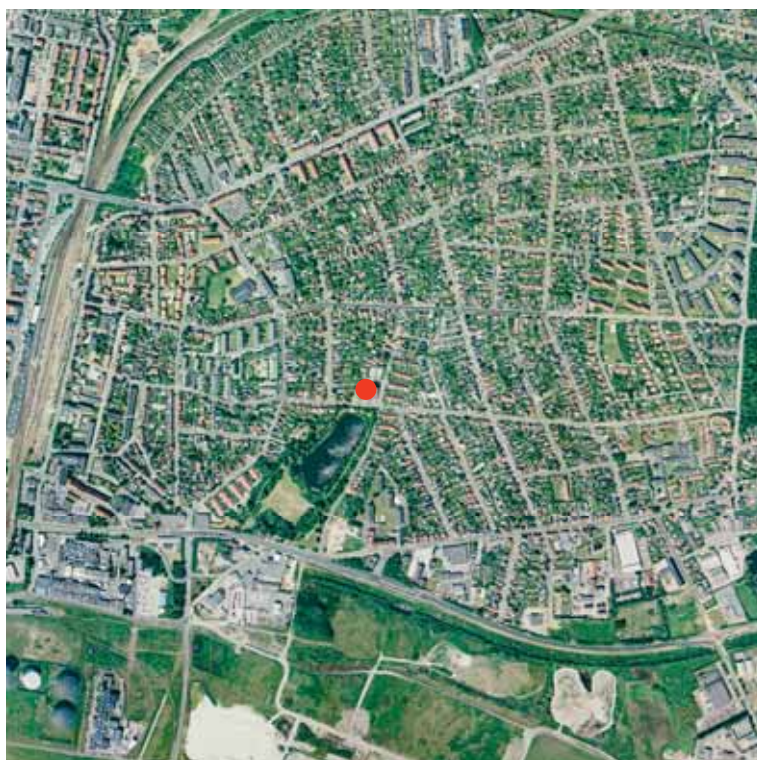
Kirken markerer sig fra mange vinkler i det omgivende landskab, men om sommeren skærmer læhegn dog for kirken fra visse områder. Den ligger højt i forhold til landskabet mod sydvest og ligger på en lokal højning i byen. Fra næsten alle vinkler er foderstofsiloen en stor konkurrent til kirkens tårn. Særligt fra Mølle dammen sydvest for Guldager er siloen uheldig, da kirkens tårn ellers ville have stået fint over beplantningen bag Mølle dammen.

Hjerting Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Hjerting Kirke set fra vest

Hjerting Kirkes omgivelser

Kirken

Hjerting Kirke er opført i 1992 efter tegninger af arkitekt Alan Havsteen-Mikkelsen. Den nye kirkebygning afløste en såkaldt vandrekirke, en træbygning, der lå der, hvor cykelstien nu passerer kirkegårdens østre ende. Kirken står med hvide mure og gråt blytag.

Kirkens område

Kirken ligger højt med terrænet skrånende især mod havet mod sydvest. Fra kirken er der en flot udsigt over Ho Bugt og Skallingen. Kirken ligger i den vestlige del af den forholdsvis nyanlagte kirkegård, der i de fleste områder endnu mest ligger som et grønt parkområde. Inden for kirkegården ligger kirken på det højeste punkt og markerer sig fint i dens område. Kirkegården er omkranset af en lav vold samt hæk-/buskbeplantning og på selve kirkegården er der en del lavere beplantning. For at kirken ikke skal miste sin dominerende virkning i nærmiljøet, bør hovedparten af beplantningerne holdes i en begrænset størrelse. Midt på den østre del af kirkegården er der et hvidkalket ligkapel i samme arkitektur som kirken. De hvide bygninger, som ligger nord for kirken, og som rummer lokaler for kirkens personale, er afstemt i forhold til kirken, så kirkens område samlet danner en fin helhed.

Kirken og byen

Kirken ligger tæt op ad den gamle Hjerting landsby med stråttækte huse syd for kirkegården. Kirken med de landsbykirke-agtige træer og den gamle bydel falder godt i tråd med hinanden. Øst for kirke-

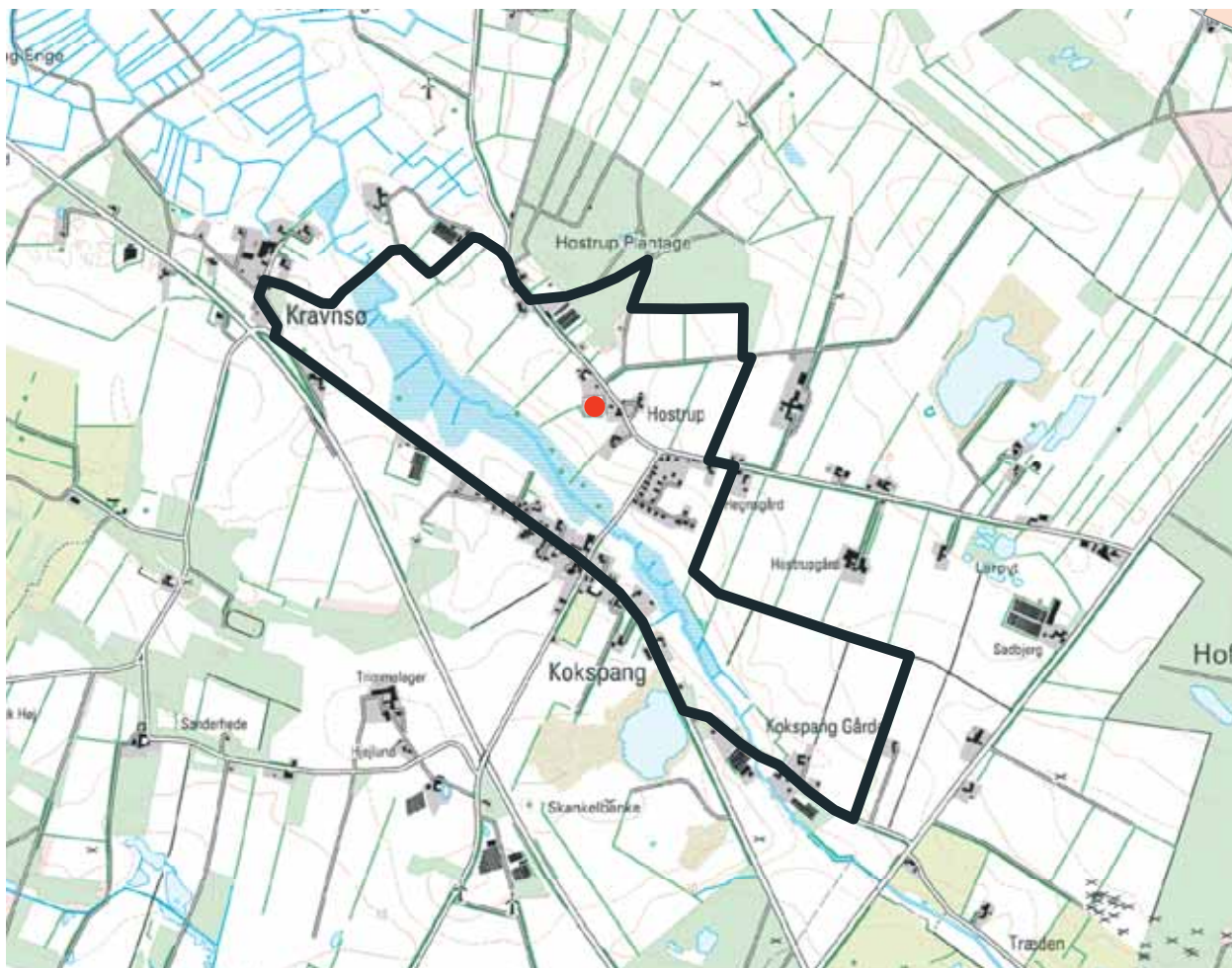
Hjerting Kirke set fra syd/sydvest

gården er der derimod et fjernvarmeværk med en høj blå skorsten, som er meget skæmmende for kirkens område. Desuden er det lille center med dagligvarebutik nord for kirkens område af begrænset skønhed. Det er dog meget lave bygninger og kan stort set ikke ses fra kirken, da kirkepersonalets lokaler skærmer af. Mod vest er der et parcelhuskvarter, som ikke konkurrerer med kirken, men man skal dog være opmærksom på, at der ikke bliver lavet tiltag, der kan skade kirkens nærmiljø.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig på grund af bebyggelsen ikke så mange steder i de fjernere omgivelser, men fra nord ses den vældig flot fra Hjerting Byvej, der forløber vest om kirken, og nogle steder med havet som baggrund. Fra det nybyggede kvarter i nord-østlig retning er der et åbent område, hvorfra kirken ses markant, men dette område er vel om få år tillige bebygget.

Hostrup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Hostrup Kirke set fra sydvest

Hostrup Kirkes omgivelser

Kirken

Hostrup Kirke er opført af granitkvadre og tufsten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Koret samt skibets sydside er af tufsten, mens granitkvadrene ses i skibets nordmur. Det er kun skibets sydside, der er forsynet med den karakteristiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Koret har glatte mure. I senromansk tid blev koret forlænget mod øst, hvorved en apsis blev nedrevet. Ved skibets vestende blev der i senmiddelalderen bygget et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af tegl på nogle skifter af granitkvadre og ommuret flere gange. I 1700-tallet fik det sit nuværende pyramidespir. Ud for skibets norddør blev der i 1926 opført et våbenhus. Et tidligere blev nedrevet i 1869. Kirkens granitkvaderpartier i skibets nordmur og i bunden af tårnet står i rå mur, mens resten af kirken er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er placeret på det højeste punkt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der mod syd og vest på indersiden er tildannet som en vold og mod vest består af en kampestensmur på ydersiden. Bortset fra den sydlige halvdel af det østre kirkegårdsdige er der hele vejen rundt en række mindre træer, som på længere afstand dog ikke skærmer helt af for kirken. Det vil dog styrke kirkens dominans i det nære område, hvis der nogle steder blev åbnet lidt op for indsigt til kirken. Problemet er naturligvis størst om sommeren. Øst for kirkegården er der en grusbelagt parkeringsplads, og øst for denne et hvidkalket ligkapel med tegltag. Husets diskrete arkitektur falder udmærket ind i kirkens omgivelser. I forbindelse med forsamlingshuset, som ligger øst for kirken er der en asfaltbelagt parkeringsplads.

Hostrup Kirke set fra sydøst

Kirken og landsbyen

Kirken ligger landligt i den nordvestlige del af Hostrup med den spredte bebyggelse mod nord, øst og sydøst. 300-400 m sydøst for kirken ligger en nyere samling parcelhuse. Ellers er det det åbne land der præger de nærmeste omgivelser. Dette kan fra kirkegården opleves mellem beplantningen, men også her ville en åbning i denne beplantning kunne styrke kirkens tilhørsforhold til det åbne land. Det er vigtigt, at områderne omkring kirken ikke bebygges.

Kirken og landskabet

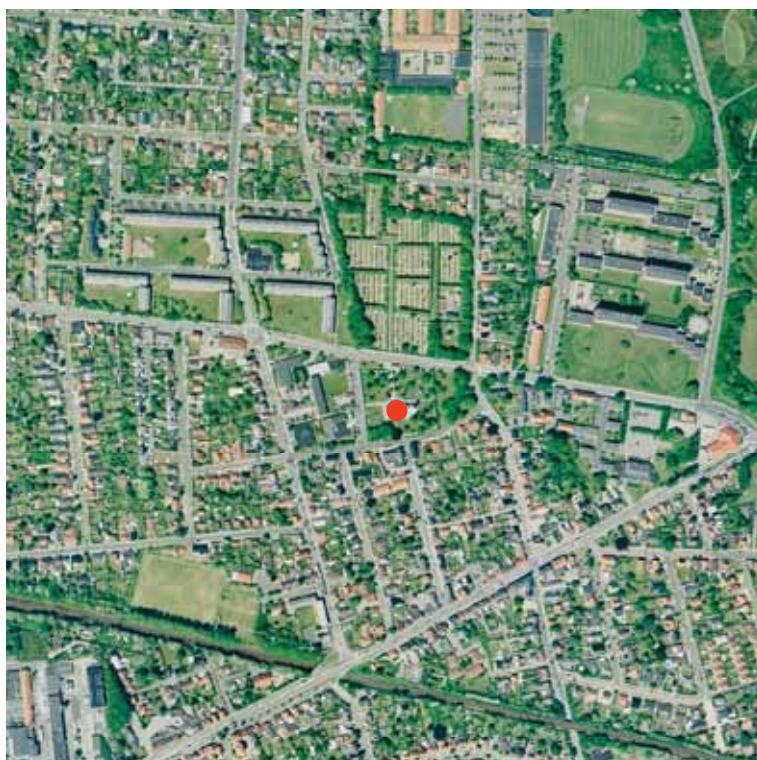
I det omgivende landskab markerer kirken sig særdeles flot fra de lave områder mod nordvest, vest og sydvest, hvor Hostrup Bæk løber. Her er det vigtigt at disse områder bliver friholdt for skærmende beplantning og bebyggelse. Ligeledes er kirken synlig fra lang afstand fra områderne mod sydøst. Her er der dog flere læhegn, som om sommeren skærmer noget af for indsigt til kirken. Fra syd og sydvest ses kirken meget markant på lidt tættere hold. Dette bør der ikke ændres på.

Jerne Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Jærne Kirke set fra syd/sydpøst

Jærne Kirkes omgivelser

Kirken

Jærne Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. I 1460'erne blev der mod vest bygget et tårn af munkesten. Tårnet har saddeltag, og gavlene er hver prydet med tre højblændinger; den vestre gavl er rekonstrueret i 1891. Ud for skibets norddør blev der tilføjet et våbenhus muligvis i senmiddelalderen. Våbenhuset er bygget af granitkvadre nederst og teglsten øverst. Ved overgangen mellem kor og skib blev der mod syd opført et gravkapel omkring 1740. Kapellet, der har afvalmet tag, er nederst bygget af granitkvadre og derover af teglsten. Hele kirken er tækket med bly og står i rå mur med undtagelse af våbenhusets teglstenspartier, der er hvidkalkede.

Kirkens område

Kirken ligger på en flad bakketop, der mest skræner ned mod øst. Den er placeret omtrent midt på den gamle kirkegård, som er omkranset af et stendige, hvorpå der mod vest står en hæk. Øst for kirkegården samt i dens sydvestre hjørne er der en beplantning med træer, der om sommeren skærmer for indsigt til kirken fra disse retninger. Især fra øst ville en åbning i beplantningen styrke kirkens dominans set fra Strandby Kirkevej mod øst. Nord for kirken er der ud mod vejen et ligkapel af røde teglsten og tegltag. Langs med Møllebakken vest for kirken er der anlagt parkeringspladser. På den anden side af Strandby Kirkevej nord om kirken ligger en større kirkegård med fint klippede træerækker. Kirkegården er anlagt med en bred hovedsti hvis akse ender i kirkens tårn. Kirken ses meget flot herfra.

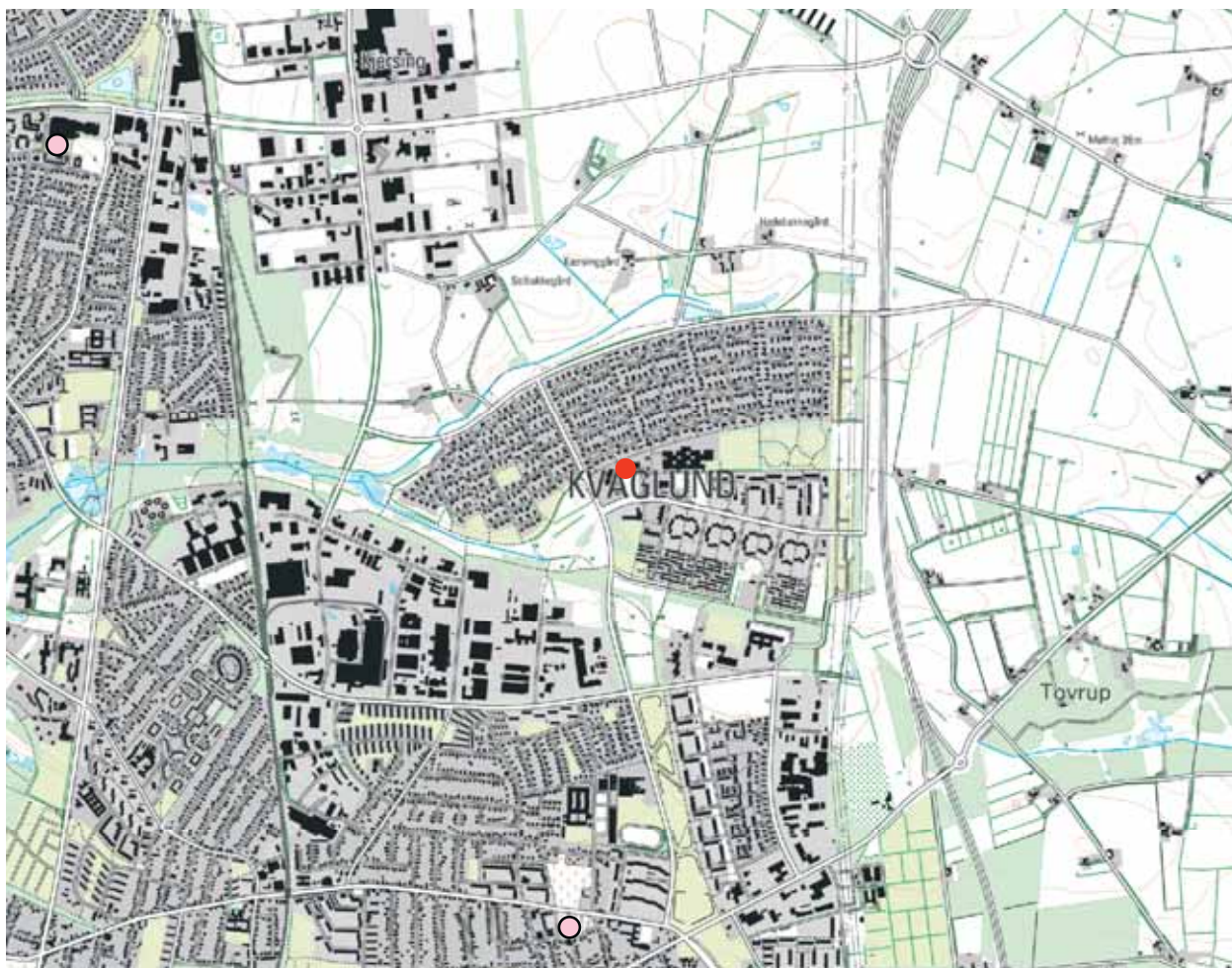

Jærne Kirke set fra øst/sydpøst

Kirken og byen

Jærne Kirke var tidligere sognekirke over et sogn, hvis udstrækning nu udgør Esbjerg By. Kirken ligger i et område, der tidligere udgjorde selve Jærne landsby. Som en reminiscens deraf ligger kroen syd for kirken. Mod vest præges området af nybyggerier, der med den lave højde ikke konkurrerer med kirken. I de sydlige retninger er der et villakvarter. Fra syd fornemmes landsbyen endnu, hvor kirken ligger fint for enden af den nordsyd-gående Fredensgade med de ældre huse og kroen. I de åbne områder omkring kirken (gaderne, de to kirkegårde samt parkeringspladser og grønne områder) er kirken meget dominerende. Dette bør opretholdes. Fra længere afstand mister den hurtigt sin markende virkning på grund af bebyggelserne.

Kvaglund Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Kvaglund Kirke set fra syd

Kvaglund Kirkes omgivelser

Kirken

Kvaglund Kirke er opført i 1984 efter tegninger af arkitektfirmaet Friis og Moltke. Kirkens grundsten er hentet fra Jerne Kirke og indmuret i den nye kirkes dåbsvæg. Udefra er kirkerummet understreget af et højt afvalmet tag, mens de øvrige lokaler ligger som sidebygninger med noget lavere taghældninger.

Kirkens område

Kirken ligger lave i forhold til terrænet mod syd, hvorfra adgangen til kirkens område er. Kirken ligger i forbindelse med Kvaglund Centret med bl.a. bibliotek og dagligvarebutik. Syd for kirken er der en flisebelagt parkeringsplads, som smelter sammen med centrets parkeringsplads sydvest for kirken. På og ved parkeringspladsen er der plantet træer, der endnu ikke er særlig store.

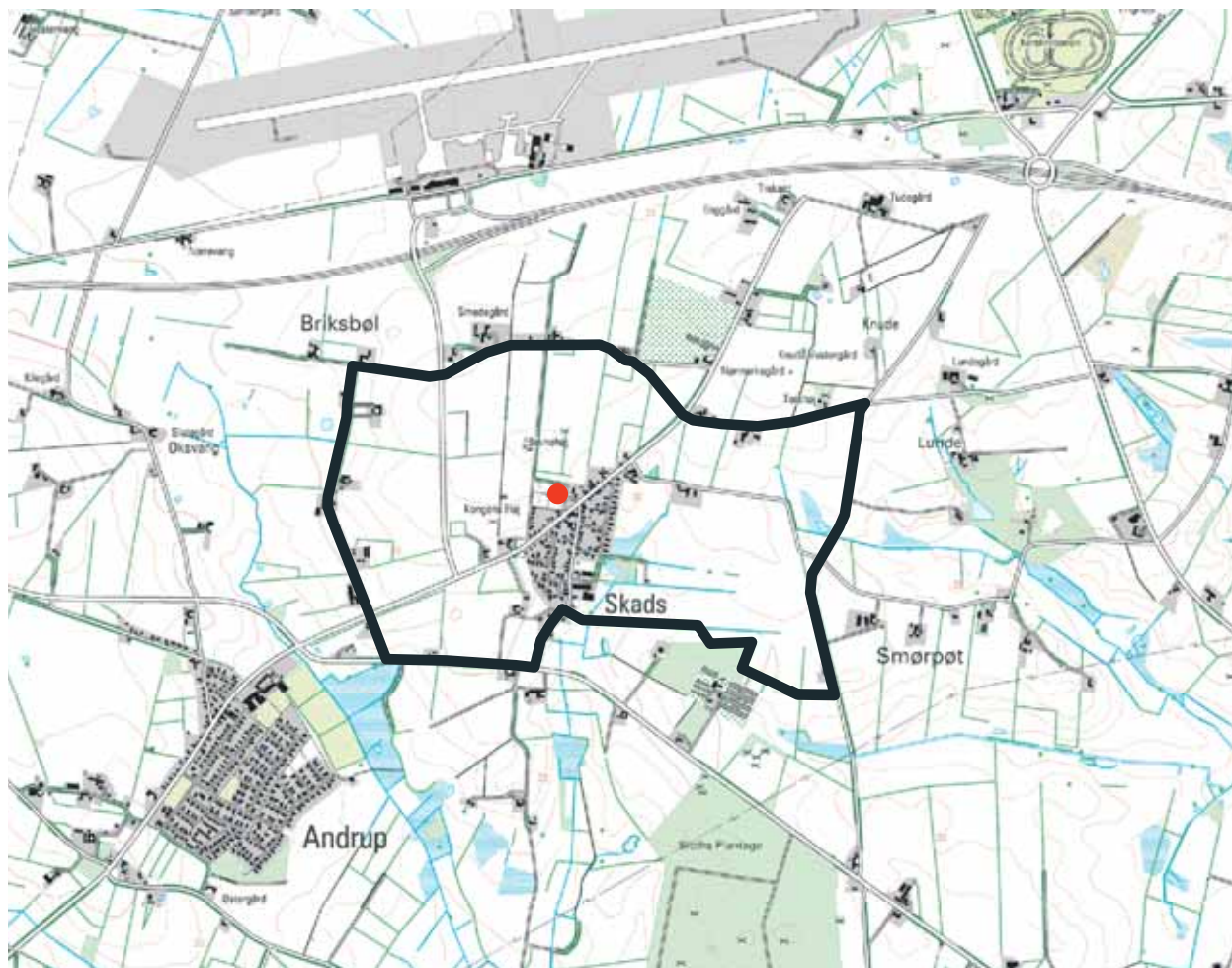
Kirken og næromgivelserne

Kirken markerer sig bl.a. på grund af dens lave placering ikke særlig meget i dens omgivelser. Mod vest og sydvest ligger centret, som i arkitektur ikke

Kvaglund Kirke set fra nordvest

er særlig kvalitetsfuldt og dermed er skæmmende for kirkens omgivelser. Mod øst ligger skolen og Kvaglund Hallen. Begge dele bemærkes stort set ikke på grund af beplantningen øst for kirken. En forbedring af kirkens nærområde er umiddelbart vanskelig, da det vil kræve drastiske indgreb i den eksisterende bygningsmasse. Et nyere parcelhuskvarter, som ligger nord for kirken, konkurrerer derimod ikke væsentlig med kirken.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Skast Kirke set fra vest

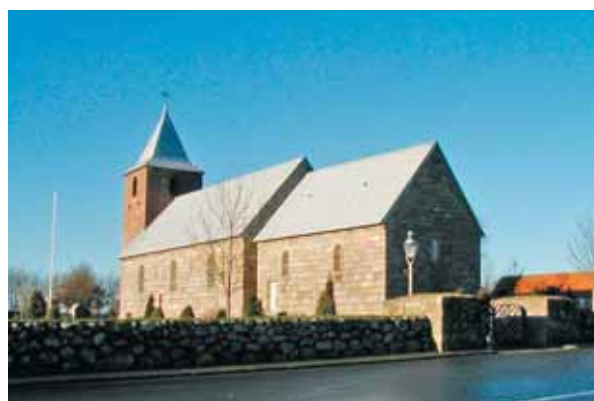
Skast Kirkes omgivelser

Kirken

Skast Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Både kor og skib blev forlænget i romansk tid således, at den oprindelige bygning blev opført omkring 1200 og forlængelserne stod færdig omkring 1250, alt sammen i granitkvadre. I vestenden af korets sydmur er der en præstedør fra romansk tid, og ud af de i alt 13 romanske vinduer, der har været i kirken, er de ni helt eller delvist bevarede; på nordsiden således alle seks. Ved skibets vestende blev der i senmiddelalderen tilføjet et tårn med pyramidespir. Tårnet er opført af munkesten, men en stor del af murværket er fornyet. Ligeledes blev der opført et våbenhus ved skibets syddør. Våbenhuset blev nedrevet i 1892. Hele kirken står i rå mur og er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger østligt på kirkegårdens højeste punkt. Kirkegården er omkranset af en vold, der på ydersiden er afsluttet som et stendige. Den forholdsvis store kirkegård er i nyere tid udvidet mod vest, hvor arealet er udlagt i græs. Sydvest for kirken er der et nyere ligkapel med skifertag, der trods dets høje rejsning ikke er dominerende over for den forholdsvis store kirke. Sydøst for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads, der sammen med kirkegården danner et stort åbent areal omkring kirken. Dette styrker kirkens dominans i det nære område. Nord for kirkegården er der et hvidkalket hus med tegltag til graveren. Husets enkle arkitektur og beskedne højde underordner sig fint kirken. På indersiden af kirkegårdsdiget står en række asketræer, som vil dække en del for kirken, når de bliver store. Træerne bør holdes små eller tyndes ud, når de bliver større. Ellers mister kirken sin dominans over dens nærmeste omgivelser i byen.

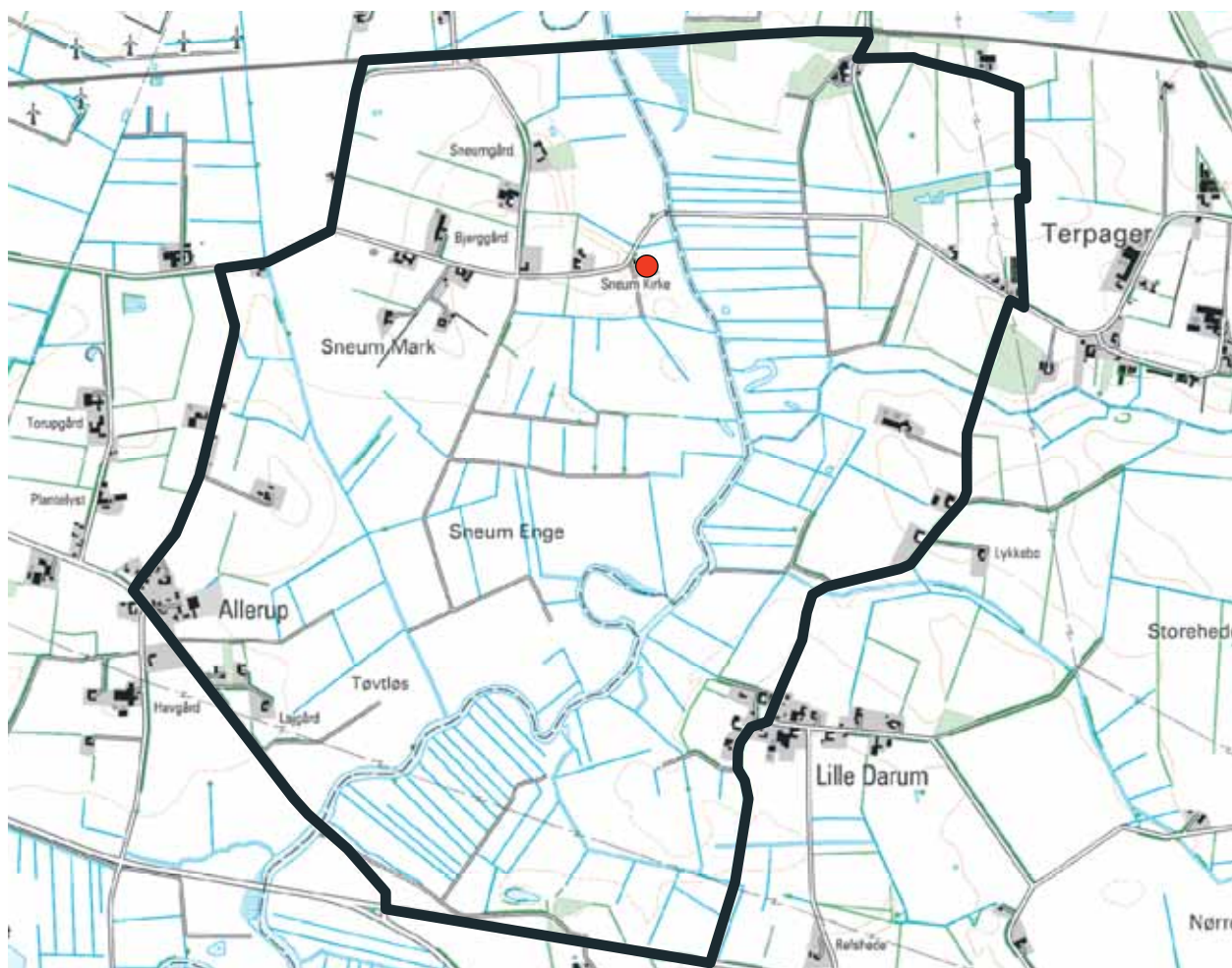
Skast Kirke set fra sydøst

Kirken og landsbyen

Kirken ligger på et højdepunkt nordvestligt i byen, og kirkens område grænser mod nord og vest op til de åbne landarealer. De nærmeste huse er ældre villaer eller stuehuse fra tidligere landbrug. Endvidere er der ældre butikker. Husene ligger lavere end kirken og i en vis afstand, hvilket styrker kirkens dominans i nærområdet. Det er vigtigt at holde husene i en ordentlig stand, og især butikkerne bør undgå skæmmende reklamer og lignende. I den øvrige del af byen markerer kirken sig ikke meget, men kan glimtvis ses forskellige steder mellem husene. De åbne arealer mod vest og nord bør bevares åbne, for at opretholde kirkens forbindelse til landet.

Kirken og landskabet

Fra det åbne land markerer kirken sig meget fint, og især fra vest fra John. Tranums Vej, der fører til Esbjerg lufthavn, og fra nord ses den meget flot. Ligeledes fra områder mod øst og sydøst markerer kirken sig fint over byen. Derimod ses den kun fra enkelte vinkler fra de sydlige retninger, hvor byen ellers skærmer af. Det er her vigtigt ikke at bygge eller beplante områderne mod vest og nord på en måde, så det forringer oplevelsen af kirken fra disse retninger.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Sneum Kirke set fra sydvest

Sneum Kirke set fra øst/sydpøst

Sneum Kirkes omgivelser

Kirken

Sneum Kirke er opført af tufsten iblandet lidt tegl på en granitsokkel. Dog er korets nederste parti af granitkvadre, og alt murværket derover udskiftet i 1891 med teglsten. Kirken består af kor og skib og er udsmykket med tufstensarkitekturens typiske elementer: liséner og rundbuefriser. Udsmykningen var delvis ødelagt indtil 1891, hvor den blev genskabt på sikkert grundlag. Endvidere var der en apsis, som forsvandt i sandsynligvis anden halvdel af 1300-tallet. I senmiddelalderen blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn med saddeltag og ud for skibets syddør et våbenhus. Begge tilbygninger var opført af munkesten. Våbenhuset blev nedrevet i 1890. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på et lille næs i engområdet omkring Sneum Å, og den ligger som det højeste punkt på kirkegården. Et stendige omkranser kirkegården og optager terrænforskellen mellem kirkegården og omgivelserne. I forhold til engområdet ligger kirkegården noget høvet, hvilket styrker kirkens markering i landskabet meget. Inden for diget er der en vold, som veksler i størrelse. På volden er der en lav beplantning mod øst og en lidt højere mod nord. Grundet kirkens højere placering på kirkegården har beplantningen ikke stor betydning for de omkringliggende arealer, men den må ikke blive større. Mod syd er der åbent ud mod de vidtstrakte engområder, og her er der en fantastisk udsigt, som på ingen måde må skades hverken med bygninger eller beplantninger. Kirkegården er specielt ved ikke at være reguleret, og de små snøede gange, samt den forholdsvis store beplantning vidner om en tidligere kirkegårdskultur, som kun findes ganske få andre steder. Fra kirkegårdslågen

til indgangen i tårnet er der en lille allé, hvis let krogede træer falder godt i tråd med den torneroseagtige bevoksning på kirkegården. Tiden er på en behagelig måde sat lidt i stå. Områder af kirkegården er ubenyttet og ligger hen som mindre bede i højt græs mellem gangene. Denne rå fremtoning passer flot til kirkens lidt barske placering i det flade landskab og bør bibeholdes. Vest for kirken er der en lille grusbelagt parkeringsplads, der nydeligt falder ind i kirkens omgivelser. Op til parkeringspladsen ligger der nordvest for kirken en gammel, stråtekt, hvidkalket bygning, som nu benyttes af graveren. Bygningen lever fuldt ud op til kirken og kirkegårdens udtryk, og sammen skaber de en flot og helstøbt helhed. Hele kirkens område er i særdeleshed bevaringsværdig.

Kirken og nærområdet

Kirken ligger omgivet af åbent land til alle sider, og de nærmeste naboer er mindre gårde, der i størrelse ikke ser ud til at få vokseværk. Mod øst ligger Sneum Å, og hele engområdet omkring kirken er uegnet til bebyggelse. Her er det vigtigt også at undlade at beplante arealerne på en måde, som kan skade indsigt til kirken eller ændre nærmiljøet negativt. Kirkens beliggenhed i de meget åbne omgivelser er stort set unik og skal på alle måder bevares.

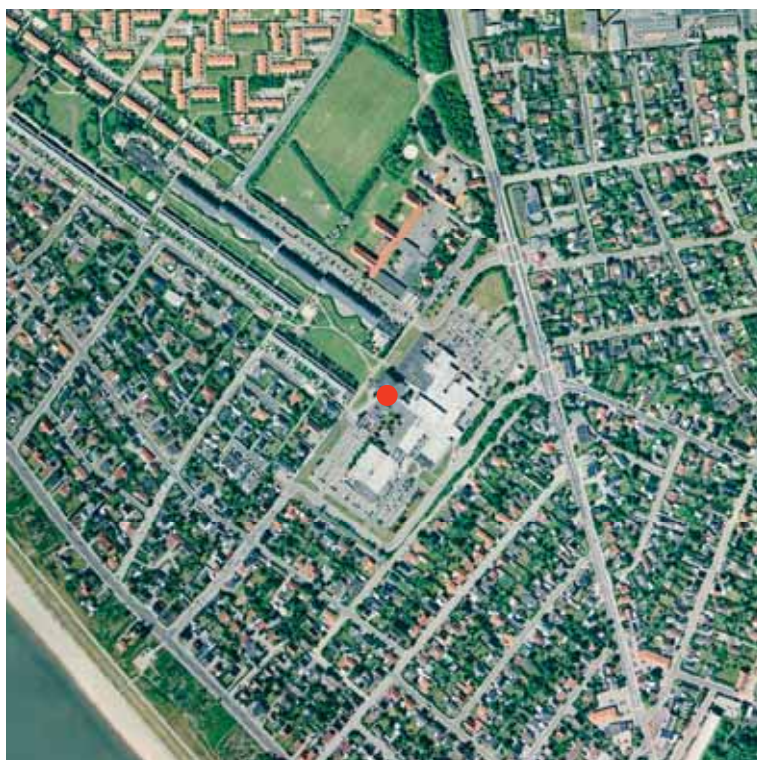
Kirken og landskabet

Fra de sydvest, syd, sydpøst, øst, nordøst og nord ligger kirken meget flot og markant. Dette skal opretholdes så det fra vejene på lang afstand er muligt at se kirken uden at læhegn og andet skærmer for meget af. Kun mod vest og nordvest begrænses indsigt til kirken flere steder af gårdbebyggelsen i dette område.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Sædden Kirke set fra sydvest

Sædden Kirkes omgivelser

Kirken

Sædden Kirke er opført i 1978 efter tegninger af arkitekterne Inger og Johannes Exner. Kirkesalen udgør nærmest et kvadrat beliggende i foden af et L-formet kirkecenter. Kirkens mure, der hæver sig markant over kirkecentret, er mod nord og øst forsynet med tre apsidiale rundinger, der i plan danner en bølgelinje. Kirken syner udefra med fladt tag, men taget består af fem små parallelle tagrygge skjult bag kirkens lidt højeregående mure. Der er ingen vinduer i murene; alt lyset kommer ind som ovenlys. Kirke og kirkecenter er opført i teglsten og står i rå mur. I den nordvestre del af området foran kirken er der et klokketårn opbygget som en kegle forneden, hvorfra der skyder sig et kvadratisk tårn.

Kirkens område

Kirken ligger i et område med storcenter og store parkeringspladser. Bedst fornemmes kirkekomplekset fra parkeringspladsen sydvest for kirken, samt fra Fyrvej der mod sydvest ender ved stranden. Centrets bagside grænser op til denne plads, men er opmuret i røde teglsten så det indordner sig kirken. Omkring kirken og på parkeringspladsen er der små træer, der ser ud til at blive holdt små, hvilket også bør opretholdes, for ikke at de med tiden skal dække for kirken fra denne retning, hvor den opleves bedst.

Sædden Kirke set fra sydvest

Kirken og byen

De omkringliggende omgivelser er mod vest, syd og øst parcelhuskvarterer, som ikke dominerer over kirken. Mod nord er der mindre boligblokke, der sammenholdt med at vi er i en større by heller ikke er for dominerende i forhold til kirken. Centret er derimod af begrænset skønhed og tager meget af magten fra kirken, set fra nordøst og øst. På længere afstand fås det flotteste indblik til kirken fra Fyrvej mod sydvest.

Tjæreborg Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Tjæreborg Kirke set fra sydvest

Tjæreborg Kirke set fra sydøst

Tjæreborg Kirkes omgivelser

Kirken

Tjæreborg Kirke består af kor og skib fra den romanske periode. Koret og den nederste del af skibet er opført af granitkvadre og det øvrige af skibet af tufsten. Sidstnævnte partier er dekoreret med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Sandsynligvis i senromansk tid forlængedes skibet mod vest med granitkvadre, hvoraf nogle er genbrugt fra den nedrevne vestgavl. I begyndelsen af 1500-tallet blev der mod vest opført et forholdsvis højt tårn af munkesten. Tårnet har saddeltag og gavlene er forsynet med to fladbuede glanhuller og er prydet med dobbelte savskifter. I formodentlig samme periode blev våbenhuset på kirkens sydside bygget af munkesten. Det blev i 1891 skalmuret med nye munkesten. Det er muligt, at der allerede inden skibets vestforlængelse stod et våbenhus dette sted. Granitkvaderpartierne står i rå mur mens resten af kirken er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

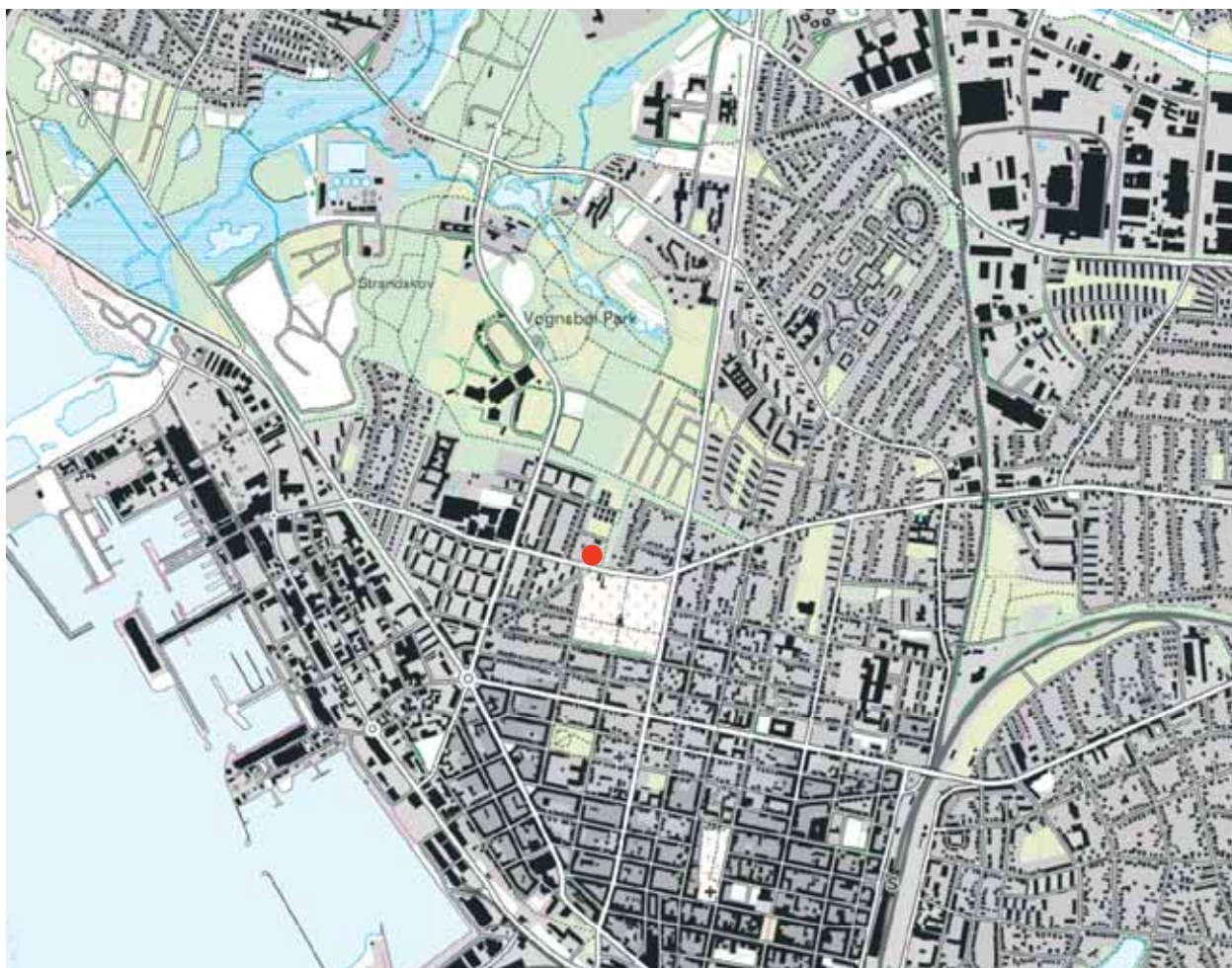
Kirken ligger let hævet på kirkegårdens nordlige og gamle del. Denne del af kirkegården er omkranset af et stendige, mens den nye udvidelse mod syd er afgrænset af en busk- og træbeplantning. På den gamle del af kirkegården er der flere små alleer, der i forhold til den store kirke ikke på nogen måde er dominerende. Sydøst for kirken er der på den nye kirkegård to moderne liséninddelte bygninger med zinktag. Husene indeholder ligkapel samt lokaler til graveren. De er proportioneret beskedent i forhold til kirken og underordner sig derved fint. Dele af den gamle kirkegård er ikke reguleret i nyere tid og har derved bevaret de smalle gange mellem gravstederne.

Kirken og byen

Kirken ligger i den sydlige del af byen grænsende op til det åbne land mod syd. Nordvest for kirken er der et ældrecenter i lavt rødstensbyggeri med græsplæner omkring. Byggeriet ligger ud til en åben plads nord for kirkegården og dominerer ikke over kirken, som ligger flot for enden af pladsen. En del af pladsen benyttes som parkeringsplads. Området virker meget velholdt hvilket er vigtigt for oplevelsen af kirken. Øst for kirkegården er der ligeledes et åbent areal med græsplæne, og nord for dette areal er der et velholdt stråtekt hus, der danner et fint miljø omkring kirken fra denne side. Det er vigtigt, at de åbne arealer omkring kirken holdes i en pæn stand, og at de mod syd forbliver åbne. Kirken har på den måde en meget dominerende virkning på de nærmeste omgivelser. Fra den øvrige del af byen markerer kirken sig dårligt eller slet ikke.

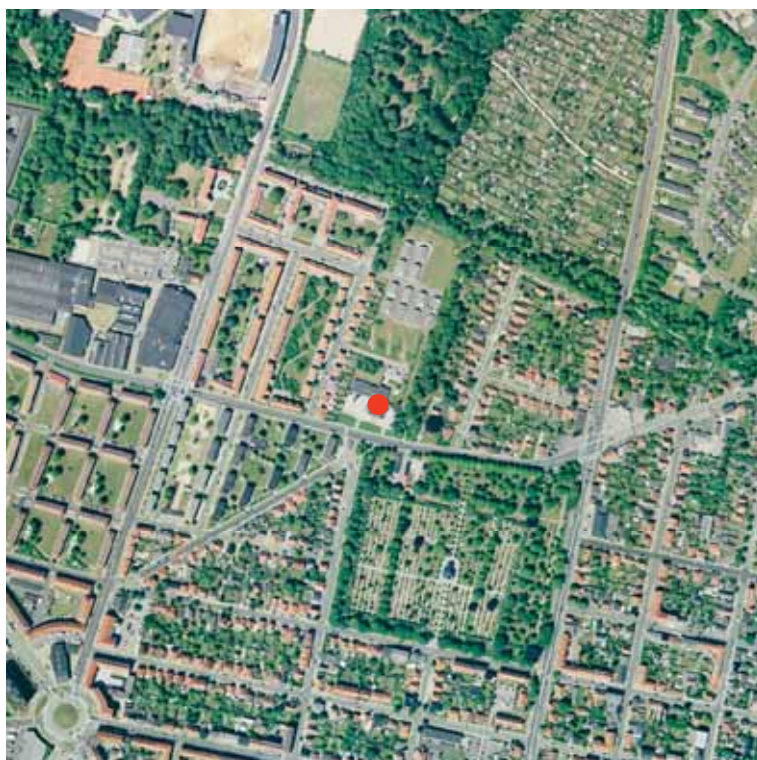
Kirken og landskabet

Kirken har ikke stor fjernvirkning, og er næsten kun synlig fra området syd for byen samt fra et mindre område mod nord. Fra det sydlige område markerer kirken sig flot. På østsiden af Vestre Strandvej syd ud af byen er der et læhegn, som om sommeren skærmer en del af for den flotte indsigt der er til kirken herfra. Der burde åbnes op, så kirken bliver ordentlig synlig fra denne vej. Mod nord kunne kirken markere sig fint, hvis der blev åbnet op i det læhegn, som står mellem jernbanen og Hulvej nord for. Først når man kommer længere nord på ad Borggårdsvej i nordøstlig retning, kan kirken ses over byen og dens beplantninger. Fra øvrige retninger markerer kirken sig ikke meget, og tårnet kan kun ses fra begrænsede områder.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Treenighedskirken set fra syd

Treenighedskirkens omgivelser

Kirken

Treenighedskirken i Esbjerg er opført i 1959-61 efter tegninger af arkitekterne Erik Flagstad Rasmussen og Knud Thomsen. Kirken, der er en del af et kirkecenter, består af en kvadratisk bygning med lave mure i gule teglsten. Midterpartiet, der udgør hovedparten af kirkesalen, er overdækket af to krydsende saddeltage, hvis rygning skråner op mod midten. Af midterpartiets fire trekantgavle er de tre mod nord, øst og syd udfyldt af glasmosaik. Kirken er tækket med kobber. Vest for kirkesalen er der et fritstående klokketårn.

Kirkens område

Kirken ligger på en plads i et åbent villakvarter/boligblok-kvarter. Kirkens område fremtræder mest ud mod vejen, Grådybet, syd om kirken, hvor den åbne plads foran kirken er indrettet med parkeringspladser samt beplantning af lavt bøgpur. Pladsen er belagt med chaussese sten og cementplader og harmonerer fint som en del af kirkens område.

Kirken og byen

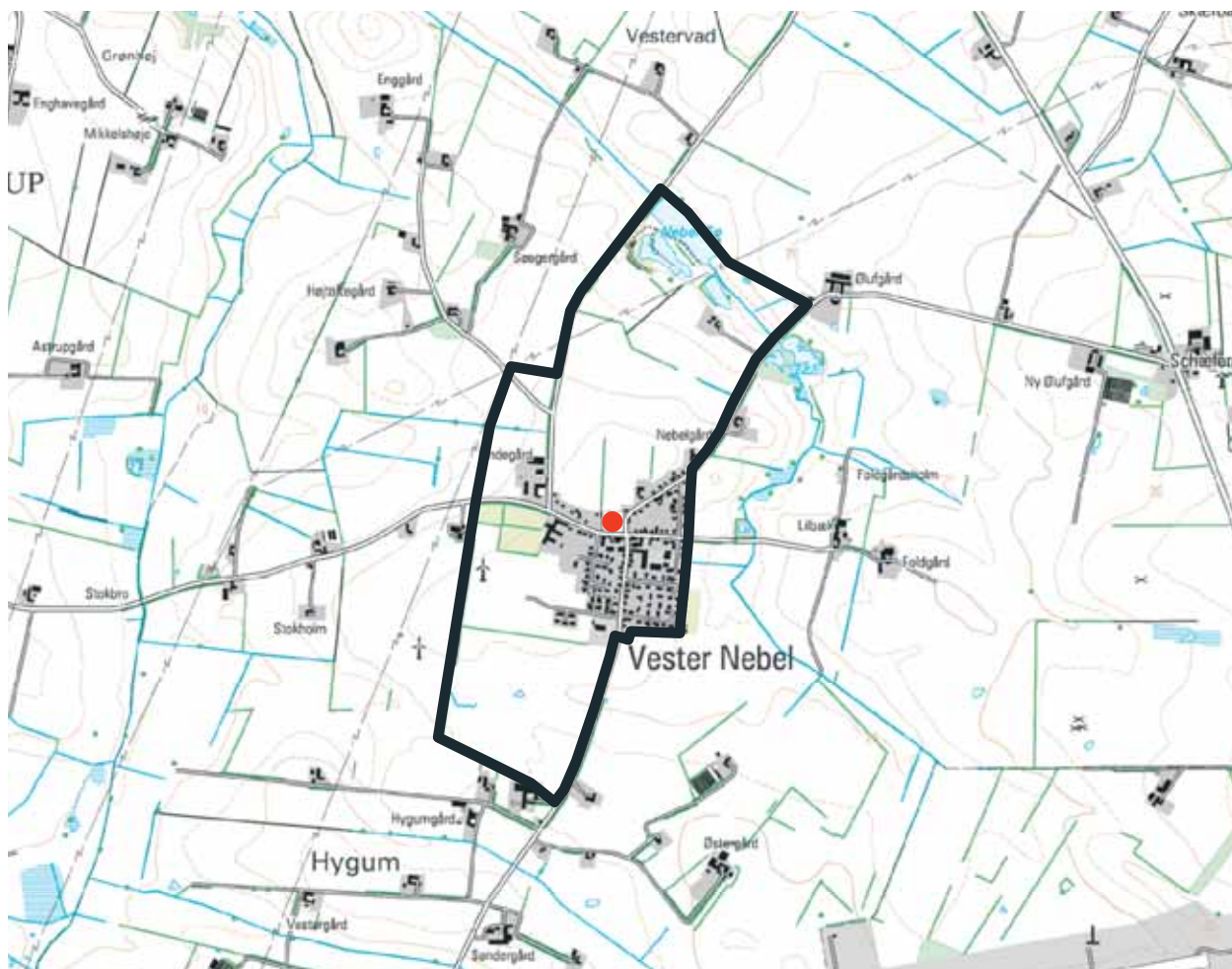
Øst for kirkens område er der en form for læhegn med større træer, som afgrænser villakvarteret øst for. Derimod er der åbent til de øvrige retninger, hvor kirken kan ses fra kortere eller længere afstand fra de omkringliggende gader. Fra den store kirkegård, som ligger sydøst for kirken ses kirken

Treenighedskirken set fra sydvest

fra de nærmeste områder, dog mest om vinteren. Kirken markerer sig fint i dens nærmiljø, og er ikke domineret af den omkringliggende bebyggelse.

Vester Nebel Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Vester Nebel Kirke set fra nord

Vester Nebel Kirke set fra sydøst

Vester Nebel Kirkes omgivelser

Kirken

Vester Nebel Kirke er opført af granitkvadre og marksten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Granitkvadrene findes på koret samt skibets gavle, og markstenene ses på skibets langsider. Et større parti østligt i nordmuren er dog senere ommuret i tegl. I senmiddelalderen blev der ud for skibets syddør tilføjet et våbenhus af granitkvadre, marksten og munkesten. Gavls-spidsen er prydet med et savskifte og fem spidsbuede højblændinger. Ligeledes blev der ved skibets vestende bygget et tårn med saddeltag. Tårnets nederste murværk er af granitkvadre og det øvrige at tegl. Korets gavlspejs blev i samme periode ombygget med tegl og dekoreret med fire dobbelte savskifter. Kirkens teglstenspartier er hvidkalkede, og kvaderstenspartierne står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger i den nordlige del af kirkegården, som er omkranset af en vold, der på ydersiden er afsluttet som et stendige. Langs indersiden af volden står en række ældre træer, som er højt opstammede, og hvis kroner mod syd og øst er beskåret. Dette muliggør, at kirken tydeligt ses under kronerne fra de nærmeste omgivelser. Derimod skærmer træerne mod nord især om sommeren meget for den flotte indsigt, der er til kirken fra denne retning. Her ville en udtynding styrke kirkens dominans over det åbne land. Udover et enkelt mindre birketræ er bevoksningen på kirkegården generelt lav, og kirken markerer sig derfor fint på kirkegården. Vest for kirkegården er der et areal udlagt i græs, og hvor der i den nordre ende er bygget et ligkapel udelukkende bestående af et tag, der når til jordniveau og et hvidkalket kontor og materielhus til graveren. Bygningerne underordner sig fint

til kirken, men pladsen foran kunne gøres mere spændende. Mellem det søndre kirkegårdsdige og vejen er der en smal grusbelagt parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordvestre udkant af landsbyen og grænser mod nord direkte op til det åbne land. Bebyggelsen består hovedsagelig af ældre huse, men også enkelte nyere parcelhuse. Syd for Stokbrovej, som løber syd om vejen, ligger Forsamlingshuset, den gamle V. Nebel Foderstof og Kvik Spar købmanden. Forsamlingshuset er en fin toetages rødstensbygning og Foderstoffens vil ved en minimal vedligeholdelse kunne holdes i en acceptabel stand. Derimod er købmandsbutikkens facadefremtoning uheldig i forhold til kirken. En forbedring af dens vestfacade ville gavne kirkens nærområde. Det åbne areal nord for kirken bør på alle måder holdes fri for bebyggelse og beplantning, både for at bevare udsigten og kirkens tilhørsforhold til landet, men også for at opretholde den flotte indsigt, der er og især kan blive til kirken fra nord og nordvest.

Kirken og landskabet

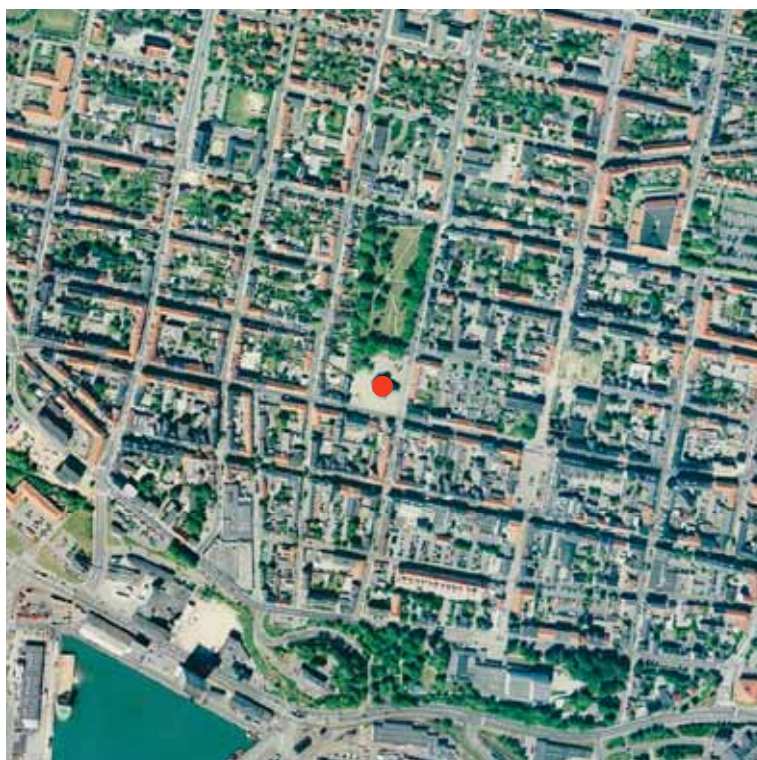
I det omgivende landskab markerer kirken sig ikke meget, da det meste af byen skærmer. Mod nordvest ses den flot fra de nærmere omgivelser, men dækkes efterhånden af læhegn, når man kommer længere væk. Mod sydsydvest kan toppen af kirken ses over byen på lidt længere afstand. Ved en beskæring og udtynding af beplantningen nord for kirken ville den markere sig meget flot også fra nord, indtil den længere væk efterhånden vil skjules af læhegn.

Vor Frelser Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Vor Frelser Kirke set fra sydvest

Vor Frelser Kirkes omgivelser

Kirken

Vor Frelser Kirke er den første bykirke i Esbjerg og er opført i 1887 efter tegninger af arkitekterne Schiøtz og Axel Møller. Den er opført i nyromansk stil af røde teglsten med bælte af grå sten. Oprindeligt bestod kirken af apsis, kor, skib og tårn, men allerede i 1896 blev den udvidet til en korskirke. Tårnet er foroven afsluttet med et pyramidespir. Hele kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger på det højeste punkt på en åben torveagtig plads i det centrale Esbjerg. Pladsen er belagt med brosten. Nord for pladsen, og som en forlængelse af denne, ligger den gamle kirkegård, som nu er omdannet til park med græs og træer samt en del bevarede gravsten. På den nordlige del af pladsen er der op mod kirkegården indrettet parkeringspladser i forbindelse med kirken. Vest for pladsen ligger sognehuset, som er bygget i nyere tid i røde teglsten og skifertag. Sognehuset ligger som en integreret del af bebyggelsen omkring kirken.

Vor frelser Kirke set fra nord

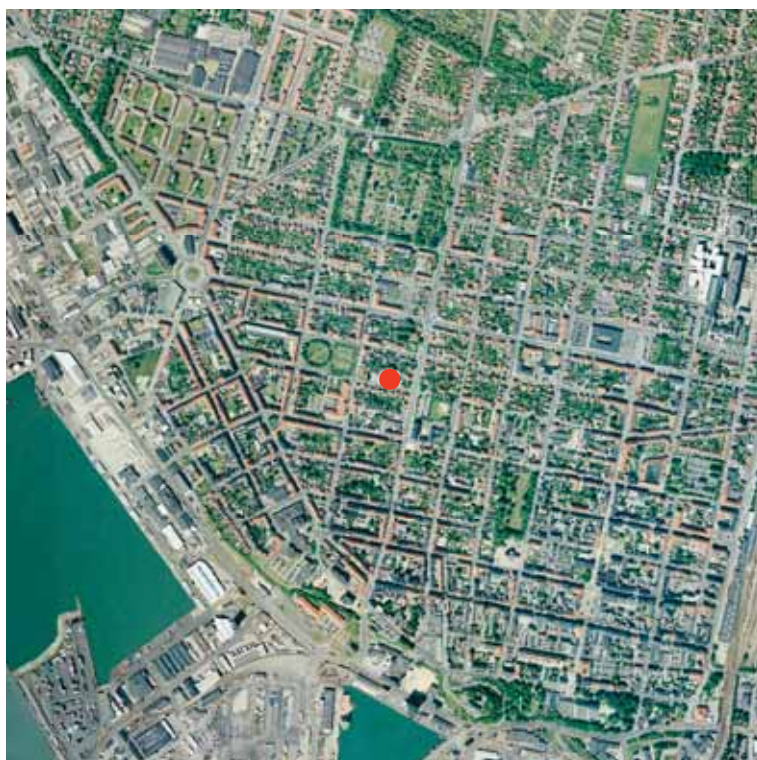
Kirken og byen

Kirkens nærmeste omgivelser er en blanding af byhuse og ældre villaer. Set fra pladsen omkring kirken markerer den sig meget dominant i området, men på grund af den tætte og til dels høje bebyggelse markerer den sig ikke særlig meget i bybilledet uden for pladsen og kirkegården. Dette er til dels forstærket af kirkens tilbagetrukne placering i forhold til Skolegade syd for kirken.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Zions Kirke set fra vest

Zions Kirkes omgivelser

Kirken

Zions Kirke i Esbjerg er opført i 1912-14 efter tegninger af arkitekt og kgl. bygningsinspektør J. Magdahl Nielsen. Kirken er opført i forskellige stilarter af teglsten og består af kor med tresidet afslutning, skib med sideskib mod syd og et tårn i det sydvestre hjørne. Sideskibet er i to stokværk og fremstår udvendigt som en dobbelt bygning med to selvstændige gavlspidser. Tårnet afsluttes foroven med et ottesidet spir i barok stil. Nederste let svungne parti er tækket med tegl og den øvre del er formet som en kobberbeklædt lanterne. Hele kirken står i rå mur og er tækket med tegl.

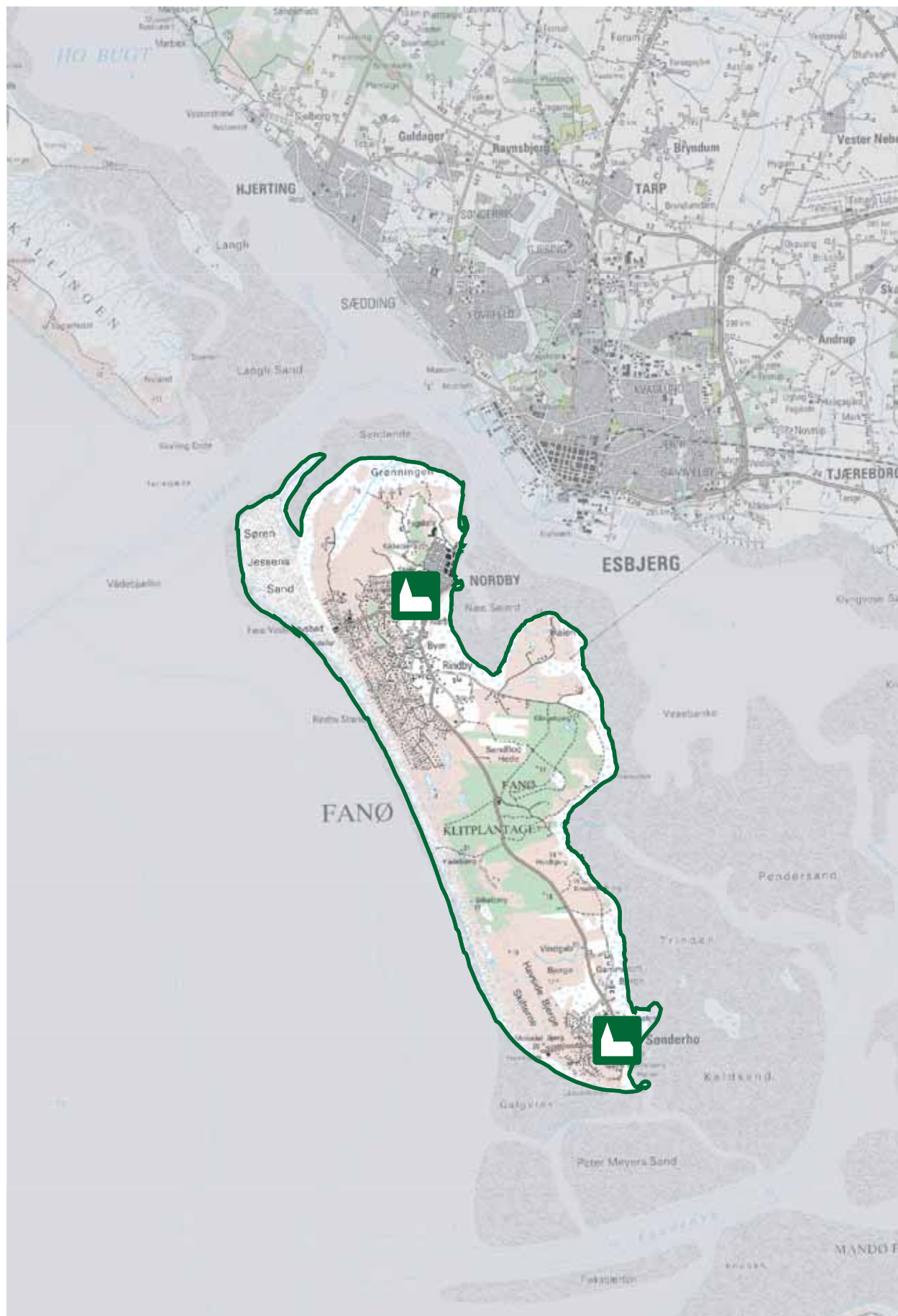
Kirkens område

Kirken ligger som et element i den bymæssige bebyggelse i en af de firkantede felter i det gritnet, Esbjerg centrum er bygget over. Kirkens område består næsten udelukkende af den omkringliggende parkeringsplads nord og vest for kirken. Den nordre parkeringsplads er grusbelagt, og ud for midten er der mod nord et ligkapel af røde teglsten. Nordvest for kirken er der i nyere tid bygget et sognehus, og syd herfor ligger den vestre parkeringsplads, som er belagt med SF-sten. Området ligger åbent mod syd ud mod Nygårdsvej, og kirken er placeret langs med gaden. Mod nord afgrænses området af en teglstensmur.

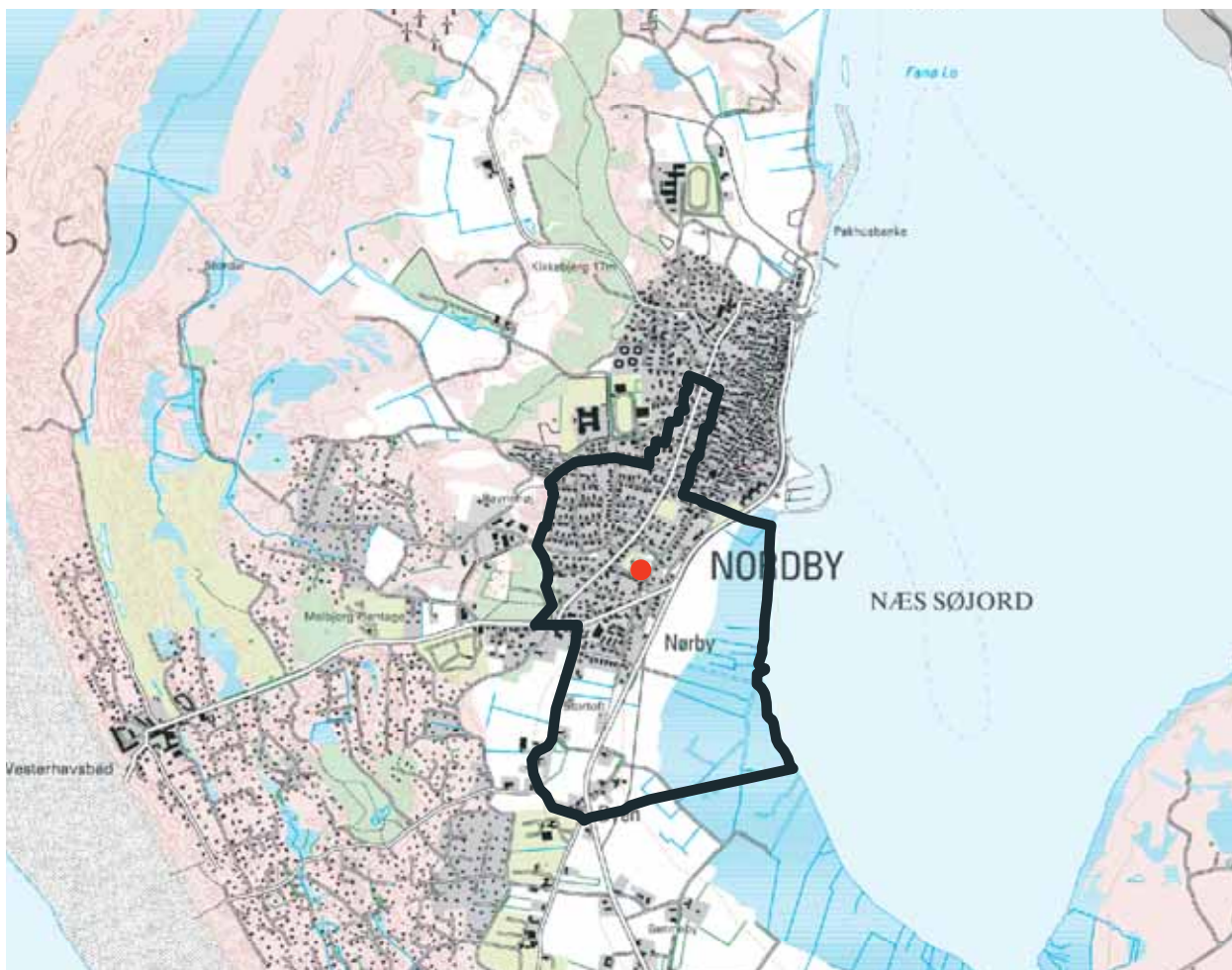
Zions Kirke set fra vest

Kirken og byen

Kirkens nærmeste omgivelser består hovedsagelig af ældre villaer og byhuse. Deres arkitektur harmonerer fint med kirken, og de er holdt i en fin stand, hvilket det bør bestræbes bliver opretholdt. Kirken markerer sig fra de nærmest liggende gader samt på længere afstand fra Nygårdsvej syd om kirken, hvor den især fra øst kan ses fra forholdsvis lang afstand. Flere steder i det omkringliggende kvarter kan tårnet eller spiret ses mellem husene.

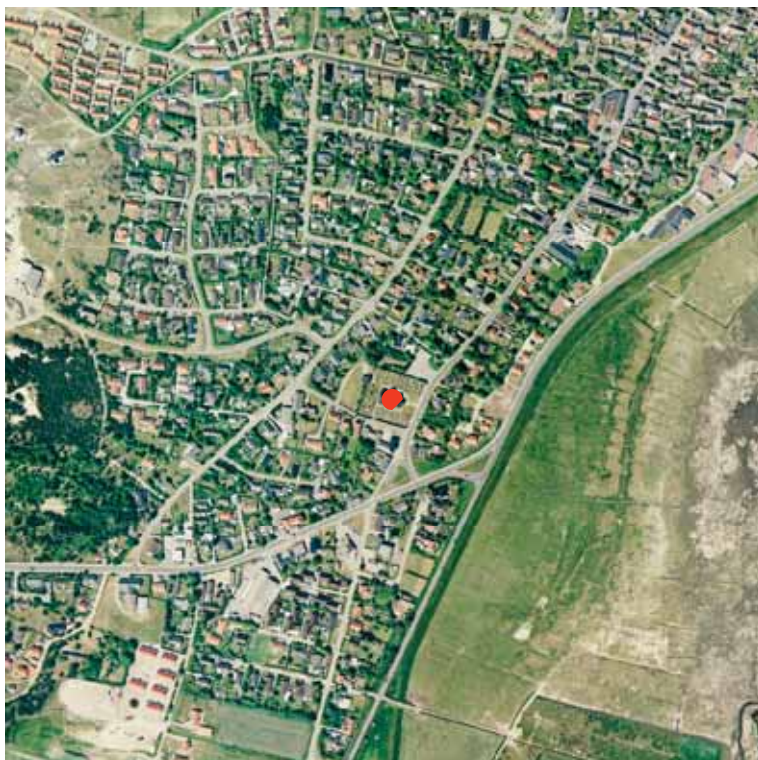

Nordby Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Nordby Kirke set fra syd/sydvest

Nordby Kirkes omgivelser

Kirken

Nordby Kirke er opført i 1786 af bygmester Peder Frisvad som erstatning for en ældre kirke, der lå i Rindby. Den består af en bred, rektangulær, klassicistisk teglstensbygning i rå mur med helvalmet sort tegltag. Midt på bygningen er der mod nord et våbenhus og mod syd et sakristi. I 1906 blev der mod øst tilføjet en mindre bygning, der nu anvendes som dåbsværelse. Samme år blev der opsat en kobberbeklædt tagrytter midt på taget som erstatning for et mindre spir. Kirken har store rektangulære vinduer i kurvehanksbuede nicher.

Kirkens område

Den specielle kirke ligger omtrent midt på kirkegården, der er anderledes ved at stierne mellem gravstederne er udlagt i græs i stedet for grus. Kirkegården er mod øst afgrænset af en teglstensmur ud mod vejen, og mod de øvrige retninger afgrænses den af en ca. 2 m høj hæk. På længere afstand betyder hækken ikke noget for indsigten til kirken, men fra de nærmeste omgivelser skærmer den af for hele eller dele af kirkens mure. Mod syd ville kirken markere sig bedre, hvis hækken blev beskåret til en lavere højde. Vest for kirken er der i udkanten af kirkegården et ligkapel og kirkegårdskontor i en diskret, mindre bygning opført af samme materialer som kirken, og som derfor underordner sig fint. Nord for kirkegården ligger en asfalteret parkeringsplads, som kunne trænge til et arkitektonisk løft.

Kirken og byen

Kirken ligger i den sydlige del af byen uden for det centrale Nordby. Den omkringliggende bebyggelse består af ældre huse og villaer, men også yng-

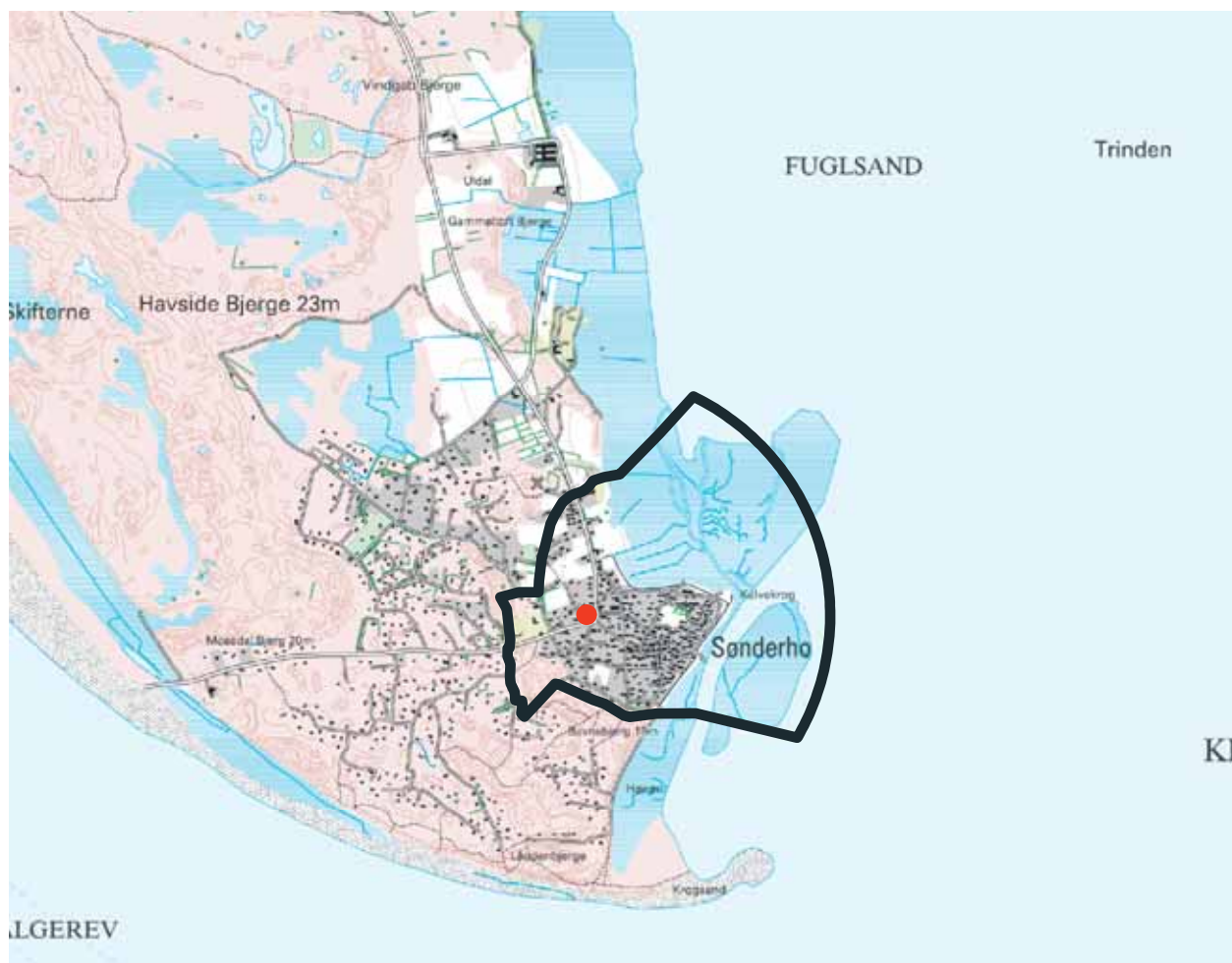
Nordby Kirke set fra sydøst

re parcelhuse. Der er forholdsvis åbent i området omkring kirken, hvilket styrker dens dominans i det nære område. Kirken ses flere steder fra, når man er tæt på, men ellers markerer den sig ikke særlig meget i den øvrige del af byen. Enkelte steder kan den dog ses på længere afstand, bl.a. fra den nord-syd-gående Vestervej gennem byen fra nord, hvor tagrytteren ses for enden af gaden. Ligeledes fra Gammel Postvej mod syd fra kirken kan noget af taget samt tagrytteren ses.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig ikke meget, men enkelte steder f.eks. fra syd-sydvest kan den ses på lang afstand. Fra færgen er det muligt på lang afstand at skimte kirken over byens tage, men tættere på havnen forsvinder den bag bebyggelsen.

Sønderho Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Sønderho Kirke set fra vest /sydvest

Sønderho Kirkes omgivelser

Kirken

Sønderho Kirke er opført i 1782 af bygmester Morten Jensen Tarp som erstatning for en ældre kirke på samme sted. Den består af en bred, rektangulær rød/ gullig teglstensbygning i rå mur, der oprindeligt havde to parallelle saddeltage. Ligeledes var der oprindeligt to våbenhuse, et ud for den vestlige del af sydturen og et ud for den østlige del af nordturen. I 1865 blev taget ombygget til ét stort saddeltag med rødtligt skifer og blændingsprydede gavle hver med en tom klokkekam øverst. Desuden blev de to våbenhuse nedrevet til fordel for et nyt på det gamle, søndres plads. Kirken har rundbuede vinduer.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på den forholdsvis lille kirkegård, som mod syd og øst er afgrænset af en hæk og mod nord og vest af et trådhegn. Kirkegårdens gravsteder står, i modsætning til det normale, i græs og hovedsagelig uden den sædvanlige indhegning. Rundt om på kirkegården er der beplantet med forskellige mindre buske. Syd for Landevejen ligger en større grusbetlagt parkeringsplads afgrænset mod vejen af fyr og anden lav bevoksning.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordvestlige del af Sønderho på et hjørne, hvor Landevejen fra nord drejer mod vest syd om kirken. Bebyggelsen omkring kirken er hovedsagelig ældre landsbyhuse med stråtag. Kirken ligger på den måde i meget smukke omgi-

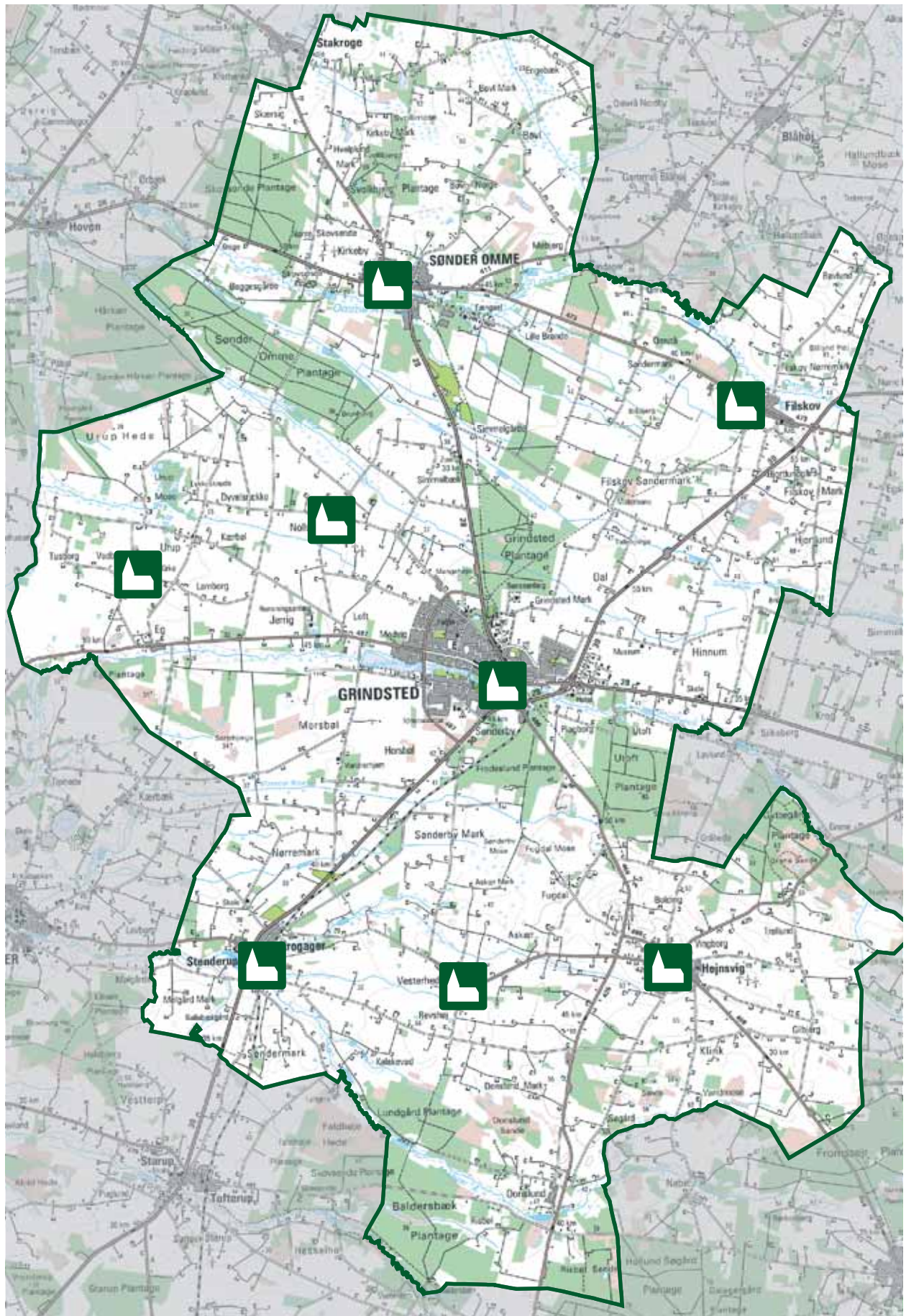

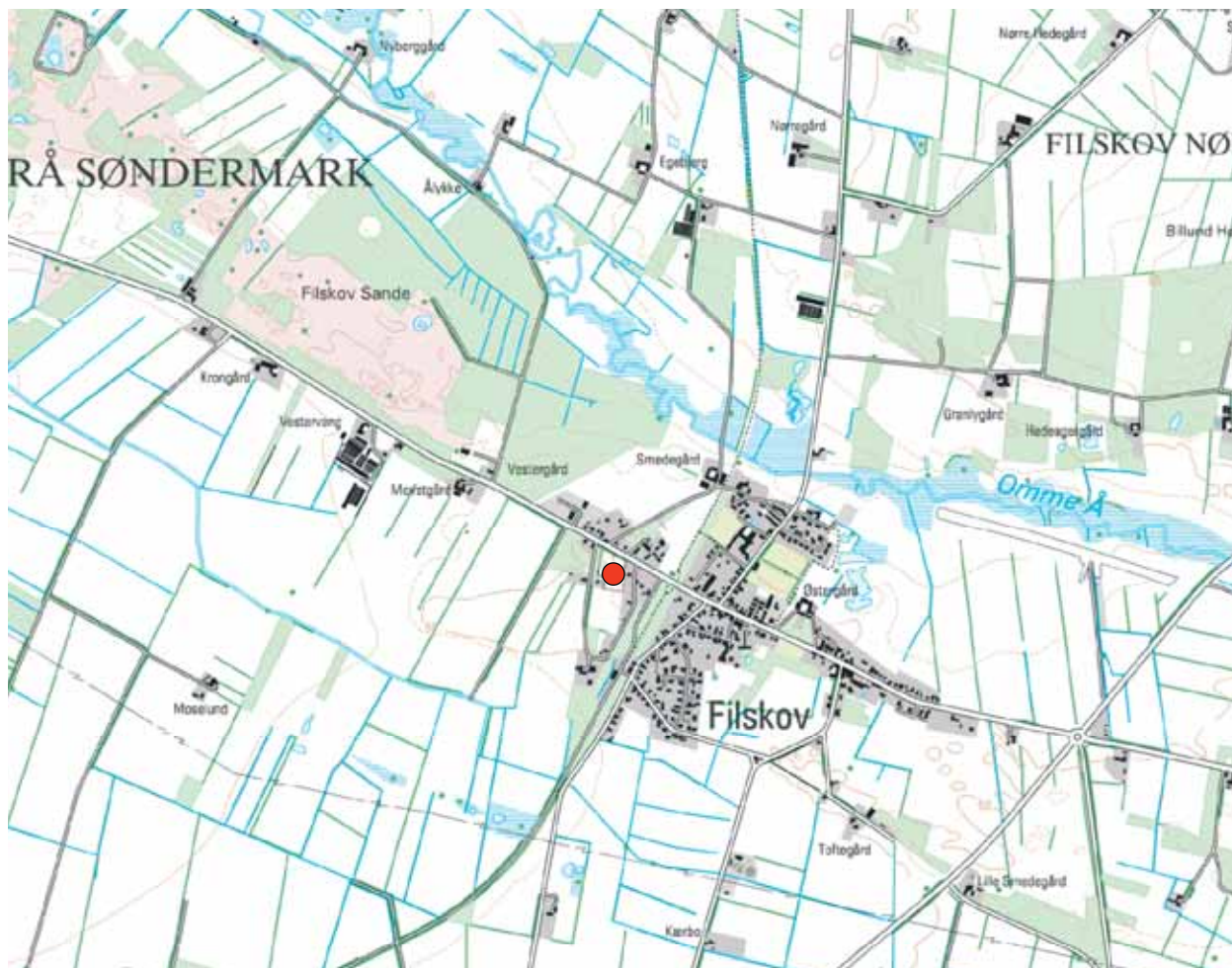
Sønderho Kirke set fra sydøst

velser. Den forholdsvis store, men lave og tårnløse kirke markerer sig på nært hold flere steder mellem bebyggelsen, men på lidt længere afstand skjules den efterhånden. Vejen der løber øst og syd om kirken samt parkeringspladsen danner et større åbent område, som styrker kirkens dominans i området, på trods af at den med sin atypiske form som kirke på nogen punkter kan forveksles med en anden form for bebyggelse. Kirkens næromgivelser må betragtes som specielt smukke og bevaringsværdige, hvor det er vigtigt at sørge for, at der ikke foretages noget, som kan forringe oplevelsen af kirken samt den øvrige bebyggelse deromkring.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig stort set ikke, og kun fra enkelte punkter er den synlig mellem bebyggelse og beplantning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

○ *Kirkebyggelinie*

Filskov Kirke set fra nord

Filskov Kirkes omgivelser

Kirken

Filskov Kirke er opført i 1877 efter tegninger af arkitekt L.A. Winstrup. Kirken er bygget af rå kamp, der er glatpudset med cementmørtel, og bestod oprindeligt af kor og skib samt våbenhus mod nord. I 1929 blev der tilføjet et tårn med lavt pyramidespir mod vest. Kor og skib har store spidsbuede vinduer mod nord og syd. Hele kirken er hvidkalket og tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger på det højeste punkt på kirkegården lidt i den sydlige del. Kirkegården er omkranset af bøgehæk, og uden for bøgehækken er der mod parkeringspladsen mod nord en række birketræer. Træerne står med en afstand, der gør det muligt at opleve kirken fra hovedvejen gennem byen. Vest for kirken er der i udkanten af kirkegården et hvidkalket ligkapel, som i arkitektur er i tråd med kirken. Mod vest, syd og nord er der en varieret læbeplantning, som om sommeren skærmer for kirken, men da kirken på grund af byen og dens beplantning ikke ellers markerer sig fra disse retninger, vil en udtynding af beplantningen omkring kirkegården ikke styrke oplevelsen af kirken. Parkeringspladsen mellem kirkegården og hovedvejen nord for kirken er fint anlagt med en birkeallé ud mod vejen. Denne allé er endnu ikke vokset sig stor og skærmer derfor ikke væsentlig af for indsigten til kirken. Der bør dog holdes øje med, at træerne ikke med tiden skærmer for meget af, især om sommeren.

Filskov Kirke set fra sydvest

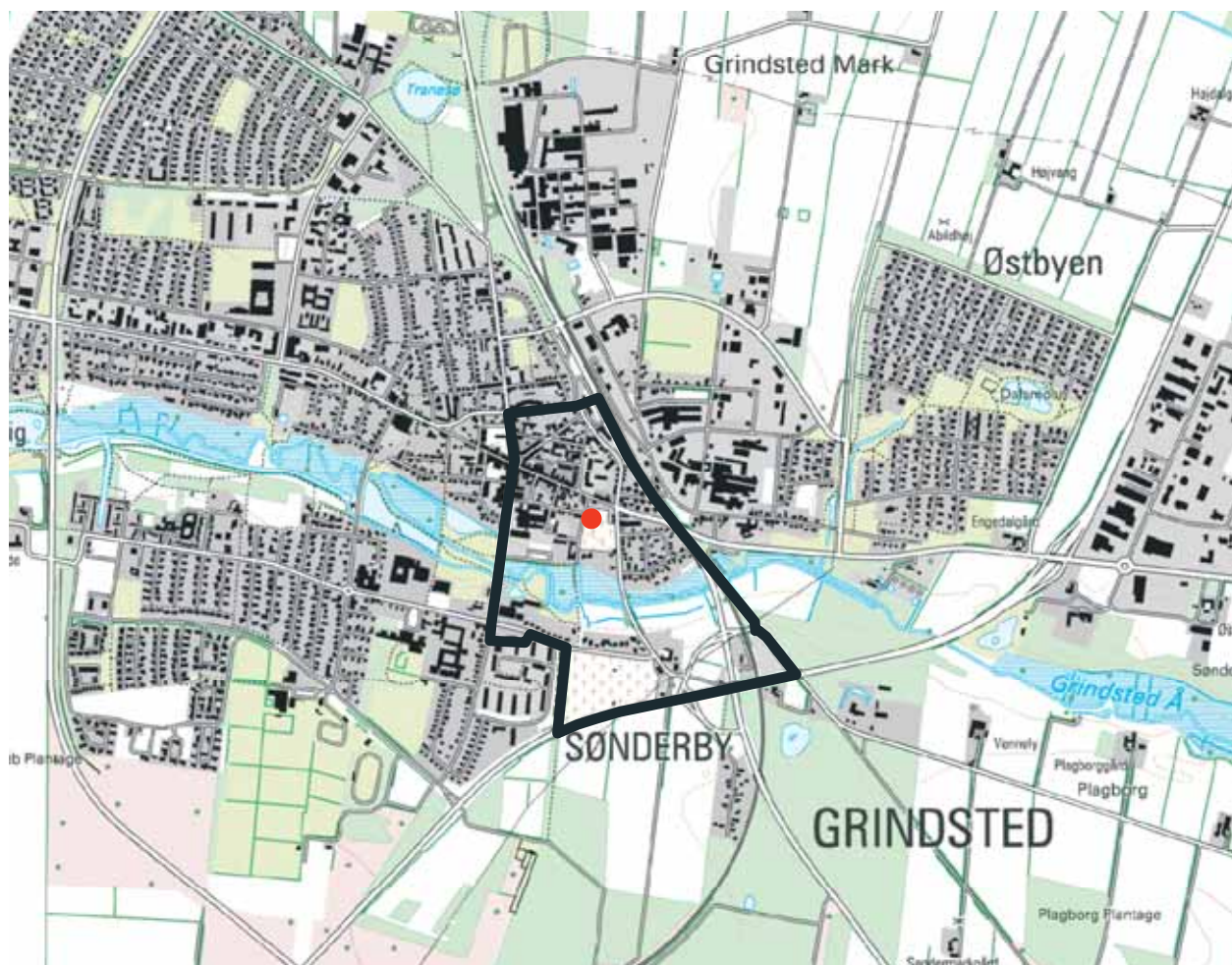
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordvestlige udkant af Filskov i forbindelse med en mere åben bebyggelse bestående af enkelte villaer og parcelhuse. Nordøst for kirken ligger Filskovcentret, og mod nord ligger Missionshuset. Bebyggelsen er hovedsagelig lav og er på ingen måde dominerende over for kirken, der ligger højt i forhold til. I det lokale område, som kirken ligger i, dominerer den fint over sine omgivelser, og dette bør bevares sådan. Derimod er kirken, trods dens høje placering, ikke synlig fra den øvrige del af byen, hvor bebyggelsen og beplantningen skærmer af.

Kirken og landskabet

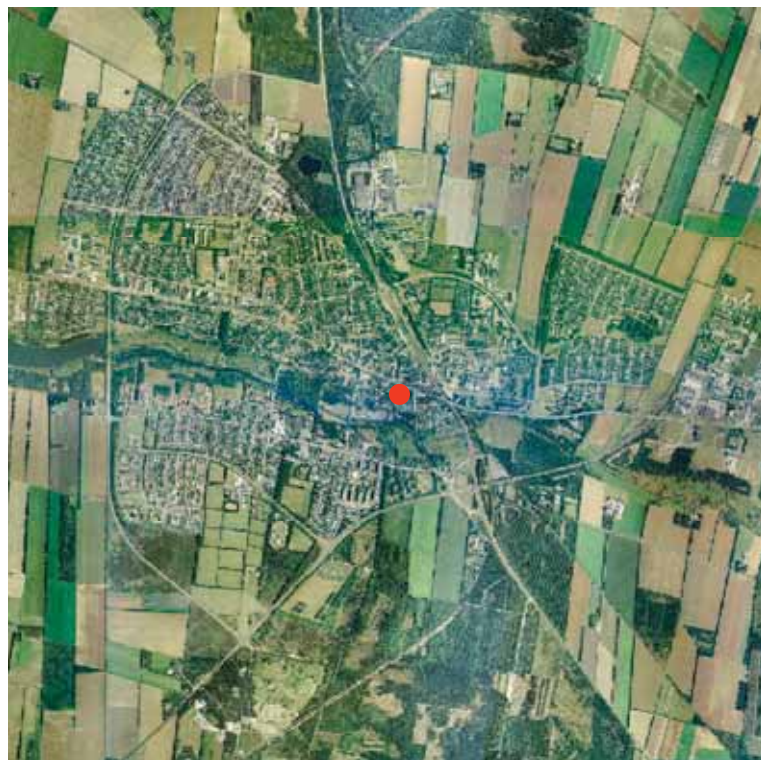
Fra det omgivende land markerer kirken sig praktisk talt ikke. For eksempel kan man fra nordøst kun ane toppen af tårnets flade spir fra et meget begrænset område.

Grindsted Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Grindsted Kirke set fra vest

Grindsted Kirkes omgivelser

Kirken

Grindsted Kirke er opført af granitkvadre og marksten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Ud for skibets syddør blev der i senmiddelalderen bygget et våbenhus af granitkvadre og teglsten. I 1921-23 blev kirken ombygget. Den vestlige tredjedel af skibet blev nedrevet og en stor treskibet pseudobasilika opført som nyt skib. Det gamle skib blev omdannet til kor, og det gamle kor ændredes til sakristi. Syd og østmuren af det senmiddelalderlige våbenhus indgår nu i det nye skibs sydøstre hjørne og danner sideindgang til kirken. Mod vest blev der bygget et tårn med fire blændingsprydede spidsgavle, og nederst flankeres det af en mindre sidebygning både mod nord og syd. Tårnet og sidebygningerne er placeret skævt i forhold til resten af kirken. Skibets langmure har to- og tredelte nygotiske vinduer samt stræbebepiller. Granitkvaderpartierne i det nuværende kor og sakristi står i rå mur, hvorimod resten af kirken er hvidkalket. Hele kirken er tækket med tegl med undtagelse af sakristiet (det gamle kor), som er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger i den nordlige og gamle del af kirkegården og helt ud til Kirkegade mod vest. Kirkegården er omkranset af et stendige, og der er en spredt beplantning af enkelte træer omkring kirken samt en kraftig stynet allé langs kirkegårdens øst-vest-gående hovedsti. I forhold til den store kirke er træerne ikke dominerende, men der bør holdes øje med, at de ikke på et tidspunkt tager for meget magt. Vest for kirkegården ligger parkeringspladsen som er inddelt ved bede og træer. Desuden er der en mindre, grusbelagt parkeringsplads nord for kirkegården. I kirkegårdens nordvestre hjørne ligger en mindre toiletbygning sammenbygget med en bygning uden for kirkegården, og nord for

Grindsted Kirke set fra sydøst

den vestre parkeringsplads er der en større rødstensbygning med lokaler for kirken.

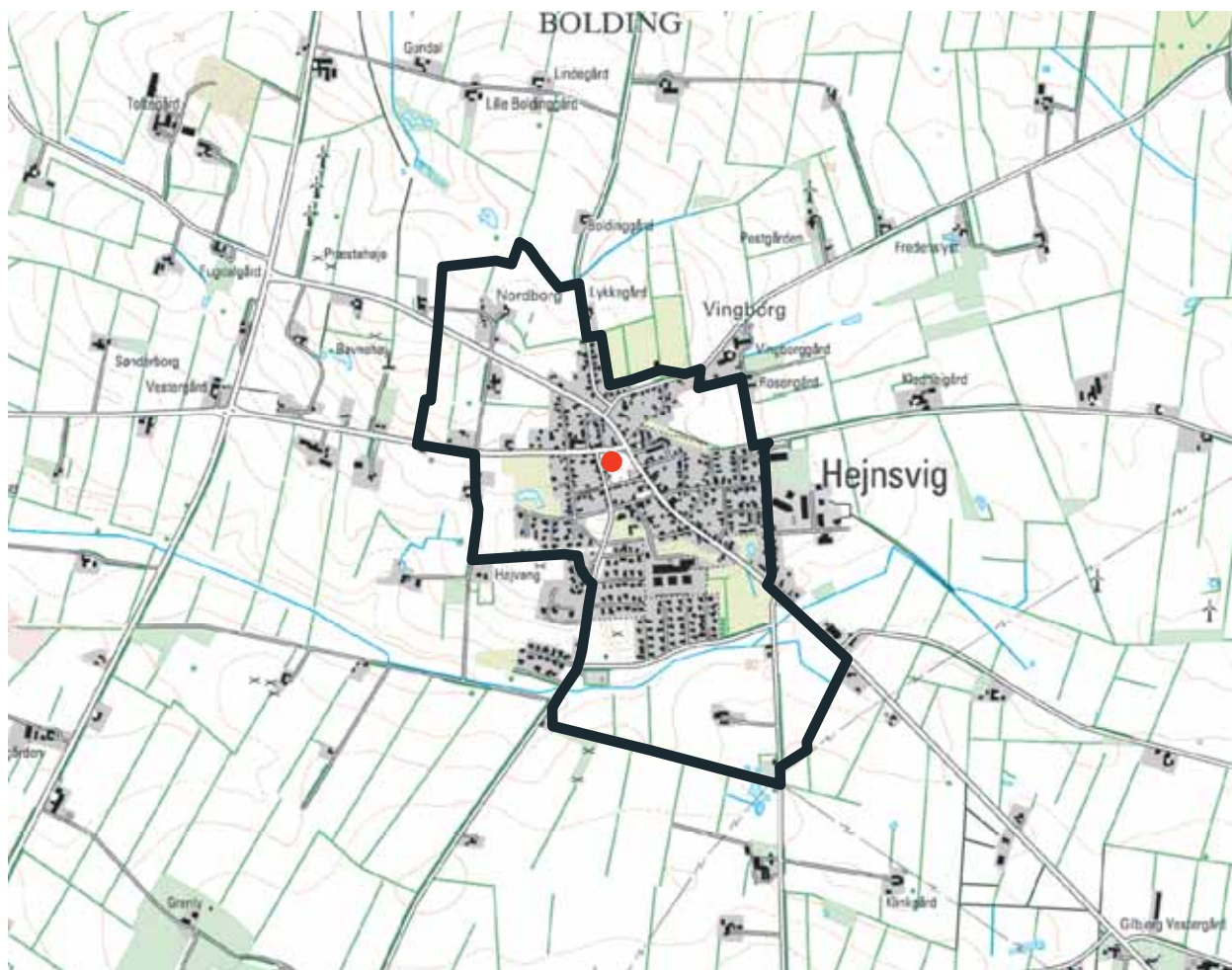
Kirken og byen

Kirken ligger i det centrale Grindsted. Byen bærer præg af at have været og stadig er i en kraftig udvikling, og man fornemmer på ingen måde den oprindelige landsby, bortset fra at der enkelte steder ligger et gammelt ofte velholdt hus; heriblandt Grindsted Museum. Bebyggelsen er blandet og består af beboelsesejendomme især mod vest samt yngre og ældre villaer og parcelhuse. Visuelt virker området omkring kirken ikke specielt interessant, idet historien ikke umiddelbart er særlig synlig. I den øvrige del af byen markerer kirken sig på trods af dens store størrelse ikke særlig meget, og fra flere af de større veje kan den overhovedet ikke ses.

Kirken og landskabet

I de fjernere omgivelser er kirken enkelte steder synlig på lang afstand især mod syd og sydøst. Fra hovedvejen syd om byen ses kirken markant over byens tage og beplantning og fra hovedvejen fra syd ses den flere steder, når man nærmer sig Grindsted.

Hejnsvig Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Hejnsvig Kirke set fra syd

Hejnsvig Kirkes omgivelser

Kirken

Hejnsvig Kirkes kor og en del af skibet stammer fra den romanske periode. Koret er opført af granitkvadre på granitsokkel, og skibet af rå og kløvet kamp. Kirken, der oprindeligt var temmelig lille og ret lav, blev i 1856 forlænget mod vest og forhøjet ca. ½ meter. Ved vestgavlen blev der bygget et lille våbenhus. I 1918 blev kirken kraftigt ombygget. Den vestligste halvdel af skibet samt våbenhuset blev nedrevet og et nyt stort skib bygget i forlængelsen af den tilbageværende rest, der ved samme lejlighed blev omdannet til kor. Det gamle kor ændredes til sakristi. I den vestlige del af det nye skib er der et indbygget tårn med pyramidespir, og på nordsiden af skibet, ud for tårnet, er der et våbenhus. På skibets og korets langsider er der stræbepiller som støtte for hvælvene. Sakristiet, det gamle kor, står med undtagelse af gesimsen og gavlspejdsen, som er hvidkalket, i rå mur, og er tækket med bly. Det øvrige af kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger på den nordlige del af kirkegården, som i samme område er afgrænset af en kampestensmur. I den sydlige del er der bøgehæk og plankeværk. Inden for kampestensmuren er der mod øst en række større træer og mod nord ligeledes enkelte træer. Træerne er opstammede og store dele af kirken ses fint under kronerne. Da kirken markerer sig mest i de nærmeste omgivelser i byen betyder trækronerne kun fra enkelte steder en væsentlig afskærmning af indsigten. Nord for kirken er der langs Kirkevej en asfaltbelagt parkeringsplads, der mod nordvest fortsætter med en grus-

Hejnsvig Kirke set fra sydøst

belægning. Vest for kirken og syd for parkeringspladsen ligger et gullighvidt hus til graveren.

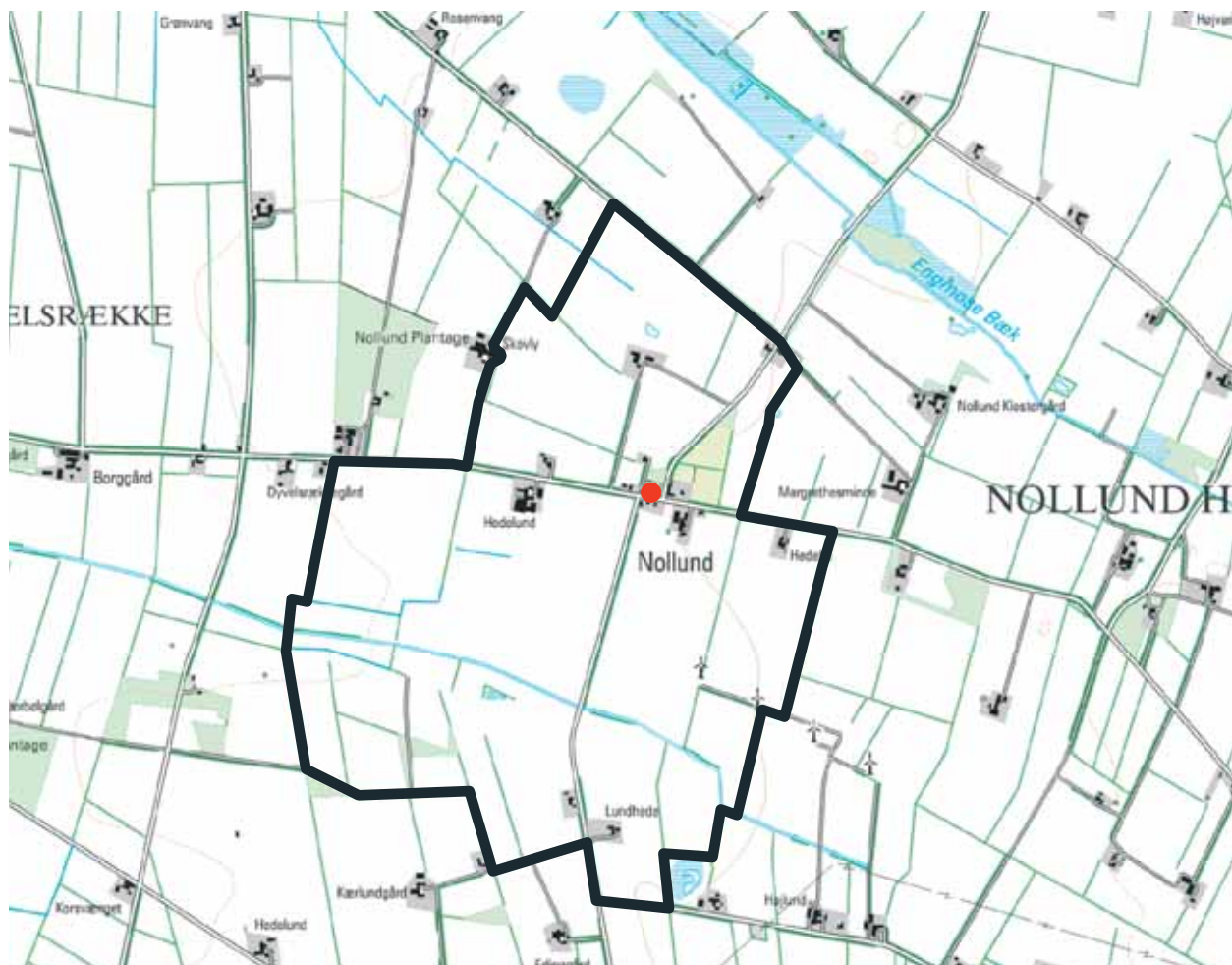
Kirken og byen

Kirken ligger midt i den nordlige del af byen og er omkranset af villakvarter med fortrinsvis ældre huse. Husenes størrelse konkurrerer ikke med den forholdsvis store kirke, og grundet den store kirkegård samt parkeringspladsen foran er kirken meget dominant i det nære område. Kirken eller i de fleste tilfælde dets tårn er synlig fra mange af de større veje i byen. Fra de øvrige områder ses den kun glimtvis mellem bebyggelse og beplantning.

Kirken og landskabet

På trods af kirkens placering i byen markerer den sig nogle steder også i det omgivende land. Mod nordnordvest og syd ses tårnet over byens tage og beplantning. Mest markant er kirken fra syd, hvor man fornemmer kirkens og byens høje placering i landskabet.

Nollund Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Nollund Kirke set fra syd/sydvest

Nollund Kirkes omgivelser

Kirken

Nollund Kirke, filialkirke til Grindsted Kirke, er opført i 1914 efter tegninger af arkitekt Hother Paludan. Den består af kor og skib med halvt indbygget tårn mod vest, og mod nord er der en flersidet tilbygning ved overgangen mellem kor og skib. Tårnet har saddeltag og kamtakke gavle. Kirken, der fremstår hvidkalket, er bygget af teglsten på en sokkel af kløvet kamp, og opført i frit fortolkede middelalderlige former. Hele kirken er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger i den sydlige del af kirkegården, som mod vest er afgrænset af et stendige. De øvrige sider afgrænses af en hæk. Mod øst er der et læhegn af hovedsagelig bøg, som om sommeren dækker næsten fuldstændigt for kirken fra øst. Her bør der åbnes kraftigt op i den sydlige del af denne beplantning, da det i høj grad vil styrke kirkens dominans, når man kommer ad Nollundvej fra øst. Mod nord er et mindre areal beplantet med unge bøgetræer, og her bør det overvejes, om ikke der skal være mulighed for at kirken også fremover skal kunne markeres sig mod nord. Vest for kirkegården er der mellem denne og et vest for liggende læhegn en mindre, grusbelagt parkeringsplads, der mod nord fortsætter som græsplæne. Læhegnet er flere steder beskåret i højden, og bør ikke blive for høje, da det ellers vil skærme for kirken. I kirkegårdens nordvestre hjørne er der et hvidkalket og teglhængt materielhus til graveren.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i forbindelse med en samling ældre og yngre huse samt en skole. Den ligger lidt inde-

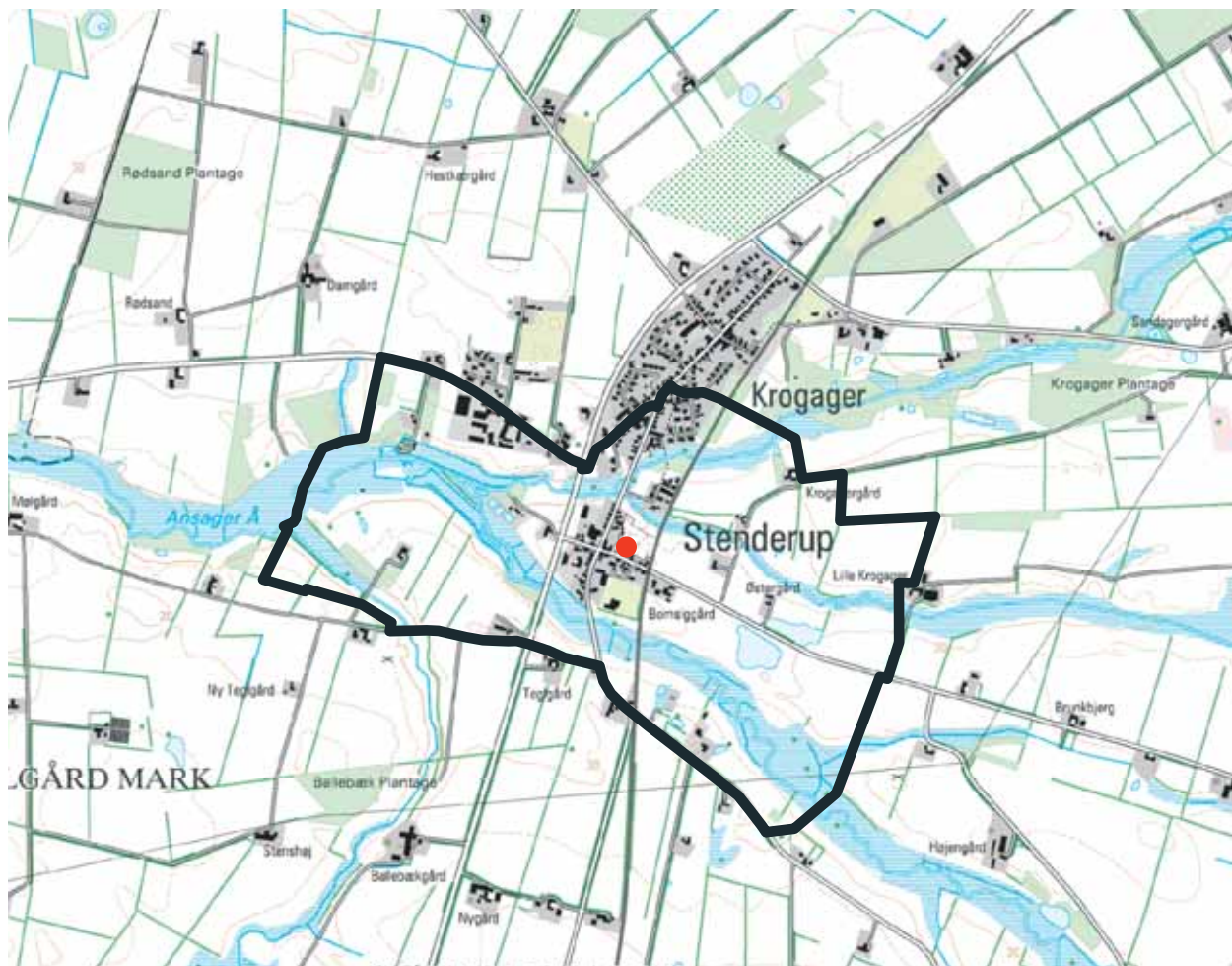
Nollund Kirke set fra nordøst

klemte på grund af beplantningen mod øst og nord, men dens dominans i området er ikke truet af bebyggelsen, kun beplantningen. Mod sydvest er der udsyn over det flade åbne land, der kendetegner området.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig absolut bedst fra syd og sydvest. Et enkelt sted kan den fra syd ses på særlig lang afstand. Fra et mindre område mod nordnordøst markerer kirken sig ligeledes fint, men er dog delvis dækket af beplantningen nord for kirkegården. Set fra Klostervej nordøst for kirken kunne det ønskes, at der blev beskåret eller tyndet ud i beplantningen langs vejen samt beplantningen nord for kirken. Mod øst ses kirken overhovedet ikke om sommeren og dårligt om vinteren, primært på grund af beplantningen øst for kirken og sekundært på grund af beplantningen øst for skolen. Øst for Nollund Kirkevej mod syd er der et læhegn, som på en længere strækning desværre stjæler indsigten til kirken, når man kommer ad vejen.

Stenderup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Stenderup Kirke set fra sydvest

Stenderup Kirkes omgivelser

Kirken

Stenderup Kirke, filialkirke til Ansager Kirke, er opført i 1909 efter tegninger af arkitekt Harald Lønborg-Jensen og minder meget om Skovlund Kirke. Den er bygget af tegl og består af apsisformet kor samt skib med halvt indbygget tårn, der øverst er afsluttet med et pyramidespir. I tårnets øverste stokværk er planen reduceret en anelse i størrelse, og overgangen er beklædt med tagtegl. De arkitektoniske detaljer er romansk inspirerede. Hele kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger i den sydlige del af kirkegården, som mod vejen syd for kirken er afgrænset af en hvidkalket teglstensmur muret i sektioner. Langs den øvrige kirkegårdsafgrænsning er der bøgehæk. Mellem muren og vejen ligger en nydelig anlagt, grusbelagt parkeringsplads og langs muren ud mod parkeringspladsen står en række træer, som med deres nuværende lille størrelse ikke skærmer væsentlig af for kirken. På et tidspunkt bliver det dog nødvendigt med en beskæring eller udtynning, hvis kirken fortsat skal kunne markerer sig mod syd. Vest for kirken ligger ligkapellet i en hvidkalket teglhængt bygning, og uden for kirkegården, nordvest for kirken, er der et ligeledes hvidkalket, teglhængt hus til graveren. Mod øst og nord er der på kirkegården plantet træer, som endnu er små, men som med tiden vil skærme af for udsynet til og indsigten fra de åbne landområder mod øst og nordøst. Disse træer bør holdes små.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger lidt østligt i Stenderup by, som næsten er vokset sammen med Krogager. De to byer er kun adskilt af Nørrebæk. Kirken er stort set

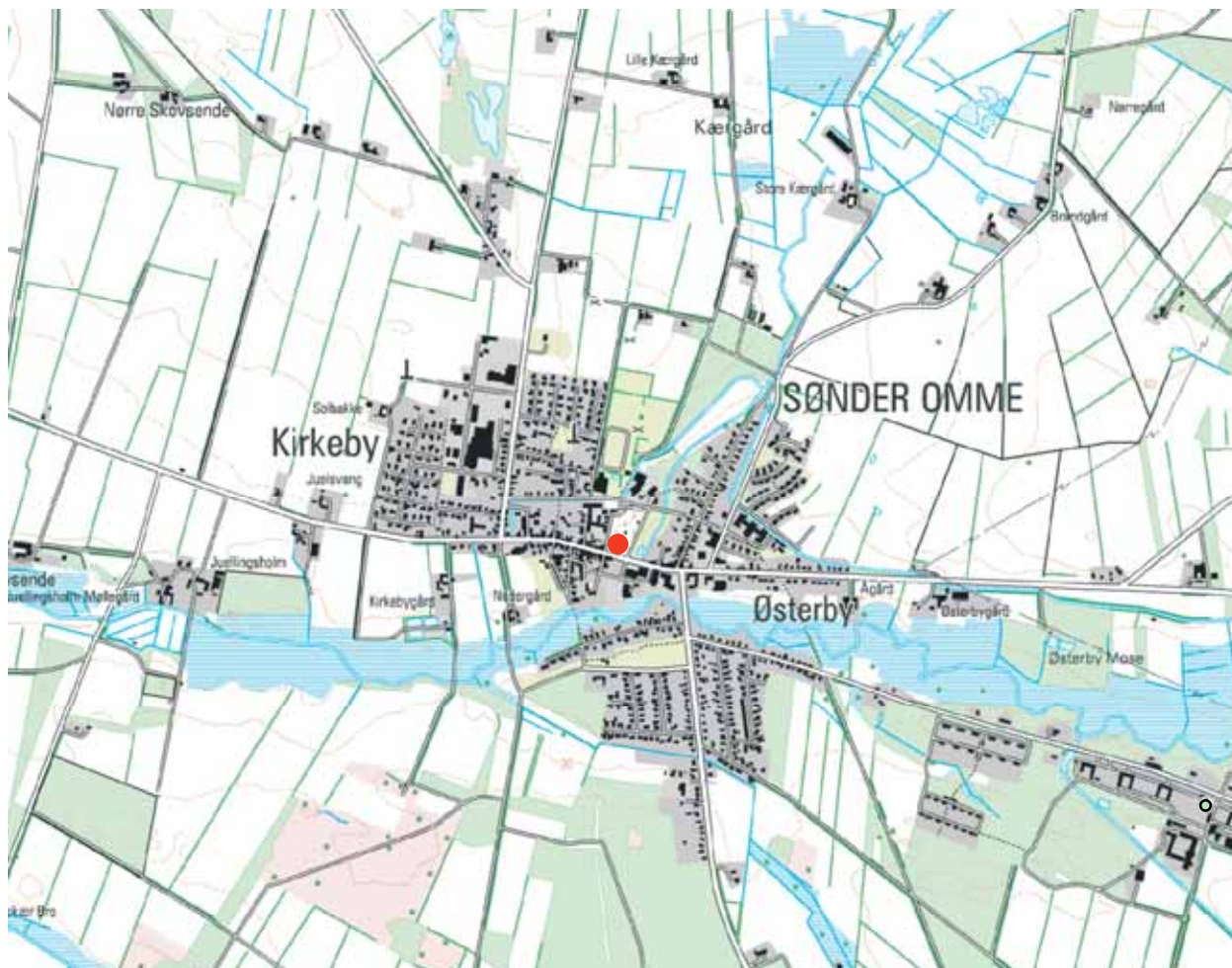
stenderup Kirke set fra sydøst

ikke synlig fra Krogager, men ses flere steder fra Stenderup, som er forholdsvis lille. Den nærmeste bebyggelse består af ældre huse og villaer, der for de flestes vedkommende er velholdte. Dog er der umiddelbart syd for kirken på den anden side af vejen et smukt hus som meget kraftigt trænger til en restaurering. Ligeledes syd for kirken er der en værkstedsbygning lidt tilbagetrasket. Pladsen foran bygningen er ryddelig og ordentlig, hvilket absolut bør opretholdes, da det ellers vil være meget skadeligt for kirkens omgivelser. Vest for kirken ligger en lav nyere bebyggelse, som ikke skæmmes kirken. Generelt markerer kirken sig godt i dens nære omgivelser.

Kirken og landskabet

I forhold til den bymæssige bebyggelse har kirken rig mulighed for at markere sig meget i det omgivende landskab, og kan da også ses mange steder fra. Dog er der i forbindelse med læhegn, gårde og anden landlig bebyggelse en del beplantning, som især om sommeren skærmer helt eller delvist af. Mest markant ses kirken fra vest og sydøst omkring Ansager Å.

Sønder Omme Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Sønder Omme Kirke set fra sydøst

Sønder Omme Kirkes omgivelser

Kirken

Sønder Omme Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Omkring reformationen blev skibet forlænget med granitkvadre. I 1622 blev der mod vest tilføjet et tårn bygget i teglsten og med saddehtag. På sydsiden af skibet blev der i 1700-tallet bygget et våbenhus, som i 1949 blev totalt ombygget. Kor og skib står i rå mur, mens tårn og våbenhus er hvidkalkede. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er placeret på det højeste punkt på kirkegården og ligger nu efter udvidelsen mod nord i den sydlige og gamle del. Kirkegården er mod øst og syd afgrænset af et stendige og mod vest af en kampestensmur. Den nye del af kirkegården er afgrænset af stendige og bøgehæk. Langs det søndre dige er der en række birketræer, som om sommeren dækker for en del af indsigten til kirken fra syd. Mod vest er der mellem kirkegården og vejen en allé af unge opstammede træer, som på nuværende tidspunkt ikke hindrer indsigten til kirken nævneværdigt. Træerne bør holdes små. På kirkegården er der flere steder alléer af fint styne træer, som ligeledes ikke dækker for kirken. Nord for kirken er der et hvidkalket ligkapel med tegltag, som i materialer passer godt ind i kirkens omgivelser, men som er en anelse dominerende set fra nordøst. I den østlige del af kirkegårdsudvidelsen er der en materialeplads til graveren samt et lavt skur. Fra vejen er skuret og pladsen afskærmet med beplantning, og er i øvrigt ikke dominerende i forhold til kirken og kirkegården. Nord for kirken er der en asfaltbelagt parkeringsplads.

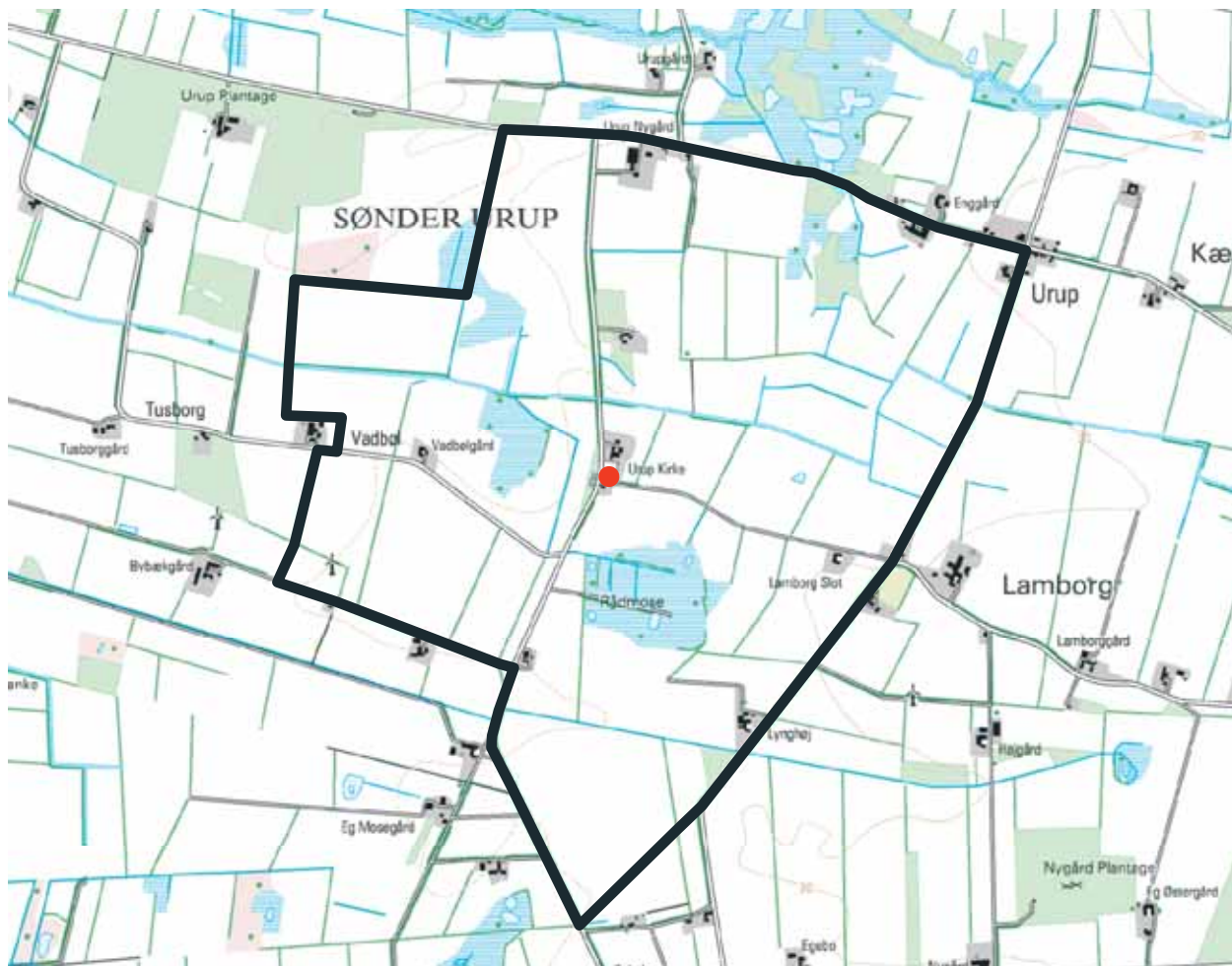
Sønder Omme Kirke set fra sydøst

Kirken og byen

Kirken ligger omtrent midt i byen og er omgivet af bebyggelse i alle retninger, men flere steder er der langt til bebyggelsen. Mod øst er der et mindre parkanlæg i forbindelse med en lille bæk. Fra parken ses kirken flot og markant, højt hævet i forhold til parken. Syd for kirken løber den øst-vest-gående Hovedgaden gennem byen med større og mindre forretninger. Sydøst for kirken ligger et byggeområde i lave, men uskønne bygninger, hvilket forringer kirkens nære omgivelser en del. Området omkring byggeområdet er dog velholdt. Vest for kirken ligger skolen og mod nord noget virksomhedsbyggeri. Parken og den store kirkegård danner et stort åbent rum omkring kirken mod nord og øst, hvilket styrker dens dominans i det nære område og afbøder for den negative virkning af f.eks. virksomhedsbygningerne mod nord. Kirkens dominans er derved mest truet af beplantningen i området, der med tiden kan blive for stor. Kirken markerer sig meget lidt i byen og ses først når man kommer forholdsvis tæt på, hvor den til gengæld markerer sig flot.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig overhovedet ikke.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Urup Kirke set fra syd/sydvest

Urup Kirkes omgivelser

Kirken

Urup Kirke, filialkirke til Grindsted Kirke, er opført i 1919 efter tegninger af arkitekt N. Christof Hansen. Den består af et stort apsisformet kor og et skib med halvt indbygget tårn med saddeltag mod vest. Kirken indeholder elementer af senromanske former sat sammen i en skønvirkestil. Kirken, der er hvidkalket, er opført af teglsten og er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger i den sydlige del af kirkegården, som mod syd og øst er afgrænset af et stendige. Mod vest afgrænses kirkegården af en flad vold, der på ydersiden er afsluttet som et lavt stendige, og mod nord er der sat et trådhegn sammen med en beplantning. Langs kirkegårdens øst-, nord- og vestsider er der en tæt læbeplantning, der skjuler det meste af kirken om sommeren og til dels om vinteren. En åbning i beplantningen mod sydvest og sydøst vil give kirken mulighed for at markere sig bedre i omgivelserne i disse retninger, især når man kommer ad henholdsvis Urup Kirkevej fra syd og Lamborgvej fra øst. Ligeledes vil åbninger eller beskæring i højden i den nordlige del af beplantningen styrke kirkens dominans i de nord- og nordøstlige retninger. Øst for kirken er der et materielhus til graveren i grønmalet træ og tagpap.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i forbindelse med nogle få huse, som på ingen måde dominerer over kirken. Den største trussel mod kirkens dominans er bevoksningen

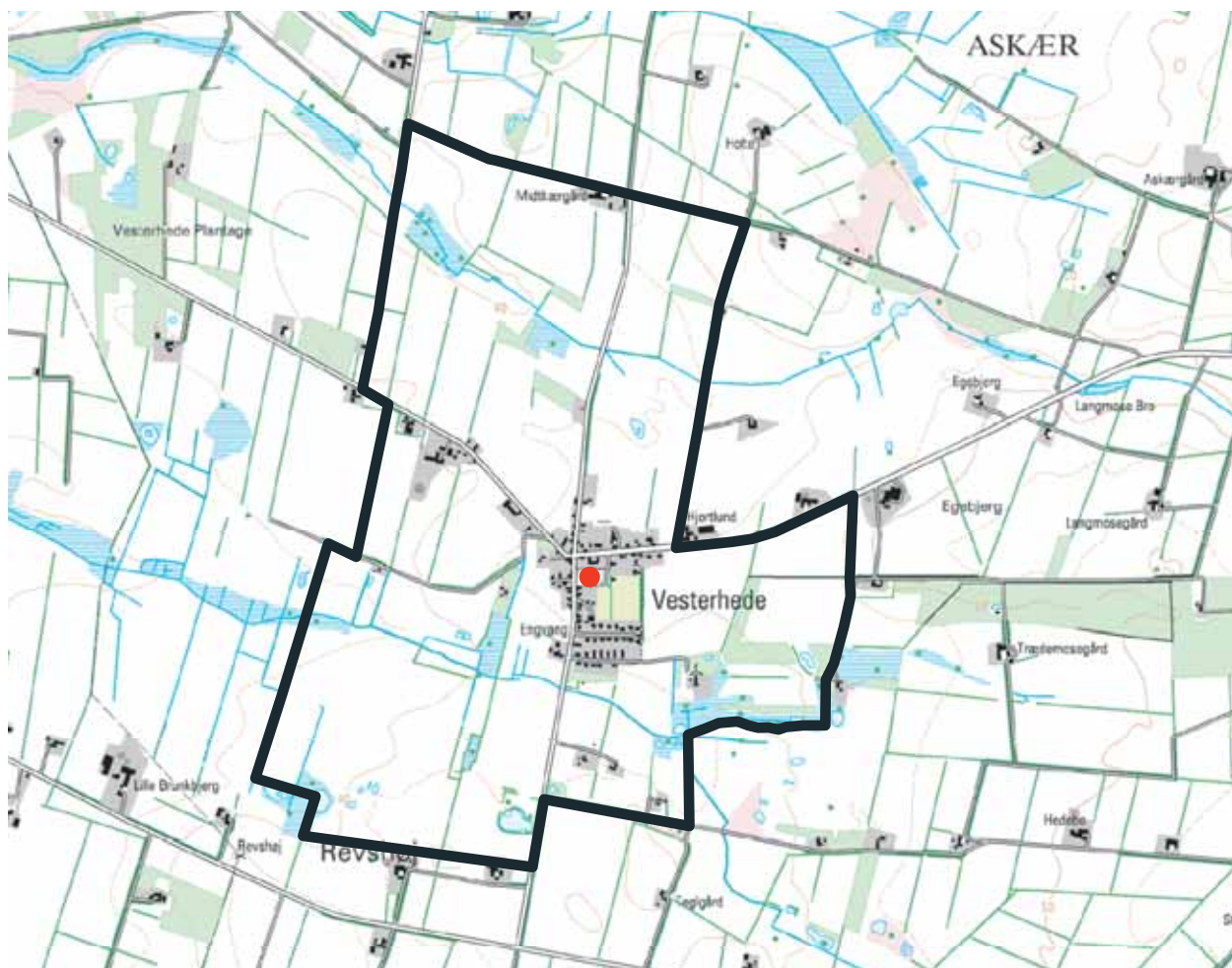

Urup Kirke set fra syd/sydøst

omkring kirkegården og i de nærmeste omgivelser. Også i omgivelserne bør man overveje, om der kan beskæres lidt for at gøre kirken mere synlig i landskabet. Mod sydøst vil der ved beskæring af beplantningen være direkte udsyn over det åbne flade landskab, som kendetegner området.

Kirken og landskabet

I det omkringliggende landskab markerer kirken sig stort set i alle retninger. Bedst er det fra syd og sydvest samt enkelte steder fra østsydøst. Fra de øvrige retninger er det stort set kun taget af tårnet, der rager op over trætoppene. Noget vil kunne forbedres ved at udtynke og beskære i beplantningen omkring kirken, andet dækkes af de mange læhegn.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Vesterhede Kirke set fra sydvest

Vesterhede Kirkes omgivelser

Kirken

Vesterhede Kirke, filialkirke til Hejnsvig Kirke, er opført i 1910 efter tegninger af arkitekt Jens Christian Kofoed. Kirken er opført af teglsten og består af et langhus med tresidet korafslutning og mod vest et tårn med saddeltag. Langs skibets sider er der stræbepiller, hvorimellem rundbuede vinduer er placeret to og to. Korets nord- og sydmur har hver tre rundbuede vinduer. Hele kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som mod nord og vest er afgrænset af en hvidkalket teglstensmur. Mod syd er der en hæk og mod øst et læhegn af yngre træer som afgrænsning. Langs muren mod vest er der beplantet med enkeltstående tjørn samt buske, som holdes i en passende størrelse. Kirkens parkeringsplads ligger ud mod Daugårdvej vest for kirkegården og er asfaltbelagt. I kirkegårdens sydøstre hjørne er der et stateligt, hvidkalket ligkapel med tegltag, og øst for kapellet er der en bygning til graverens materiel.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger omtrent midt i den lille landsby og grænser mod sydøst op til en sportsplads. Nord for kirken ligger skolen og nordvest for, på den anden side af vejen ligger en Spar købmand og missionshuset. Den øvrige bebyggelse består hovedsagelig af ældre huse, der alle underordner sig kirken. Parkeringspladsen styrker sammen med kirkegården kirkens dominans i det nære område, og det er vigtigt, at dette område og de nærmeste huse holdes i en sådan stand, at de ikke skæmmes kir-

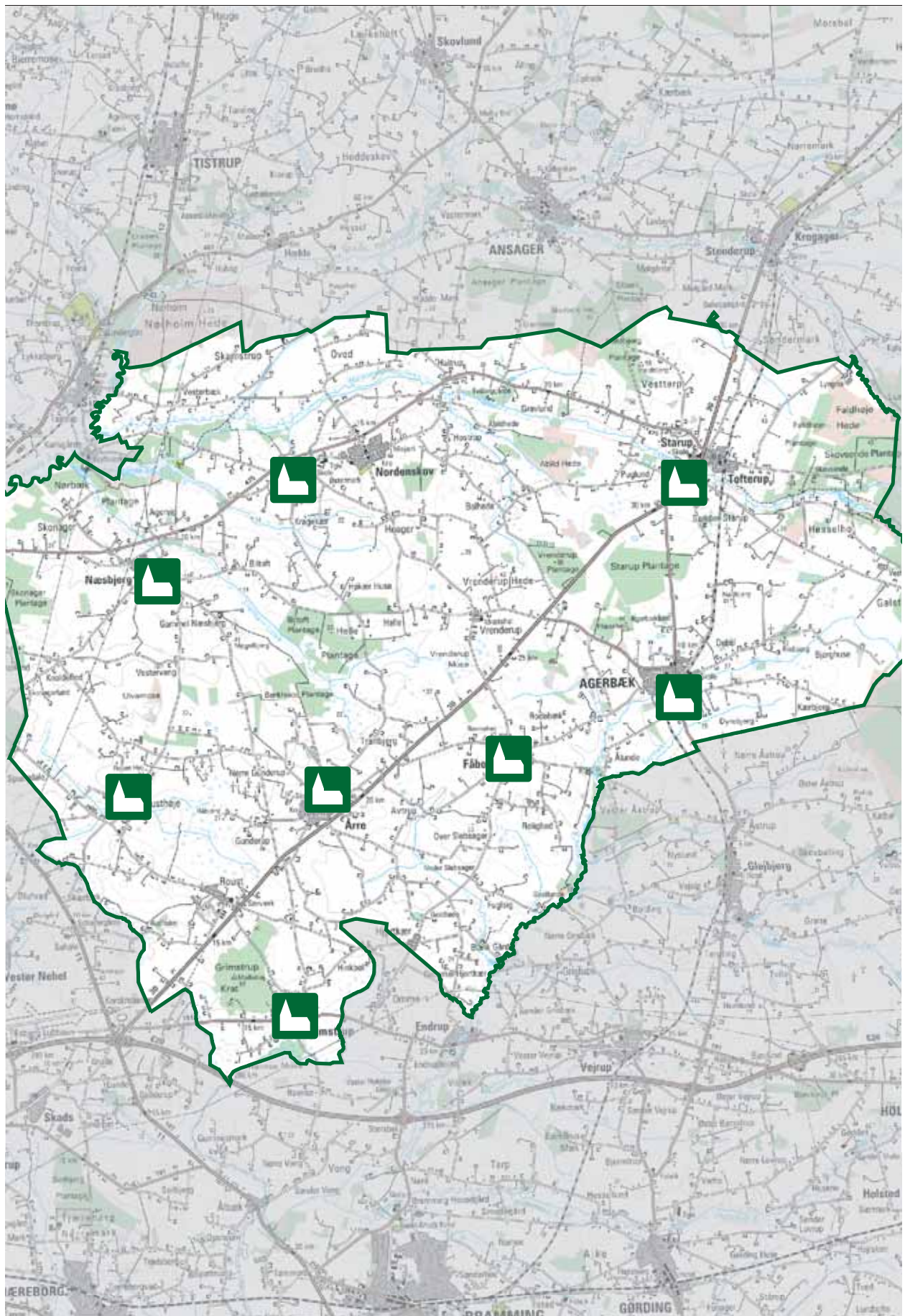

Vesterhede Kirke set fra nordvest

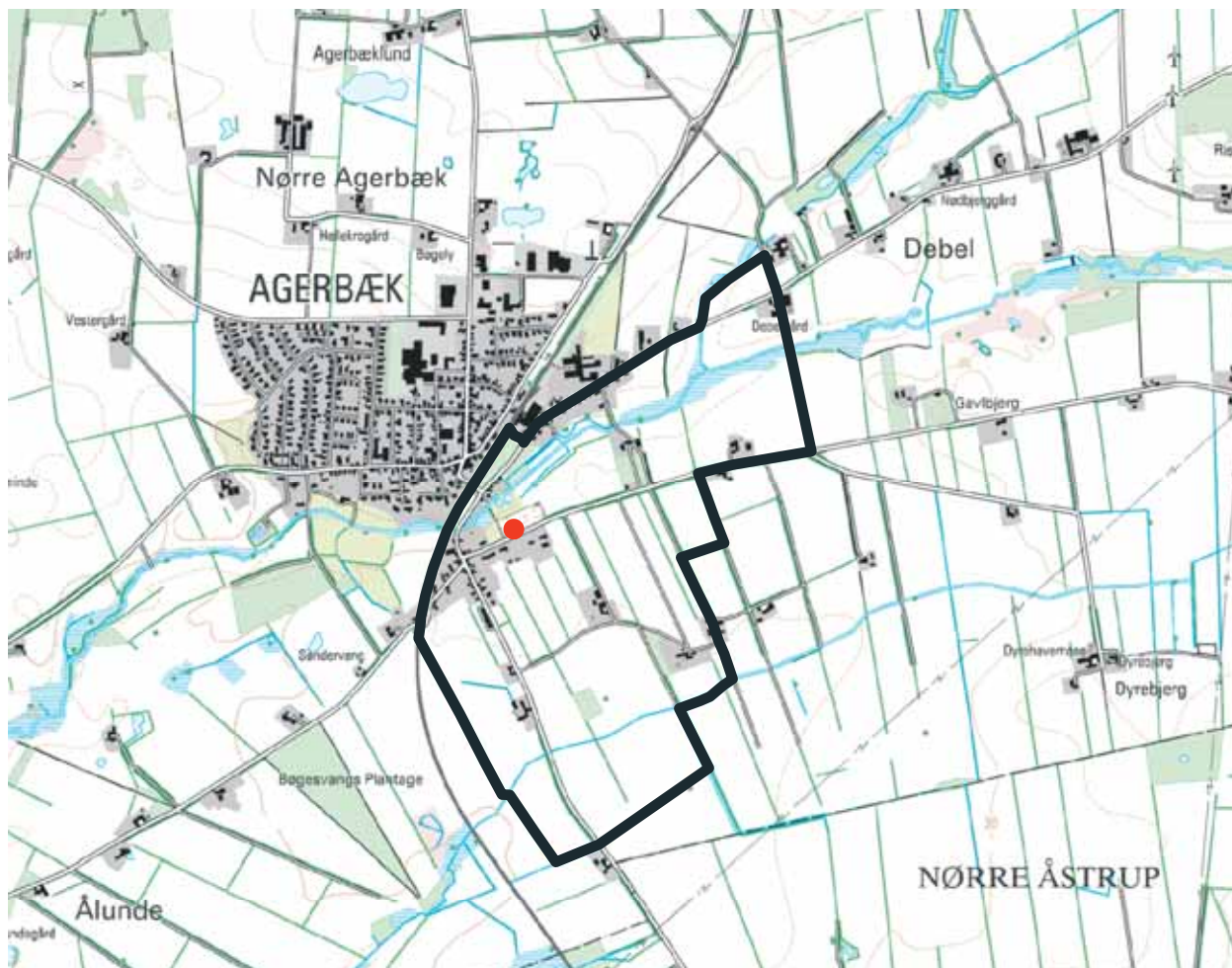
ken. Fra den øvrige del af byen er kirken glimtvis synlig mellem bebyggelsen. Omkring sportspladsen er der læhegn af høje træer, hvilket begrænser kirkens markering i områderne mod sydøst. Kommer man ad Egebjerg Landevej fra nordøst ses Spar købmanden foran kirken. Det ville her være ønskeligt, at butikkens nordfacade ville fremtræde mere enkel og smuk og eventuelt uden reklamer. Dette vil styrke oplevelsen af kirken som en del af landsbyen.

Kirken og landskabet

Det høje slanke tårn på kirken rager godt op over bebyggelsen i byen, hvilket giver kirken mulighed for at kunne markere sig i de fleste retninger i det omgivende landskab. Der er dog meget beplantning omkring byen i forbindelse med bebyggelsen og ved læhegnene på markerne, hvilket især om sommeren skærmer en del af for indsigt til kirken. Især mod nord kunne kirken have markeret sig flot, hvis ikke en beplantning i byens nordre udkant dækkede.

Agerbæk Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Agerbæk Kirke set fra øst

Agerbæk Kirkes omgivelser

Kirken

Agerbæk Kirke, filialkirke til Fåborg Kirke, er opført i 1929 efter tegninger af arkitekt Axel Hansen. Kirken bestod oprindeligt af kor og skib af teglsten i blandet middelalderlig stil. På taget var der mod vest en tagrytter. Mod syd er der store, dobbelte, spidsbuede vinduer, og mod nord er der små, højt-siddende, rundbuede vinduer. I 1971 blev tagrytteren erstattet med et tårn med saddeltag. Hele kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger sydøst for Agerbæk by i forbindelse med nogle enkelte huse. Kirkegården er omkranset af en hæk og langs med hækken er der plantet en række træer, som endnu er meget små. De er plantet med en sådan afstand, at hvis de bliver holdt nede i en passende størrelse, vil de ikke være et problem for indsigt til kirken. Ligeledes er der på kirkegården beplantet med forskellige træer, men af en sådan afstand og placering at de ikke skærmer for kirken set fra Kærbjergvej syd om kirken. Mod øst og nord er der en højere beplantning, men kirken med dens forholdsvis høje tårn mister ikke dominans set fra øst, hvorimod den nordre beplantning gør at kirken mest er synlig fra syd og øst og ikke fra nord, hvor byen ligger.

Syd for kirken er der på den anden side af Kærbjergvej en asfaltbelagt parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

På grund af kirkens placering og bevoksningen nord for markerer kirken sig overhovedet ikke i forhold til størstedelen af byen. Kun fra den del af byen, der ligger langs vejen, Sønderbyen, mod

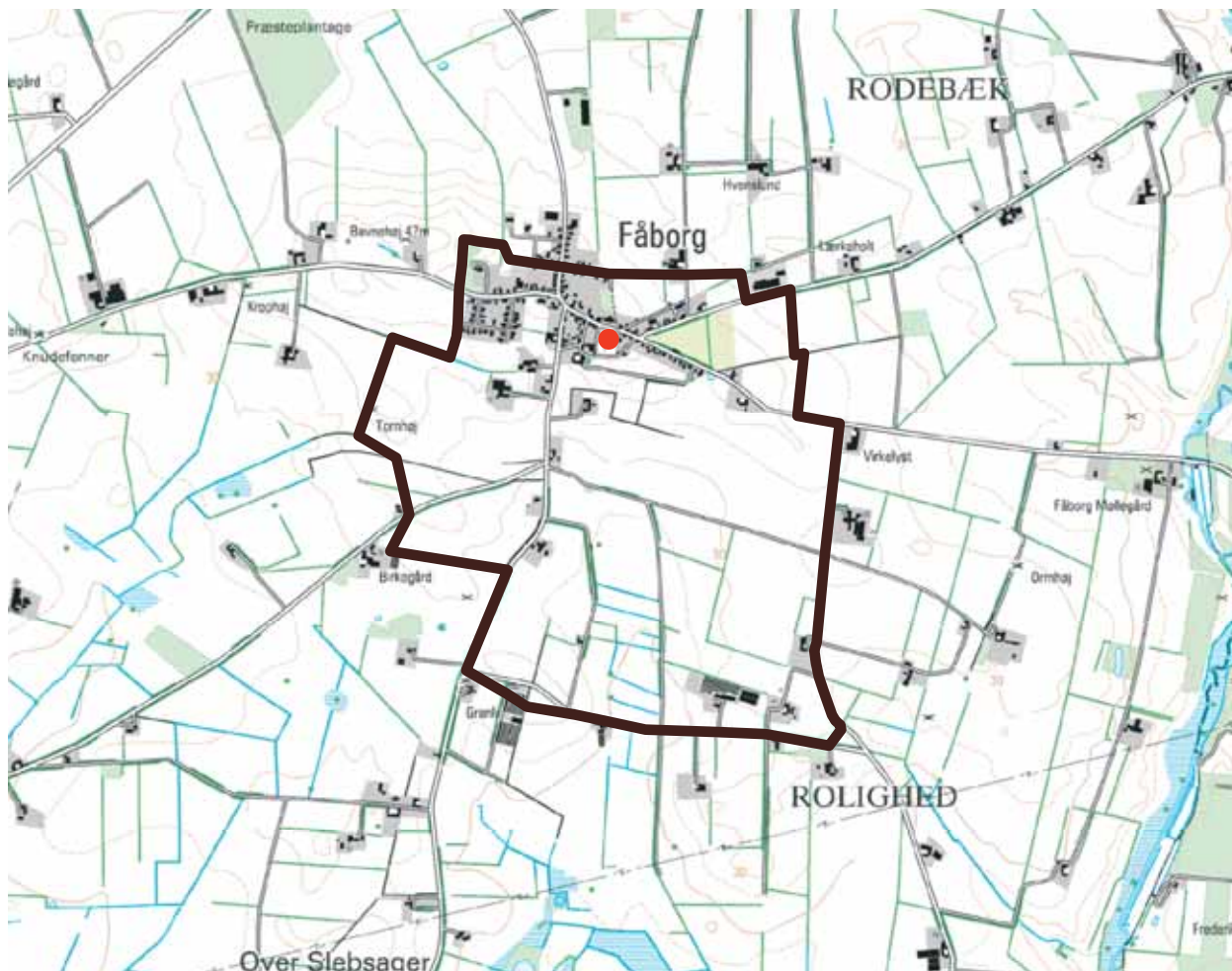

Agerbæk Kirke set fra sydøst

sydsydøst er det nogle steder muligt at se kirken. Fra begyndelsen af Ålundevej i sydvestlig retning markerer kirken sig på en særlig fin måde mellem husene, hvilket ikke bør ødelægges af beplantning. I kirkens nærmeste omgivelser er der kun enkelte forholdsvis nye huse på sydsiden af Kærbjergvej. De er lave og er på ingen måde dominerende over for kirken, og nogle af dem gemmer sig bag beplantninger og haver. Miljøet omkring kirken er roligt og uden forstyrrende elementer og bør bevares på denne måde.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig ikke meget i det omgivende landskab på grund af læhegn og mindre beplantede områder, men fra sydsydøst og østnordøst er den synlig på længere afstand. Fra øst ses kirken meget fint for enden af Kærbjergvej, og her bør man være opmærksom på, at der ikke kommer en bevoksning omkring kirken, som vil skærme for denne indsigt.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Fåborg Kirke set fra syd

Fåborg Kirkes omgivelser

Kirken

Fåborg Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I senromansk tid blev skibet forlænget mod vest med granitkvadre. Der er seks helt eller delvist bevarede romanske vinduer i kirken, hvoraf det nordlige vindue i koret har udhuggede dekorationer. Korets østvindue er cirkelrundt. Vestligt i korets sydside er der en romansk præstedør med ornamentet døroverligger. Ved skibets vestende blev der i begyndelsen af 1500-tallet tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af munkesten. I samme periode eller lidt før blev der bygget et våbenhus af granitkvadre og munkesten ud for skibets syddør. Tårnet, våbenhuset og kirkens gavlspejser er hvidkalkede, mens resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er især mod syd hævet lidt over kirkegårdens terræn, hvilket også afspejler sig når man inde i kirken går to trin op fra våbenhuset til skibet. Kirkegården er mod syd og øst afgrænset af en græsbeklædt jordvold, der på ydersiden fremstår som et stendige. Mod nord og vest er der en nyere kampestensmur. På indersiden af kampestensmurene samt på indersiden af jordvolden/ stendiget mod øst er der plantet en bøgehæk. Inden for bøgehækken er der mod nord en række store og gamle seljerrønnetræer. På trods af deres markante størrelse ødelægges de ikke oplevelsen af kirken, idet den er helt frilagt mod vest og syd, og idet træerne er opstammede, så man fra vejen nord for let kan se store dele af kirken. Mod øst er der en større beplantning i forbindelse med bebyggelsen. I kirkegårdens sydøstlige hjørne er der et hvidkalket ligkapel med tegltag, der i materialerne falder

Fåborg Kirke set fra sydøst

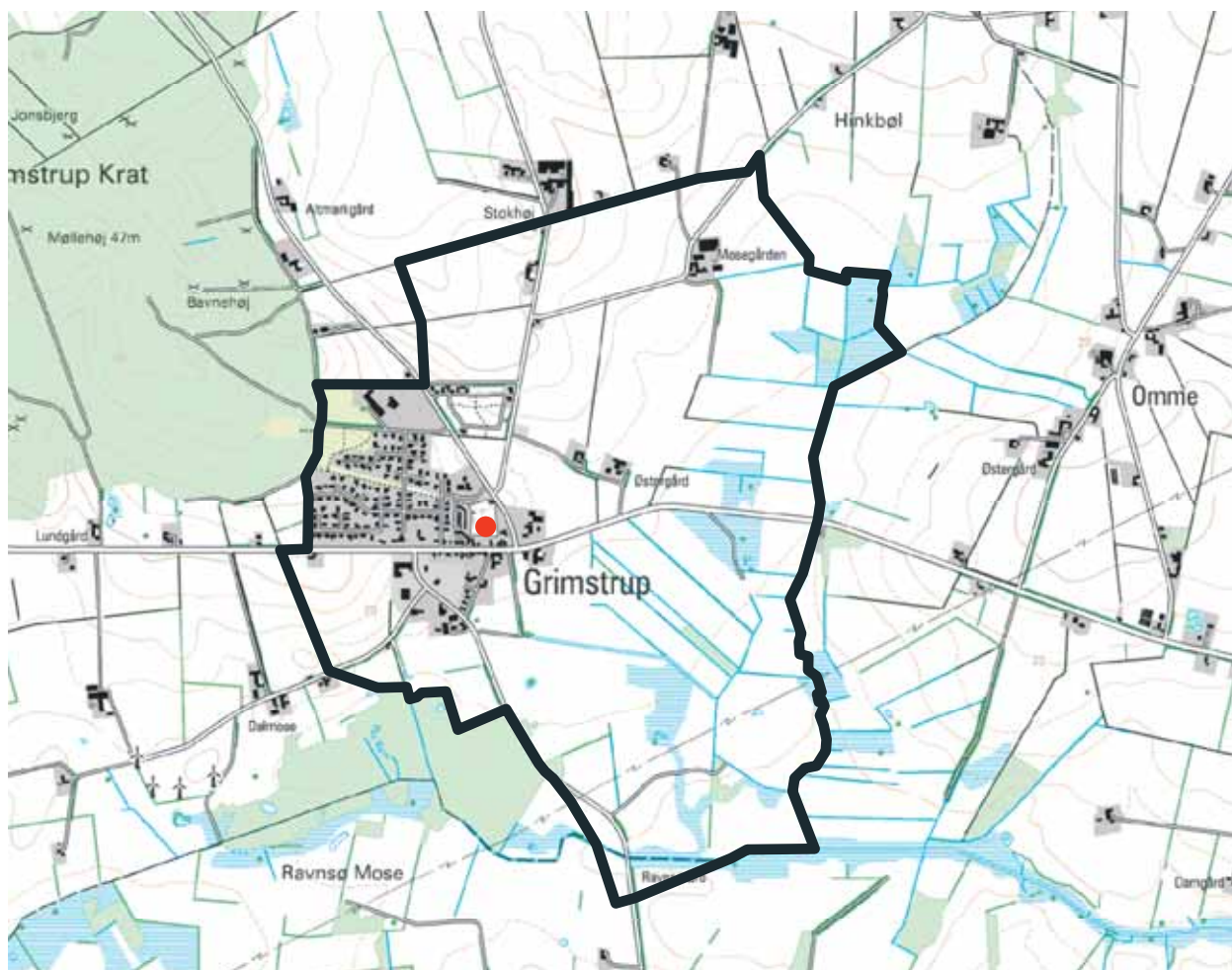
fint ind i et kirkeområde. Vest for kirken er der en grusbelagt p-plads til fordeling mellem kirken og kroen.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger højt i forhold til de nærmeste omgivelser mod syd og vest. Den er meget smukt placeret, og sammen med den gulkalkede og stråtekte kro sydvest for kirken dannes der et meget fint og idyllisk miljø. Kirken ligger med bebyggelse mod vest, nord og øst, hvorimod der mod syd er åbne marker og en fin udsigt, der på ingen måde må ødelægges. Næromgivelserne er meget vigtige for kirken, og der skal gøres alt for ikke at ødelægge dette fine miljø.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig fint i landskabet i de sydlige retninger, og der er en meget fin udsigt til kirken fra mark- og engområderne i denne retning. Der bør på ingen måde foretages ændringer, som kan forringe dette fine samspil mellem kirken og landskabet i dette område. Fra de øvrige områder er kirken ikke synlig på trods af dens ellers høje placering, men beplantning i forbindelse med bebyggelsen samt læhegn skærmer for indsigten.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Johannes Kirken set fra øst

Grimstrup Kirkes omgivelser

Kirken

Grimstrup Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Fem af de romanske vinduer er helt eller delvist bevarede og udmærker sig ved fint udhuggede dekorationer. Vinduet mod øst er cirkelrundt. Ud for skibets norddør blev der muligvis allerede i senromansk tid tilføjet et våbenhus. I senmiddelalderen blev der opført et tårn ved skibets vestende. Tårnet afsluttes med et saddeltag. De to tilbygninger er opført af munkesten, men er i tidens løb blevet repareret flere steder. Våbenhuset er som den eneste bygning hvidkalket, mens resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger højt i forhold til omgivelserne i den østlige del af byen. Den forholdsvis store kirkegård er omkranset af et græsbeklædt stendige, der på indersiden nogle steder er dannet som en vold. Mod øst er der inden for diget en bøgehæk, og mod vest er der et lavt læhegn. Nordvest for kirken, op ad den vestre kirkegårdsgrænse er der et hvidkalket ligkapel. Øst for kirkegården er der en stor grusbelagt parkeringsplads, der også tilhører forsamlingshuset syd for parkeringspladsen.

Kirken og landsbyen

Rundt om kirken er der på de fleste sider bebyggelse af gårde og huse. Bebyggelsen mod vest ses ikke på grund af beplantningen og mod syd ligger husene noget lavere, hvorved det mest er tagfladerne man bemærker. Kirken markerer sig derfor fint over denne del af landsbyen. For ikke at skade oplevelsen af kirken, er det her vigtigt med et passende materialevalg i bebyggelsen mod syd. På grund af beplantningen rundt om kirkegården er

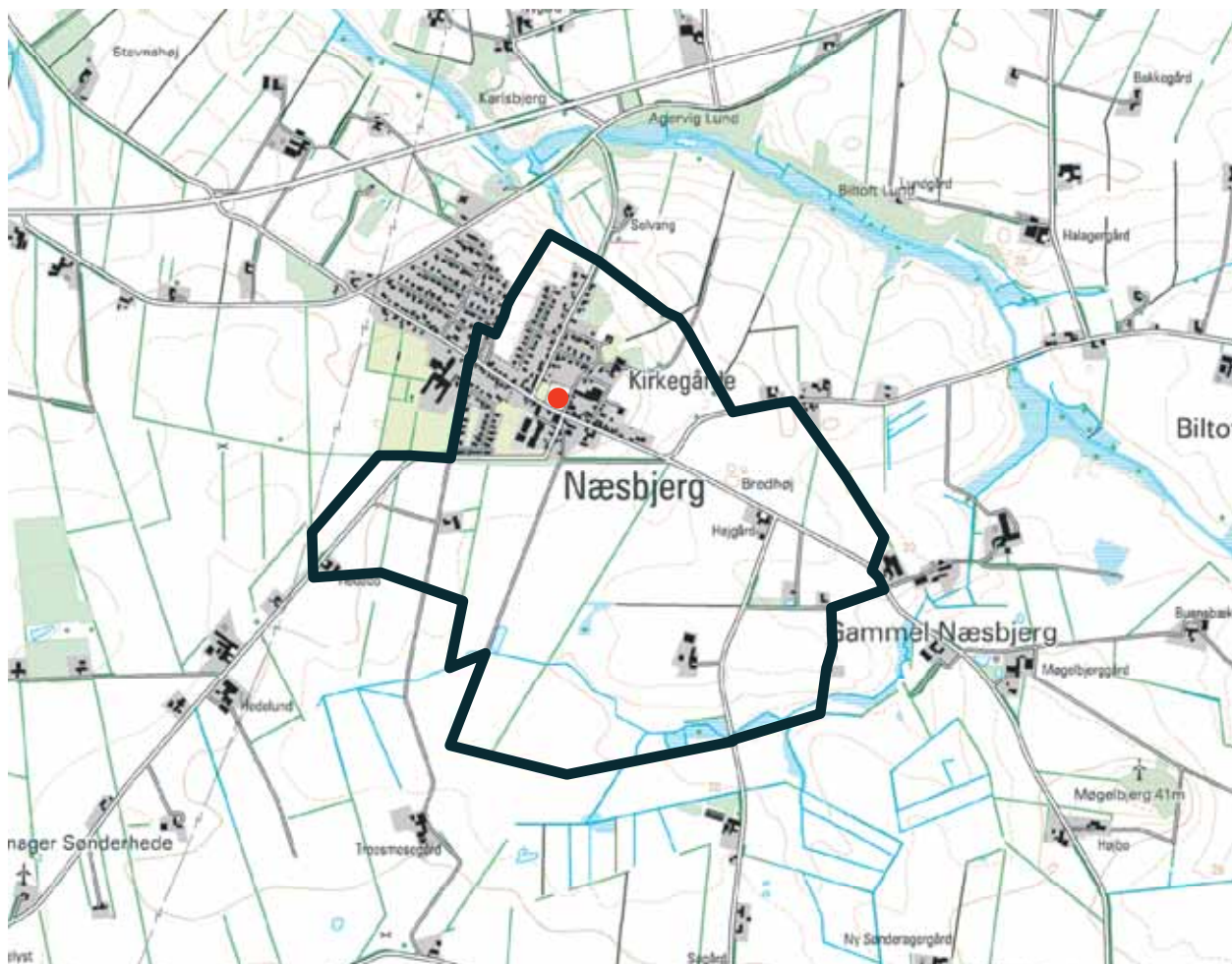
Johannes Kirken set fra vest/nordvest

der stort set ingen udsigt herfra over de åbne landbrugsarealer, men da kirkens område i forvejen er stort, mister den ikke sin markante virkning i området. Fra den øvrige del af byen, som ligger vest for kirkens område, er kirken kun glimtvis synlig mellem husene.

Kirken og landskabet

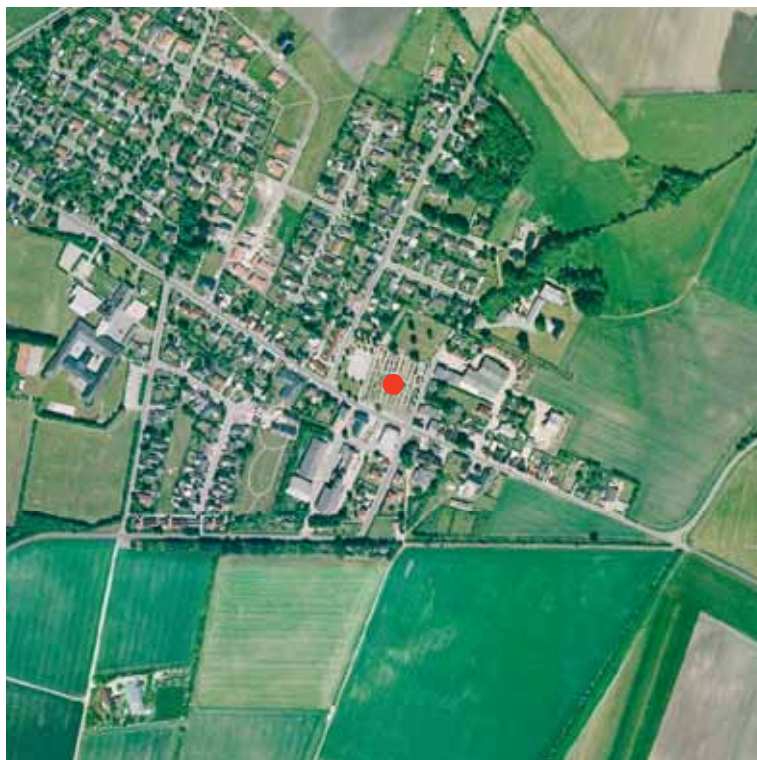
På grund af kirkens høje placering og det lave terræn i engområderne omkring Grimstrup Bæk øst for Grimstrup ligger kirken meget markant i landskabet i det nordlige, østlige og sydøstlige område, hvor den kan ses fra stort set alle vinkler. Landsbyen omkring kirken er ikke synlig, men kirken viser, at her ligger en landsby. Derimod skærmer byen, Grimstrup Krat og forskellige læhegn for indsigten til kirken fra de øvrige områder. De lave områder er fra naturens side sandsynligvis afskåret fra opførelse af bygninger, hvilket også på alle måder bør undgås, idet disse let vil ødelægge kirkens dominerende virkning i landskabet.

Næsbjerg Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Næsbjerg Kirke set fra sydvest

Næsbjerg Kirkes omgivelser

Kirken

Næsbjerg Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I senmiddelalderen blev der tilføjet et tårn i skibets vestende og et våbenhus ud for skibets norddør. De to tilføjelser er opført af munkesten; dog er der anvendt granitkvadre i den nederste del af tårnets syd- og vestmur. Tårnet fik i 1811 den nuværende lidt flade pyramidespir som afløser for et saddeltag. Våbenhuset, tårnets teglstensmurværk og gavlspidserne i koret er hvidkalkede, mens resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er placeret midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der ind mod kirkegården danner en græsbeklædt vold. Inden for diget er der mod syd og vest en række opstammede seljarønnetræer, hvor det under kronerne er muligt at se det meste af kirken. Mod øst er der en række nyplantede lindetræer. Her bør man være opmærksom på, at de ikke på et tidspunkt skærmer for meget for kirken. Den sydlige indgang til kirkegården er ekstra markeret med en lille allé af japanske kirsebærtræer, der står i en bøgehæk. Alléen danner sammen med det søndre kirkegårdsdige og tre elme træer i forlængelse af det vestre kirkegårdsdige grænsen for den asfaltbelagte parkeringsplads langs Hovedgaden. Vest for kirken er der en større, grusbelagt parkeringsplads. Ligkappellet, som er hvidkalket og med tegltag, ligger i den nordøstre del af kirkegården og falder i materialevalg og udformning fint ind i omgivelserne.

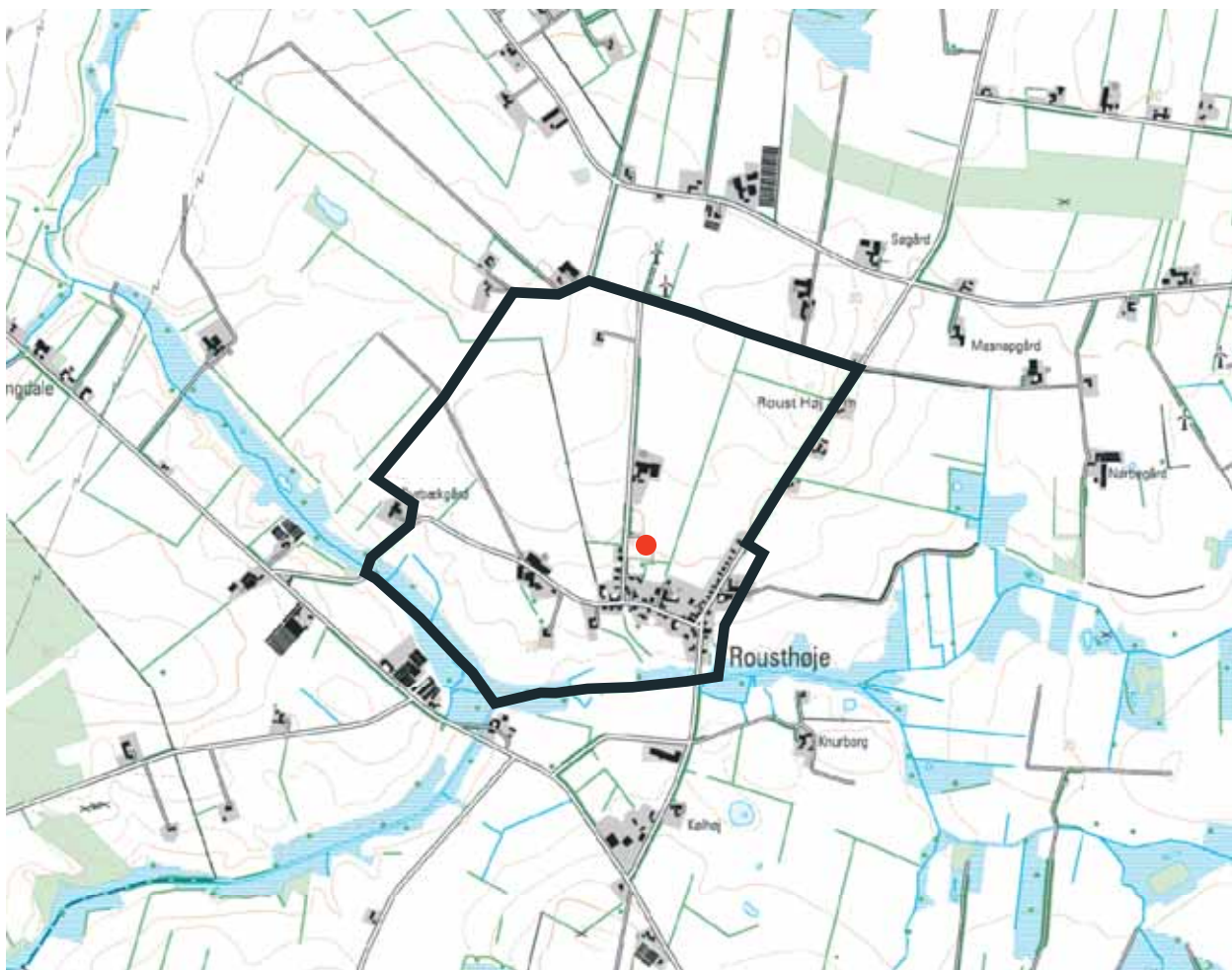
Næsbjerg Kirke set fra nordøst

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den sydøstlige del af den nuværende landsby og grænser mod nord op til et lille parkareal, der kunne tænkes som en planlagt udvidelse af kirkegården om nødvendigt. I øvrigt grænser kirkens område op til bebyggelsen. En række nybyggede lave huse på den anden side af Agervigvej vest for kirkegården falder både i materialevalg samt med den passende afstand fra kirkegården fint ind i kirkens omgivelser. Mod syd og øst består bebyggelsen af ældre huse samt en Dagli-Brugsen, som er et beskedent byggeri i mursten og tegltag med et hvidt bånd til reklamer. Denne ordnede reklameopsætning er meget hensynsfuld over for omgivelserne, hvilket bør opretholdes. Kirken må betegnes at have dominans i de nære omgivelser. Fra de øvrige områder af byen er kirken ellers stort set ikke synlig, idet dens tårn og spir er ikke særlig højt.

Kirken og landskabet

I det omgivende landskab markerer kirken sig ikke særlig meget. Kun fra sydøst samt fra enkelte andre steder kommer toppen af tårnet og spiret til syne over trætoppene.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Rovsthøje Kirke set fra vest

Rovsthøje Kirkes omgivelser

Kirken

Rovsthøje Kirke, filialkirke til Grimstrup kirke, er opført i 1961 efter tegninger af arkitekterne Kaj Øhlenschläger og K. Nordby Nielsen. Kirken er opført af teglsten og består af et langhus og et tårn mod vest med saddeltag. Ud for tårnet er der en sidebygning både mod nord og syd. Kirken er tækket med sorte vingetegl.

Kirkens område

Kirken ligger nordligt i byen på det højeste sted. Kirkegården er omkranset af en hæk af buske og mod den grusbelagte parkeringsplads, der ligger langs med Kirkevejen i hele kirkegårdens bredde vest for kirken, er der desuden en lav kampestensmur. Rundt om kirkegården er der plantet en række lindetræer, der med deres nuværende ringe størrelse ikke skærmer for indsigten til kirken. De bør fremover holdes i en størrelse, så de ikke med tiden lukker af. På kirkegården er der ligeledes plantet nogle træer, som er fine med deres nuværende størrelse, men ligeledes ikke bør blive for store.

I det nordøstre hjørne af kirkegården er der et skur til graveren som i dets primitive udførelse virker fattigt på kirken, idet det står tæt på koret. Lige ved siden af er der materialeplads til kirkegården, hvilket forringer situationen.

Kirken og landsbyen

Kirkens nærmeste omgivelser består af ældre og nyere villaer. Det forholdsvise store område omkring den store kirke samt dens høje placering gør, at den lavere bebyggelse på ingen måde dominerer over kirken. På trods af dens høje placering er

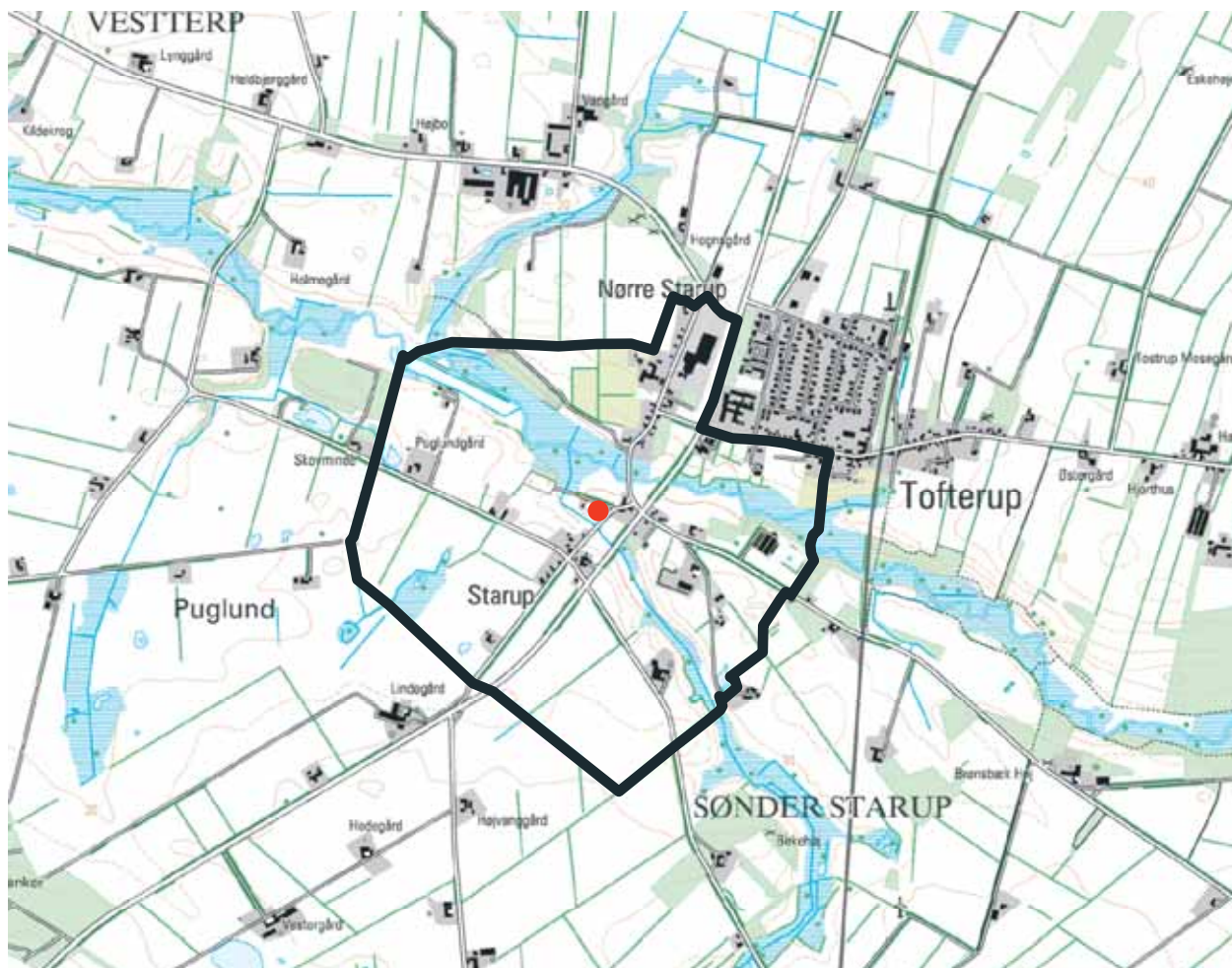
Rovsthøje Kirke set fra syd

den dog kun glimtvis synlig mellem byens øvrige bebyggelse, idet en del af beplantningen omkring husene skærmer af. Mod vest og nord er kirken omgivet af større åbne landarealer.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig kun i en del af oplandet, hvilket harmonerer dårligt med dens ellers høje placering i terrænet, men mange læhegn i det lettere kuperede terræn skærmer af. Dog er der fra vest et fint indblik til kirken over det åbne land. Når man kører ad Byvejen mod nord fra den østlige del af Rovsthøje, ville der have været en fin udsigt til kirken, men et nyplantet læhegn på vestsiden af vejen forhindrer desværre dette indblik.

Vester Starup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Billund Kirke set fra syd/sydvest

Vester Starup Kirkes omgivelser

Kirken

Vester Starup Kirke er opført af granitkvadre, marksten og lidt al på en granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I kirkens nordside er der bevaret tre romanske vinduer, hvor de to i skibet er fint dekoreret med stenhuggerarbejde. I senmiddelalderen blev der tilføjet et tårn af munkesten i skibets vestende. Den nederste del af tårnet er opført af granitkvadre. Tårnet blev ombygget i 1850 og fik her sit nuværende pyramidetag. I samme forbindelse blev et våbenhus ud for skibets norddør nedrevet. Hele kirken står hvidkalket og er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken og kirkegården er placeret på en markant, lokal højning i dalområdet omkring Holme Å. I forhold til kirkegården ligger kirken yderligere hævet på en græsbeklædt høj. Den lokale højning er i siderne holdt sammen med et stendige, hvor indenfor kirkegården er omkranset af en bøgehæk. En allé nord for kirkegården fører ned til en nyere kirkegård vest for kirken. Ad denne allé kommer man også til en grusbelagt og velholdt parkeringsplads vest for den gamle kirkegård. Sydligt på denne parkeringsplads er der et hvidkalket hus med tegltag til graveren. I materialer samt med dens lave placering i forhold til kirken falder den fint ind i området. Nordøst for kirken, uden for kirkegården er der et hvidkalket ligkapel med tegltag. Kuppet falder også fint ind i omgivelserne. Øst for kirken, på den anden side af vejen, Smedebakken, er der en asfaltbelagt parkeringsplads, som ikke lever op til det ellers meget fine miljø, der er omkring kirken og den høje standard, det er holdt i.

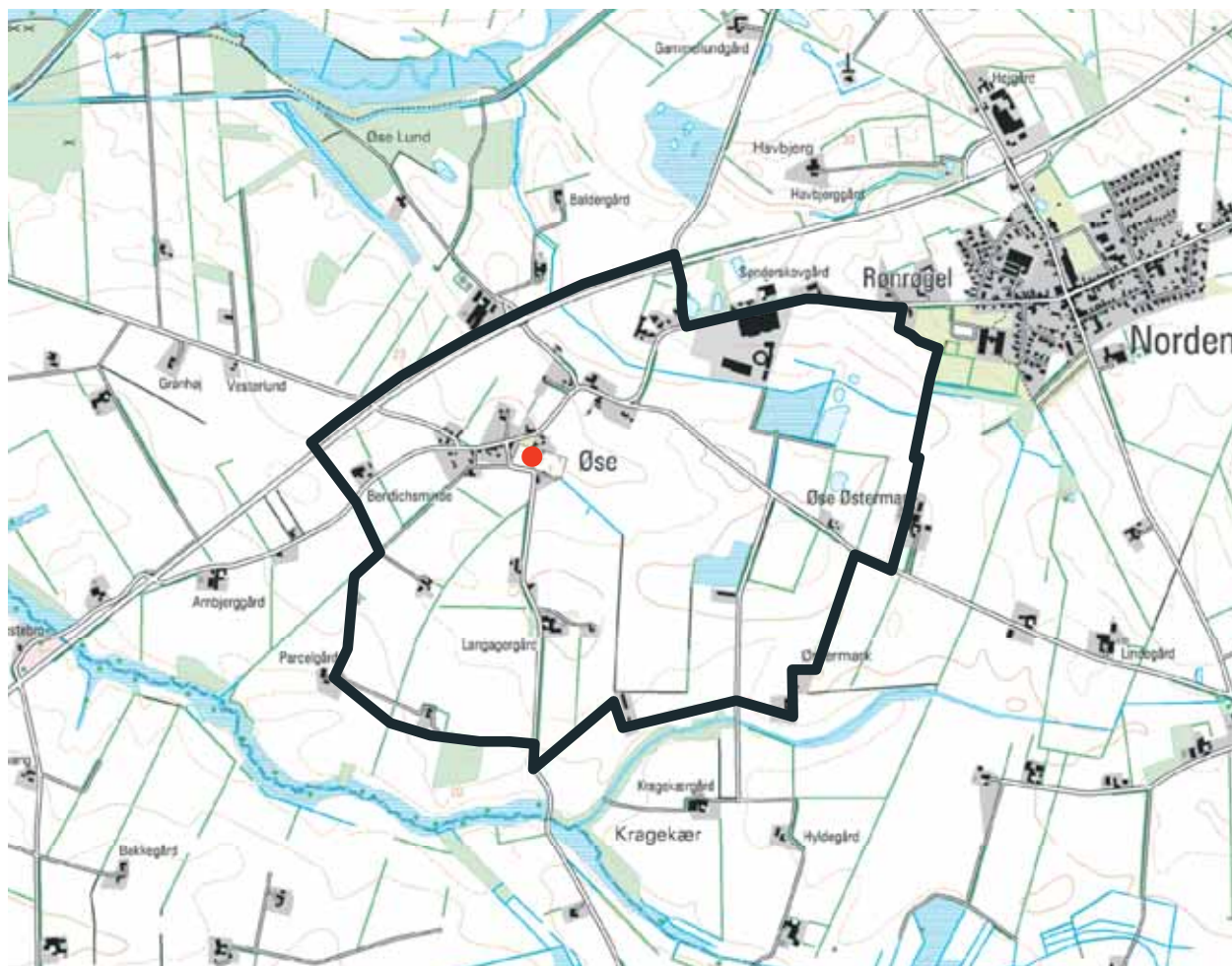
Billund Kirke set fra nord/nordvest

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i et åbent område med eng og vådområder både nord og syd for. I de østlige og sydlige retninger er der enkelte huse i en lille samlet bebyggelse. De åbne områder samt kirkens lokalt høje placering giver den en meget flot og markant position i bebyggelsen. Områdets vedligeholdelse og anlæggelse virker meget nøje overvejet og seriøst udført, og det er ønskværdigt, at det bibeholdes i denne gode således bl.a., at kirkens og kirkegårdens åbne beliggenhed mod sydvest, syd og øst beholdes sådan, da det styrker kirkens dominans i området.

Kirken og landskabet

På grund af kirkens generelle lave placering i forhold til det større landskab er den ikke synlig fra særlig lang afstand. I de nærmere områder markerer den sig derimod flot fra mange vinkler, og fra nogle steder er der en meget smuk udsigt til kirken over de åbne vådområder. Her bør der på alle måder sørges for, at der ikke foretages byggerier og beplantning, der ødelægger dette unikke miljø.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Øse Kirke set fra øst

Øse Kirkes omgivelser

Kirken

Øse Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Fire af kirkens romanske vinduer er helt eller delvist bevarede på kirkens nordside og mod øst. Det vestligste har udhuggede dekorationer i vinduesoverliggeren. I senmiddelalderen blev der tilføjet et tårn i skibets vestende og et våbenhus ud for skibets norddør. Våbenhuset er opført af granitkvadre og munkesten, og tårnet er opført af munkesten. Oprindeligt var tårnet afsluttet med et spir mellem fire gavle (Tørninglen-typen), men omkring 1735 blev det erstattet af et saddeltag. Den østre gavl fra Tørninglen-spiret er endnu bevaret. Tårnet og teglpartierne i våbenhuset samt gavlspidsen i koret er hvidkalkede, mens resten står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger lidt nordligt på kirkegården, som hovedsagelig er omkranset af forskellige former for hæk, bl.a. mod syd en hæk af fyrrebuske. Mod syd, vest og nord er hækken sat oven på et stendige, som markerer sig bedst fra ydersiden. Et hvidkalket ligkapel med tegltag nordøst for kirken falder fint ind i kirkens omgivelser, hvorimod graverens rødstenshus i kirkegårdens sydøstre hjørne i sin udformning skiller sig lidt mere ud. Parkeringspladsen, som er grusbelagt, er placeret nord for kirkegården. Den danner en trekant med kirkegårdsdiget og Sønderkovvej som afgrænsning i sydlig og nordlig retning, mens et meget velholdt ældre hus danner grænsen mod øst. Dette fine miljø bør bevares. Hækken mellem parkeringspladsen og kirkegården er forholdsvis høj og

Øse Kirke set fra sydøst

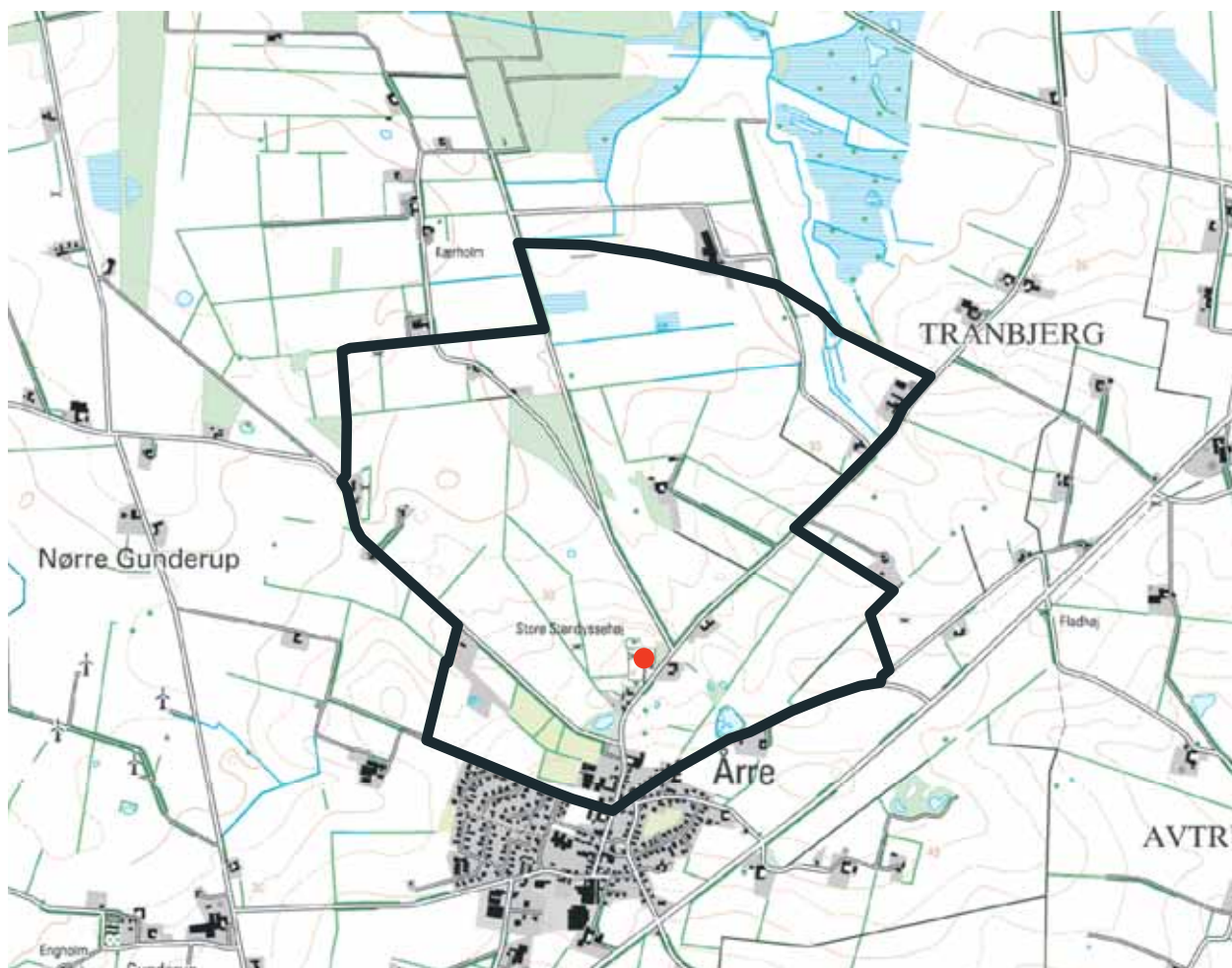
ubeskåret. Indsigten til kirken er derfor meget dårlig fra denne vinkel, hvilket er ærgerlig. Der burde tyndes ud i syrenerne, så det bliver muligt at se kirken fra parkeringspladsen.

Kirken og landsbyen

Kirken er placeret i østenden af den lille landsby, hvor den mod syd og øst grænser op til det åbne land og ellers mod byens ældre bebyggelse. Hele landsbyen danner et fint miljø omkring kirken, men kirken bør synliggøres mere i bybilledet ved beskæring af beplantning. Herved vil den få styrket sin dominans i byen.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig fint i landskabet i de sydlige og østlige retninger. Her står den meget flot og markant, og det bør undgås, at der plantes eller bygges noget, der kan forstyre denne fine indsig. Byens bebyggelse og beplantning skærmer derimod for indsigten fra de øvrige retninger. Dog kan man glimtvis se toppen af tårnet forskellige steder fra.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Årre Kirke set fra nordvest

Årre Kirke set fra sydøst

Årre Kirkes omgivelser

Kirken

Årre Kirke består af kor og skib fra den romanske periode. Koret og den østligste del af skibet er opført af granitkvadre på granitsokkel, og resten af skibet er efter et byggestop fuldført i en blanding af granit, tuf og tegl. I senmiddelalderen blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af munkesten, men kraftigt ombygget i 1758. Bevaret af det oprindelige tårn er hovedsagelig østmuren med den udsmykkede gavlf. Ud for skibets syddør blev der i samme periode bygget et våbenhus. I 1844 blev den østligste del af koret fornyet med teglsten. Koret og det sydøstre hjørne af skibet står i rå mur, mens resten af kirken er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, der er teglhængt.

Kirkens omgivelser

Den ualmindelig smukt beliggende kirke er placeret på en lokal højning i landskabet nord for selve Årre by. Kirkegården er omkranset af en græsbelædt vold/ stendige. Inden for den søndre kirkegårdsafgrænsning er der en række kraftigt stynede elmetræer, der for indsigten til kirken bør holdes stynede. Mod øst er der ned af skråningen øst for kirkegården en samling af træer. De skærmer for udsigten mod og indsigten fra øst, men dette opvejes af den utrolig flotte udsigt der er mod nord, og som på alle måder skal bevares. Mod vest er der en beplantning, som skærmer for udsigten, men samtidig også giver læ til kirken, hvilket både synsmæssigt og reelt er nødvendigt med den høje placering. Specielt for kirkegården er den gravhøj, der ligger ved den vestre afgrænsning af kirkegården. Nord for gravhøjen er der et gulstens ligkapel, som i materialer virker lidt fremmed i forhold til kirken, men dog uden at være skæmmende. Sydøst for kirken, lige uden for kirkegården er der et

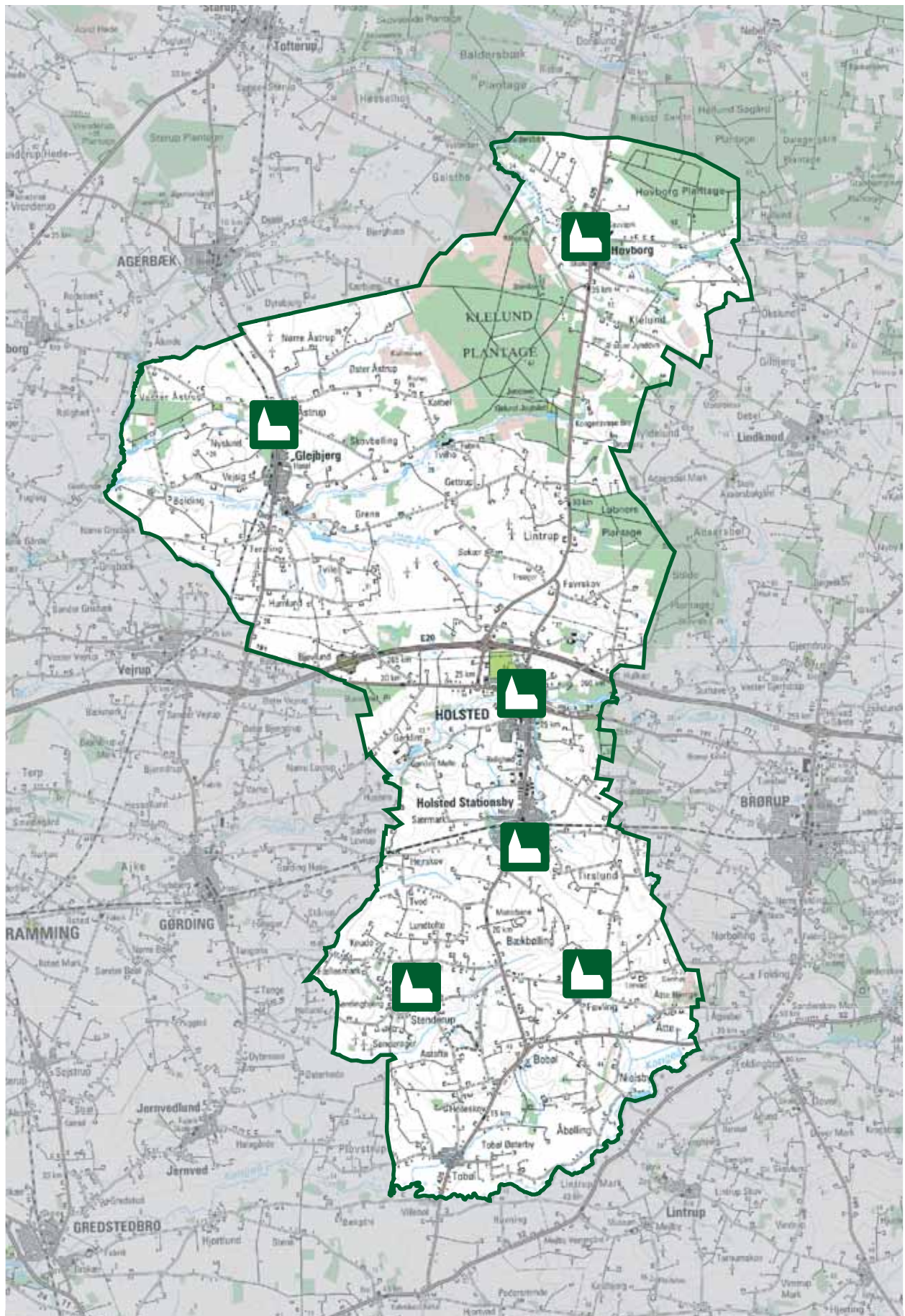
nybygget hvidkalket hus med gråt tegltag til graveren. Den meget velholdte og asfaltbelagte parkeringsplads er placeret syd for den østlige del af kirkegården og skråningerne op mod kirkegården mod nord og vest er beplantet med buske og træer, der bør holdes små. I det nordvestre hjørne fører en trappe op til kirkegården, og det hele virker meget velanlagt og gennemtænkt. Dette bør fremover holdes i samme fine stand.

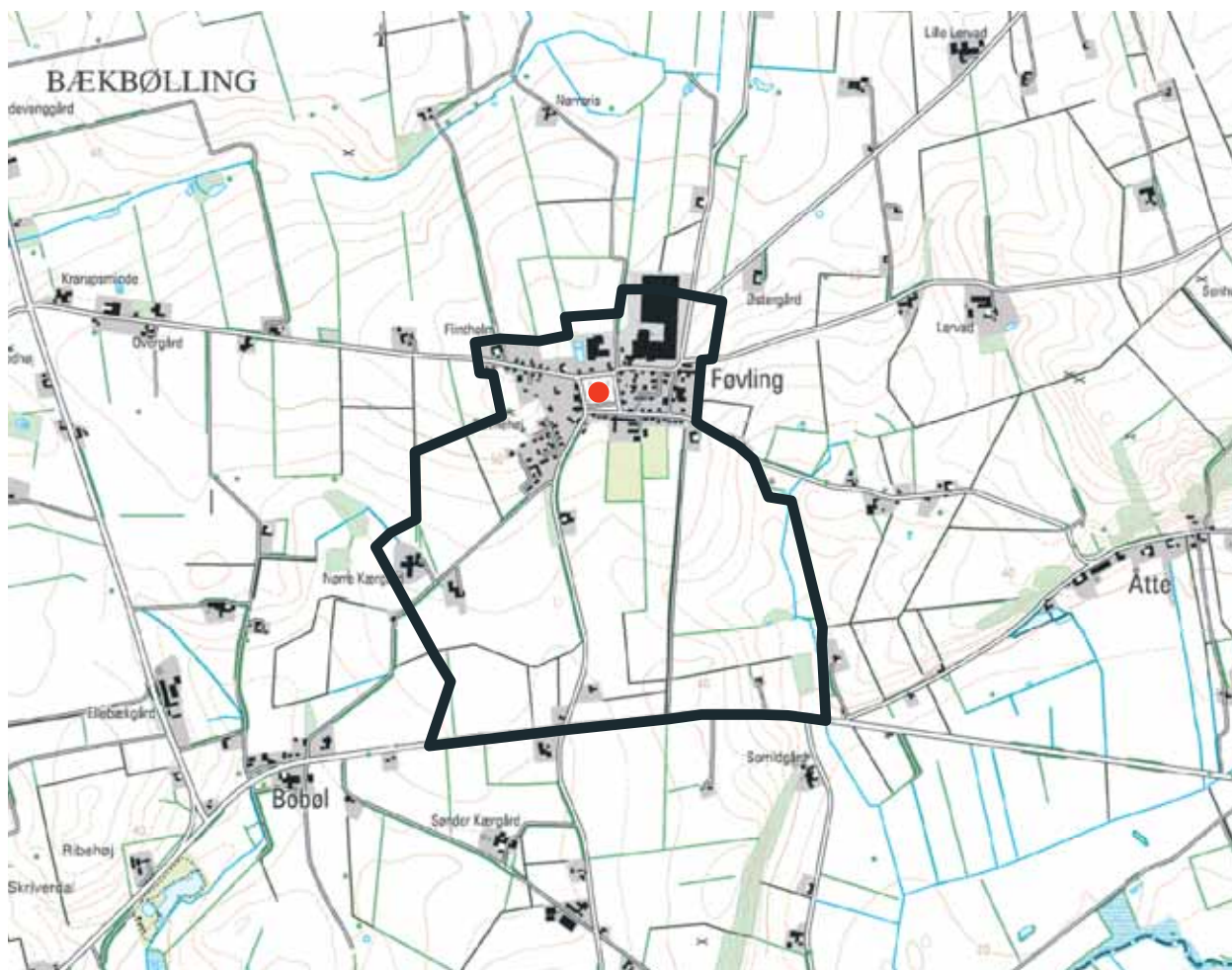
Kirken og landsbyen

Kirken er mod øst og syd omgivet af enkelte gårde og huse, som danner et fint nærmiljø til kirken. Mod sydsydøst er der en meget fin udsigt til det lave engområde, der adskiller kirkens nærmiljø fra den egentlige bydannelse. Dette lave engområde bør på ingen måde synsmæssigt forringes med bebyggelse, beplantning eller andet. Mod nord og vest grænser kirkegården direkte op til åbne landgrugsarealer, og der bør af hensyn til kirkens nærmiljø ikke bygges på disse områder, især mod nord.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig fra mange vinkler i de nordlige områder, og selv på meget lang afstand er det muligt fra nordlige egne på den anden side af de lave områder omkring Tranbjerg at se kirken i det fjerne. På trods dens høje placering er der dog på grund af læhegn og det kuperede terræn en del steder, hvor den ikke er synlig. Fra vest kan kirken ses, men en lettere udtynding i kirkegårdens vestbeplantning vil styrke dens markering i landskabet. I alle de sydlige retninger markerer kirken sig overhovedet ikke i de fjernere omgivelser, hvor byens bebyggelse og beplantning samt beplantninger i landskabet skærmer helt af.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Føvling Kirke set fra syd

Føvling Kirkes omgivelser

Kirken

Føvling Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Den er en af de bedst bevarede granitkirker i Jylland, og er dendrodateret til 1200-05. Hele nordsiden og apsis står praktisk talt fuldstændigt uændret fra opførelsestidspunktet; dog er kvadrene de fleste steder omsat. På begge af skibets sider er der bevaret en søjleportal med hver to søjler, og af de oprindelig i alt 13 romanske vinduer er ni bevarede. I vestenden af korets nordmur er der en rundbuet præstedør. I senmiddelalderen blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn af munkesten med granitkvadre nederst. Tårnet havde oprindelig saddeltag, men fik i 1773 det nuværende pyramidespir. Endvidere blev der ved skibets norddør bygget et våbenhus, der dog blev nedrevet igen inden 1691. Tårnets teglstensmurværk er hvidkalket, og tårnet er tækket med tegl, mens resten af kirken står i rå mur og er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken er placeret på en højning i terrænet og markerer sig især fra syd og vest, hvor det skræner mest. Kirkegården er omkranset af et stendige i den vestlige halvdel og en græsbeklædt vold i den østlige. Mod nord og øst er der en række af yngre lindetræer. De bør som nu holdes opstammede så indblikket til kirken opretholdes fra Toftevej nord om kirkegården. Da kirken ingen fjernvirkning har fra nord på grund af bebyggelse og større træer i forbindelse med bebyggelsen, er der ingen problemer i lindetræernes kroner.

Op mod den østlige kirkegårdsafgrænsning er der et rødstens ligkapel og materielbygning til graveren. Syd for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads omtrent i kirkegårdens længde, og sammen med det græsareal, der er mellem

Føvling Kirke set fra nordøst

parkeringspladsen og Åttevej syd for, danner de et større åbent område foran kirkegården, der styrker kirkens dominans i området.

Kirken og landsbyen

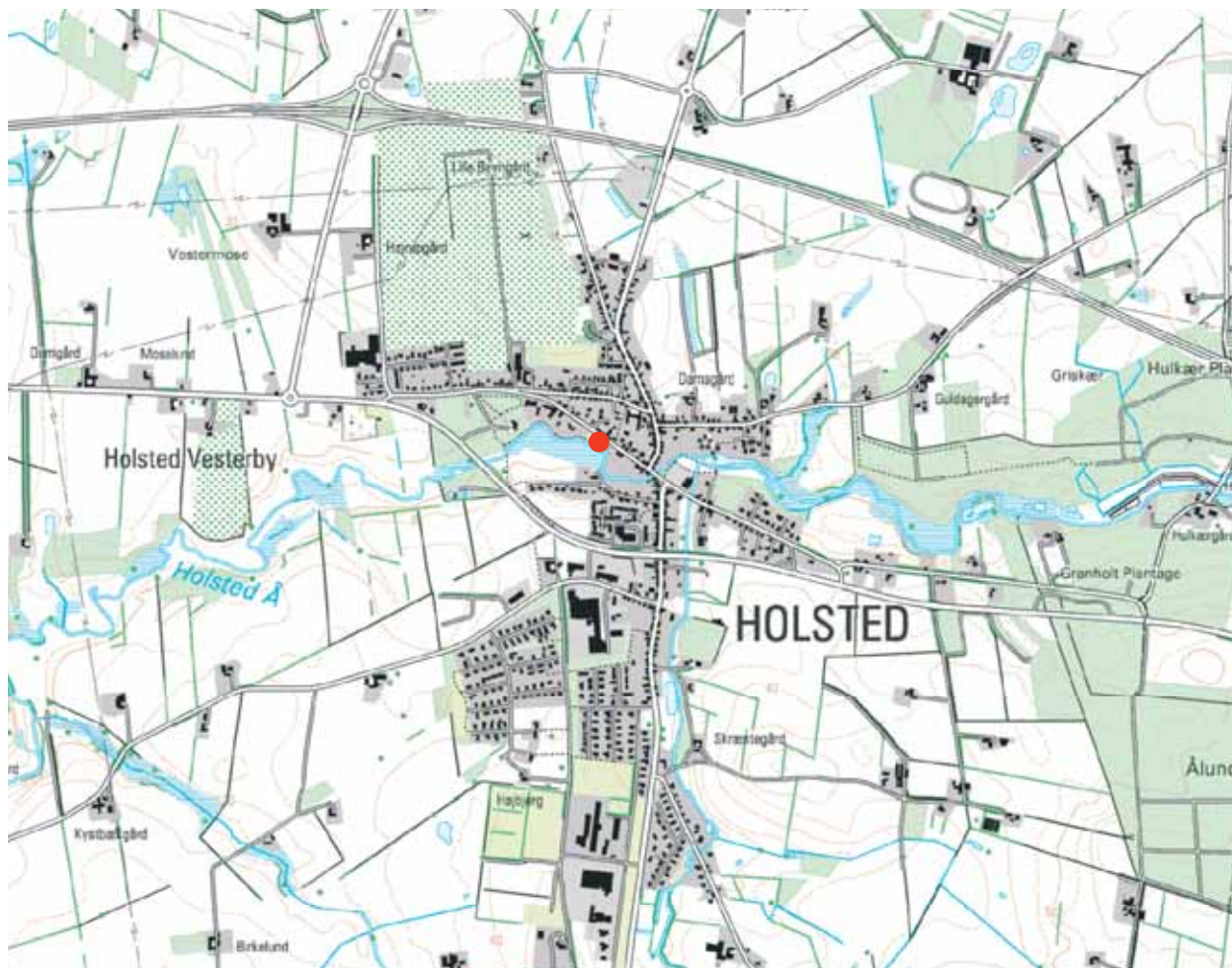
Kirkens område er omsluttet af gader på alle fire sider, og bebyggelsen på den anden side af gaderne består hovedsagelig af ældre villaer og parcelhuse. Mod syd er der desuden en skole i lave røde bygninger, der på ingen måde dominerer over kirken, ligesom husene heller ikke er dominerende i forhold til kirken på grund af dens høje placering. Når man inde fra kirken ser ud af døren mod vest får man et meget fint kik op ad sti i et grønt område umiddelbart over for kirkegårdsindgangen mod vest. Stien fører op til præstegården. Desværre ødelægges oplevelsen hurtigt, når man kommer tættere på døren og får øje på Brugsen, der ligger syd for stien. Bygningen er skæmmet med reklameskilte, et typisk 1990'ers glastårn ved indgangen samt en benzinstander.

Kirken og landskabet

Kirkens fjernvirkning er meget fin og markant, når man nærmer sig byen fra syd. Den er synlig i landskabet fra de sydlige og sydvestlige retninger og har her en fin dominerende virkning. I de øvrige retninger markerer den sig kun i ringe grad i landskabet, på trods af dens forholdsvis høje placering. Læhegn og bevoksning i byen forhindrer især om sommeren indsigt til kirken.

Den i byens nordøstlige udkant placerede møbelvirksomhed virker fra vejene i denne retning meget dominerende på byen og kirken. Fra Vilumsvej mod nordøst kan man se spidsen af kirketårnet over fabriksbygningen. Fra andre steder i byen er virksomheden ellers stort set ikke synlig og dermed ikke dominerende, da den hovedsagelig består af lave bygninger.

Holsted Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Holsted Kirke set fra sydvest

Holsted Kirkes omgivelser

Kirken

Holsted Kirke er opført i 1885-86 efter tegninger af arkitekt Tage Olivarius som erstatning for den gamle middelalderlige kirke. Den er bygget af teglsten på høj granitsokkel og består af kor og skib samt et tårn i vestenden med pyramidespir. Formerne er nyromanske med rundbuede vinduer og rundbuefriser, der fortsætter op i gavlspidserne. Hele kirken står i rå mur og er tækket med skifer. Ved den gamle kirkes plads vest for byen er kirkegården endnu i brug, og der blev i 1886 bygget et ligkapel på det sted, hvor den kirken stod.

Kirkens område

Kirken er placeret langs sydsiden af Vestergade og umiddelbart nord for åen, der løber gennem byen. Vest for kirken er der en grusbelagt parkeringsplads og mod øst en mindre græsplæne. Hele området er omgivet af træer mod øst, syd og nord, hvor træerne mod syd står kun få meter fra kirken. Dette bevirker at den ligger temmelig indeklemmt.

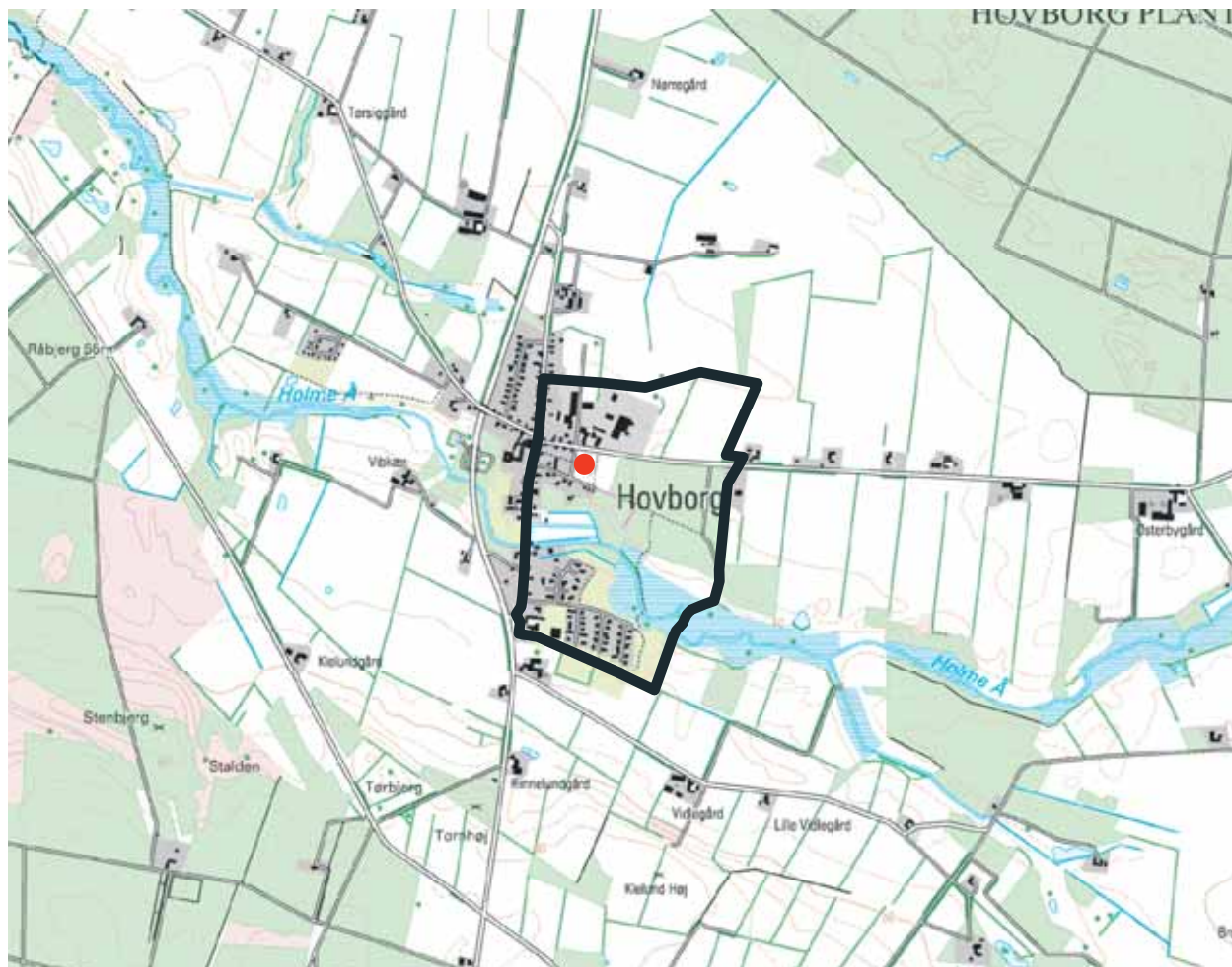

Holsted Kirke set fra nordvest

Kirken og byen

Kirken ses stort set udelukkende kun fra de nærmeste omgivelser, og har dermed ingen fjernvirkning. Fra de meget smukke engområder langs åen markerer kirken sig stort set ikke om sommeren, når træerne har blade; om vinteren ses den gemt bag træerne. En velovervejende udtynding af træerne syd og sydvest for kirken ville markere dens meget smukke placering i forhold til åen bedre. Fra byen kan kirken enkelte steder anes hen over hus-tagene.

Hovborg Kirke

1:25.000

1:10.000

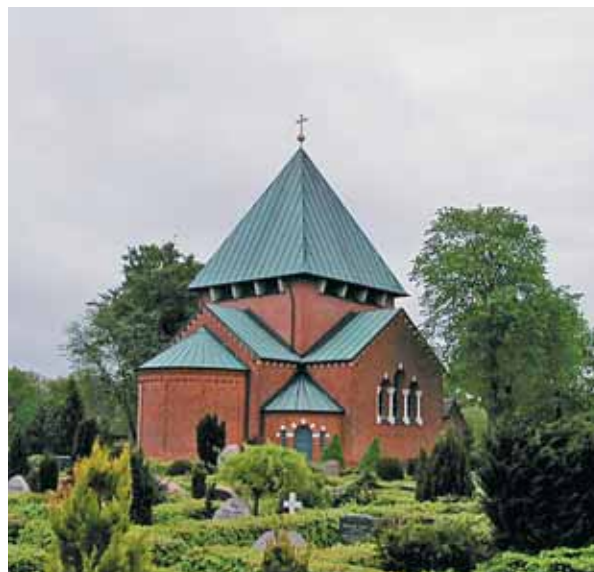
Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Hovborg Kirke set fra sydøst

Hovborg Kirke set fra nordøst

Hovborg Kirkes omgivelser

Kirken

Hovborg kirke, filialkirke til Lindknud Kirke, er opført i 1895-96 efter tegninger af arkitekt Claudius August Wiinholt. Kirken er bygget af teglsten som en korskirke med apsis i øst. Midterpartiet danner et tårn, som hæver sig over korsarmene og afsluttes med et pyramidetag. I alle fire hjørner mellem korsarmene er der en kvartrund udbygning. Apsiden er prydet med liséner samt en rundbuefrise, og i gavlen af nordre og søndre korsarm er der trekoblede rundbuede vinduer. Mod vest er der en indgangsportal med søjler. Ved en ombygning i 1964-65 blev tårnets gjort lidt lavere, hvorved otte rundbuede vinduer forsvandt til fordel for tredelte lave firkantede vinduer. Ved samme lejlighed blev pyramidetaget gjort stejlere og tagbelægningen på hele kirken ændret fra skifer til kobber.

Kirkens område

Kirken er placeret omtrent midt på kirkegården. Omkring kirkegården er der bøgehæk ligesom gravstederne er omkranset af bøgehække. Ved den vestre kirkegårdsgrænse, ud mod den nydelige, grusbelagte parkeringsplads, er der en række bøgetræer. De skærmer noget for kirken, men da de er opstammede er det muligt at se en del af kirken mellem stammerne. Mod syd og nord er der en række japanske kirsebærtræer og mod øst en række unge egetræer. Deres mindre størrelse er ikke problematisk for oplevelsen af kirken, men det bør overvejes om ikke træerne skal holdes i en begrænset størrelse. I den vestlige udkant af kirkegården, ved indgangen, er der et rødstens ligkapel med skifertag. Kappellets materialer falder fint ind i omgivelserne.

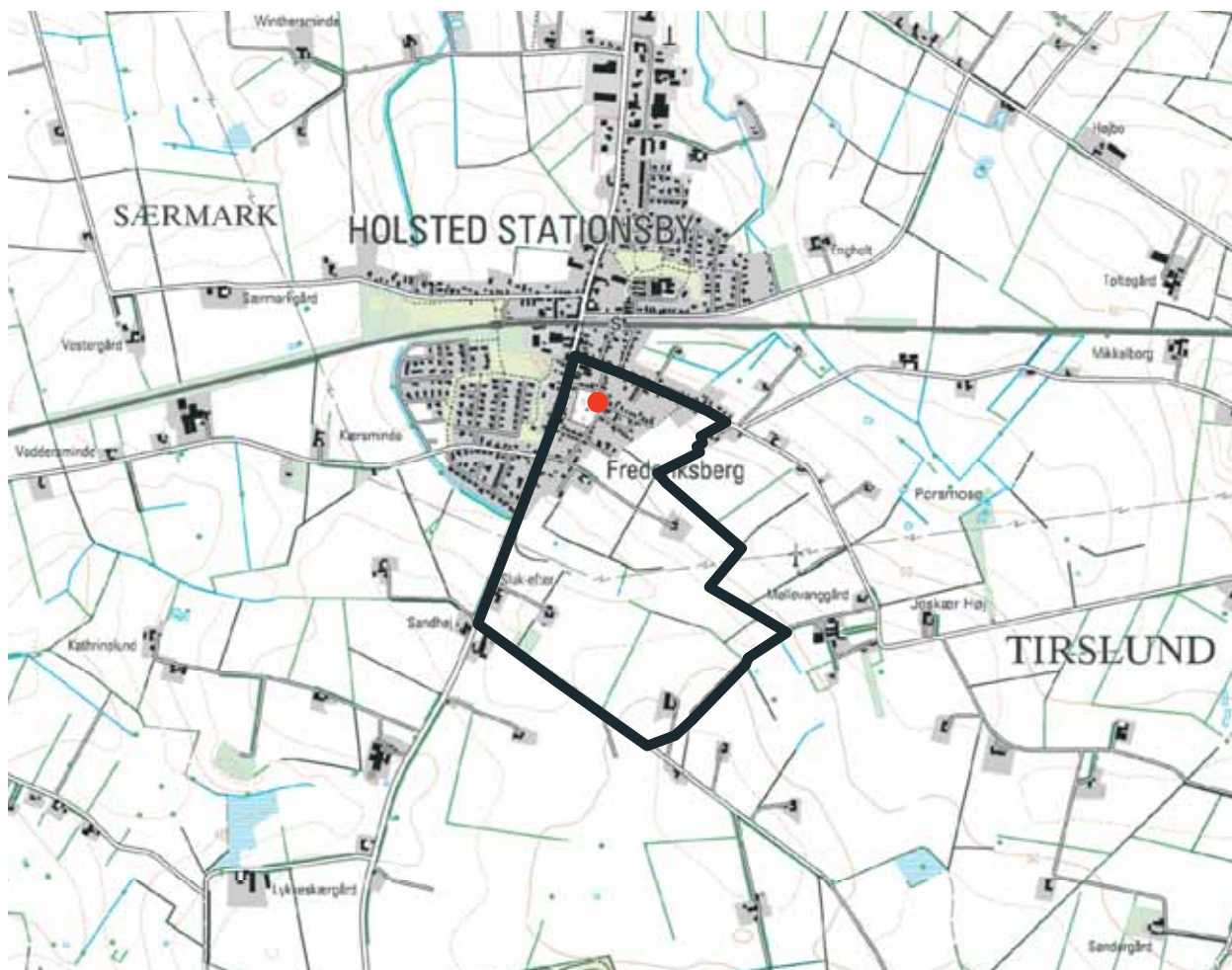
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den østlige udkant af byen og har som nærmeste naboer et savværk samt mindre villaver. Mod øst er der et åbent nyplantet skovområde, der med tiden vil danne en meget lukket afgrænsning til kirkegården. Savværket, der ligger nordøst for kirken, udgør ikke en dominerende trussel for oplevelsen af kirken, idet det på en naturlig måde falder ind i de skovrige områder omkring Hovborg. Savværket bør dog ikke udvide med bygninger der med en størrelse og et udseende bliver for dominerende over for kirken.

Fra parkeringspladsen vest for kirken er der en nydelig sti mellem klippede hække, som fører til den nord-sydgående Holmeåvej gennem byen. For enden af stien ses et hvidkalket, ældre hus, der fuldender idyllen ved stien. Dette miljø bør oprettholdes.

Kirken og landskabet

Kirken er stort set ikke synlig fra det omgivende land og har dermed ingen fjernvirkning. Kun glimtvis ses tårnet fra syd. En udtynding af beplantningen syd for kirken ville kunne give den lidt fjernvirkning fra syd.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Skt. Peders Kirke set fra syd

Skt. Peders Kirke i Holsted

Kirken

Skt. Peders Kirke, filialkirke til Holsted Kirke, er opført i 1927-28 efter tegninger af arkitekt Axel G. Jørgensen. Kirken er orienteret nord-syd og er bygget af teglsten. Den består af et tresidet afsluttet kor mod øst, et skib med smalle sideskibe samt et tårn med saddeltag i skibets vestende. Kirken er bygget med inspiration af C.F. Hansens klassicistiske arkitektur. Hele bygningen er pudset og hvidkalket og tækket med tegl.

Kirkens område

Kirken er beliggende på den nordlige del af kirkegården, og omtrent midt på kirkegården er der et teglstensbygget ligkapel med tegltag. Kapellet vender nord-syd og i den nordlige ende er der en rundbuet portal samt en kobbertækket tagrytter. Kirkegården er omkranset af en bøgehæk. Langs hovedgangene på kirkegården er der små tætstynede træer, som med deres beskedne størrelse ikke tager magten fra kirken. Kirkegården er forholdsvis stor, hvilket gør kirken dominerende i de nærmeste omgivelser.

Eneste parkeringsplads til kirken er en asfaltbelagt åbning langs Kirkegade nord for kirken, hvor der er plads til ca. 10 biler.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i et villakvarter i den østlige del af bydelen syd for jernbanen. Mod nord og øst grænser kirkegården op til Kirkegade med villaer på den modsatte side, men mod syd og vest grænser den

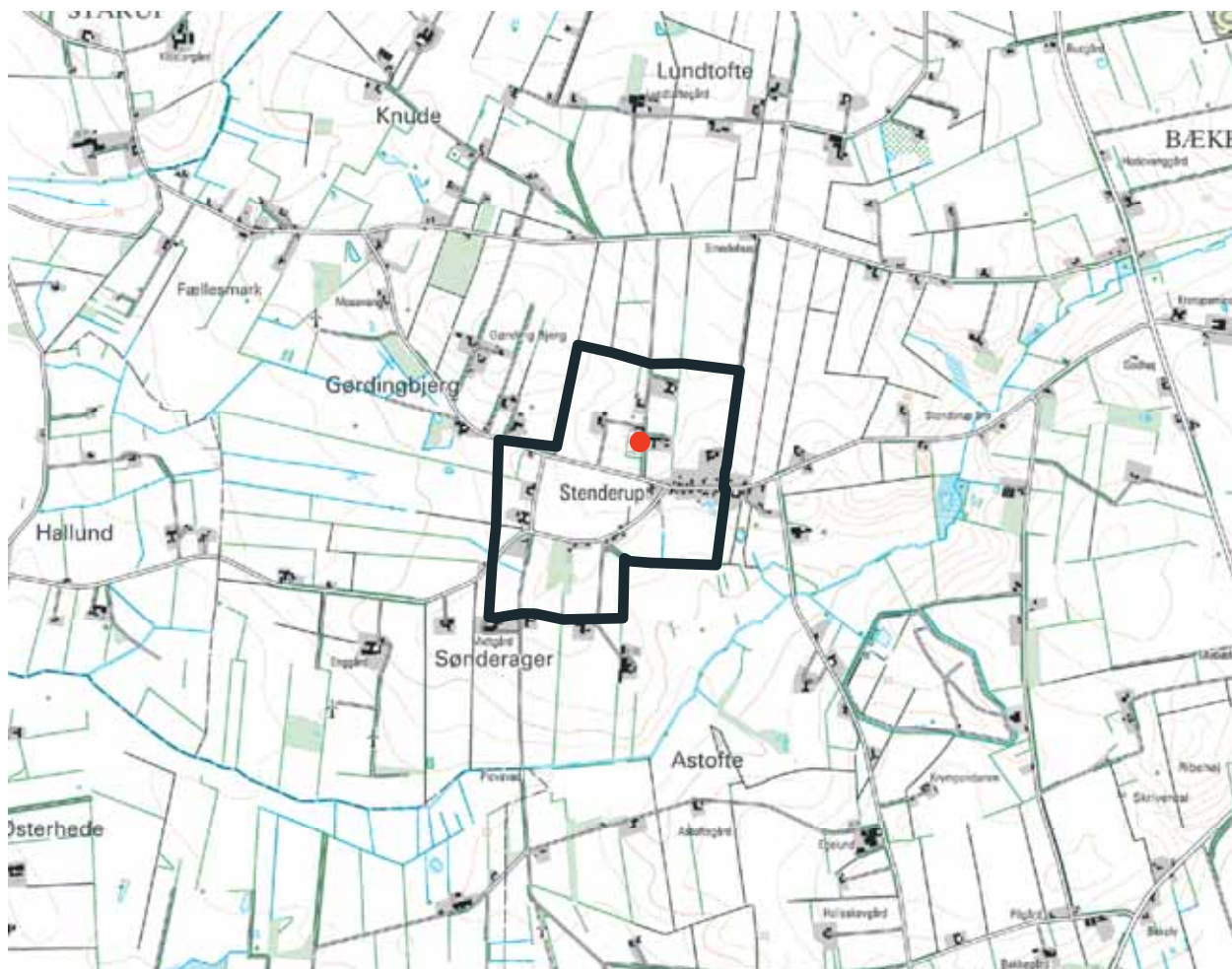
Skt. Peders Kirke set fra sydvest

direkte op til villagrunde. Det åbne område omkring kirken udgøres derfor stort set udelukkende af kirkegården. Villaerne er af et-families størrelse og er derfor på ingen måde dominerende over for kirken. Der bør bestræbes på ikke at bygge store eller høje bygninger i kirkens nærhed, idet der nu er en fin balance mellem den store kirke og de mindre huse. Kirken markerer sig i byen stort set kun i dens nærmeste omgivelser, idet bebyggelsen samt beplantningen i forbindelse med bebyggelsen forhindrer indsyn til kirken fra næsten hele byen.

Kirken og landskabet

På lang afstand kan kirken glimtvis ses fra flere forskellige retninger samt fra et lidt større område mod syd. Enkelte steder ses kirken flere kilometer væk grundet dens lidt høje placering og store størrelse.

Stenderup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Billund Kirke set fra syd/sydvest

Stenderup Kirkes omgivelser

Kirken

Stenderup Kirke, filialkirke til Føvling Kirke, er opført i 1901-02 efter tegninger af arkitekt Andreas Bentsen. Kirken, der vender koret mod vest, er bygget af teglsten og består af kor og skib i romanske former med liséner og rundbuefriser samt rundbuede vinduer. I skibets østende er der en tagrytter med pyramidespir. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger i den nordvestlige del af kirkegården, helt ud til Løbnersvej, der løber øst om kirken. Kirkegården er omkranset af et taksbeplantet stendige af små og mellemstore marksten i det nordøstlige område og af bøgehæk i det øvrige. Ved den nordlige del af kirkegårdsafgrænsningen er der en række ahorn- og elmetræer, der sammen med anden læbeplantning mod nordvest skærmer for indblik fra fjernomgivelserne i disse retninger. Nord for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads, hvorfra kirken tydelig kan ses mellem de opstammede træer.

Mod syd er der en meget fin udsigt ud over markerne, og dette udsyn må på ingen måder forringes. Det er stort set også kun fra disse områder at kirken kan ses på længere afstand.

I den nordvestlige del af kirkegården er der et ligkapel og graverhus af røde teglsten og tagtegl. Huset tenderer til at være lidt parcelhusagtig, men er dog ikke skæmmende på omgivelserne.

Kirken og landsbyen

Kirken er placeret i den nordvestlige udkant af Stenderup landsby mellem nogle gårde. Forsamlingshuset, som ligger nord for kirken, er arkitek-

Billund Kirke set fra nord/nordvest

tonisk uheldig med skæmmende tagudhæng og kviste, men derudover ligger kirken fint, især fra Fællesmarksvej/ Stenderupvej der løber gennem Stenderup og syd om kirken. Kirken er dog først synlig, når man kommer ud af byen mod vest og markerer sig derfor ikke særligt i forhold til landsbyen.

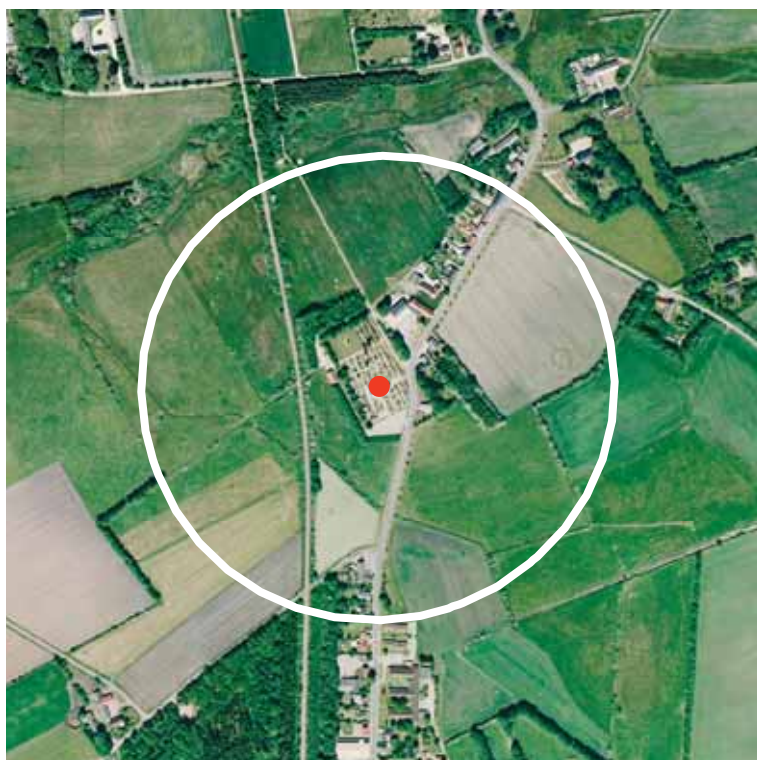
Kirken og landskabet

Kirken er ikke særlig stor og har ikke tårn, hvilket gør, at den ikke markerer sig så meget i de fjerne omgivelser. Fra de nordlige retninger skærmer beplantningen ved den nordlige kirkegårdsgrænse samt læbeplantningen i forbindelse med bebyggelserne nord for helt for indblik til kirken. Kun fra det nærmere sydvestlige område markerer kirken sig i landskabet. Det er her vigtigt ikke at forringe dens dominans over dette område.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Åstrup Kirke set fra sydvest

Åstrup Kirkes omgivelser

Kirken

Åstrup Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. De romanske vinduer i nordsiden samt i korets østgavl er bevaret. Senere i den romanske periode blev skibet forlænget mod vest med granitkvadre. I skibets vestende blev der i senmiddelalderen tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af munkesten, men kraftigt ombygget i 1792. Ud for skibets syddør blev der i 1952 bygget et våbenhus, hvor der indtil 1849 lå et ældre muligvis middelalderligt. Våbenhuset og tårnet er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger på en lokal højning ved et engområde, der adskiller Åstrup fra Glejbjerg, hvor den egentlige bydannelse er sket. Kirken ligger meget smukt med engområderne mod syd. Den ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige af rå og kløvede marksten. Mod vest og nord er der en beplantning med yngre og ældre træer, hvorimod der er frit udsyn mod syd. Mod øst skærmes udsigten af træer i forbindelse med bebyggelsen på den anden side af Borgergade, som løber øst om kirken. I det sydvestre hjørne af kirkegården er der et hvidkalket ligkapel med tegltag. Kapellet med den enkle arkitektur er placeret fint til den ene side, så det ikke er i vejen for det fine indblik og udsyn, der er til og fra kirken. Vest for kirkegården og endnu mere fjernet fra indsigtslinjerne til kirken er der et nyere hvidkalket hus med rødt tegltag til graveren. Den meget velholdte og grusbelagte parkeringsplads ligger syd for kirkegården i hele dennes udstrækning.

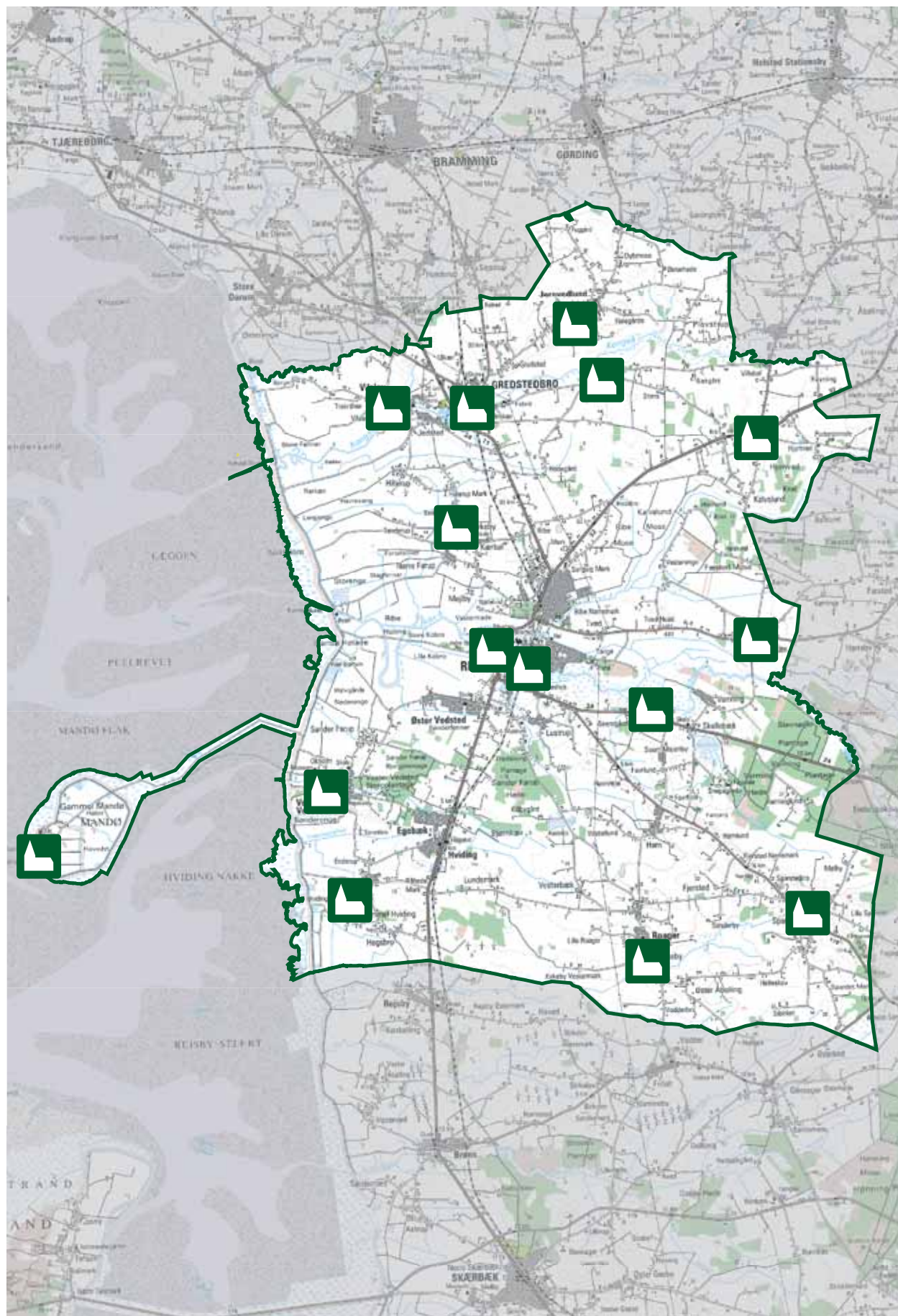
Åstrup Kirke set fra sydøst

Kirken og landsbyen

Kirken er omgivet af åbne arealer mod nord, vest, syd og sydøst, og er mod nordøst nabo til bebyggelsen langs med Borgergade. Fra Glejbjerg by kan kirken ses for enden af Borgergade, som er byens hovedgade, men et større træ over for plejehjemmet skærmer for tårnet, hvilket forringer kirkens markering over for byen kraftigt. Ellers er kirken stort set ikke synlig fra de bebyggede områder. De åbne engområder mellem Åstrup og Glejbjerg er meget vigtige for den fine oplevelse af kirken, når man kommer kørende ad Borgergade, og er mindst lige så vigtige for oplevelsen af landskabet set fra kirken. Disse arealer bør fremover altid holdes åbne, og der bør ikke opføres skæmmende byggeri op til arealerne.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig fint i det omgivende landskab og er synlig fra mange retninger. Især mod vest kan kirken ses på længere afstand, hvorimod den fra de øvrige retninger mere markerer sig i de nærmere omgivelser.

1:10.000

Kirkens placering

Farup Kirke set fra sydvest

Farup Kirke set fra øst

Farup Kirkes omgivelser

Kirken

Farup Kirke er en forholdsvis stor kirke opført af tufsten på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Apsiden er meget smukt prydet med rundbuede blændingsarkader adskilt af halvsøjler med base og kapitæl. Hver blændingsarkade indeholder endnu en blænding afsluttet med en dobbelt rundbue. Korets og skibets murværk er efter den typiske tufstensarkitektur udsmykket med liséner og rundbuefriser. Omkring 1300 blev skibet forlænget mod vest med tuf- og teglsten. Murenes udsmykning tilstræber en fortsættelse af de ældre mures udsmykning. Alle de romanske vinduer i kirken (15 i alt) er enten bevarede eller rekonstruerede, hvilket sammen med murenes udsmykning giver kirken et meget helstøbt præg. Ud for skibets syddør blev der muligvis i senmiddelalderen bygget et mindre tårn, der dog i 1835 blev afløst af et våbenhus af tegl. Mod vest blev der i 1932 bygget et tårn, som foroven er afsluttet med et ottekantet spir, der hæver sig over fire gavle. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på en svag højning i den nordligste del af landsbyen med en mindre, grusbelagt parkeringsplads syd for den vestlige del af kirkegården. Parkeringspladsen grænser op til præstegården mod øst og danner en fin lille åbning langs sidevejen Farup Kirkevej til den nord-sydgående Hillerupvej vest for kirken.

Kirkegården er omkranset af et stendige af marksten, og inden for diget er der mod syd og øst samt den sydlige del af vestsiden en række træer. Stendiget og træerne danner en fin grænse af kirkegården, især i den østlige side og den østlige del af

sydsiden, hvor de grænser op til præstegårdshaven. I den sydvestlige del bør det overvejes, om der skal åbnes en anelse mere op for indsyn til kirken fra vejen.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger omgivet af landsbyens gårde, som er velholdte og udgør et fint nærmiljø. Fra den øvrige del af landsbyen er kirken ellers stort set ikke synlig.

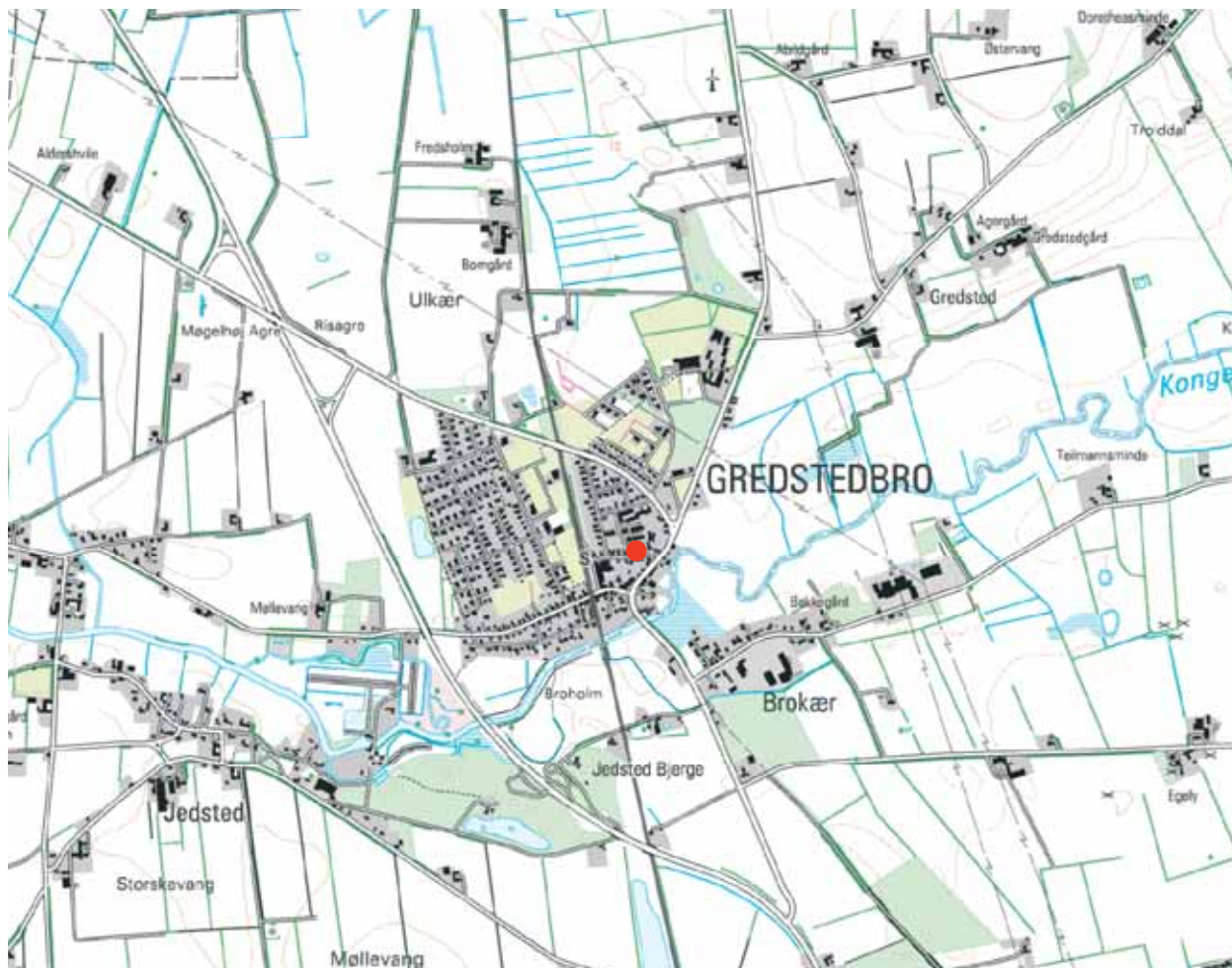
Nordvest for kirken er der på den anden side af Hillerupvej en mindre græsmark, hvorfra der især fra Tanderupvej nord for marken er et meget fint indblik til kirken. Denne mark bør bevares som den er, idet dette område er et af de få steder i landsbyen, hvor kirken virkelig markerer sig i forhold til byen.

Øst og nord for kirkegården er der en beplantning af yngre træer, som i sit nuværende omfang på ingen måde skæmmes kirken. Det bør dog overvejes, om træerne skal have lov til at gro op i fuld højde og danne en massiv skovagtig grænse.

Kirken og landskabet

I landskabet omkring landsbyen er kirken eller i hvert fald tårnet synlig fra de fleste steder, og fra jernbanen øst for kan man følge den over en længere strækning. De omgivende gårde og læhegn i nærheden af kirken forhindrer dog et frit udsyn fra kirkegården ud over det flade landskab, hvilket dog ikke er skæmmende for oplevelsen af kirken i forhold til omgivelserne.

Gredstedbro Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

Gredstedbro Kirke set fra sydøst

Gredstedbro Kirkes omgivelser

Kirken

Gredstedbro Kirke, filialkirke til Jernved Kirke, er opført i 1924-25 efter tegninger af arkitekt Axel Hansen. Den består af en lille rektangulær langhusbygning bygget af teglsten på kampestenssokkel og indeholder et blandet udvalg af middelalderens arkitektur. I hver ende af hver langside er der en høj blænding afsluttet med en dobbeltbue med konsol. I blændingerne er der døre og vinduer. Nordfacadens øvrige to vinduer er små og rundbuede, og de to vinduer i sydfacaden er større og afsluttet med et knækket fladbuet stik. Gavlene er prydet med højblændinger. I vestenden er der en tagrytter til klokken med blytækket pyramidespir. Kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirkens område er hele vejen rundt afgrænset af en lav bøgehæk. Ud mod Kirkegade står der bag hækken en række stynede træer med passende afstand, så indsigten til kirken er bevaret. Arealet omkring kirken er udlagt i græsplæne, som derved giver en åbenhed. Dette gør, at kirkens område i samspil med det villakvarter, hvor kirken ligger, danner en harmonisk helhed. Vest for kirken er der et lille ligkapel i røde mursten. Kapellets størrelse er så beskeden, at det på ingen måder konkurrerer med den lille kirke. Kirkens område bør bevares åbent.

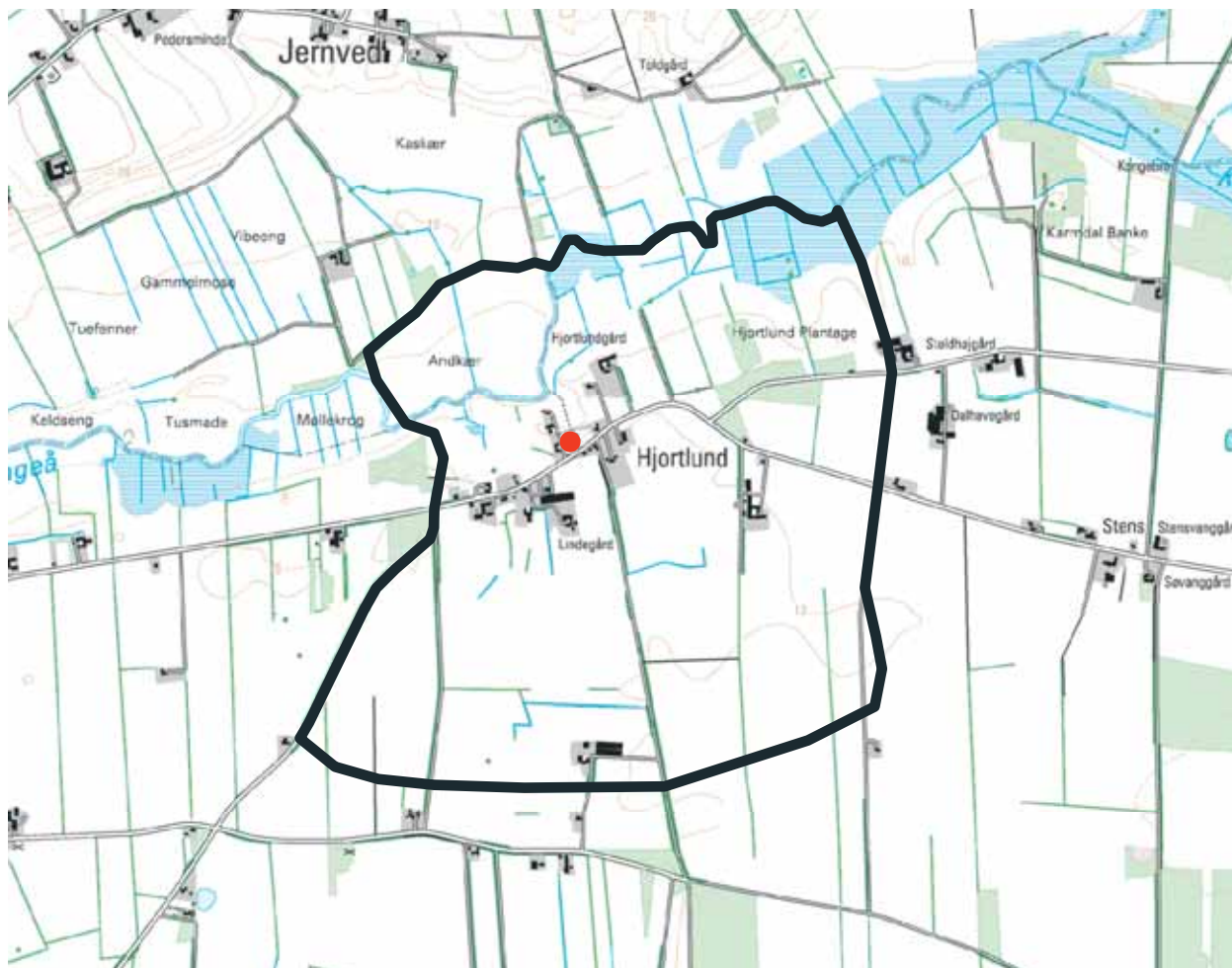

Gredstedbro Kirke set fra sydvest

Kirken og byen

Den lille kirke syner ikke meget i byen. Kun fra få vinkler i områderne nærmest kirken kan den ses. Dog er tagrytteren på kirken synlig på længere afstand fra det meste af Ribe Landevej syd ud af byen. Kirken har kun i ringe grad dominans i byområdet, og stort set kun over den grund, den ligger på. Den markerer sig ikke meget over for de villaer, der ligger som nabo dertil, og hvis ikke man ved det, venter man ikke at finde en kirke i dette villakvarter.

Hjortlund Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Hjortlund Kirke set fra syd/sydpøst

Hjortlund Kirkes omgivelser

Kirken

Hjortlund Kirke er opført hovedsagelig af tuf, men iblandet tegl. Murene hviler i koret på en tufstenssokkel, der senere næsten helt er udskiftet med tegl. Skibets mure hviler på en granitsokkel. Murene er udsmykket med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. I skibets nordside er der dog trappefrise i stedet for rundbuefrise. Udsmykningen er kun sporadisk bevaret mod syd, men ses nogenlunde velbevaret på nordsiden. Ud for skibets syddør blev der i anden halvdel af 1700-tallet bygget et våbenhus af tegl. I 1913 blev der mod vest bygget et tårn af tegl som afløser for en tagrytter. Tårnet har samme bredde som skibet og er foroven afsluttet med et nord-syd vendt saddeltag. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på en lille lokal bakketop i landsbyen. Kirkegården er omkranset af et stendige af kløvede marksten. Inden for stendiget står der med forskellig afstand nogle træer. Kronerne begynder forholdsvis højt, og med kirkens høje placering er der derfor indsigts til kirken mellem træernes stammer. Uden for stendiget er der mod nord et læhegn af grantræer, som bør helt eller delvist fjernes. Træerne er ikke særligt pæne, men vigtigst af alt skygger de for en meget flot udsigt til engarealerne omkring Kongeåen, med frit udsyn til Jernved Kirke i baggrunden. Mod vest er det enkelte steder muligt mellem træerne at få udsyn til engarealerne i vestlig retning. En lettere udtynding et enkelt sted vil forøge det fine udsyn, men for at bevare den læ mod vestenvinden beplantningen giver, bør der ikke åbnes for meget op. Øst for kirken, på ydersiden af kirkegårdsdiget, ligger en kirkelade fra 1862, der i sammenhæng med kirkegårdsportalen i diget danner et meget fint miljø omkring kirken.

Hjortlund Kirke set fra sydpøst

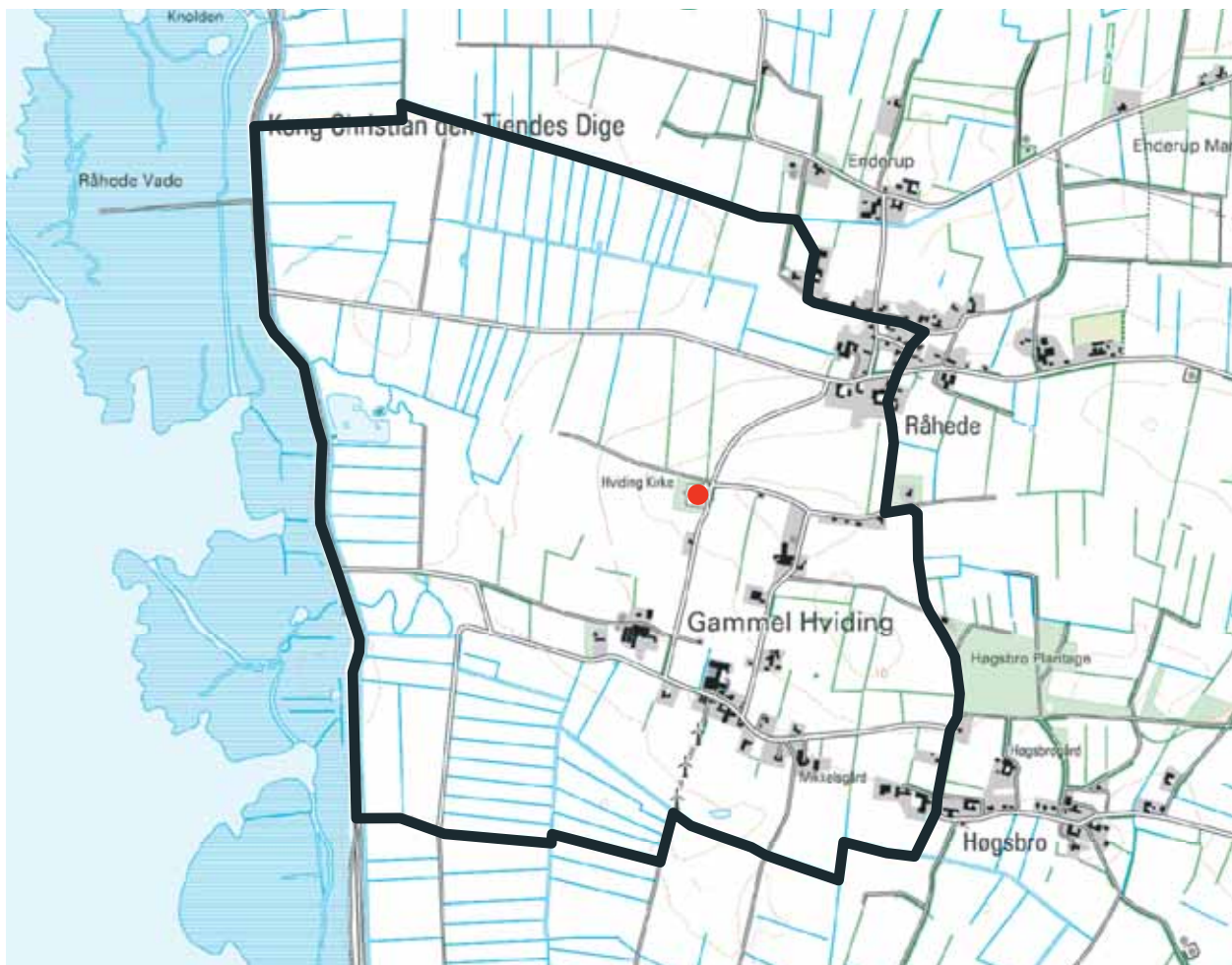
Øst for kirkegården er der en større græsplæne, som parkeringsplads. Denne åbne plads spiller fint op til kirken og kirkeladen og forstærker kirkens dominans i landsbyen.

Kirken og landsbyen

Hjortlund landsby består hovedsagelig af gårde, men der er enkelte huse bl.a. sydpøst for kirken. Idet kirken er forsynet med det høje tårn og samtidig ligger højt over landsbyen, markerer den sig stærkt i bybilledet. Den fungerer dermed visuelt fint som samlingspunkt for landsbyen. Fra kirkegården er der de fleste steder udsigt til de nærmeste af landsbyens gårde og huse samt til marker og enge. Bebyggelsen tilpasser sig fint forholdet mellem kirken og landsbyen, og de nærmeste gårde ser ud til i fremtiden ikke at skulle leve af landbrug, hvorved byggeaktiviteten vil være minimal. Kulturmiljøet i kirkens nære omgivelser må betragtes som værende bevaringsværdigt.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig, med sin høje placering og høje tårn, markant i landskabet fra de fleste steder og indfaldsveje. Egnen er præget af Kongeådalens nord for kirken, hvorfra kirken især markerer sig kraftigt.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Kirkebyggelinie

Hviding Kirke set fra nordøst

Hviding Kirkes omgivelser

Kirken

Hviding Kirke er opført af tufsten på en granitkvadersokkel og består af apsis, kor og skib. Murene er liseninddelte med en rundbuefrise foroven. Apsis, kor og hovedparten af skibet blev antagelig bygget i midten af 1200-tallet. Under byggeriet eller umiddelbart derefter ændredes planerne. Skibet blev forhøjet og vinduerne ændret til spidsbuede højkirkevinduer med kløverbladsformet stik. Vinduerne er nu rekonstrueret på nordsiden. I denne fase var det planlagt at bygge sideskibe, hvilket sandsynligvis aldrig blev til noget. Mod vest blev der sandsynligvis også i denne fase bygget to tårne. De forsvandt i senmiddelalderen, og muligvis i samme forbindelse blev skibet forlænget mod vest. På korets nordside blev et sakristi nedrevet i 1855. I 1907 blev der opført et våbenhus på sydsiden af skibet.

Kirkens område

Kirken er placeret midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige hele vejen rundt. I den vestlige del er der en lægivende beplantning og mod de øvrige retninger er der stort set åbent til det omgivende landskab. Således er der fra Råhede ad Hviding Kirkevej et fint indblik til kirken. Dette er også tilfældet fra flere andre steder nord, øst og syd for kirken. Syd for kirkegården er der et ligkapel samt et hus til graveren i røde sten med tegltag. Øst for Hviding Kirkevej øst om kirken er der en række parkeringspladser, og syd for det sydøstlige hjørne af kirkegården er der et grusbetlagt areal foran ligkapellet.

Kirken og næromgivelserne

I nærområdet markerer plantningen omkring den vestlige del af kirkegården og selve kirken sig stærkt i det åbne land, der ellers kun er afbrudt af enkelte levende hegn og beplantning tilknyttet

Hviding Kirke set fra sydøst

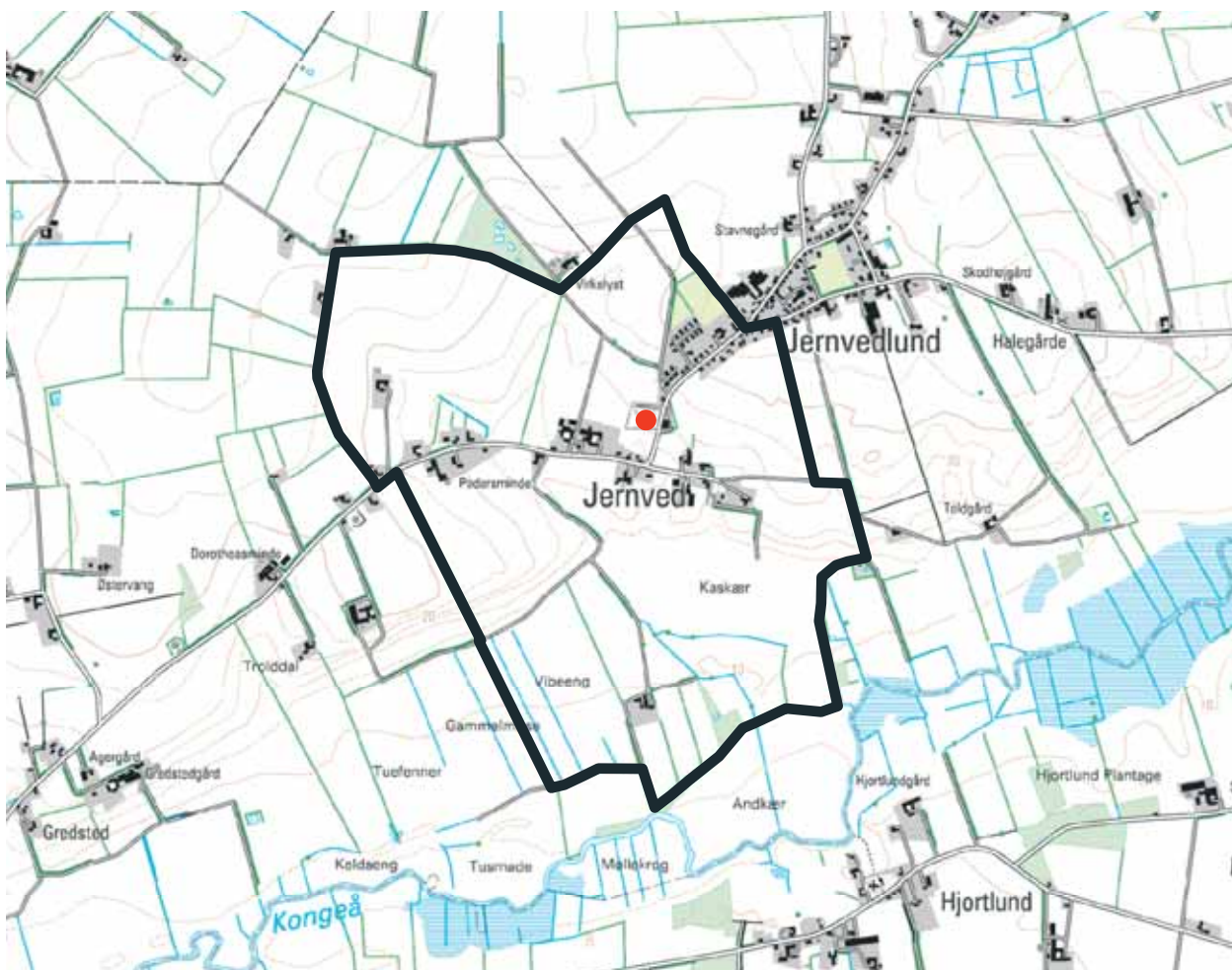
bebyggelserne. Disse åbne næromgivelser bør bevares i deres nuværende karakter. Umiddelbart øst for det fredede område ligger et nyere parcelhus, hvor en afskærmende beplantning ville være ønskelig. Syd for kirken ligger en nybygget ejendom, som er undtaget den eksisterende kirkefredning, og længere mod syd ligger en større landbrugs-ejendom med en tilhørende silo. Ingen af de to skæmmer dog kirkeomgivelserne i større omfang.

Kirken og landskabet

I fjernområdet er kirkens placering i forhold til kysten en del af dens særpræg. Man bør derfor bevare området vest for kirken i dets nuværende karakter som landbrugsjord. Kirken kan i øvrigt fra alle sider ses tydeligt selv på lang afstand ude fra det flade landskab. Også her bør man søge at bevare åbenheden til kirken.

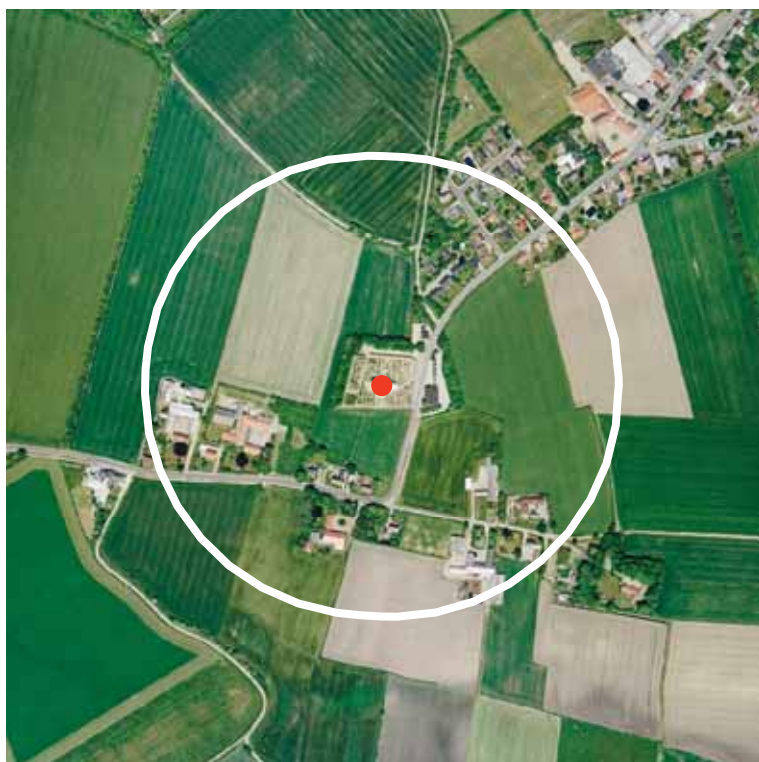
Kirken har stor kulturhistorisk værdi i kraft af sin enestående og meget markante beliggenhed på en flad geesttunge frit i det lave og åbne marskland samt ved sin placering i forhold til kysten. Den bliver bl.a. brugt som landkending for sejlene på Vadehavet. Hviding Kirke og dens omgivelser må siges at være særlig bemærkelsesværdige og af stor national interesse.

Jernved Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Jernved Kirke set fra syd/sydpøst

Jernved Kirkes omgivelser

Kirken

Jernved Kirke er en forholdsvis stor kirke opført af tufsten på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Apsis og kor er dog fuldstændig rekonstruerede i 1866, hvor flere originale byggematerialer er genanvendt. Apsiden er smukt prydet med rundbuede blændingsarkader adskilt af halvsøjler med base og kapitæl. Hver blændingsarkade indeholder endnu en blænding afsluttet med en dobbelt rundbue. Korets og skibets murværk er udsmykket efter den typiske tufstensarkitektur med liséner og rundbuefriser. Korets syd- og skibet har ensartede, nyere, rundbuede vinduer, hvilket sammen med murens udsmykning giver kirken et helstøbt præg. Mod vest blev der allerede i perioden 1250-1300 bygget et tårn af munkesten. Det fik sit nuværende udseende med saddeltag omkring 1500. Ud for skibets syddør blev der i senmiddelalderen bygget et våbenhus af munkesten. Gavlspejdsen prydes af flere savskifter og tre højblændinger. Våbenhuset står i rå mur og er teglhængt, mens det øvrige af kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirkegården er omkranset af et stendige mod nord, øst og syd, og mod vest af en større bøgehæk. Mod nord og vest er der uden for kirkegårdsafgrænsningen et læhegn af yngre træer, som sandsynligvis er sat for at give læ mod norden- og vestenvindene. Idet der ikke er indfaldsveje til kirken fra disse områder og kirken derfor sjældent ses den vej fra, kan beplantningen accepteres.

Nord for kirkegården, men inden for læhegnet er der et rødstens ligkapel og toilet med gråsort tegltag. Arkitekturen falder lidt ved siden af i forhold til kirken og dens område.

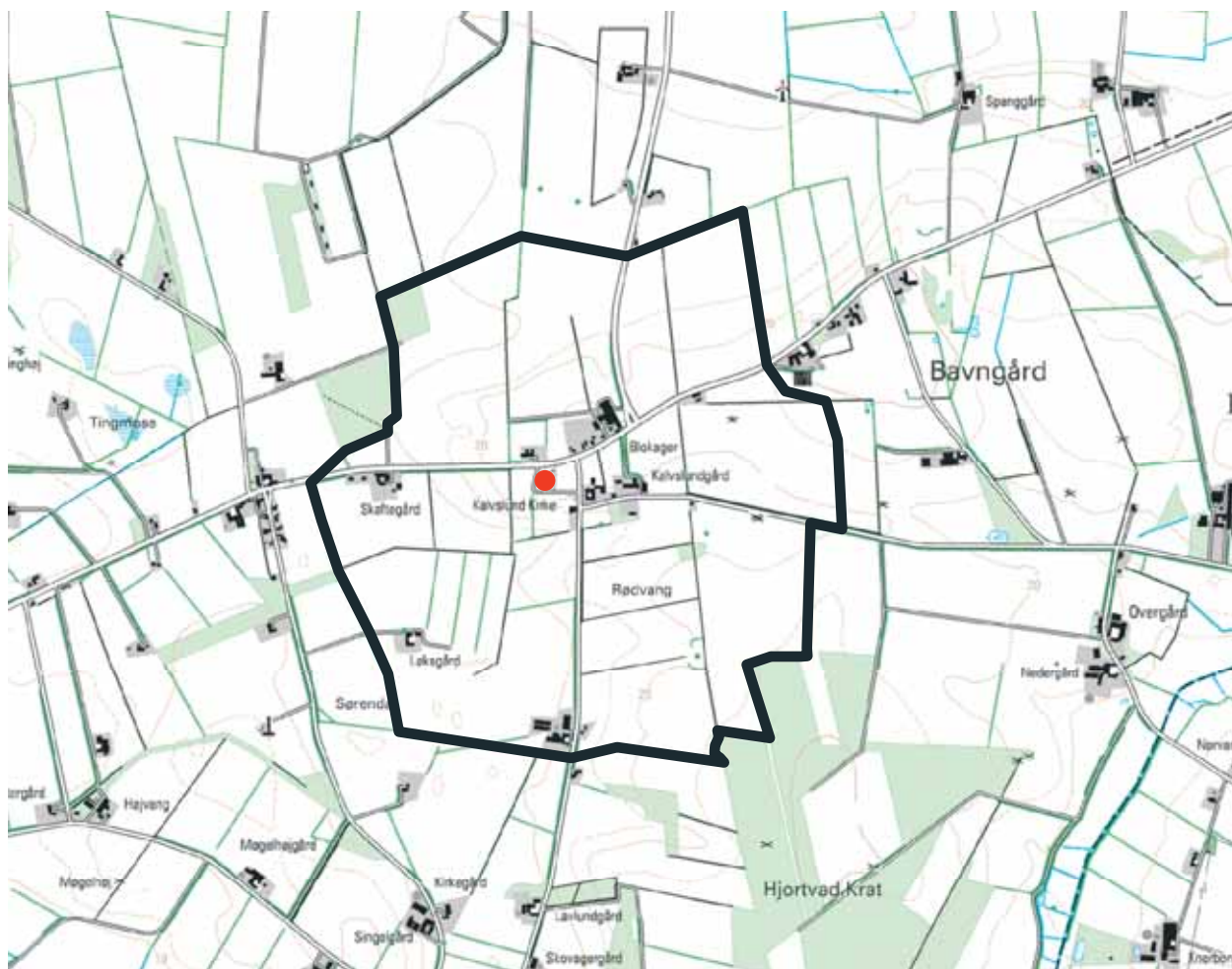
Jernved Kirke set fra sydvest

Kirken og landsbyen

Kirken ligger midtvejs i et åbent område mellem landsbyerne Jernved og Jernvedlund. Arealet mellem kirken og gårdene mod syd er udlagt som græsmark, og dette er med til at styrke kirkens dominans over områderne mod syd. Et sådant areal bør forblive åbent. Fra den søndre kirkegårdsport er der en sti over græsmarken ned til gårdene. Stien giver kirkegårdsporten en berettigelse og bør derfor bevares. Vest og nord for kirkegården åbner markerne sig, men dette opleves ikke fra kirken på grund af kirkegårdens læhegn, som skærmer af mod disse retninger. På den anden side af Kirkebakken, der løber øst for kirken, er der et forsamlingshus, som arkitektonisk ikke har store kvaliteter, men kirken mister med sin størrelse på ingen måde dominansen over området.

Kirken og landskabet

Terrænet omkring kirken skråner ned mod Kongeådal. Jernved landsby ligger derved lavere end Jernvedlund. Kirken markerer sig med sin forholdsvis høje placering meget i landskabet i sydlig retning omkring Kongeåen. Især markerer den sig stærkt fra Hjortlund. Derimod ses den ikke fra vejene mod øst og nord på grund af den lavere placering i forhold til disse områder.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Kalvslund Kirke set fra syd/sydøst

Kalvslund Kirkes omgivelser

Kirken

Kalvslund Kirke er opført af granitkvadre og tufsten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Ved korets østside var der desuden en apsis. Murene er udsmykket med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Friserne varierer en del fra murflade til murflade, men mod nord er udsmykningen bedst bevaret. Omkring 1575 blev apsisen nedrevet, hvorved koret fik en ny gavl. Skibets vestgavl blev fornyet i 1731-32, og i 1841 blev der placeret en tagrytter på skibets vestende til klokken. Ud for skibets syddør blev der i 1864 bygget et våbenhus af teglsten som erstatning for et ældre. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger på toppen af et højedrag. Kirkegården er omkranset af et stendige og er ellers ikke afskærmet af læbeplantning. Nordøst for kirken er der på kirkegården et lille hvidkalket ligkapel med tegltag. Kirkens parkeringsplads ligger syd for kirkegården, hvor der også er en bygning til graveren samt toiletter. Bygningen er en lav, hvidkalket og teglhængt bygning, der falder udmærket ind i omgivelserne.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger ca. 1,5 km nord for landsbyen Kalvslund, der består af en samling gårde. Den ligger højt, og der er åbent til næsten alle sider. I området er der dog nogle gårde og huse, som sandsynligvis er kommet til efter udskiftningen. Nordvest

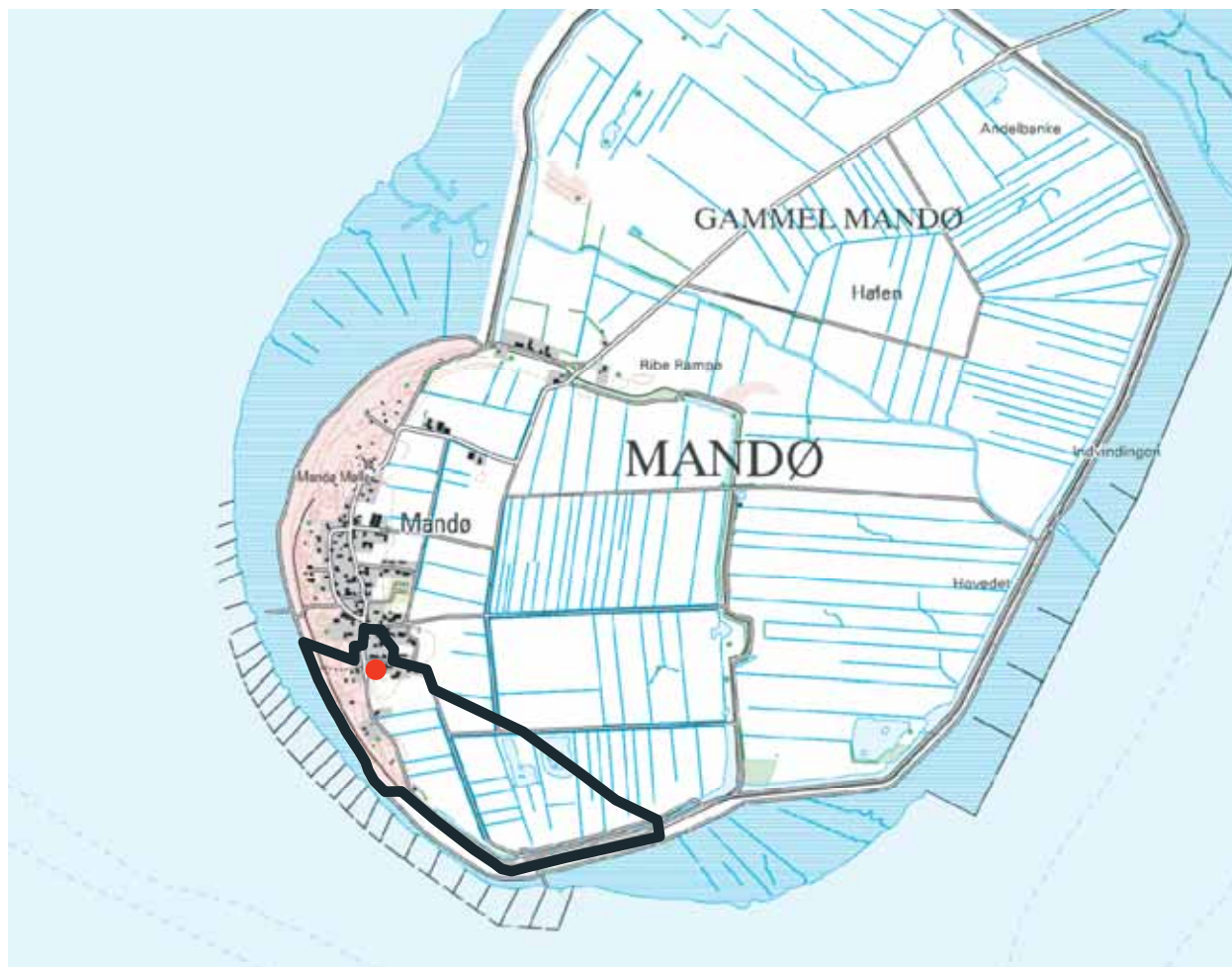

Kalvslund Kirke set fra syd/sydøst

for kirken ligger Kalvslund Skole i en ældre skolebygning, der harmonerer fint med omgivelserne. Mod syd og vest er der ingen bebyggelse, og mod øst er der et åbent areal inden gårdbebyggelsen på den anden side af Østervej mod Kalvslund. Denne bebyggelse er, med undtagelse af en mindre ladebygning mod nord, harmonisk, og der bør undgås skæmmende udvidelser af landbrugsbygningerne. Mod nordøst ligger der en husrække på den anden side af Koldingvej, som løber nord for kirken. De frie arealer omkring kirken styrker absolut kirkens dominans i området og bør bevares frie.

Kirken og landskabet

På grund af kirkens høje og åbne placering er der fra mange steder frit udsyn til kirken. Dog er der flere læhegn, som forskellige steder skærmer mere eller mindre af. På vestsiden af Østervej mod Kalvslund landsby er der fra ca. 0,5 km syd for kirken i nyere tid plantet et læhegn over en strækning på omkring 400 m mod syd. Dette læhegn tager på en meget uheldig måde det ellers flotte og stærke udsyn til kirken, når man kører mod nord ad Østervej.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Mandø Kirke set fra sydvest

Mandø Kirkes omgivelser

Kirken

Mandø Kirke er opført i 1639 af munkesten som afløser for en middelalderlig kirke og bestod oprindeligt af en rektangulær langhusbygning. I 1728 blev der tilføjet våbenhus af tegl mod vest. Skibets og våbenhusets vestgavle har svungne konturer i en renæssanceagtig stil. Hele kirken var hvidkalket, men fremtræder nu i rå mur. Taget er tækket med tegl.

Kirkens område

Den lille kirke ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af en hvidkalket teglstensmur og hævet i forhold til det omkringliggende terræn. Kirkegården er speciel ved, at arealet dels er udlagt i græs og dels i grus, hvori de indrammede gravsteder ligger. Der er stort set ingen større beplantning i og omkring kirkegården, kun mod øst er der et lavt hegn. Nord for kirkegården er der i samme formsprog som kirkegårdsmuren en mur med afrundede hjørner, hvor der bagved er plads til graverens materiel. Øst for er der en lignende, men højere mur bygget ind i skråningen. Her bagved er der et toilet og redskabsrum til graveren. De to elementer falder udmærket ind i kirkens omgivelser.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger sydligst i Mandø by, og grænser mod syd og sydøst op til de åbne områder inden for diget. Den omkringliggende bebyggelse består af ældre huse og gårde samt enkelte nyere huse. Desuden er der mod syd enkelte spredte sommerhuse. Bebyggelsens arkitektur er generel passende til området, men mange steder er der blevet foretaget udskiftninger til synsmæssigt dårlige materialer. Flere steder er der på de gamle huse lagt eter-

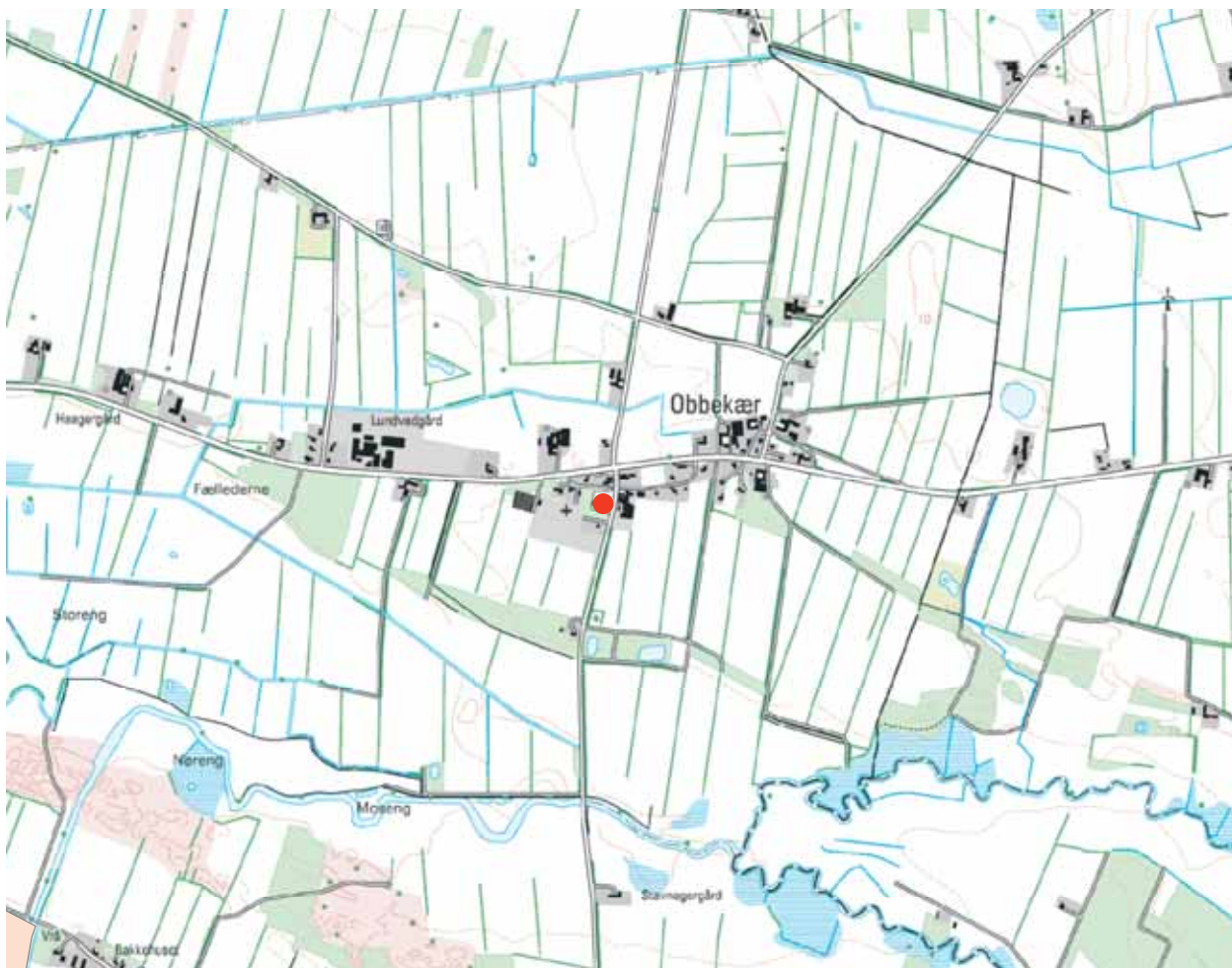
Mandø Kirke set fra sydvest

nittag eller bliktag, som nu er ved at ruste. Nord for kirken ligger et ellers pænt ældre hus med en nyere tilbygning i hvide mursten, hvilket passer dårligt i byens miljø, og som forværres af to parabol. Ved en fremtidig ombygning eller restaurering af områdets bygninger bør der tages meget hensyn til kirken ved at vælge gode materialer, der passer til bygningerne og området. Kirken markerer sig dårligt i byen, da den ikke er meget større end den øvrige bebyggelse. Fra nord er den først synlig, når man stort set er nået gennem byen og kommet tæt på.

Kirken og landskabet

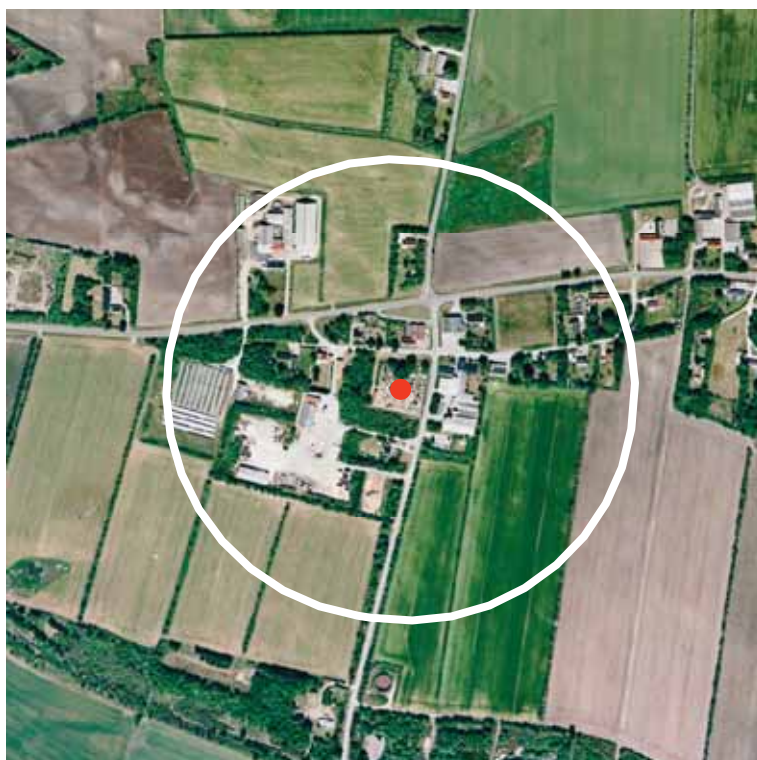
Kirken markerer sig flot fra de åbne områder mod syd og sydøst, hvor den bl.a. skiller sig ud fra den øvrige bebyggelse ved den hvide kirkegårdsmur foran. Det er her meget vigtigt at bevare områderne syd og sydøst for kirken fri for bebyggelse og beplantning af enhver art, der kan forringe udsigten fra og indblikket til kirken. Fra kirkegården er der en flot udsigt over det flade lave landbrugsområde inden for digerne; en udsigt der styrker kirkens forbindelse til marskområdet.

Obbekær Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

○ *Kirkebyggelinie*

Obbekær Kirke set fra nordøst

Obbekær Kirkes omgivelser

Kirken

Obbekær Kirke er opført i 1886 efter tegninger af kgl. bygningsinspektør L.A. Winstруп og består af kor og skib samt et lille våbenhus mod vest. Kirken er bygget af teglsten i nyromanske former med liséner og rundbuefriser samt rundbuede vinduer. På vestgavlens kam er der et lille ottekantet tårn med et slankt blytækket spir. På korets østgavl var der indtil 1960'erne en stor klokkekam, som blev fjernet på grund af forfald. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirkegården er omkranset af en lav bøgehæk og i den østlige del af nordsiden af nogle større træer. I sammenhæng hermed står der på den nordlige del af kirkegården en klokkestabel på en høj, som er omkranset af unge træer og dermed næsten skjult om sommeren. I den vestre del af kirkegården er der en rød teglstensbygning med tegltag. I bygningen er der ligkapel, toiletter og lokaler til graveren.

Kirken og landsbyen

Det er kun i de nærmeste omgivelser at kirken har dominans. Den ligger i den vestlige del af landsbyen omkranset af forskellige typer bebyggelse. Umiddelbart syd for kirkegården er der et bælte med en lav/ nedskåret beplantning, som mod vest fortsætter i en højere/ ikke nedskåret beplantning af unge træer. Syd for beplantningen ligger et hus, der er afskærmet af nogle træer. På den anden side af Gl. Landevej, som løber nord for kirkegården er der et ældre stuehus som har et fint samspil med kirken. Dog er der sammenbygget med stuehusets nordøsthjørne en knap så præsentabel bygning, der dog med den mindre størrelse ikke

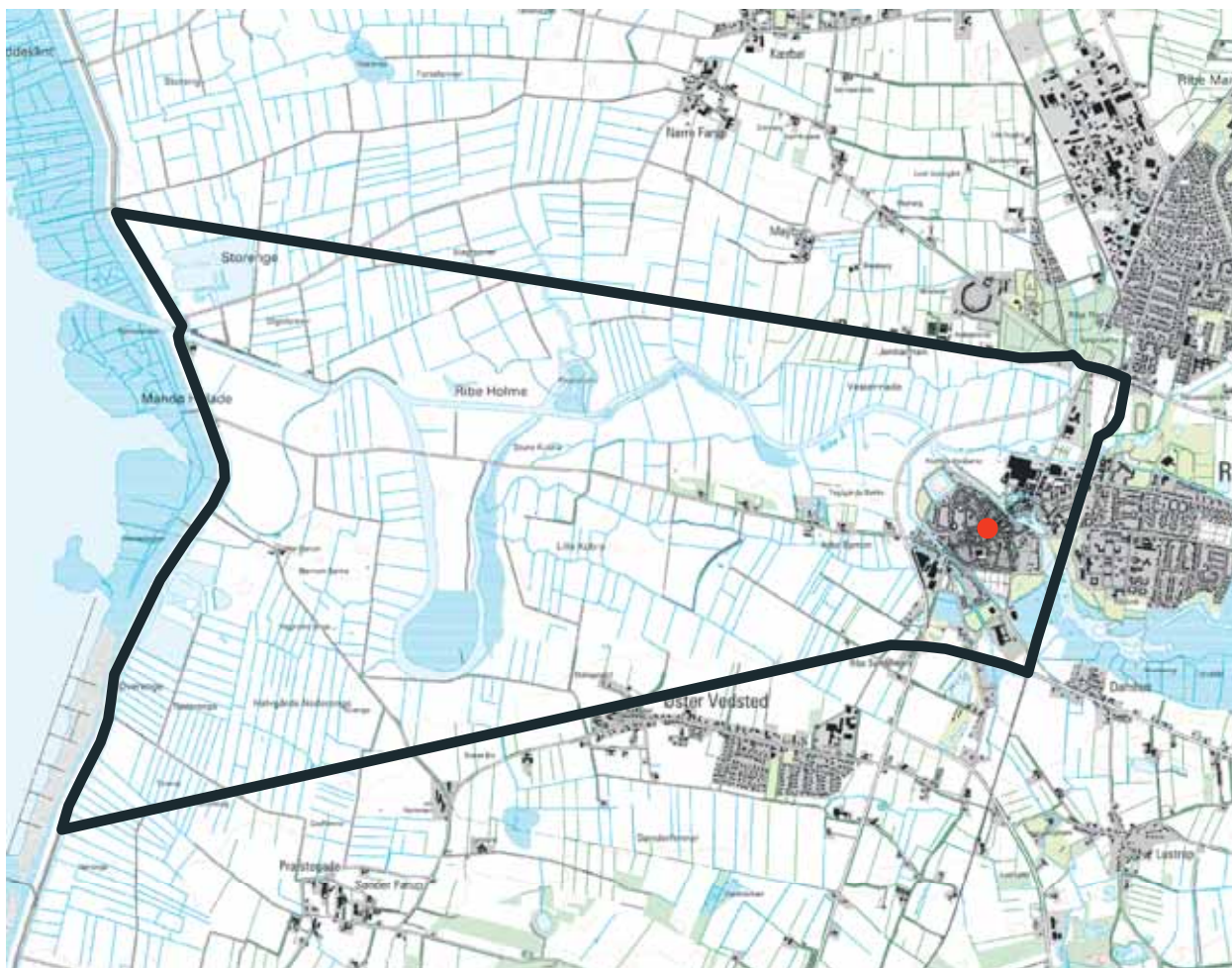

Obbekær Kirke set fra sydøst

skæmmer kirkeomgivelserne væsentligt. Nordøst for kirken er der en mindre virksomhedsbygning, som fra visse områder af kirkegården skæmmer udsynet. Fra andre områder skærmer træerne i den østlige del af nordre kirkegårdsgrænse for virksomhedsbygningen. Selvom træerne også skygger for indblikket til kirken, når man kommer ad Kalvslundvej fra nord, bør de nok alligevel bevares indtil videre. Ligeledes er der mod øst et virksomhedsområde med højere bygninger, som skæmmer udsynet fra kirken meget.

Kirken og landskabet

Landskabet omkring kirken består af flad agerbrugsland afbrudt af læhegn. På grund af kirkens beskedne størrelse samt beplantningen til bebyggelsen omkring kirken er den næsten ikke synlig fra de fjernere omgivelser; kun når man kommer forholdsvis tæt på, får man glimtvis mulighed for at se den. Kirken er således på ingen måde dominerende for det omgivende landskab. Dog bør man undgå at bygge høje bygninger, som kan ses fra kirken.

1:50.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Ribe Domkirke set fra Hovedengen

Ribe Domkirkes omgivelser

Kirken

Ribe Domkirke er opført af tufsten og granit og består af en treskibet basilika med korsarme og apsis fra den romanske periode. Der er ikke et selvstændigt kor, og apsisen er derfor placeret direkte på korsarmene. Mod vest var der oprindeligt to mindre tårne placeret på hver side af et kraftigt fremspringende forhalsparti. Det nordre tårn styrtede sammen i 1283, og det nuværende store tårn i tegl blev derefter bygget. Det søndre tårn er et forsøg på en rekonstruktion fra slutningen af 1800-tallet. Fra slutningen af 1200-tallet og frem blev der bygget kapeller i tegl langs sideskibene, og mod slutningen af middelalderen var de omdannet til ydre sideskibe hver med en række selvstændige gavlspidser udfor hvert fag. Kirken fremstår altså nu som femskibet. Ved en stor restaurering fra 1883-1904 fik kirken sin nuværende skikkelse. Hele kirken står i rå mur og taget er tækket med kobber.

Kirkens område

Domkirken er beliggende midt i den middelalderlige bydel på en åben plads, Torvet. Ved restaureringen i 1883-1904 blev området nærmest kirken afgravede godt 1 m for at frilægge sokkelen. Denne var efterhånden blevet dækket af de voksende kulturlag fra især middelalderen. Kirken ligger derfor nede i et ”hul”.

Kirken og byen

Kirken er med sin monumentale størrelse meget dominerende i de områder af byen, som ligger nærmest og udgør et kæmpemæssigt rumskaben-

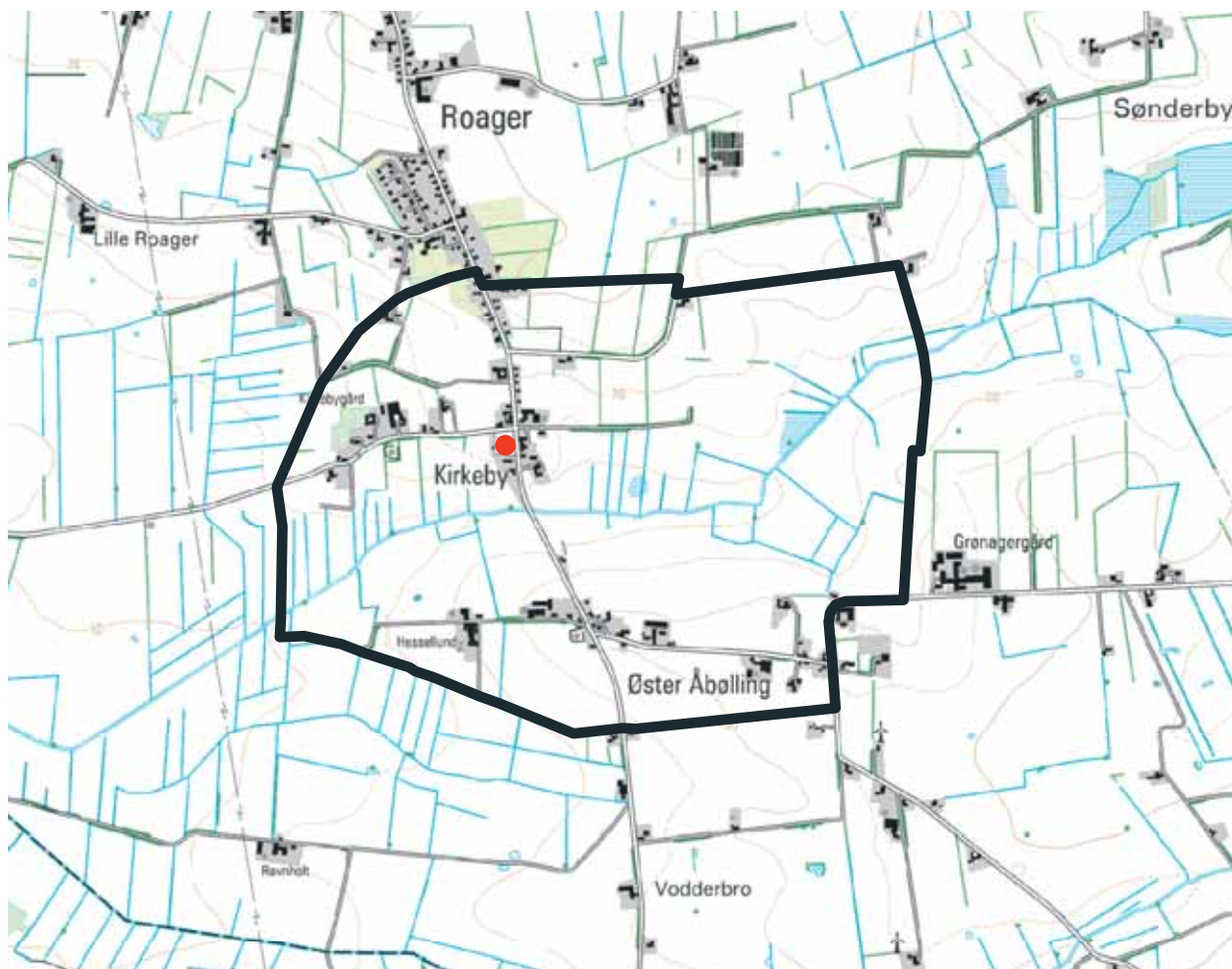
Ribe Domkirke set fra Præstegade

de element for torvet. Fra mange områder af byen er kirken synlig, og især fra gaderne: Mellemdammen, Overdammen, Præstegade og Grydergade står kirken som et stærkt element for enden af gaden.

Kirken og landskabet

Ribes beliggenhed i det totalt flade landskab gør, at byen er synlig fra stor afstand, og da husene i den gamle del af byen ikke overskrider en højde på to etager, er store dele af Domkirken synlig fra næsten alle vinkler i det omgivende landskab. Især det store nordvestre tårn markerer sig stærkt i landskabet. Den magtfulde oplevelse af, at her er en domkirkeby, er tydelig og unik i Danmark og bør på alle måder bevares. Kirken har på den måde stor dominans for landskabet omkring Ribe, og det er vigtigt, at der ikke bliver bygget noget, som kan komme til at konkurrere med Domkirken.

Roager Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Roager Kirke set fra sydøst

Roager Kirkes omgivelser

Kirken

Roager Kirke består af apsis, kor med sakristi mod nord, skib med våbenhus mod nord og tårn. Apsis, kor og skib er opført af tufsten og enkelte teglsten på en granitkvadersokkel i den romanske periode; apsis dog fuldstændig rekonstrueret i 1913. Karakteristisk er murenes lisener, der foroven er bundet sammen med en række rundbuer. Sakristi, våbenhus og tårn blev bygget af teglsten i den sengotiske periode. Hele kirken står hvidkalket og er tækket med bly. Tårnets spir rejser sig mellem fire spids-gavle (Tørninglen-typen).

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som er afgrænset af et stendige hele vejen rundt. Inden for det vestre dige er der en række træer, og vest for samme dige er der en grusbelagt parkeringsplads. I parkeringspladsens sydende er der et hus til graveren. Den åbenhed kirken og kirkegården har i østlig retning er meget fin, og det bør frarådes at plante træer, som kan skade den fine indsig, der er til kirken, når man kommer forbi på Roagervej øst om.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den sydlige del af landsbyen kaldet Roager Kirkeby. I nærområdet ligger bebyggelsen tæt op ad kirkegården, og den tætte placering gør, at husenes udseende har stor betydning for opfattelsen af kirken. Det bør derfor prioriteres højt, at ændringer af bygningerne i materialer og arkitektur tager stor hensyn til det samlede udseende.

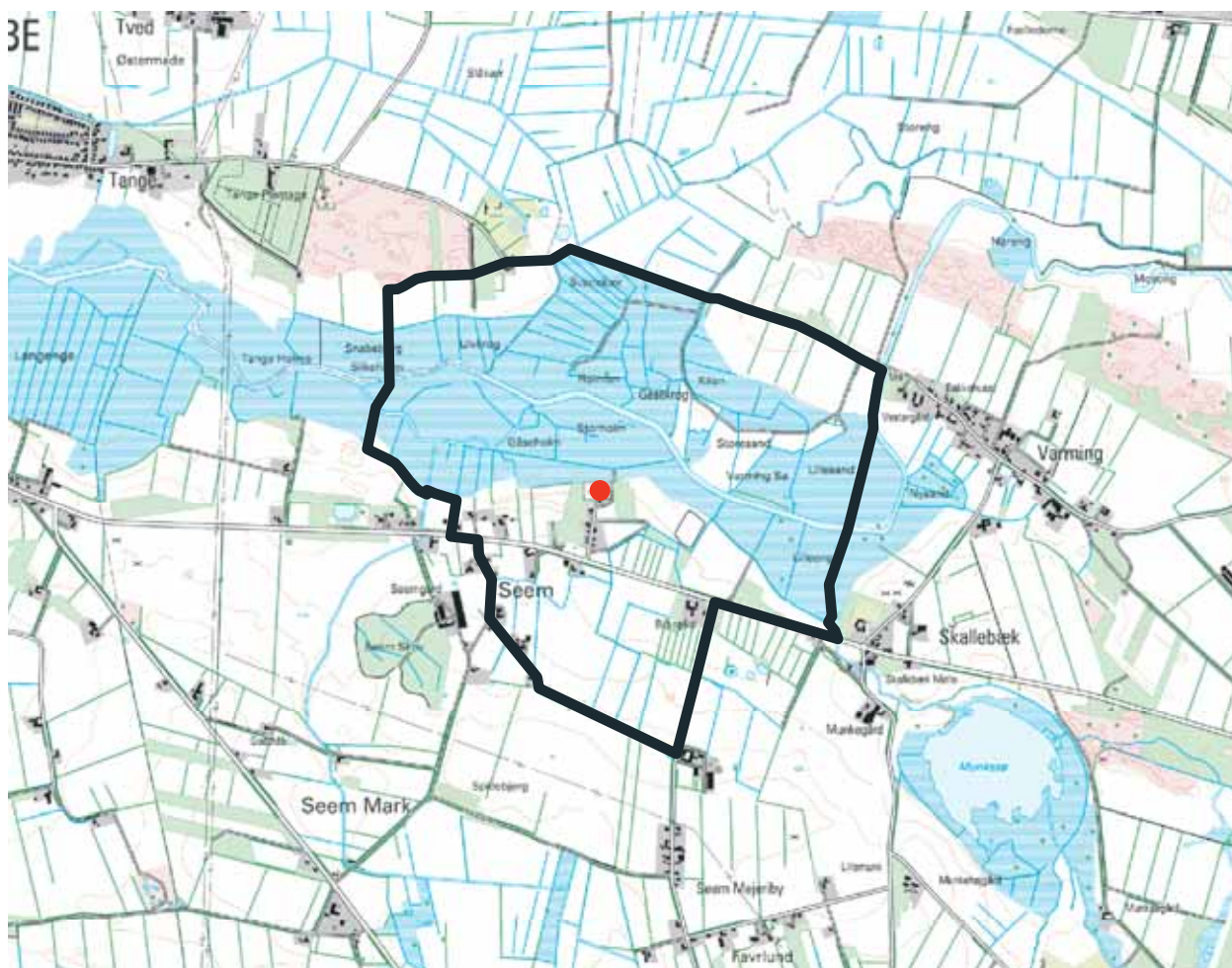

Roager Kirke set fra nordøst

Huset syd for kirken lever på flere måder ikke op til de øvrige bygningers udseende. Ellers ligger kirken i et fint miljø med kroen på den anden side af den nord-sydgående Roagervej.

Kirken og landskabet

Syd for landsbyen ligger Kirkeby Bæk, der fortsætter i Rejsby Å, og ådalens sænkning får kirken til at rejse sig markant over det sydlige terræn. Dog har bevoksningen mellem kirken og åen fået en størrelse, der forringer indblikket til kirken fra syd. På længere afstand kan toppen af kirketårnet dog tydeligt ses. Fra de åbne områder, især i de sydlige retninger, men også fra nordvest, markerer kirken sig fint i landskabet.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Kirkebyggelinie

Seem Kirke set fra syd

Seem Kirkes omgivelser

Kirken

Seem Kirke er opført af tegl på en granitkvadersokkel og består af apsis, kor og skib sandsynligvis fra begyndelsen af 1200-tallet, samt et tårn fra omkring år 1500. Tårnet afsluttes foroven med et spir, som rejser sig mellem fire spidsgavle (Tørninglentyper). Spirkonstruktionen er bevaret fra opførelsestidspunktet. Omtrent samtidig med tårnet blev der også opført et våbenhus, som atter blev nedrevet i 1900 – 01. Bygningen blev kraftigt restaureret i 1900 – 01, men har bevaret den oprindelige udstrækning. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som mod syd er afgrænset af et stendige, der fortsætter langs beplantningen mod øst. Mod vest består afgrænsningen af en lav hæk af buske langs en tættere løvtræsbevoksning. Ca. 20 m mod vest i denne bevoksning er der et ældre kirkegårdsdige tilsyneladende af jord. Mod nord er der helt åbent ud til engområderne. Ved det sydvestlige hjørne af kirkegården er der et rødstens ligkapel, der i arkitektur falder lidt ved siden af omgivelserne til kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger på en lokal højning for enden af Seem Kirkevej som er en lille sidevej til hovedvejen Haderslevvej. Der er ingen decideret bydannelse i forbindelse med kirken, men på begge sider af Seem Kirkevej er der bebyggelse, ligesom der sydvest for kirken er en tættere samling af gårde og huse. Den meget smukke og særprægede beliggenhed nord og nordøst for bebyggelsen samt de meget fine ad-

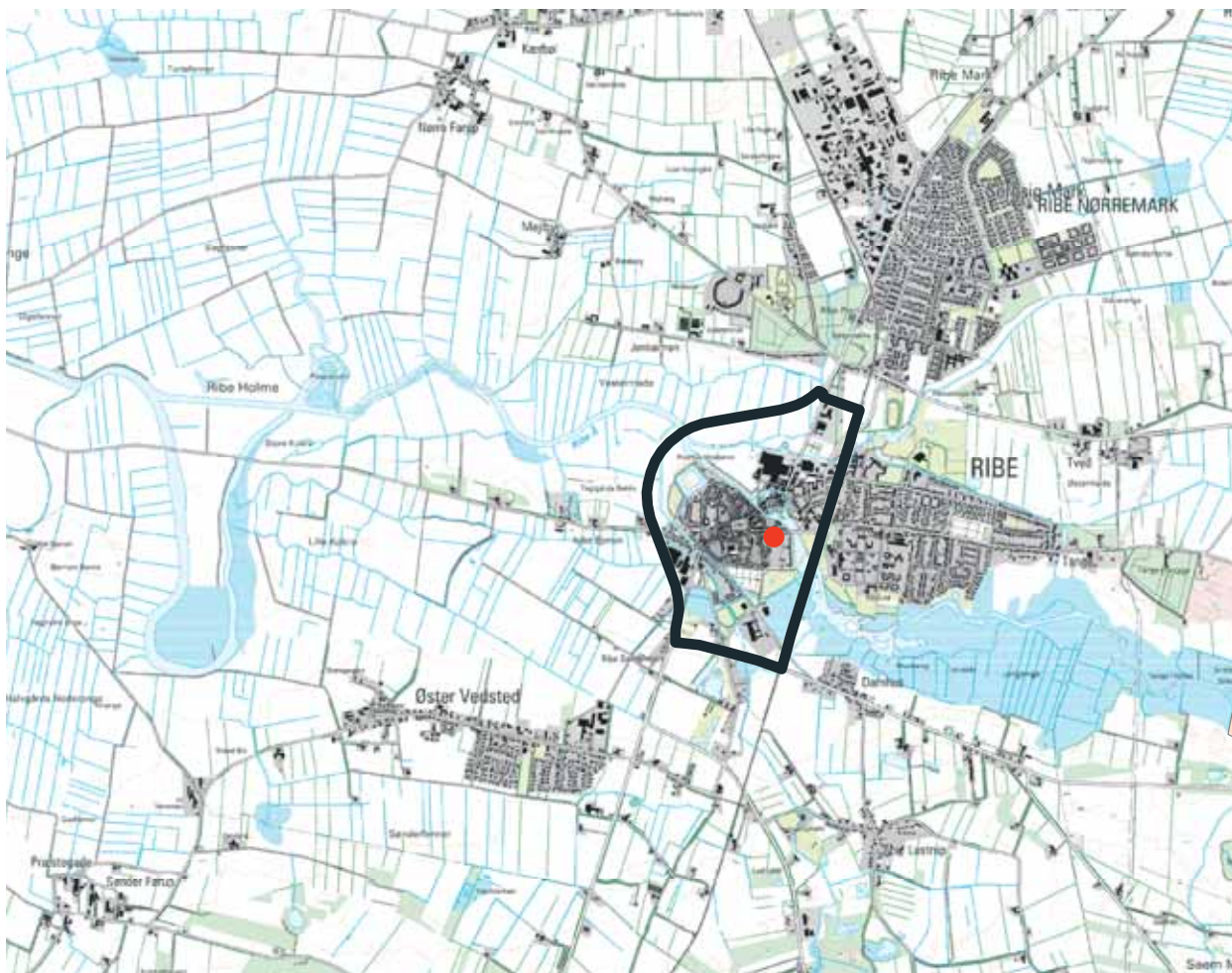

Seem Kirke set fra syd/sydøst

gangsforhold op ad den smalle vej fra syd ind til det store åbne græsareal foran kirkegården giver fra dette sted en stærk oplevelse af kirke og kirkegård. Nærmiljøet i området syd for kirken med de små boliger er yderst bevaringsværdigt og bør af hensyn til helhedskarakteren af kirkeomgivelserne bevares i den nuværende form.

Kirken og landskabet

Seem er beliggende på sydsiden af den meget brede og åbne Ribe Ådal og kirken ligger helt ud til ådalens engområder. Kommer man ad Haderslevvej er kirken stort set ikke synlig bortset fra ved adgangsvejen dertil, hvor hele kirketårnet ses for enden af vejen. Idet der både mod øst og vest er et større beplantet område, er det vanskeligt at reducere bevoksningen så kirken bliver mere synlig i landskabet i disse retninger. De for kirken meget betydningsfulde engområder, hvorfra kirken ses tydeligt og markant, bør bevares i deres nuværende karakter. Dette er tildels sikret ved områdernes uegnethed til bebyggelse og beplantning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Skt. Katharinæ Kirke set fra Dagmarsgade

Skt. Katharinæ Kirkes omgivelser

Kirken

Skt. Katharinæ Kirke, der udgør nordfløjen af det tidligere sortebrødrekløster, har en lang og broget bygningshistorie. Den nuværende kirke er den tredje på stedet, hvori der dog indgår dele af de to øvrige. Den er opført i anden halvdel af 1400-tallet i munkesten som et treskibet langhus af pseudo-basilika-type, hvilket vil sige uden højkirkevinduer. I 1617 blev der mod vest tilføjet et tårn, der erstattede et lidt ældre våbenhus. I 1745-46 blev langhusets tagflader opdelt så midterskibets tag nu rager lidt op over sideskibenes. Kirken gennemgik en meget stor restaurering i første halvdel af 1900-tallet, hvor bl.a. murene blev rettet op med donkrafte fra en kraftigt hældende position og tårnet fik sit pyramidespir. Hele kirken står i rå mur og er tækket med tegl. På sydsiden af kirken er der en korsgang fra klostertiden med tilhørende syd- og vestfløj.

Kirkens område

Kirken er nu beliggende i et parklignende område med græsplæner og træer, som tidligere bl.a. udgjorde kirkegården. Kirken danner stadig nordfløjen i et firefløjet anlæg, hvis syd- og vestfløj fungerer som ældreboliger. Fratergården og klostrets korsgang er endnu bevaret og giver en helstøbt og unik fornemmelse af klostret. Kirken og klosterbygningerne ligger smukt i parkområdet.

Skt. Katharinæ Kirke set fra Klostergade

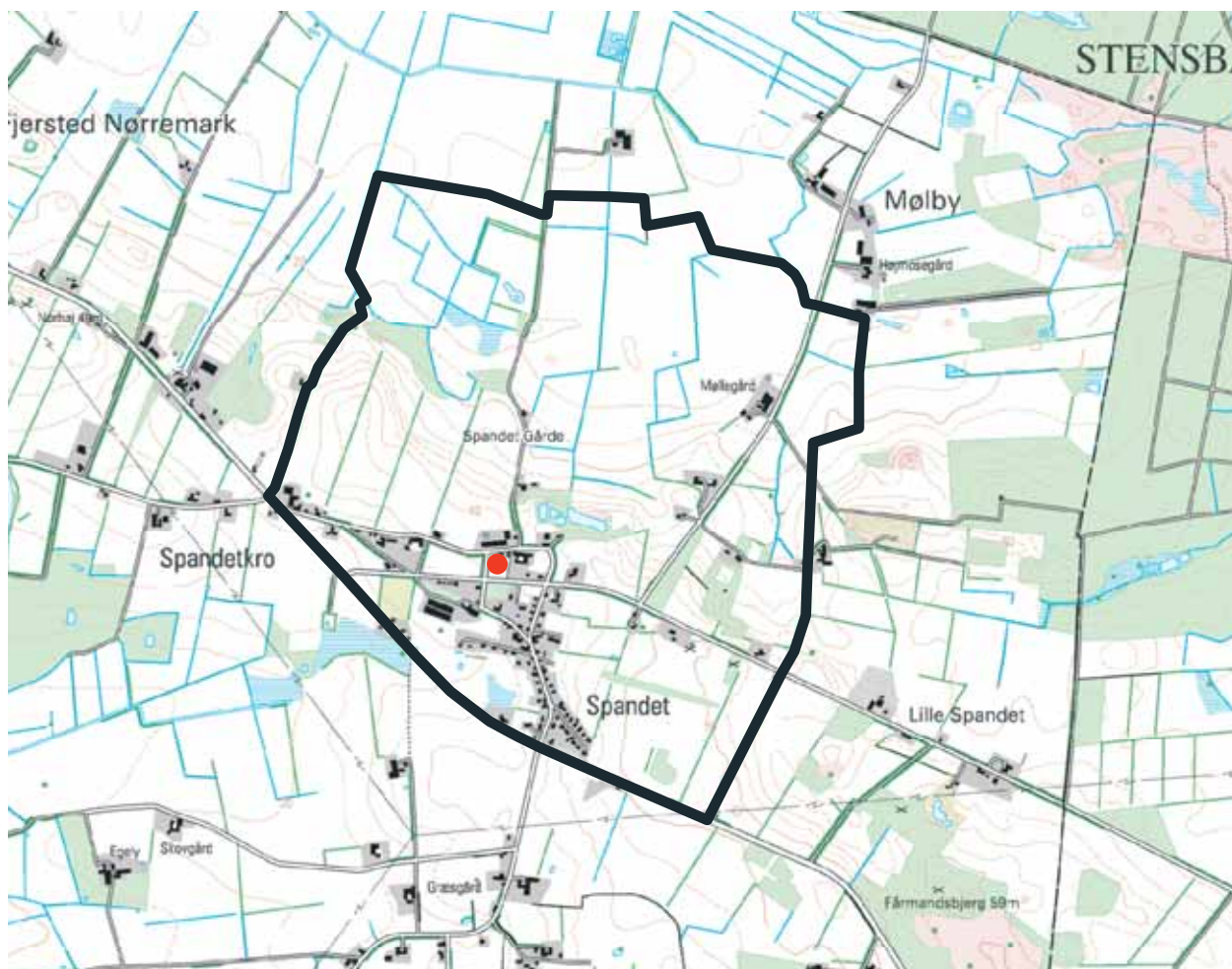
Kirken og byen

Kirketårnet og den store tagflade på selve kirken er synlig fra flere steder i byen, men uden at kirken har særlig meget dominans i byen. Kun i områderne tæt på kirken er den meget markant.

Kirken og landskabet

Ribes beliggenhed i det totalt flade landskab gør, at byen er synlig fra stor afstand, og da husene i den gamle del af byen ikke overskrider en højde på to etager, er kirkens tårn og tagflade synlig fra mange vinkler i det omgivende landskab. Denne oplevelse af en middelalderby med dens kirker er unik i Danmark og bør på alle måder bevares.

Spandet Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Kirkebyggelinie

Spandet Kirke set fra syd/sydvest

Spandet Kirkes omgivelser

Kirken

Spandet Kirke, der fremstår hvidkalket, er opført af tufsten og teglsten på en granitkvadersokkel og består af apsis, kor, skib og tårn. Apsis, kor og skib stammer fra den senromanske periode, og murene er prydet med lisener, der i koret og skibet afsluttes med en række rundbuer. Apsiden er derimod afsluttet med en trappefrise, og særpræget er den vandrette rundstav, som deler apsidens på midten. Tårnet blev opført af teglsten i sengotikken, og spiret rejser sig mellem fire spidsgavle (Tørninglens-typen). Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirkegården er afgrænset af et stengærde. Mod syd og vest er der desuden en række løvtræer, som især for den sydlige dels vedkommende, hvor kirkegården i nyere tid er udvidet, er yngre. Denne beplantning (især den sydlige) bør holdes åben og lav for at bevare kirkens synlighed fra Arnumvej umiddelbart syd for. Mod øst er der kun enkelte træer, som ikke generer oplevelsen af kirken, og mod nord er beplantningen fjernet i forbindelse med opførelsen af et hvidkalket hus til graveren. Huset underordner sig i øvrigt kirken på en fin måde.

Kirken og landsbyen

I nærområdet består den omkringliggende bebyggelse mod nord og nordøst af flere større landbrugsejendomme. I tilknytning til den nordfor liggende ejendom er opført en mindre silo, som dog ikke har større indvirkning på omgivelserne. Det åbne areal, som ligger sydøst for kirken, bør bevares således. Mod syd er der en høj beplantning af

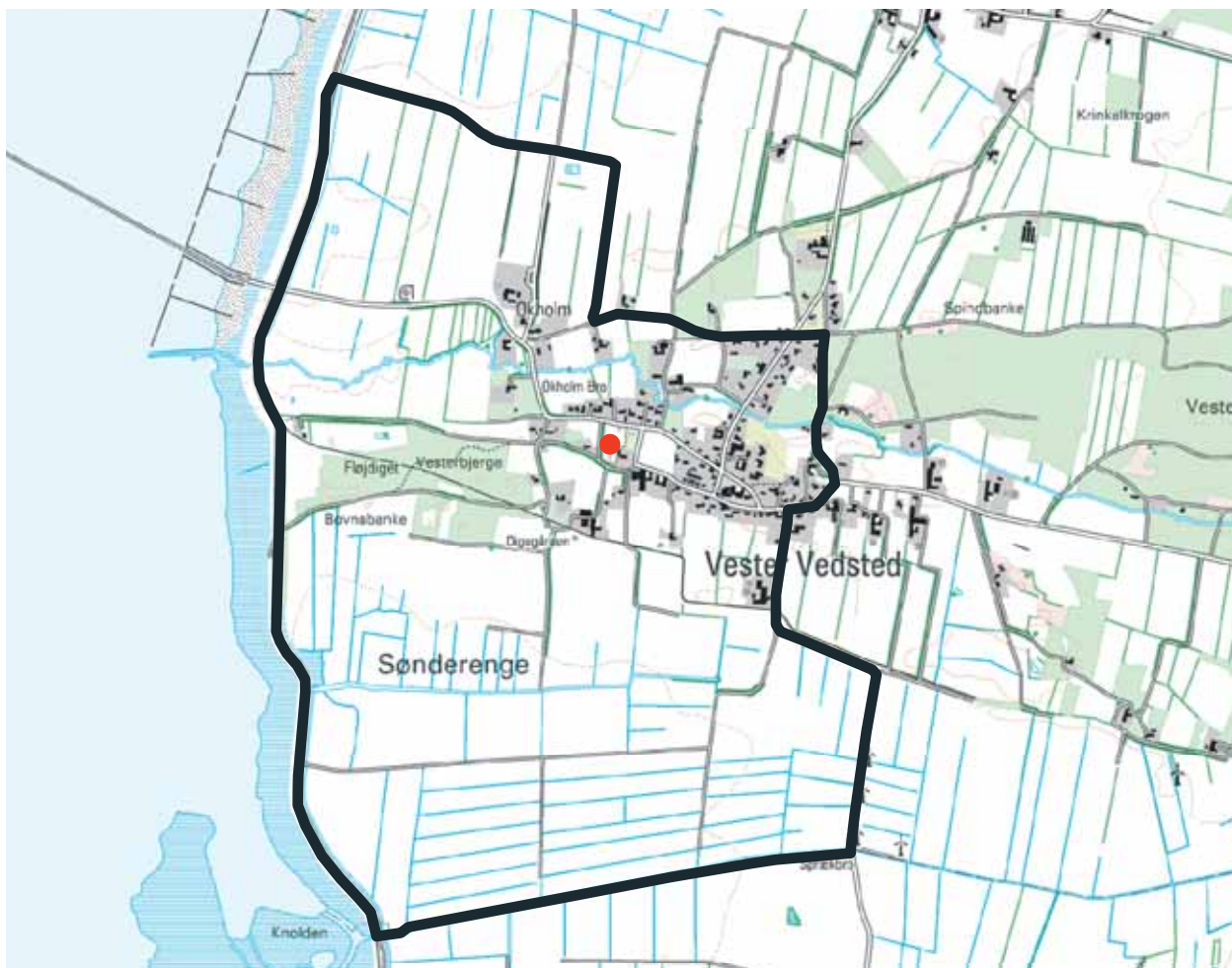
Spandet Kirke set fra syd/sydvest

yngre træer og vest for kirken et åbent landbrugsareal. Vekselvirkningen mellem de åbne arealer og bebyggelsen har en god effekt på nærområdet.

Kirken og landskabet

Spandet er markant beliggende på grænsen til hedesletten omkring Ribe Ådal. Landskabet er i øvrigt kuperet og kun i begrænset omfang opdelt af levende hegn. Den højtliggende kirke giver, med sin beliggenhed i den nordlige udkant af byen, de store åbne engarealer nordfor en særlig identitet, da man herfra på lang afstand kan se det meste af taget og tårnet på kirken. Fra alle indfaldsvejene til byen kan man skimte kirketårnet henover landskabet. Passerer man forbi på Toftlundvej syd for byen har man, henover taget på en landbrugsbygning, et flot indblik på kirketårn og -tag delvist omkranset af den stedvis høje beplantning, der flere steder står rundt om selve kirkegården.

Vester Vedsted Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Vester Vedsted Kirke set fra nordvest

Vester Vedsted Kirkes omgivelser

Kirken

Vester Vedsted Kirke, der fremstår hvidkalket, er opført af tuf og tegl på en granitkvadersokkel. Kirken består af kor med sakristi samt skib og tårn. Skibet, der er forholdsvis langt, udgør den ældste del og stammer fra 1175 – 1200. Koret er opført omkring 1250 og erstatter et ældre og mindre kor. Tårnet blev bygget i forbindelse med en større ombygning i 1300-tallet. Spiret på tårnet rejser sig mellem fire spidsgavle (Tørninglen-typen) og er genopført efter et lynnedslag i 1845. Sakristiet ved korets nordmur er fra omkring år 1500. Et middelalderligt våbenhus mod nord blev i 1739 afløst af et våbenhus mod syd, som blev nedrevet 1845 – 47. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens omgivelser

Kirken ligger hævet over det flade terræn i den sydvestlige del af Vester Vedsted. Kirkegården er mod syd og øst omkranset af et regulært stengærde og mod vest af et stengærde, som kun ses udvendigt i forbindelse med et niveauspring. Mod nord er der en række sten og en hæk, hvorefter terrænet falder. Langs kirkegårdsgrænsen er der mod nord, vest og syd en beplantning med større træer, der nogle steder konkurrerer med kirken i højden. Ved eventuel genplantning bør man være opmærksom på at vælge træsorter af mindre størrelse, eller overveje undladelse af beplantning. Øst for kirkegården, mod Sdr. Kirkevej, er der et græsareal fungerende som parkeringsplads, som mod siderne er omgivet af en samling træer samt præsteboligen mod syd og en klippet bøgehæk mod nord. Hele dette parti er en meget smuk indramning af indgangen til kirkegården, og bør bevares i sin nuværende form.

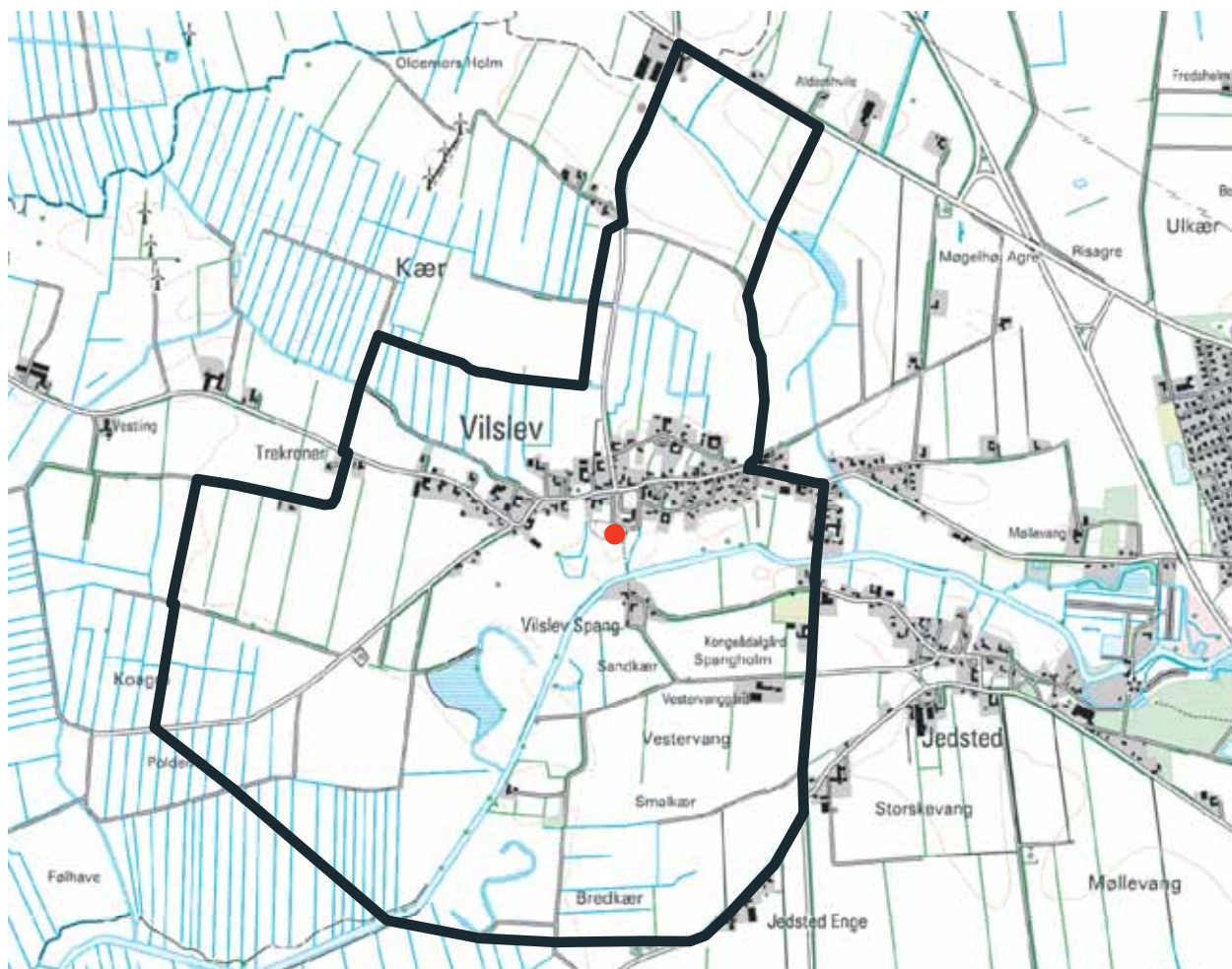
Vester Vedsted Kirke set fra nordvest

Kirken og landsbyen

Kirken ligger meget smukt i landsbyen, hvilket især fremhæves af det større, åbne græsareal, der ligger øst for kirken. Fra de øvrige områder af byen er kirken derimod stort set ikke synlig og markerer sig derfor kun i de nærmeste omgivelser. Mod syd og vest er der ligeledes åbne markarealer, som dog er omkranset af forskellig beplantning, der mindsker den åbne virkning omkring kirken i disse retninger. Det miljø, præsteboligen skaber i samspil med kirken og det åbne areal øst for kirken, er meget smukt og bevaringsværdigt og må på ingen måde forringes.

Kirken og landskabet

Vester Vedsted er beliggende på en geesttunge, der strækker sig helt ud til diget og dermed deler marsken. Man kan fra syd, vest og nord se kirketårnet ret markant på lang afstand midt i landsbyens omrids af beplantning og bebyggelse. Kirkens placering midt i Vester Vedsted er i forhold til det flade marskland og Vadehavet et landemærke, der fortæller, at her findes en landsby. Fjernvirkningen af kirken er mest markant et stykke fra byen i de sydlige og vestlige retninger.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Vilslev Kirke set fra øst

Vilslev Kirke set fra syd

Vilslev Kirkes omgivelser

Kirken

Vilslev Kirke er opført af tufsten på granitsokkel og består af romansk apsis, kor og skib fra omkring 1175. Apsiden er særlig fint udsmykket med rundbuede blændingsarkader adskilt af halvsøjler med base og kapitæl. I hver blændingsarkade er der endnu en rundbuet blænding. Skibet er udsmykket med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Vestgavlen og den vestlige del af sydfacaden er skalmuret i 1784 med teglsten og uden dekoration. Af de formodentlig 16 romanske vinduer er 10 mere eller mindre bevarede især mod nord. Ud for skibets norddør blev der omkring 1500 bygget et våbenhus af munkesten. Samme tid blev der på usædvanlig vis tilføjet et tårn af munkesten ved korets nordmur med sakristi i nederste stokværk. Store dele af tårnet blev i 1700-tallet ombygget, og fik ved denne lejlighed det nuværende pyramidespir. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger i den sydlige udkant af landsbyen med frit udsyn over Kongeåen og marsken. Kirkegården er mod nord til parkeringspladsen afgrænset af et stendige med en stor hvidkalket kirkegårdsportal. Indenfor stendiget står der en hæk. Til de øvrige sider er kirkegården afgrænset af en træbeplantning, som for nogle år siden er blevet beskåret og derfor er forholdsvis lav. Beplantningen skærmer dog alligevel noget for kirken set fra afstand, og fra kirkegården mister man det meget smukke frie udsyn ud over marsken. Det kunne derfor fremhæve kirkens placering ved marsken, hvis der nogle steder mod syd blev åbnet op for denne udsigt. Øst for kirkegårdsportalen er der uden for diget et lille hvidkalket og teglhængt lig-

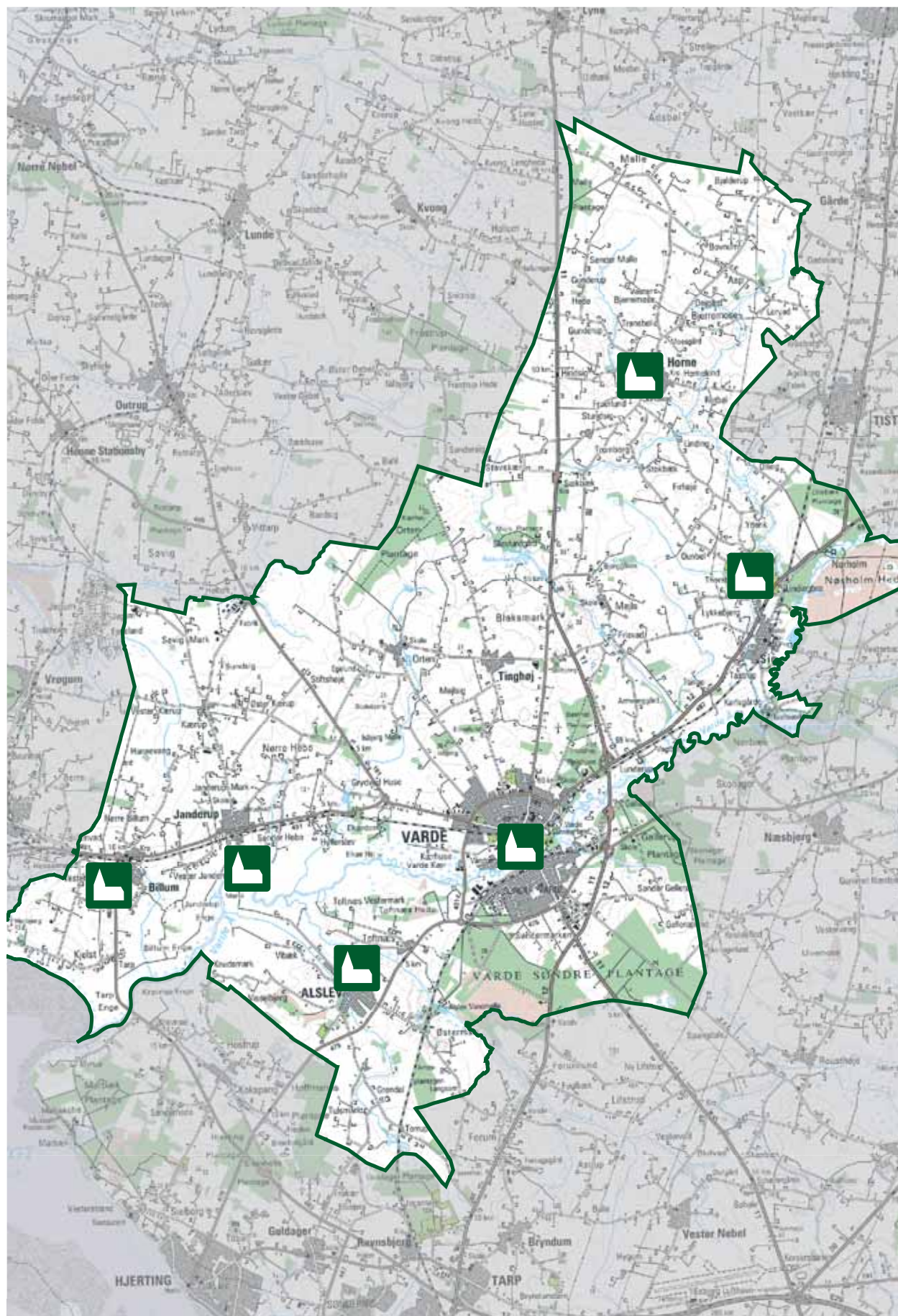
kapel og redskabshus. Huset indordner sig i materialevalg og proportioner fint med omgivelserne. Derimod er der langs parkeringspladsens vestside tre lygtepæle, som virker fremmede i området.

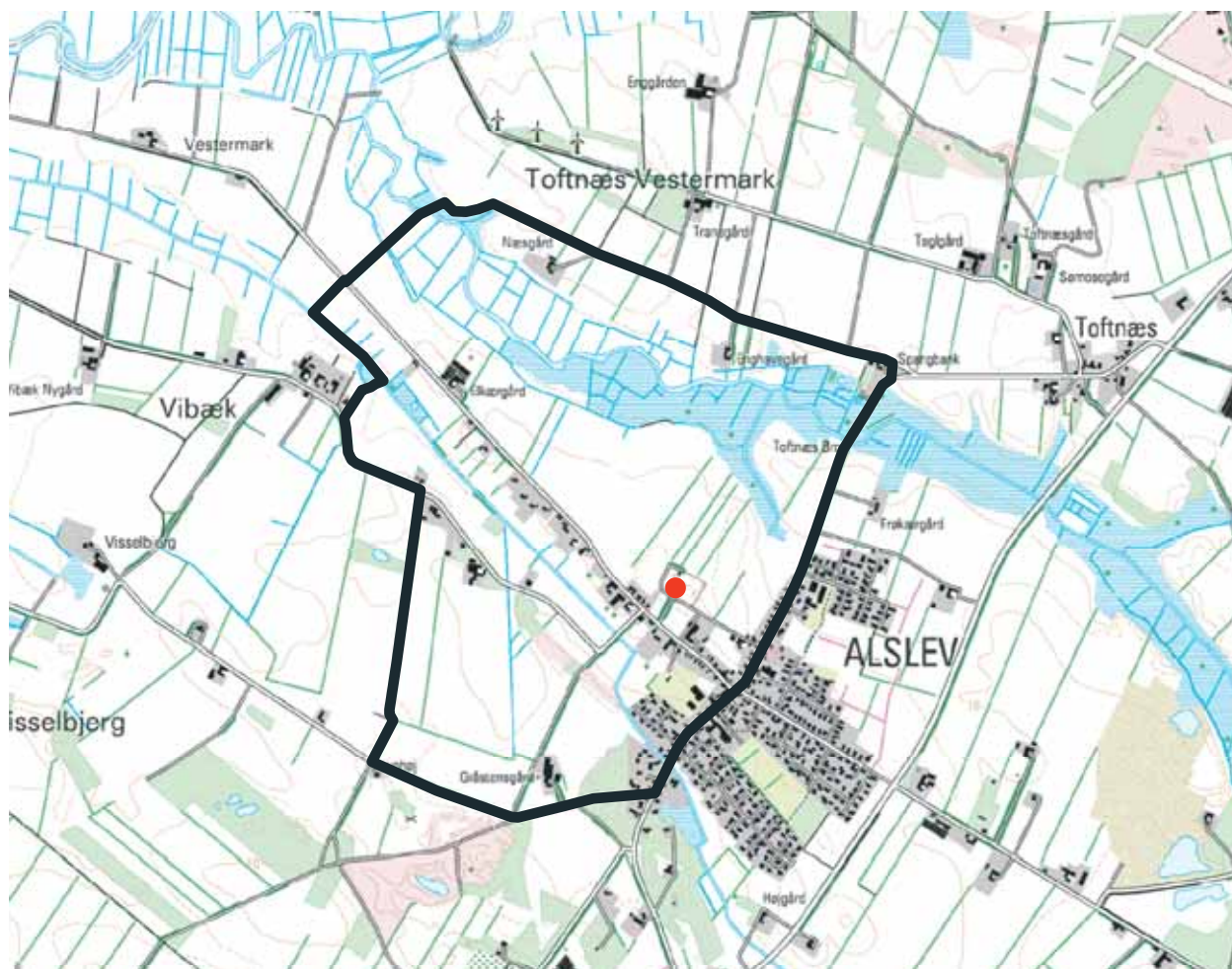
Kirken og landsbyen

Kirkens nærmeste omgivelser er, bortset fra Kongeåen mod syd, gårde og huse, som ligger rundt om et større åbent areal. Arealet er delt i nord-sydgående retning af en kratagtig beplantning med træer. Beplantningen virker rodet og forstyrrer indsigten til kirken fra Vesterbyvej/ Vilslevvej nord for kirken. Øst for beplantningen er der græsmark og gårdsplads til præstegården, mens indkørslen og parkeringspladsen til kirken ligger vest for. I landsbyen er kirken stort set kun synlig fra dette åbne areal, hvor den får mulighed for at markere sig. Fra kirkegårdens sydøstlige hjørne er der to adgange, der begge fører ud til en sti/ markvej, som via en bro fører ned til en gårdbebyggelse, Vilslev Spang, på den anden side af Kongeåen. Stien er sandsynligvis gammel og udgør en meget fin detalje, der på alle måder bør bevares.

Kirken og landskabet

Når man kommer kørende ad vejen, Kongeådal, fra Hillerup mod Vilslev kan kirken ses en del steder, og et særlig markant indblik på kirken får man fra broen over Kongeåen. Ellers er kirken mest synlig fra sydlig og sydvestlig retning, fra marsken og engarealerne omkring Kongeåen. Disse områder er sandsynligvis ikke truede af bebyggelse, men man bør passe på ikke at anlægge en beplantning, som kan skærme for indblik til og udsyn fra kirken.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Alslev Kirke set fra nord/nordøst

Alslev Kirke set fra øst/nordøst

Alslev Kirkes omgivelser

Kirken

Alslev Kirke er opført af granitkvadre og tufsten på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Granitkvadrene er anvendt i koret og østenden af skibet. Resten af skibet er af tufsten og er mod syd dekoreret med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser, mens nordsiden kun har en hjørnelisén og en gennemgående frise af krydsende rundbuer. Af kirkens oprindeligt ni romanske vinduer er de seks helt eller delvist bevarede, heraf de fire vinduer mod nord. Vinduerne er udsmykket med profilerede udhugninger. Ved skibets vestende blev der i senmiddelalderen tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er nederst opført af granitkvadre og ellers af tegl, og er ommuret flere gange. Ud for skibets syddør blev der ligeledes bygget et våbenhus af munkesten. Kirkens kvaderstenspartier står i rå mur, mens de øvrige partier i tuf og tegl er hvidkalkede. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som er omkranset af et bredt stendige med græs på toppen. Uden for det vestre, nordre og østre dige er der læhegn af mellemstore træer, som dog ikke er højere end, at toppen af tårnet de fleste steder kan ses hen over trækronerne. Mod syd er der ud for kirken åbent, så den markerer sig fra vejen. Det kan diskuteres om, der eventuelt skulle tyndes lidt i træerne på begge sider af denne åbning for at styrke kirkens markering i bybilledet. Fra den østre indgang til kirkegården er der en lille allé af seljerønnetræer, hvis kroner danner en lav tunnel hen til kirken. Nord for samme indgang og uden for diget ligger det hvidkalkede ligkapel med tegltag næsten gemt

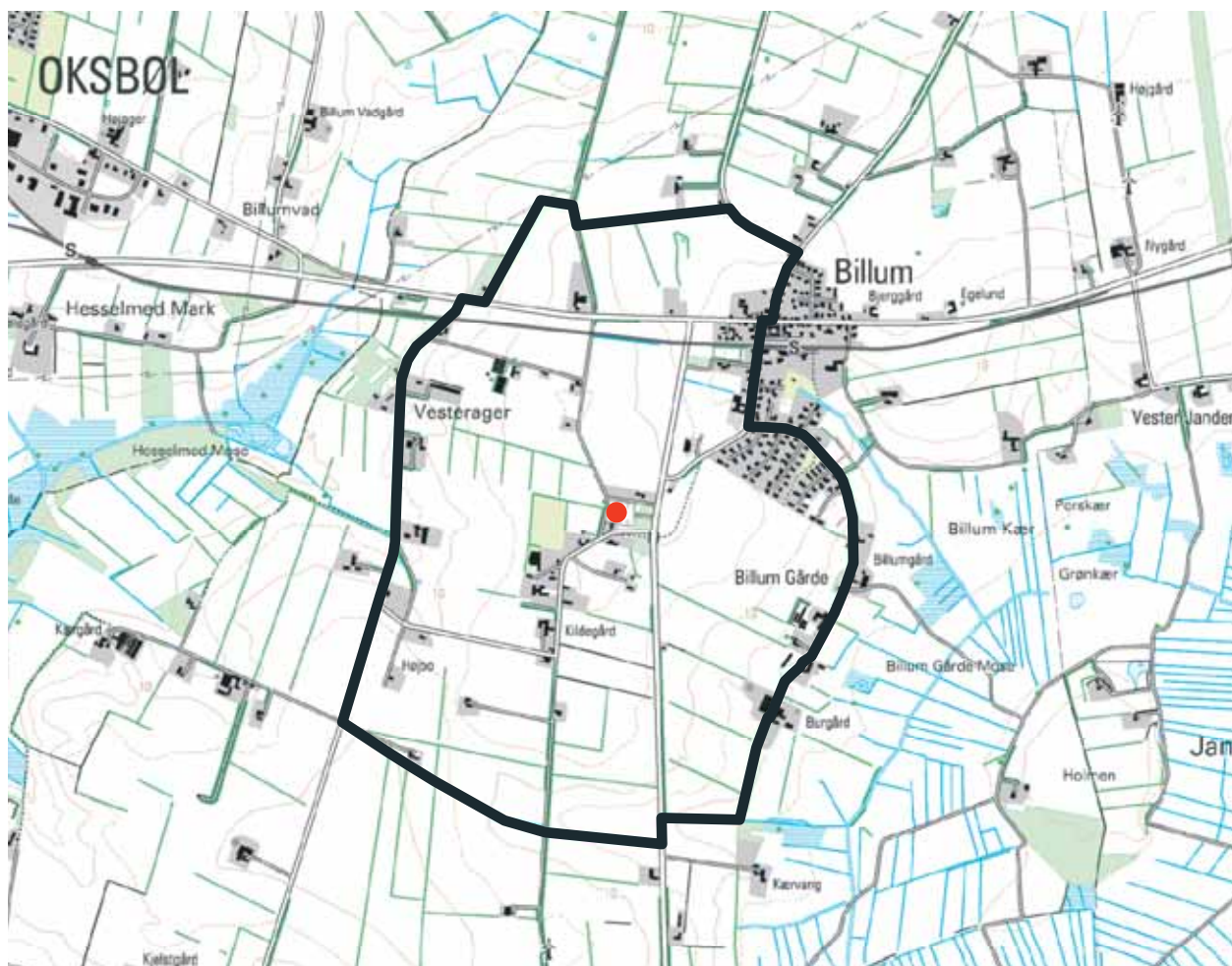
i læhegnet. Den store og fint anlagte, grusbelagte parkeringsplads syd for den vestlige del af kirkegården har forbindelse med Alslev Kirkevej i form af en længere indkørsel med nyplantede allétræer. Da den bedste indsigt til kirken er fra denne vej tæt ved indkørslen, bør der sørges for, at alléen ikke på et tidspunkt kommer til at skærme for kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den nordligste udkant af byen med åben land til tre af siderne og mod syd med åbne græsarealer på begge sider af indkørslen. De åbne arealer bør opretholdes sådan for at bevare kirkens dominans i det nære område. Her ville en udtynning i læhegnet omkring kirken styrke dette. Fra byen er kirken stort set ikke synlig og markerer sig derfor kun til den nærmeste bebyggelse, der består af ældre huse og landejendomme. Her bør man være opmærksom på, at ny- og ombyggerier ikke kommer til at skade kirkens nærområde.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig bedst i de nordlige retninger over de flade mark- og engområder omkring Alslev Å. På grund af læbeplantningen omkring kirken er det mange steder kun toppen af tårnet, der er synlig. En lettere udtynning vil også for kirkens fjernområde være gavnlig. Fra enkelte områder i vestlig retning er det glimtvis muligt at se kirketårnet mellem landskabets beplantninger. I de sydlige og østlige retninger skærmer byen og forskellig beplantning fuldstændig for kirken.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Billum Kirke set fra nordvest

Billum Kirkes omgivelser

Kirken

Billum Kirke er opført af tufsten på en lav granit-sokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Kirkens mure er dekoreret med den typiske tufstensarkitektur bestående af liséner og rundbuefriser. Apsiden er særlig fint udsmykket med fem store rundbuede blændinger adskilt af halvsøjler. Inden for hver blænding er der prydet med mindre rundbuer langs den store bue. Ved korets nordmur blev der i senmiddelalderen bygget et sakristi, og lidt senere er tårnet i skibets vestende og våbenhuset ud for skibets syddør opført. De tre tilbygninger er alle af munkesten, og tårnet har saddeltag. Hele kirken er hvidkalket og tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der på indersiden danner en græsbeklædt vold. På volden er der hele vejen rundt sat en tæt række af små seljærønnetræer. Her bør man være opmærksom på at kirken ikke bliver lukket for meget inde, især mod syd, hvor den ses meget flot fra Kildegårdvej syd for kirken. Nord og øst for kirkegården er der en større beplantning, som især mod øst skjuler kirken en del. Delvist gemt i læhegnet øst for kirkegården ligger et hvidkalket ligkapel. Præsteboligen ligger umiddelbart syd for kirken i forbindelse med en lille grusbelagt parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger ca. 1 km sydvest for selve byen. Som nærmeste naboer er der forsamlingshuset på den anden side af Kildegårdvej samt enkelte andre

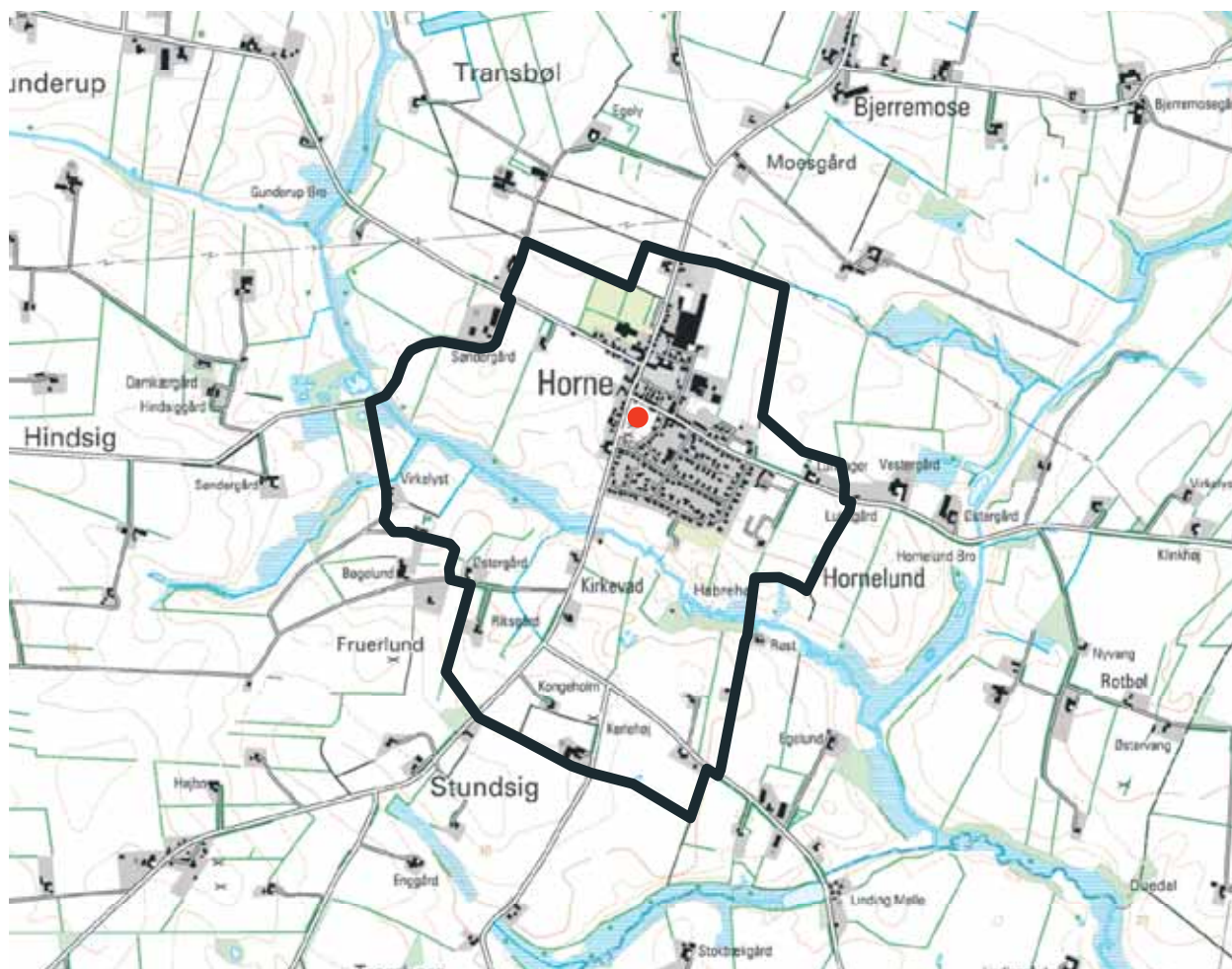
Billum Kirke set fra nordøst

huse og gårde langs samme vej i sydvestlig retning. Den store kirke er meget markant i de nære omgivelser, og den åbne plads med græsplæne mellem kirkegården og vejen forstærker dette. Kirken ligger ellers ud til åbne markarealer i vest- og nordlig retning, hvilket dog ikke bemærkes på grund af beplantningen uden for kirkegården. En udtynding i noget af beplantningen ville styrke kirkens dominans i en større del af nærområdet.

Kirken og landskabet

I landskabet markerer kirken sig fra mange områder. Men det er som regel kun tårnet eller dets top, der er synlig. Når man kommer ad Tarpbagevej fra Billum mod syd står kirken flot og markant. Ligeledes kan man fra et længere stykke af Vesterhavsvej mod vest fra Billum se kirken i sydlig retning. Det er derfor især vigtigt, at området nord for kirken holdes åbent, da det blandt andet er herfra kirken markerer sig bedst.

Horne Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Horne Kirke set fra syd

Horne Kirkes omgivelser

Kirken

Horne Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I senmiddelalderen blev der mod vest tilføjet et tårn og i reformationstiden et våbenhus ved skibets syddør. Tårnet blev i 1760 ombygget og fik det nuværende pyramidetag med en trane på toppen. Op ad skibets nordmur blev der i 1790 bygget tre støttepiller til stabilisering af hvælvene fra begyndelsen af 1500-tallet. Tårn, våbenhus og støttepiller står hvidkalkede, mens det øvrige står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger højt i området og er placeret midt på kirkegården, som på et tidspunkt er udvidet mod syd med urnegravsteder. Kirkegården er omkranset af et stendige, der på indersiden er dannet som en vold. Mod syd afgrænses kirkegården dog af en hæk. Det hvidkalkede ligkapel med tegltag nordvest for kirken er placeret lige uden for kirkegården og er opført i nygotisk stil med kamtakker. Bygningen falder fint ind med hensyn til materialer, men virker lidt købstadsagtig i forhold til den gamle landsbykirke. I det sydvestre hjørne er der et nyere hus til graveren, som i stil ikke falder helt ind i kirkens omgivelser. Nord for kirken er der en mindre, grusbelagt parkeringsplads ud til vejen, Hornelund, og mod syd er der endnu en parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den vestlige del af byen og er omgivet af bebyggelse på alle sider; de fleste steder dog på den anden side af en vej. Derved dannes der et stort åbent område omkring kirken, som styrker dens markering i nærområdet. De fleste af husene

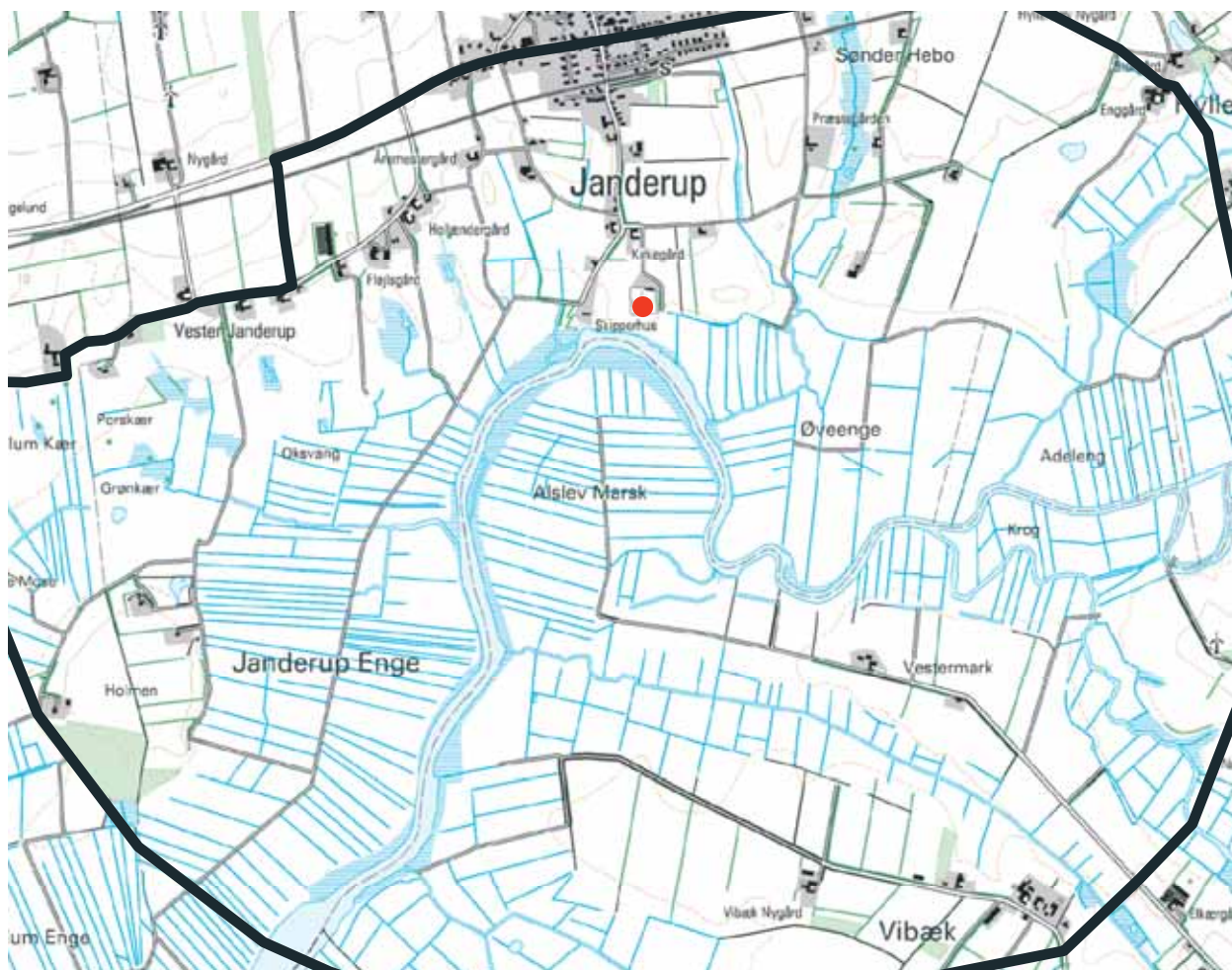
Horne Kirke set fra nordøst

er ældre og falder fint ind i kirkens omgivelser. Dog ligger der ved nordenden af østre kirkegårdsdige "Andelskassen", hvis bagside er meget skæmmende for kirkens omgivelser. Muligvis kunne en beplantning afhjælpe dette problem. Desuden bør man være opmærksom på, at der ikke i bebyggelsen generelt bliver anvendt materialer eller foretaget til- eller ombygninger, der vil skæmme området omkring kirken. Kirken markerer sig stort set kun i de nærmeste omgivelser og er kun glimtvis synlig fra det øvrige af byen.

Kirken og landskabet

I landskabet markerer kirken sig meget flot fra de sydlige retninger, hvor den ligger hævet over dalstrækningen syd for Horne. Ligeledes er kirken synlig fra de åbne landbrugsarealer vest for Horne. I de øvrige retninger ses den kun sporadisk fra enkelte steder. Her skærmer byens bebyggelse og beplantning samt de mange læhegn og beplantning ved gårdene. Det er meget vigtigt at bevare den dominans kirken har over området især mod syd, hvor konkurrerende byggerier og beplantning bør undgås.

Janderup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Janderup Kirke set fra nordvest

Janderup Kirkes omgivelser

Kirken

Janderup Kirke har en anselig størrelse. Den består af kor og skib fra den romanske periode. Koret og den nederste halvdel af skibet er opført af granitkvadre på granitsokkel og resten af skibet af tufsten og tegl. I senmiddelalderen tilføjes et sakristi ved korets nordmur, et tårn i skibets vestende og et våbenhus både ved skibets nord- og syddør. De to våbenhuse blev nedrevet i 1886 og 1916. Tårn og sakristi er opført af munkesten, og tårnet har sadeldag. Tårnets østre gavlspejs er dekoreret med gotiske højblændinger, den vestre er ommuret i 1700-tallet. Skibets kvaderstenspartier og korets sydmur står i rå mur, det øvrige af kirken er hvidkalket. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger i den sydlige del af kirkegården, som er omkranset af et stendige med græs på toppen. Mod vest er der en lav læbeplantning, hvorimod der mod syd er frit udsyn over de store åbne eng- og marskområder omkring Varde Å. Mod øst og nord er der mindre beplantning, som ikke skærmer væsentlig for den store kirke. Nord for kirkegårdens vestlige del ligger den grusbelagte parkeringsplads, hvorfra der udover til kirkegården er adgang til ligkapellet og den tidligere præstebolig, som nu benyttes af graveren. Kapellet ligger i læbeplantning vest for parkeringspladsen og er hvidkalket med tegltag. Den tidligere præstebolig er ligeledes hvidkalket med tegltag og ligger øst for parkeringspladsen og langs med kirkegården. Materialer og arkitektur på begge bygninger falder fint ind i kirkens omgivelser.

Janderup Kirke set fra sydøst

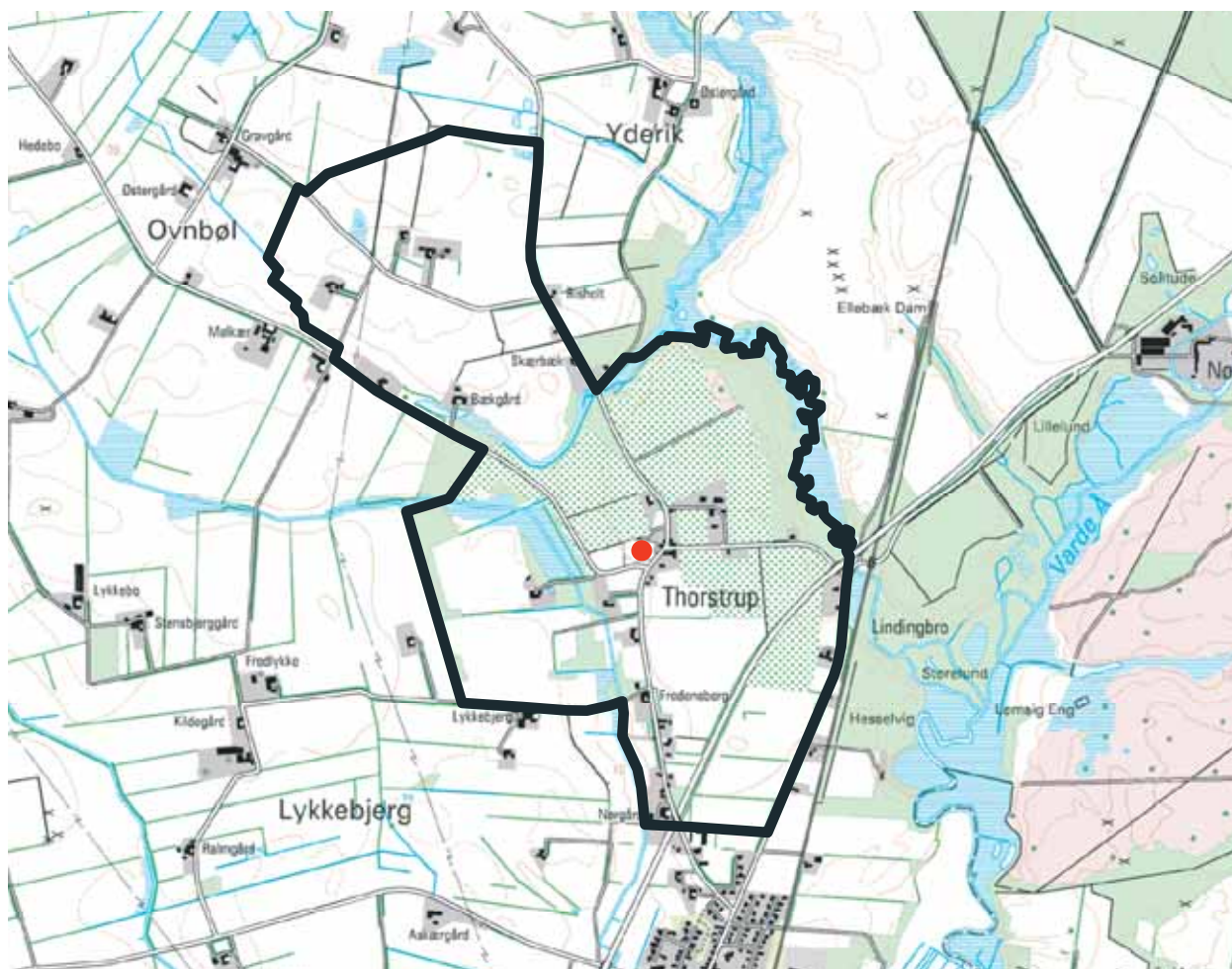
Kirken og landsbyen

Kirken ligger ca. 1 km fra Janderup by og er stort set ikke synlig herfra. Det er absolut det åbne land kirken henvender sig til, og det er vigtigt ikke at foretage sig noget, som kan forringe det meget flotte naturmiljø kirken ligger i. Læbeplantningen til en af gårdene nord for kirken har en højde, der desværre gør, at det kun er muligt at se det øverste af kirketårnet, når man kommer ad Åkirkevej fra Janderup mod kirken. Kirken ville ellers kunne markere sig flot på denne strækning.

Kirken og landskabet

Kirken er synlig mod øst, syd og vest over et meget stort område. Den meget store kirkes let hævede placering i det ellers meget flade landskab omkring Varde Å gør den yderst markant i landskabet på en enestående måde, hvilket på ingen måde må forringes med beplantninger eller byggerier. Det var også i dette område, at Varde Købstad havde sin ladeplads. Fra nord er kirken kun synlig ganske få steder.

Thorstrup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Thorstrup Kirke set fra syd

Thorstrup Kirkes omgivelser

Kirken

Thorstrup Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Skibets langmure er dog kun kvaderklædte indtil vindueshøjde, hvorover murene er af marksten og står pudsede og hvidtede. I senmiddelalderen blev der mod vest tilføjet et tårn af teglsten og sandsynligvis i samme periode et våbenhus af granitkvadre ved skibets syddør. I 1700-tallet fik kirken sine nuværende store vinduer, og tårnet fik i 1774 pyramidespir med en trane på spidsen. Tårnet står hvidkalket og skibet og våbenhuset delvis hvidkalket og delvis i rå mur, mens kor og apsis står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly med undtagelse af våbenhuset, der er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der indvendig er udformet som en græsbeklædt vold. Inden for diget mod vest samt den vestlige del mod syd, hvor diget i stedet for at danne vold optager terrænforskellen, er der en bøgehæk. På volden mod sydøst står der gamle store egetræer, som bør bevares på trods af, at de skærmer en del for kirken fra vejen. Træerne danner et fint miljø ved denne del af kirkegården, samt ved græsarealet foran. I den øvrige del af diget mod syd er der plantet nye egetræer, men her bør det undgås, at de bliver for store og skærmer for kirken. Ud for midten af diget mod syd er der en asfaltbelagt parkeringsplads, der går i ét med Gl. Præstevej syd om kirken. Arealet til kirkegårdsmateriel nord for kirkegården har i udseende ikke samme fine, høje standard som de øvrige arealer

Thorstrup Kirke set fra nordøst

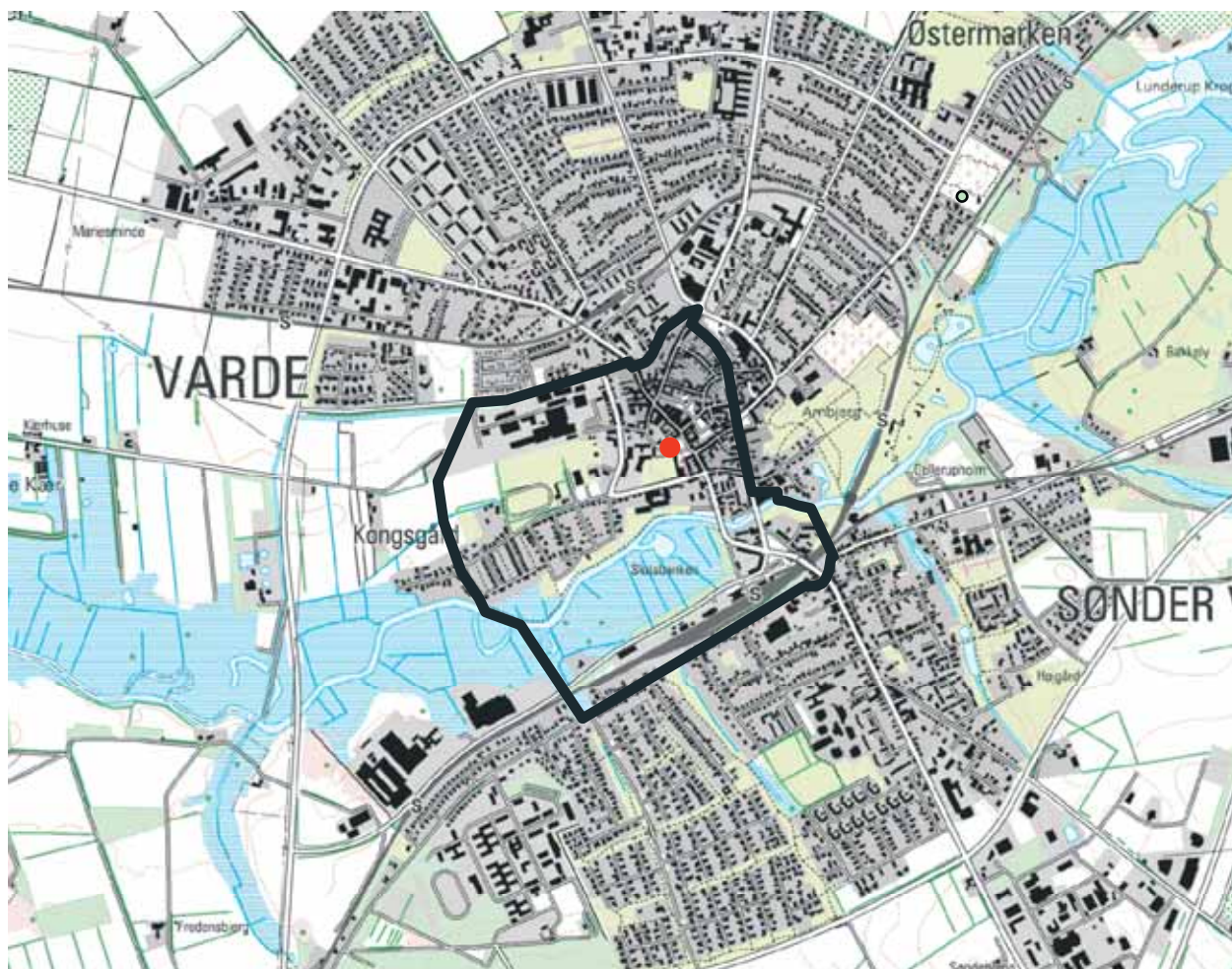
omkring kirkens område. Ligeledes er det nyere hus ved siden af, til graveren, opført i en stil, der falder lidt uden for miljøet omkring kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger forholdsvis åbent i Thorstrup landsby og grænser op til åbne arealer mod nord, vest og syd. Mod vest og syd holdes arealerne som klippede græsplæner, der giver kirkens nærmeste omgivelser et veltrimmet udseende. Mod øst ligger en samling ældre huse, som falder udmærket ind i kirkens omgivelser. Kirken markerer sig bedst i nærområdet, hvor dens dominans ikke virker truet. Man bør dog være opmærksom på, at der ikke bliver foretaget skæmmende byggerier eller beplantninger i disse områder.

Kirken og landskabet

På grund af de mange læhegn og mindre skove markerer kirken sig dårligt i det omgivende landskab. Hvor kirken kan ses, er det som oftest kun det øverste af tårnet eller spiret der er synligt. Et særligt fint kik er der dog fra Lindingbrovej stik øst fra kirken, hvor den ses for enden af den "tunnel" træerne på begge sider af vejen danner.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Varde Kirke set fra sydøst

Varde Kirkes omgivelser

Kirken

Skt. Jacobi Kirke i Varde er opført af kvadre af granit, jernal og enkelte frådsten på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Kirken er amtets største kvaderstenskirke. Ved vestenden blev der i senmiddelalderen tilføjet et tårn, der nederst er af kvadersten og derover af tegl. Tårnet er flere gange blevet ombygget, og den nuværende udformning, hvor det afsluttes af et ottesidet spir, som rejser sig mellem fire gavlspidser, inspireret af den tørninglenske type, stammer fra 1869. Kirken har været udsat for flere ødelæggende brande med efterfølgende forfald. Men i 1808-12 blev den ombygget og fik to store korsarme ved skibets østende. Korsarmene er bygget af tegl og var oprindeligt pudse. Hele kirken står nu i rå mur med undtagelse af den øverste halvdel af tårnet, der er hvidkalket. Tårn og apsis er tækket med bly, mens det øvrige af kirken er teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger på en åben plads midt i Vardes gamle bykerne. Pladsen øst for kirken er pikstensbelagt og benyttes som parkeringsplads til byen. Syd for kirken ligger den gamle kirkegård, delvist udlagt som parklignende område. Vest for kirken er der en mindre plads mellem denne og Skt. Jacobi Skole. De åbne områder omkring den store købstadskirke styrker kirkens dominans i det nære område meget.

Kirken og byen

Byens centrum med størstedelen af byens forretningsliv ligger nord og øst for kirkens område og grænser derved op til pladsen øst for kirken. På

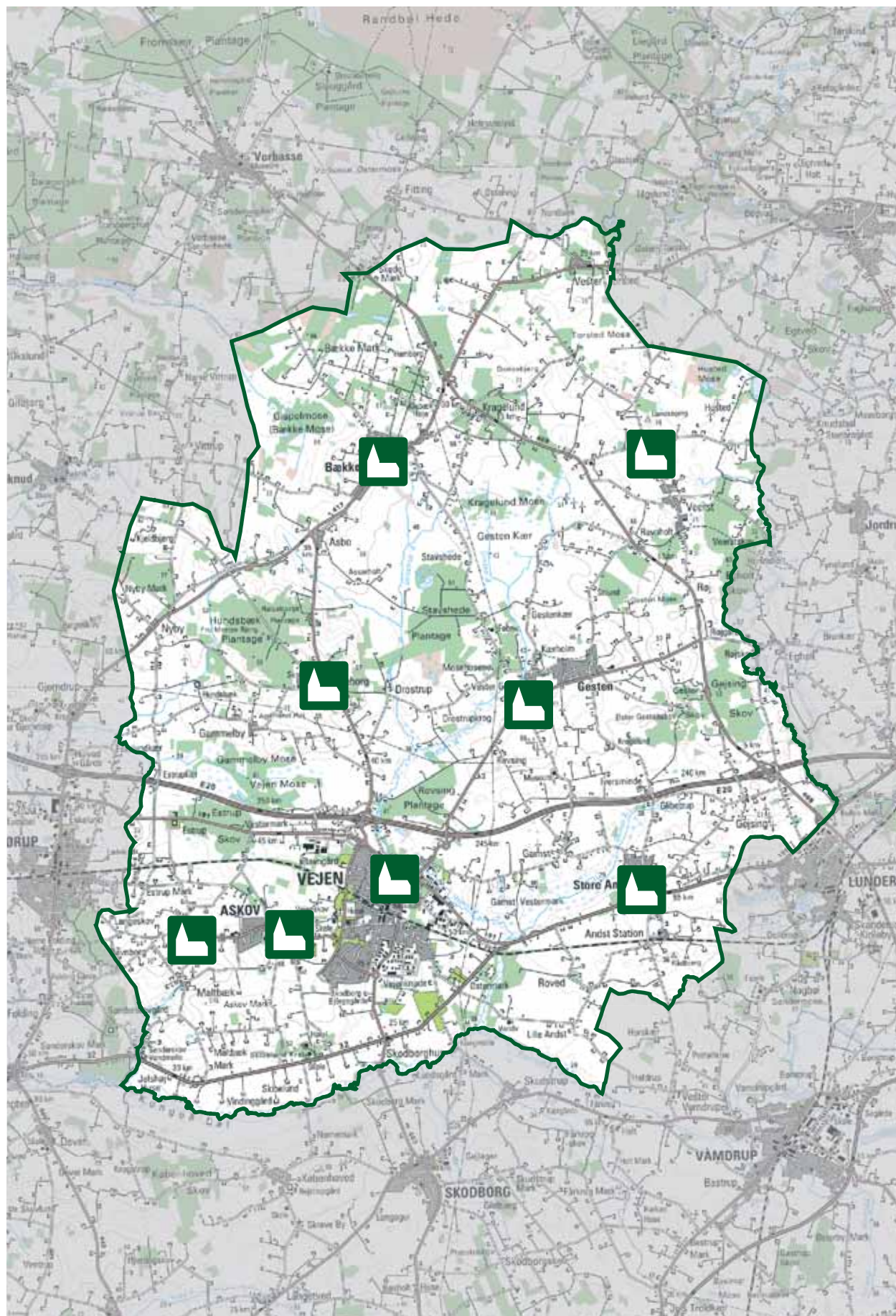

Varde Kirke set fra nordvest

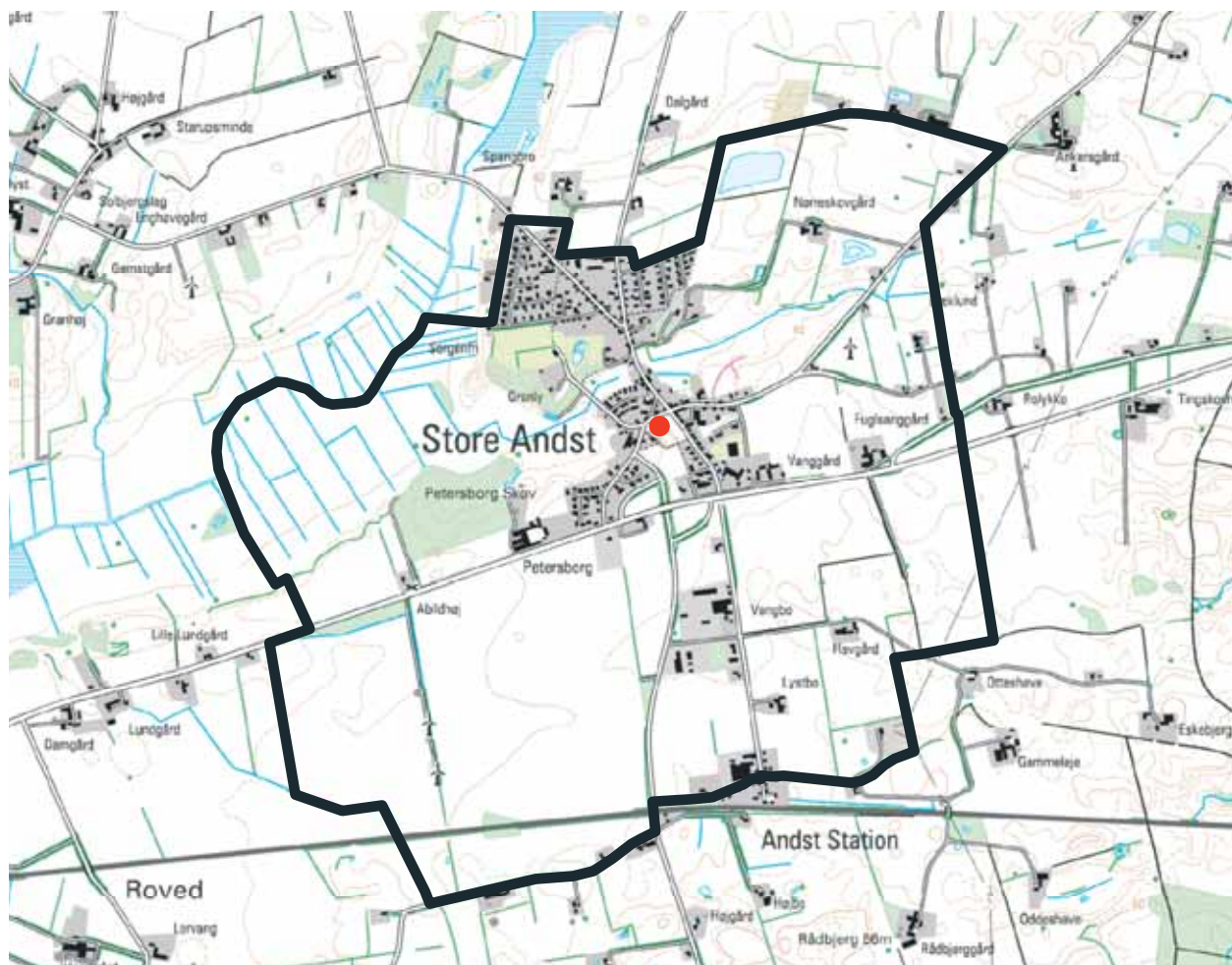
denne plads er der dog ikke forretninger med store udstillingsvinduer og udstillingsstande på fortovet, og her ville det være ønskværdigt om parkeringspladsen kunne flyttes et andet sted hen, da det ville styrke oplevelsen af kirken meget. Det vil desuden kunne give et helt andet liv til pladsen, hvis ikke den var fyldt med biler. Kirken markerer sig forholdsvis godt i byen, da det høje tårn med spir kan ses mange steder fra. Dog er kirken ikke særlig synlig fra de store kvarterer nord og øst for centrum.

Kirken og landskabet

Fra det omkringliggende landskab kan kirkens tårn og spir flere steder ses på lang afstand; f.eks. når man kommer ad E11 sydfra mod Varde eller ad E475 syd om Varde.

Andst Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

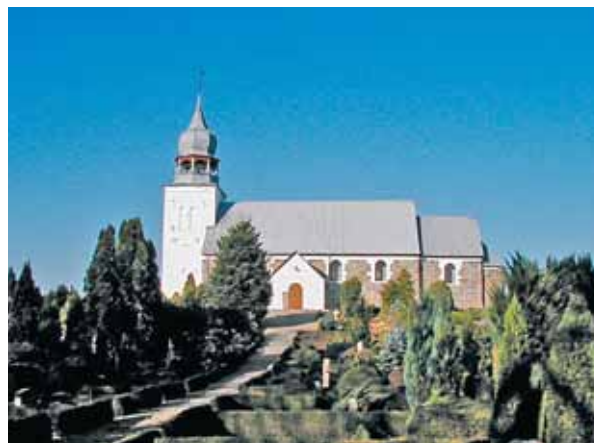
Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Andst Kirke set fra nord

Andst Kirke set fra syd

Andst Kirkes omgivelser

Kirken

Andst Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. Skibets syddør er prydet med en søjleportal med fire søjler og tympanon med billedrelief. Senere i den romanske periode blev skibet forlænget ligeledes med granitkvadre. I kirkens nordside er der bevaret fire romanske vinduer. Ud for skibets sydportal blev der i senmiddelalderen tilføjet et våbenhus af granitkvadre og munkesten. Vestmuren er nu helt ombygget og sydmuren skalmuret. I 1592 blev der ved skibets vestende opført et tårn med løgformet lanternespir efter ordre fra Frederik II. Tårnet var oprindeligt et styltetårn med arkadeåbninger mod nord, vest og syd. Åbningerne blev tilmurede i 1600- eller 1700-tallet. Tårnet og våbenhuset er hvidkalkede, og resten af kirken står i rå mur. Hele kirken er med undtagelse af våbenhuset, som er tækket med skifer, tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på en meget markant lokal højning i byen med den forholdsvis store kirkegård, som breder sig ned af højningens sider. Kirken ligger på det højeste punkt i kirkegårdens nordlige del. Kirkegården er omkranset af en kampestensmur, der mod nord og øst optager terrænforskellen mellem vejen, Vestergyden, og kirkegården. Derfor er der her over muren plantet hæk af bøg. Desuden er der i det nordvestre hjørne en række store tujaer. Vest for kirken er der en lille grusbelagt parkeringsplads med adgang til et nyere rødstens ligkapel, der også rummer lokaler til graveren. Mellem parkeringspladsen og kirkegården står der en række kastanjetræer, som om sommeren skærmer meget for kirken. En udtynding kunne afhjælpe dette. På grund af kirkens meget høje placering er der på

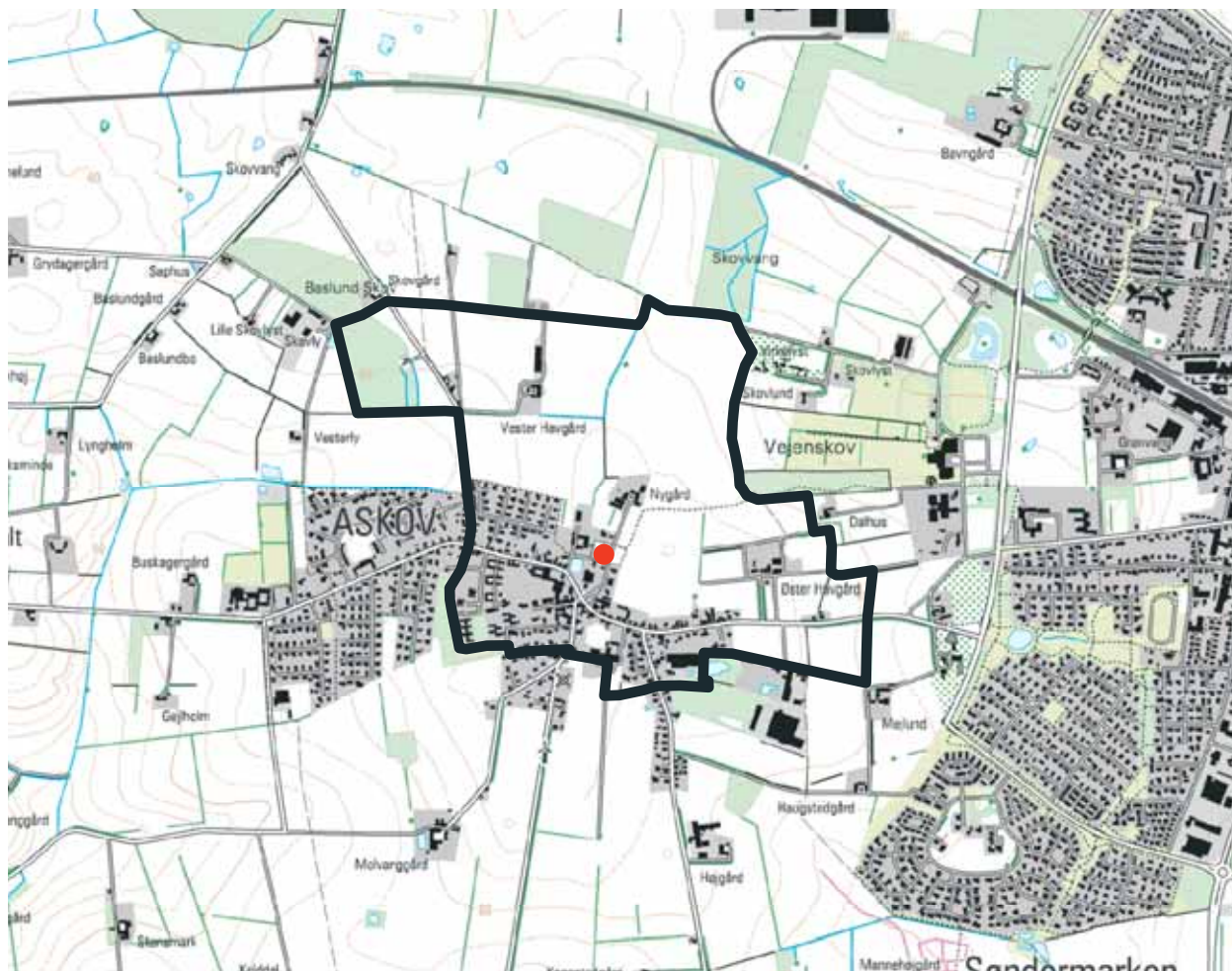
ingen måde konkurrence fra den øvrige beplantning på og omkring kirkegården. Træerne syd for kirkegården ser ikke ud til at skærme væsentlig fra områder, hvor det var ønskværdigt at kunne se kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den gamle bydel af Andst, som ligger syd for den dal, der deler den gamle og nye bydel. Ingen af byens huse grænser direkte op til kirkegården, hvilket styrker den i forvejen anseelige kirkes dominans over landsbyen. Husene varierer fra gamle til nye og underordner sig fint kirken, dog er der et hus mod nord, som i arkitektur er meget fremmed i bybilledet. Tujaerne i kirkegårdens nordvesthjørne skærmer kraftigt for en del af kirken set fra Lyngbakkevej mod vest. En fjernelse eller kraftig beskæring ville styrke oplevelsen af kirken fra denne retning. Kommer man ad Markdannersvej fra den nordlige bydel til den sydlige, ligger kirken meget flot og markant på den anden side af dalen. Her er det vigtigt ikke på nogen måde at skade dette flotte og unikke indblik. Fra andre steder i den nordlige bydel er kirken kun glimtvis synlig på grund af bebyggelsen.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig meget flot fra mange sider i det omgivende landskab og er grundet dens høje placering mange steder synlig fra stor afstand. Mod nord og nordvest ses den dog kun i ringe grad, idet landskabet her hæver sig til et endnu højere niveau end kirkens placering. Det er vigtigt at bevare den markante indsigt, der ellers er til kirken, ved ikke i de nærmere omgivelser at bygge eller beplante således, at det skæmmes eller skærmer for indsigten.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Askov Kirke set fra øst

Askov Kirkes omgivelser

Kirken

Askov Kirke er bygget i 1899-1900 efter tegninger af arkitekt Rolf Schroeder. Den er oprindeligt opført som valgmenighedskirke og blev i 1972 filialkirke til Malt Kirke indtil 1986, hvor Askov udskiltes som selvstændigt sogn. Kirken er bygget af teglsten med en arkitektur inspireret af den oldkristne kirke og er udformet som en treskibet basilika med høj apsis i øst og et tårn mod vest, nord for midteraksen. Sideskibene har små firkantede vinduer i høje blændinger, og midterskibets høj Kirkemure har hver fire gange fem rundbuede vinduer. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger i den nordøstlige del af byen. Den forholdsvis lille kirkegård er omkranset af en bøgehæk. Øst for Askov Kirkevej, der løber øst om kirken, er der en lille udvidelse af kirkegården, ligeledes omkranset af bøgehæk. Vest for kirkegården ligger en grusbelagt parkeringsplads. De to egetræer ved indgangen til kirkegården i dens sydvesthjørne bør holdes små, da de ellers vil skærme for meget for kirken. Nord for parkeringspladsen er der et nyere rødstens hus med skifertag til graveren. Bag huset ligger en plads for materialeopbevaring godt skjult fra de fleste af de områder, hvor man færdes omkring kirken.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i et villakvarter med bl.a. gamle stuehuse fra gårde, og mod vest grænser en staldlignende bygning op mod beplantningen vest for kirkens parkeringsplads. Denne bygning er ikke skæmmende for kirkens omgivelser. Et meget smukt

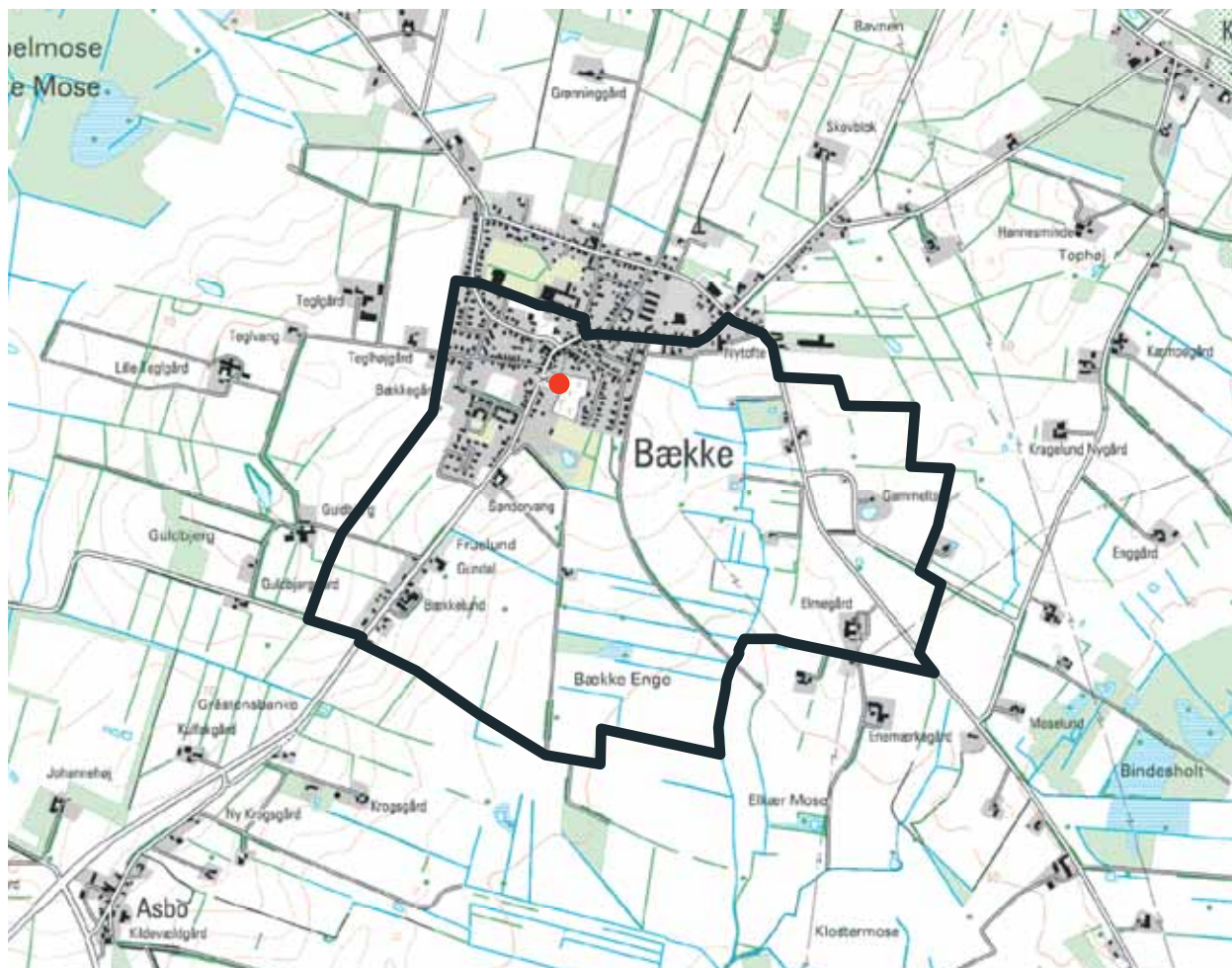
Askov Kirke set fra nordøst

miljø ved kirken dannes omkring den dam, som ligger sydvest for kirkens område. Når der ikke er blade på træerne er kirken synlig fra dammen, og det bør måske overvejes, om ikke der skulle åbnes en lille smule op, for også om sommeren at styrke kirkens dominans i nærområdet. Kirken er næsten kun synlig fra de allernærmeste omgivelser i byen, og det er derfor vigtigt at netop disse områder holdes med hensyntagen til kirken, så den bevarer sin dominans over dette område. Fra vest er det dog muligt fra Egevænget at se kirkens tårn.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig ikke meget i det omgivende landskab. Fra syd og vest er den stort set ikke synlig på grund af byen og dens bevoksning. Fra Vejenvej mellem Askov og Vejen ses kirken mellem træerne, og markerer sig derfor bedst i vinterhalvåret. Kirken er desuden synlig i de åbne områder øst for Askov samt i nordvestlig retning.

Bække Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Bække Kirke set fra sydøst

Bække Kirkes omgivelser

Kirken

Bække Kirke består af et romansk skib opført af granitkvadre og et kor fra omkring 1500 opført af marksten, granitkvadre og tegl. Koret afløser et romansk kor med apsis. Omkring 1600 blev der tilføjet et våbenhus af teglsten ud for skibets norddør. Våbenhuset var forsynet med en svungen "vælsk" gav, der dog i 1884 blev nedbrudt og genopført i en lignende stil. I gavlspejdet er der fem fladbuede højblændinger. I 1922 blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn med saddeltag. Tårnet er opført af teglsten. Skibet står i rå mur, mens resten af kirken er hvidkalket. Kor og skib er tækket med bly, og våbenhus og tårn er teglhængt.

Kirkens omgivelser

Kirken ligger i den sydlige del af byen. Kirkegården er, bortset fra det sydøstlige område, omkranset af en hvidkalket mur med afslutning for oven af røde tagtegl. Den resterende del er afgrænset af en højere, tæt beplantning. På kirkegården er der flere solitære træer ligesom der langs med kirkegårdsmuren mod vest og nord er en række træer med en vis indbyrdes afstand. Træerne er endnu ikke store, men bør heller ikke blive det, da de i så fald vil skærme for det ellers fine indblik, der er til kirken fra Søndergade vest for. Mellem Søndergade og kirkegården er der en grusbeltet parkeringsplads med nyplantet hæk langs vejen.

Kirken og landsbyen

Den vinkelformede kirkegård grænser mod nord, øst og sydvest op til byens bebyggelse, og når man passerer op ad Søndergade gennem Bække er kirken derfor kun synlig, når man kommer tæt

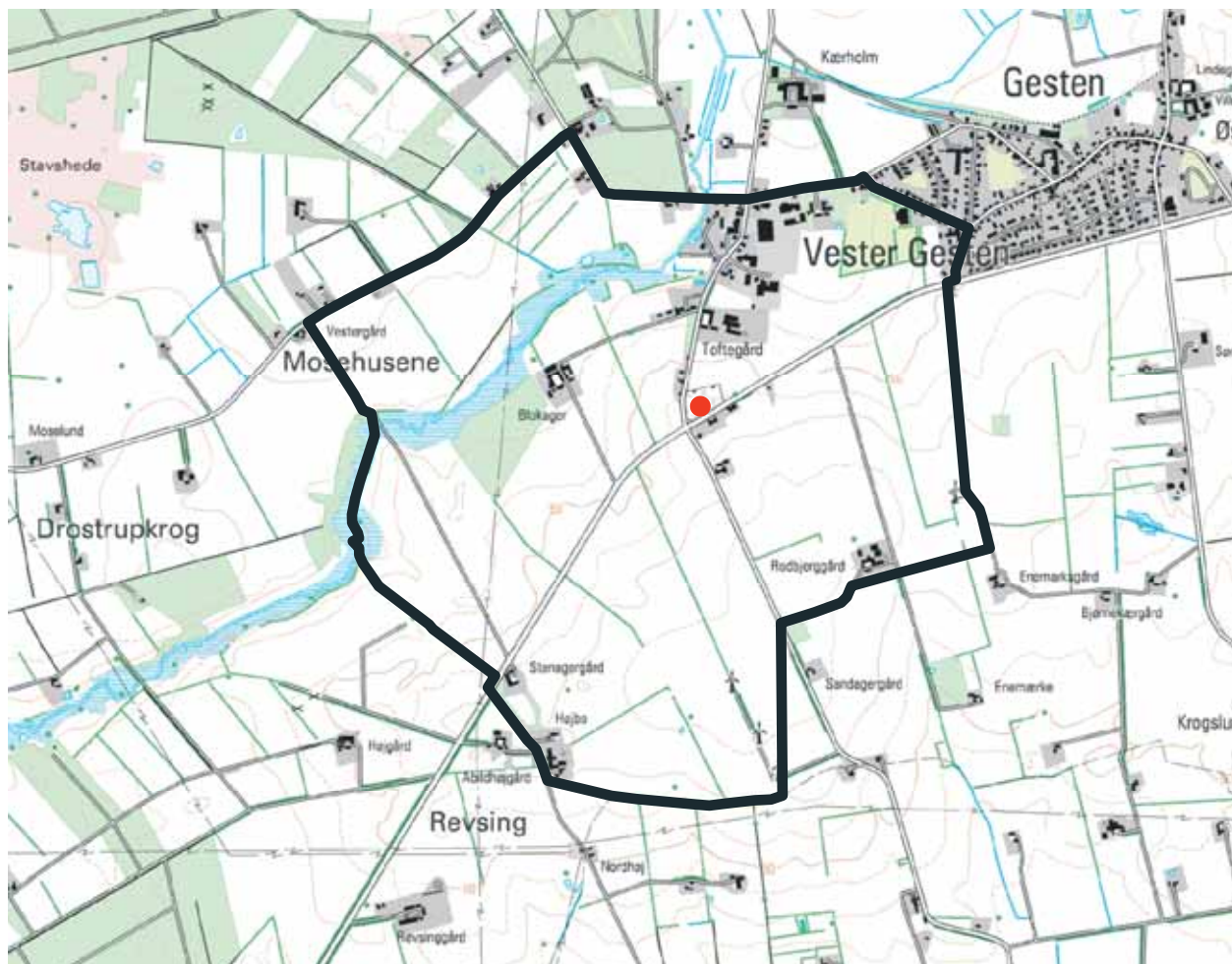

Bække Kirke set fra sydøst

forbi, idet bebyggelse og beplantning skærmer af. Kirken ligger ellers fint i forhold til sine nærmeste omgivelser, da kirkegården og parkeringspladsen udgør et forholdsvist stort areal. På den måde har kirken i dens nærområde en fin dominans. Fra de øvrige områder af byen markerer kirken sig slet ikke.

Kirken og landskabet

Kirken er i fjernomgivelserne stort set kun synlig fra de sydøstlige områder, hvor den endda også nogle steder blandt andet på grund af læhegn ikke kan ses. I det øvrige landskab markerer kirken sig overhovedet ikke, især fordi byens bebyggelse og beplantning dækker for den.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Gesten Kirke set fra sydvest

Gesten Kirkes omgivelser

Kirken

Gesten Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Senere i den romanske periode blev skibet forlænget mod vest og derefter koret mod øst. Forlængelserne er ligeledes udført i granitkvadre. Alle seks oprindelige vinduer i kirkens nordside samt østgavlen er helt eller delvist bevarede. I senmiddelalderen blev der ud for skibets syddør bygget et våbenhus af munkesten. I 1880 blev det pudset med cement og fik falske kvaderfuger. Murene er nu dækket af en rådhusvin. I 1897 blev der ved skibets vestende tilføjet et tårn af teglsten i nyromansk stil med ottesidet spir. Med undtagelse af våbenhuset står hele kirken i rå mur. Tårnet er tækket med skifer og resten af kirken med bly.

Kirkens område

Kirken ligger let hævet i terrænet. Kirkegården er omkranset af et kraftigt stendige, der mod vest over en strækning forløber hen over en høj, hvorigennem en overdækket kirkegårdslåge er placeret. Mod øst og nord samt delvist mod vest er der en række træer, mens der er helt åbent mod syd og sydvest, hvor kirken vender ud mod det åbne land. Ved det nordre dige er der et rødstens ligkapel med lokaler til graveren. Husets beskedne størrelse og arkitektoniske udtryk falder fint ind i omgivelserne og konkurrerer ikke med kirken. Syd for kirkegården, ud til Gestenvej, som fra sydvest kommer fra Vejen, er der en mindre, kileformet og grusbeltet parkeringsplads.

Kirken og nærområdet

Kirken ligger i sydenden af Vester Gesten i tilknytning til nogle enkelte huse. Ellers ligger den ud til åbent land især mod SV, men også til ubebyggede

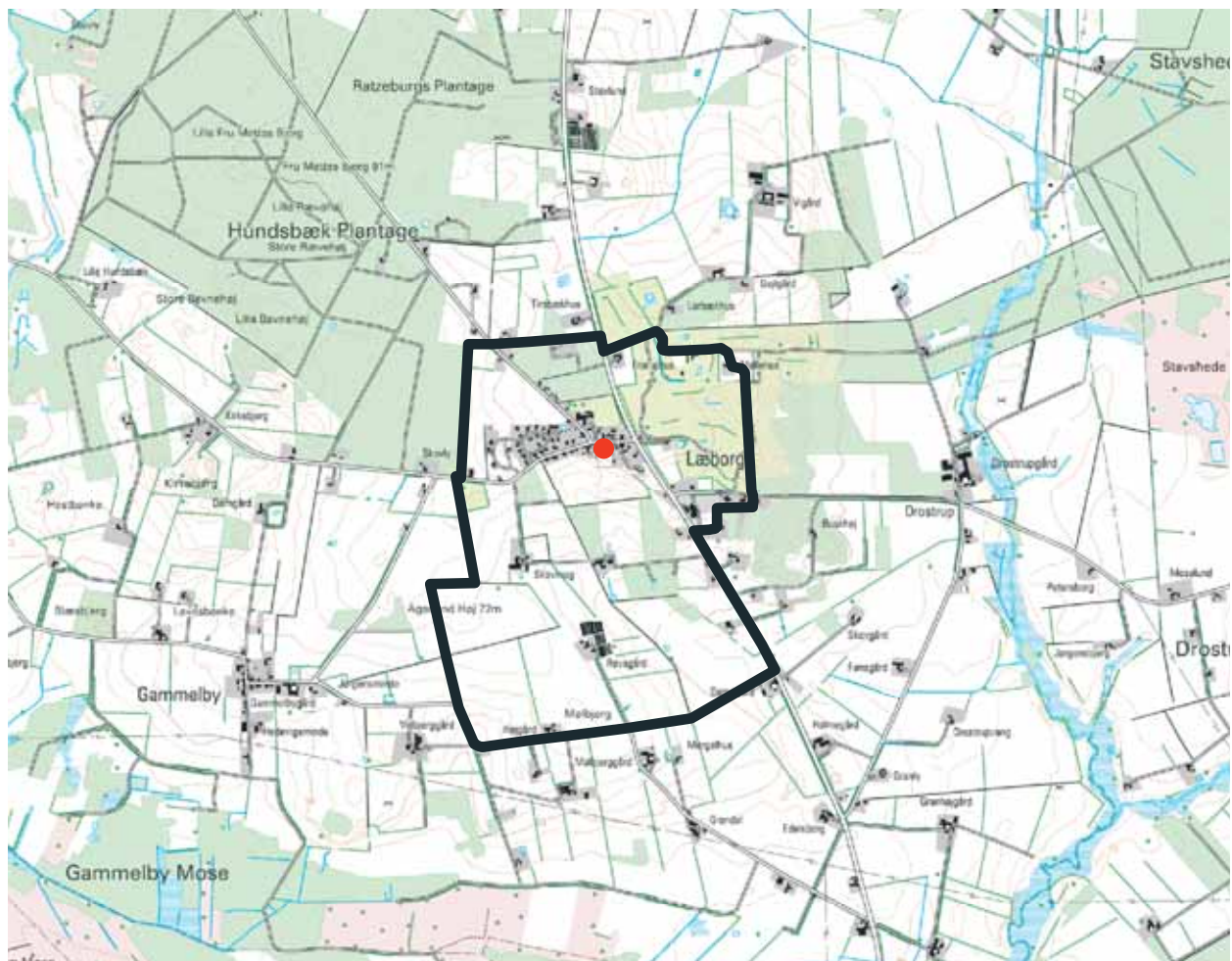
Gesten Kirke set fra nordøst

arealer mod nord og vest. Dette får kirken til at markere sig godt i det nære miljø. De åbne arealer bør af hensyn til kirken bevares åbne, også selvom træerne omkring kirkegården om sommeren skærmer en del for den. Mod øst bør man dog overveje en åbning i beplantningen for at styrke kirkens dominans i dette område.

Kirken og landskabet

Kirkens let høje placering i landskabet sydøst for Gesten Å medvirker til, at den markerer sig fra størstedelen af det omkringliggende landskab. Mange steder er det dog kun tårnet eller spiret, der er synligt på grund af læhegn og andet bevoksning. Fra Gesten og Vester Gesten er kirken ikke synlig, dog kan den glimtvis skimtes mellem huse og træer i Vester Gesten. Man bør sørge for at bevare kirkens markering over det åbne land især mod sydvest, hvor den endda kunne styrkes ved en let udtynning af beplantningen omkring kirkegården.

Læborg Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Læborg Kirke set fra syd

Læborg Kirkes omgivelser

Kirken

Læborg Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode. De romanske vinduer i nordsiden samt i apsis er bevaret. Ud for skibets norddør blev der i senmiddelalderen tilføjet et våbenhus af munkesten. Endvidere blev der mod vest bygget et tårn af munkesten, og ved samme lejlighed blev hele skibets vestende ombygget ligeledes i munkesten. Tårnet blev i 1818 reduceret med et stokværk og fik her det nuværende saddeltag. Våbenhuset og tårnet er hvidkalkede, mens resten af kirken står i rå mur. Våbenhuset samt den nordre side af tårnet er teglhængt, og det øvrige af kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger nordligt på kirkegården og højt i forhold til landskabet mod syd. Kirkegården er omkranset af et stendige mod vest, nord og øst. Mod syd er den udvidet i nyere tid med et område, som ligger markant lavere end den øvrige del af kirkegården. Her afgrænses den af en lav vold mod syd. Langs kirkegårdsafgrænsningen er der enkelte træer, men ellers er der forholdsvis åbent til kirkens omgivelser. Mod syd åbner der sig især en flot udsigt over det åbne kuperede terræn, som dog forringes lidt af elmasterne i baggrunden. Øst for den sydlige del af kirkegården er der et hvidkalket kirkegårdskontor og materielhus til gravere. Der er ikke parkeringsplads i forbindelse med kirken, men på den anden side af Læborg Kirkevej nord om kirken er der i forbindelse med skolen en asfaltbelagt parkeringsplads.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den sydlige udkant af byen og grænser derved mod syd op til det åbne landskab. Denne kontakt til landskabet bør på alle måder

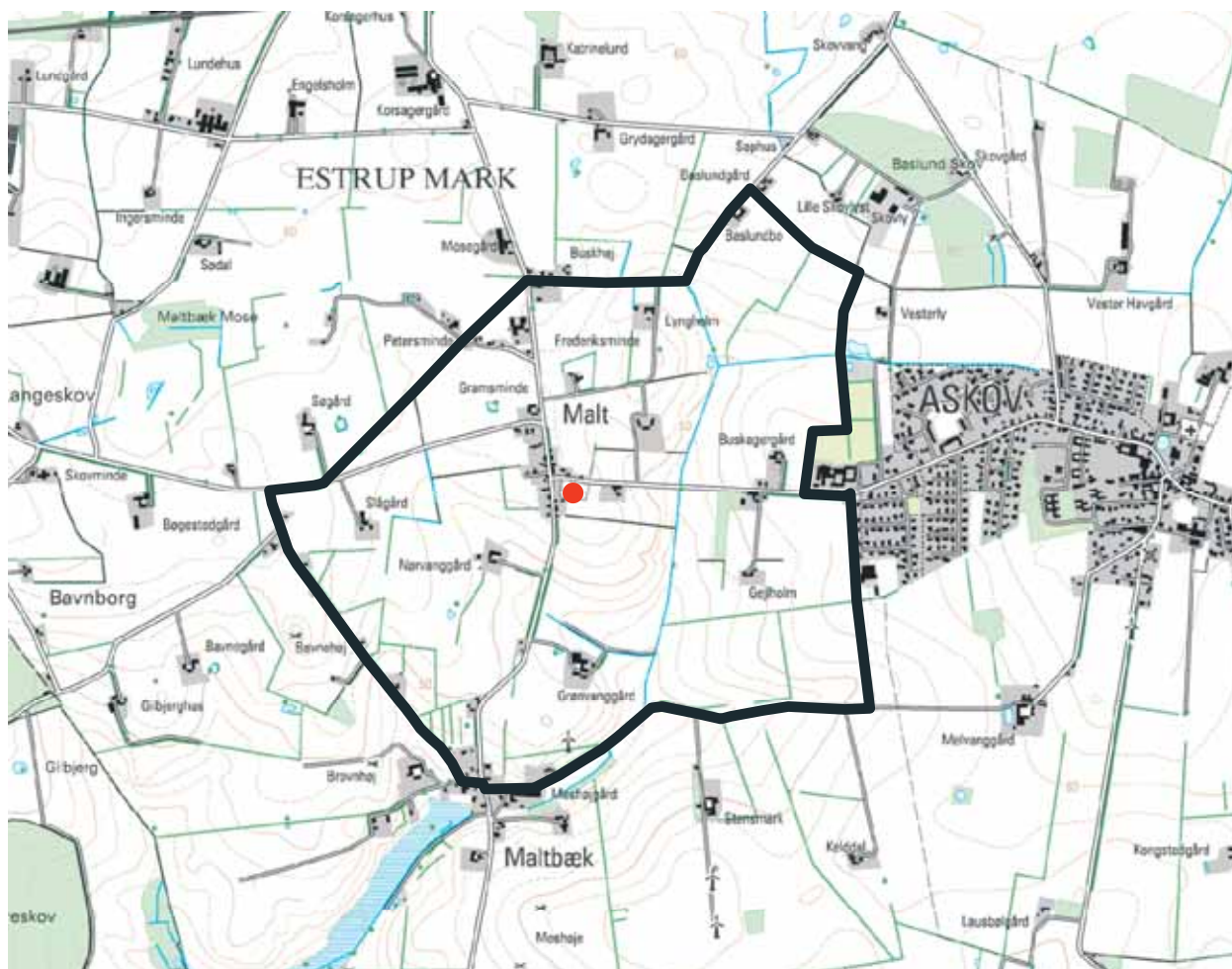

Læborg Kirke set fra nordøst

bevares. Bebyggelsen omkring kirken består af ældre huse og gårde eller stuehuse fra gårde, hvilket falder udmærket ind i kirkens omgivelser. Dog er der øst for kirken bygget et nyt stort palæagtigt hus, som i størrelse og valg af tagmateriale (lyse blåglaserede teglsten) falder helt uden for den øvrige bebyggelse. Kirken markerer sig ikke meget i byen. Kun i de nærmeste omgivelser samt om vinteren fra Læborgvej nordvest ud af byen har kirken en dominerende virkning. Den bør på alle måder bevares og om muligt styrkes. F.eks. skærmer to træer vest for skolens parkeringsplads for den ellers flotte indsigts der kunne være til kirken fra Læborgvej.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig meget lidt i det omgivende landskab, og selvom den ligger højt i forhold til landskabet mod syd, er den ikke særlig synlig fra vejene i de sydlige områder. Kun enkelte steder er det muligt at få et glimt af kirken. Skove, læhegn og beplantninger omkring gårdene skærmer for en del af indsigten. Fra vest, nord og øst markerer kirken sig stort set ikke.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Kirkebyggelinie

Malt Kirke set fra syd

Malt Kirkes omgivelser

Kirken

Malt Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. I skibets sydside er der bevaret en søjleportal med to søjler, og korgavlens samt nordsidens vinduer er alle bevarede fra romansk tid. Ved skibets vestende blev der muligvis allerede senere i den romanske periode bygget et tårn. Det blev dog i 1743 reduceret så meget i højden, at det fik fælles tag med skibet. Ud for skibets sydportal blev der i senmiddelalderen bygget et våbenhus af granitkvadre, der dog blev stærkt ombygget i slutningen af 1500-tallet og omkring 1879. I vestenden af kirken er der en tagrytter fra 1879 med et lille sadeltag, hvorpå der er et sekssidet pyramidespir. Hele kirken er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige. På indersiden af diget er der enkeltstående træer, der i størrelse ikke konkurrerer med kirken, og den fine indsigts, der er fra syd er på ingen måde unødigt hindret. Fra kirkegården er der en meget fin udsigt ud over de åbne landbrugsarealer mod syd. Vest for kirkegården er der en grus- og chaussestensbelagt parkeringsplads, der med græsplænen nord for danner en fin plads i byen foran kirken. I det sydvestlige hjørne, uden for kirkegården er der et hvidkalket hus med tegltag til graveren. Trægruppen nord for parkeringspladsen bør måske udtyndes lidt, da den efterhånden skærmer for indsigten til kirken fra nordvest.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den sydøstlige del af den lille landsby, der sort set kun består af huse på begge sider af den nordsyd-gående Jølshøjvej. Set fra kirkens

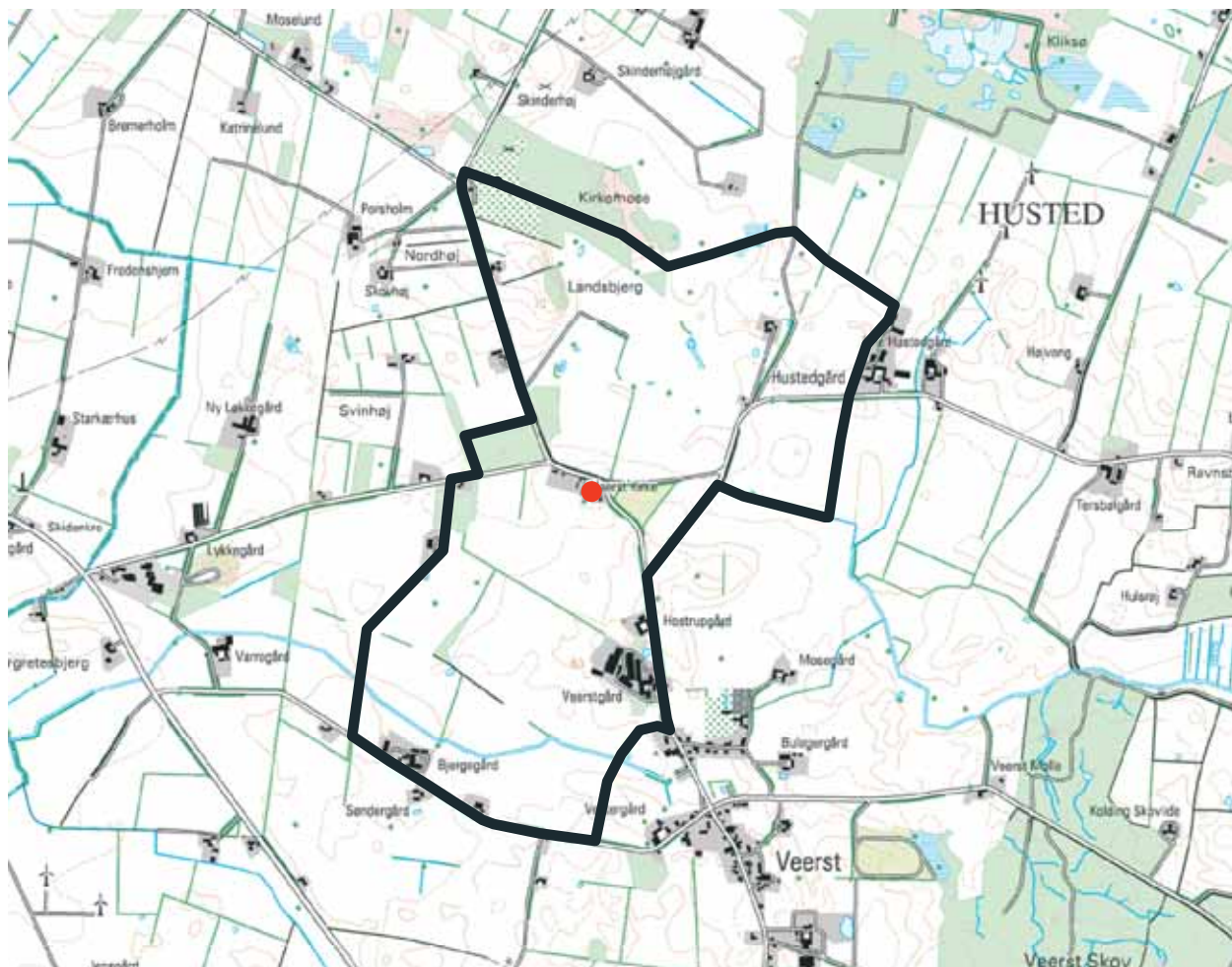

Malt Kirke set fra sydvest

parkeringsplads fornemmes byen på trods af dens ringe størrelse alligevel som en lidt større landsby. Kirkens område er omkranset af huse mod vest og nord og parkeringspladsen tillige mod syd. Huse- ne er ældre og yngre villaer, der på ingen måde tager magten fra den forholdsvis lille tårnløse kirke. Man skal blot sørge for ikke at foretage ændringer eller nybyggerier, som kan skade det fine miljø, der er om pladsen vest for kirken.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig på trods af dens ringe størrelse meget fra store områder i det omgivende landskab, hvilket især skyldes dens høje placering. Nogle steder er det dog kun spiret, som er synligt. Især i de syd- og sydøstlige områder fremtræder kirken meget markant. Fra disse retninger er det derfor vigtigt at bevare det frie udsyn til kirken og dermed dens dominans over landskabet. Nogle steder fra nord ses den ligeledes markant i landskabet. Da kirken er forholdsvis lille, bør man være opmærksom på, at selv små forandringer kan være til skade for oplevelsen af kirken. Det er ligeledes vigtigt, at der ikke på de nærmeste gårde mod syd og øst bygges elementer, der er skæmmende for udsigten fra kirken.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Veerst Kirke set fra syd

Veerst Kirkes omgivelser

Kirken

Veerst Kirke er opført i 1896 efter tegninger af arkitekt Johan Christian Fussing som afløser for en middelalderlig kirke. Den er opført af teglsten og består af kor og skib samt tårn mod vest. Kirken er prydet med profilerede tandsnitfriser mellem hjørne- og murliséner, og gavlene har stigende rundbuefriser og zinkbeklædte kamme. Tårnet afsluttes foroven med et spir, der forneden begynder som en flad pyramide, men opefter fortsætter i en ottekantet spids. Mellem lisénerne er rundbuede vinduer placeret to og to. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der nogle steder er meget bredt. Mod nord er der en række ældre træer uden for og en række yngre træer inden for diget. Om sommeren er der derfor stort set ingen indsigt til kirken fra nord og nordøst. Dette er dog acceptabelt, da der ikke er veje i den retning, og det derfor ikke er muligt for offentligheden at se kirken fra denne retning. Mod syd er der et nyplantet læhegn af blandede løvtræer, og her bør man absolut undgå at denne bevoksning bliver højere, da den ellers vil dække for den meget fine indsigt, der er til kirken fra syd. Udsigten fra kirken mod syd er desværre allerede skærmet væk. Øst for kirkegården er der en grusbeltet parkeringsplads og i dens sydlige del er der et ligkapel samt lokaler til gravene i røde sten. Husets arkitektur er enkel, men i stil lidt fremmed i forhold til kirken.

Veerst Kirke set fra sydøst

Kirken og nærområdet

Kirken ligger stort set på åbent land og smukt ved et vejsving med bevoksning mod nord; kun mod vest er der nogle enkelte huse, hvor det østligste har have, der grænser direkte op til kirkegården. Det er her ønskværdigt at haven vil blive holdt i en stand, så den ikke skæmmes kirken og kirkegården. Mod øst er der et idrætsanlæg, som er omkranset af levende hegn. Anlægget er ikke skæmmende for kirken.

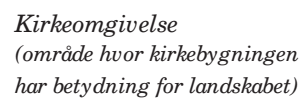
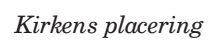
Kirken og landskabet

I landskabet markerer kirken sig flot mod de sydlige og sydvestlige retninger. Et specielt flot indblik til kirken ville man få fra Kirkevej fra syd, hvis det læhegn, som står vest for vejen ikke var der. Her burde man åbne lidt op. Fra nord markerer kirken sig kun om vinteren, da træerne langs Kirkevej nord om kirken ellers dækker for indsigten. Mod øst skærmer idrætsanlæggets beplantning for kirken, hvis spir dog på længere afstand kan ses over trækrone.

1:10.000

Kirkens placering

Vejen Kirke set fra vest

Vejen Kirkes omgivelser

Kirken

Vejen Kirke er opført i 1896 efter tegninger af arkitekt Vilhelm Ahlmann som afløser for den ældre kirke fra middelalderen. Kirken er bygget i nyromanske former af tegl med tynde kridtstensbælter og består af et tresidet afsluttet langhus med korsarme. I vestenden er der et tårn med pyramidespir. Efter en ombygning i 1921 blev skibet forlænget mod vest således, at tårnet stort set blev indbygget i skibet. I 1969-70 blev der tilføjet en mindre sidebygning både nord og syd for tårnet. I vestfacaden indgår der flere granitbilledkvadre fra den gamle kirke. Kirken står i rå mur og er tækket med skifer.

Kirkens område

Kirken ligger øst for kirkegården i den nordlige del af byen. Kirkens plads består af et græsbelædt område med enkelte birketræer. Øst for kirken er der en asfaltbelagt p-plads, og nordøst for kirken et ligkapel i røde teglsten. Parkeringspladsen er lidt kedelig og kunne trænge til et arkitektonisk løft. Kirkegården danner en vinkel og ligger på den modsatte side af Nørregade vest for kirken. Den er omkranset af et beplantet dige mod nord og syd og mod vest af en teglstensmur. Mod øst optages terrænforskellen fra Nørregade til kirkegården af et beplantet stendige. Derudover er der mod sydøst en nordsydgående teglstensmur og en østvestgående kampestensmur. Midt på den gamle del af kirkegården er der en markering af den gamle kirke. Kirkegården er i øvrigt kulturhistorisk interessant både pga. den gamle kirke, men også pga. de mange gravsten udført af kunstneren

Vejen Kirke set fra sydvest

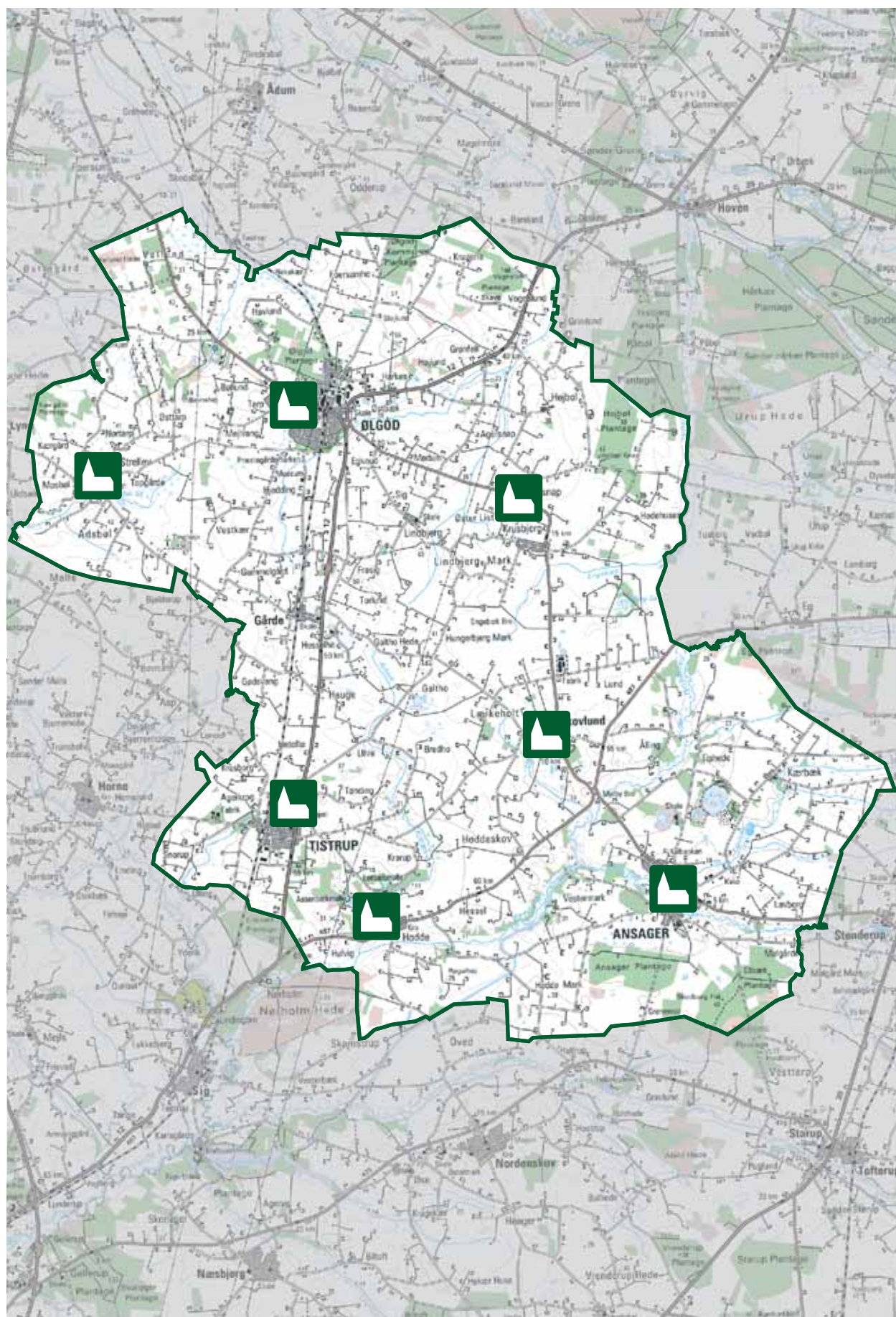
Niels Hansen Jacobsen. Der er en enkel beplantning på kirkegården, som ikke nævneværdig konkurrerer med kirken.

Kirken og byen

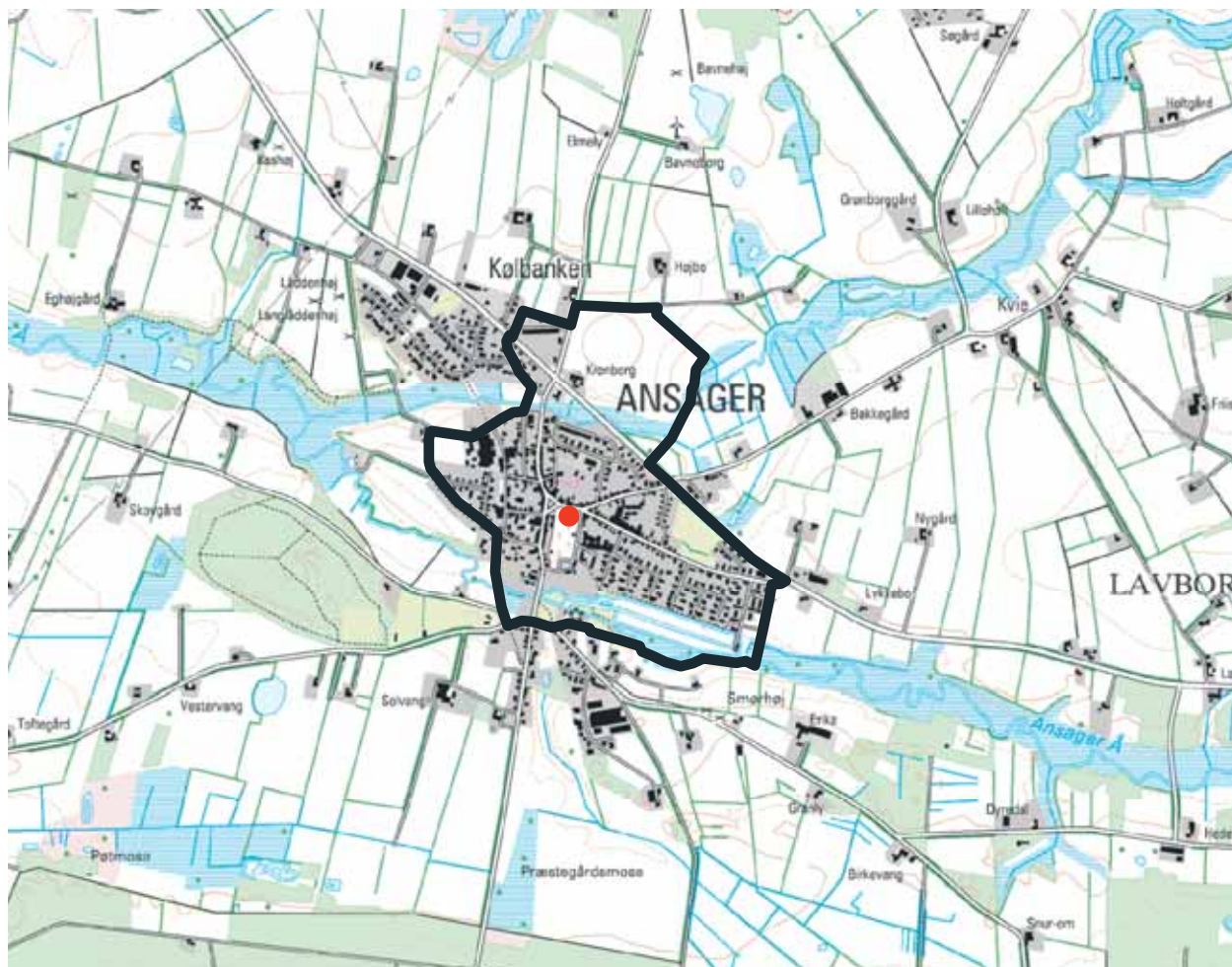
Kirken er synlig fra flere steder i byen, men mange steder fra skærmer bebyggelsen og beplantninger dog. Den ligger i et villakvarter med ældre og nye huse som naboer. Kirkens størrelse giver den en dominans i nærområdet over for de ét etages huse, som på trods af deres blandede sammensætning ikke virker skæmmende på kirken. Parkeringspladsen øst for kirken er med til at styrke denne dominans, og på samme måde er den store kirkegård vest for. Man skal være opmærksom på ikke at lave ændringer eller nybyggeri i kirkens nærhed, som kan skade oplevelsen af den.

Kirken og landskabet

Kirken er mest synlig i de nærmeste områder og glimtvis fra den nordsydgående hovedvej gennem byens østlige del. Ligeledes ses den enkelte steder fra den gamle hovedvej nord om byen.

Ansager Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Ansager Kirke set fra øst/nordøst

Ansager Kirkes omgivelser

Kirken

Ansager Kirke er opført af sand-al på en sokkel ligeledes af sand-al. Den består af kor og skib fra den romanske periode. I senmiddelalderen blev der i skibets vestende opført et tårn af munkesten. Tårnet fik i 1775 det nuværende pyramidespir med en trane på toppen. I 1889-90 blev kirken udvidet med to korsarme i skibets østre del. Ved samme lejlighed blev et formodentlig senmiddelalderligt våbenhus foran skibets syddør nedrevet. Flere partier af de romanske mure af sand-al især hjørnerne er i tidens løb blevet repareret med tegl. Tårnet, korsarmene og teglstensreparationerne er hvidkalkede og partierne med sand-al står i rå mur. Synsmæssigt fremstår disse partier som større eller mindre mørke plamager i den ellers hvidkalkede kirke. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger på en højning i forhold til den åbne plads midt i Ansager by. Den ligger nordligt på kirkegården, som mod nord og øst er afgrænset af et stendige. Mod nord er toppen af diget beplantet med hybenroser, mens det mod øst, ind mod kirkegården danner en vold. Her står der indenfor en række birketræer. Mod syd afgrænses kirkegården af en hæk. Ud mod den lille asfalterte parkeringsplads vest for kirken optages terrænforskellen af en terrassedelt kampestensmur. Herfra fortsætter kirkegårdsgrænsen som et højt stendige, der mod syd ender som en vold. Mod syd og vest er der i forbindelse med kirkegårdsgrænsen et læhegn af blandede træer, som skærmer noget for kirken. Syd for kirken, ved østre kirkegårdsdige ligger to sammenbyggede, hvidkalkede bygning-

Ansager Kirke set fra syd/sydøst

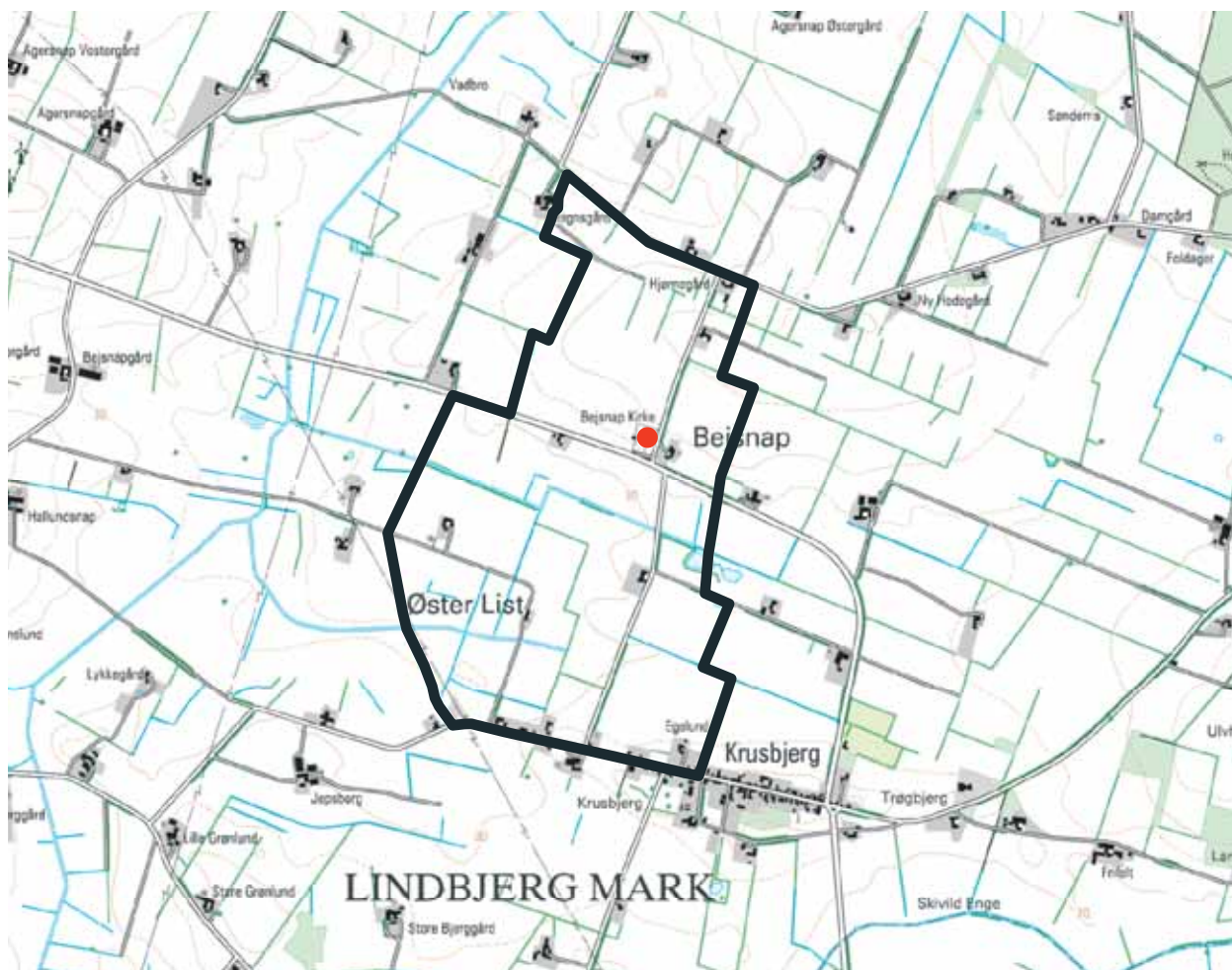
ger, hvor det ene er ligkapel og det andet er kirkegårdskontor. Bygningerne er forholdsvis diskrete og falder ind i kirkens omgivelser.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger omtrent midt i byen ved en mindre plads, hvor byens hovedgader mødes. Dens høje placering gør, at den markerer sig fint over for pladsen, der er omkranset af forskellige huse i svingende arkitektonisk kvalitet, men som samlet danner et fint miljø med kirken. Langs kirkegården er der mod nord og øst veje med hovedsagelig ældre huse, som ikke dominerer over kirken. Mod vest grænser haver op til kirkegården. Fra det øvrige af byen er kirken meget lidt synlig på trods af, at den ligger lidt hævet.

Kirken og landskabet

I landskabet omkring byen markerer kirken sig meget dårligt, hvilket bl.a. skyldes byens lave placering ved Ansager Å og Kærbæk. Kun fra enkelte steder kan man se spiret mellem eller over byens beplantning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

Kirkebyggelinie

Bejsnap Kirke set fra syd

Bejsnap Kirkes omgivelser

Kirken

Bejsnap Kirke, filialkirke til Ølgod Kirke, er opført 1892 efter tegninger af J.B. Løffler. Kirken består af kor og skib samt våbenhus ved skibets sydside. På skibets tag er der i vestenden en tagrytter til klokken. Kirken er opført af teglsten i en romansk stilart, og koret prydes af hjørneliséner og rundbuefriser. Taget er tækket med kobber.

Kirkens område

Kirken ligger højt på kirkegårdens nordlige del. Kirkegården er omkranset af bøgehæk mod vest, nord og øst. Mod syd er der en kampestensmur. På ydersiden af hækken er kirkegården desuden omsluttet af et læhegn af større og mindre træer, hvorimod der mod syd er helt åbent ud over kampestensmuren. Denne åbenhed er meget vigtig for den forholdsvis lille kirke, for at man kan fornemme kirkens relation til det åbne land. Der er en fin udsigt mod syd. Meget massivt er læhegnet mod øst, hvor der på den anden side af Grindstedvej øst for kirken ligger en gård. Mod nord er der et enkelt sted en mindre åbning mellem træerne. I læhegnet mod vest er der ligeledes en åbning i forbindelse med en rødstensbygning bygget over tre forskudte kvadrater. Bygningen indeholder ligkapel og materielhus til graveren. Syd for kirken er der en parkeringsplads i hele kirkegårdens bredde.

Kirken og landskabet

Kirken ligger på det åbne land mellem den spredte gårdbebyggelse. Den markerer sig flot fra syd, hvor der er frit udsyn til og fra kirken. Derimod skærmer læbeplantningen meget for kirken i de øvrige retninger, hvor det kun nogle steder er mu-

Bejsnap Kirke set fra sydvest

ligt at se tagrytteren mellem og over trækronerne. Om vinteren er det dog muligt at se kirken fra flere af de vestlige og nordlige retninger. Hullet i læhegnet mod vest, hvor ligkapellet står, giver kirken mulighed for at markerer sig, når man kommer ad Bejsnapvej fra vest. Det kunne være ønskeligt, at der blev åbnet lidt mere op i beplantningen mod nord og vest, idet dette vil give en mere fri ud- og indsigt til kirken over større områder i disse retninger; især når man kommer ad Grindstedvej fra nord. Mod øst vil en udtynding derimod ikke ændre meget på grund af anden beplantning i forbindelse med den østfor liggende gård.

1:10.000

● *Kirkens placering*

Hodde Kirke set fra nord

Hodde Kirkes omgivelser

Kirken

Hodde Kirke er som bygningstype meget sjælden i Danmark. Den er opført af munkesten og består af en unggotiske langhusbygning fra omkring 1300. Hvert hjørne markeres af hjørnelisener og langsiderne er på midten opdelt af endnu en lisén. Østgavlen er dekoreret med en trappefrise i lisénhøjde samt tre savskifter. I senmiddelalderen blev der i vestenden opført et tårn med saddeltag og ved syddøren et våbenhus, begge af teglsten. Hele kirken står hvidkalket og er med undtagelse af våbenhuset, som er teglhængt, tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent midt på kirkegården, som er omkranset af et stendige, der på indersiden danner en vold. Mod vest er der et læhegn af mellemstore træer, men det er muligt at se toppen af tårnet over trækroneerne. I forbindelse med det søndre dige er der mød øst en gammel stråtekt skolebygning, som nu er museum. Skolen og kirken danner sammen et meget fint miljø, der absolut er bevaringsværdigt. Syd for kirkegården er der en grusbelagt parkeringsplads og langs indkørslen dertil fintklippede græsarealer med en lille have nord for. Det hele er meget velholdt. Syd for kirkegården er der mod vest et lille rødstens hus med tegltag til graveren. Husets arkitektur er middelmådig, men dets beskedne størrelse gør, at det ikke dominerer området. Vest for kirkegården mod syd er der en mindre redskabsbygning, som stort set ikke er synlig fra parkeringspladsen og kirkegården, når der er løv på træer og buske. Der er frit udsyn over de åbne marker mod nord samt åbent udsyn til Hodde by mod syd, hvilket understreger kirkens landlige beliggenhed.

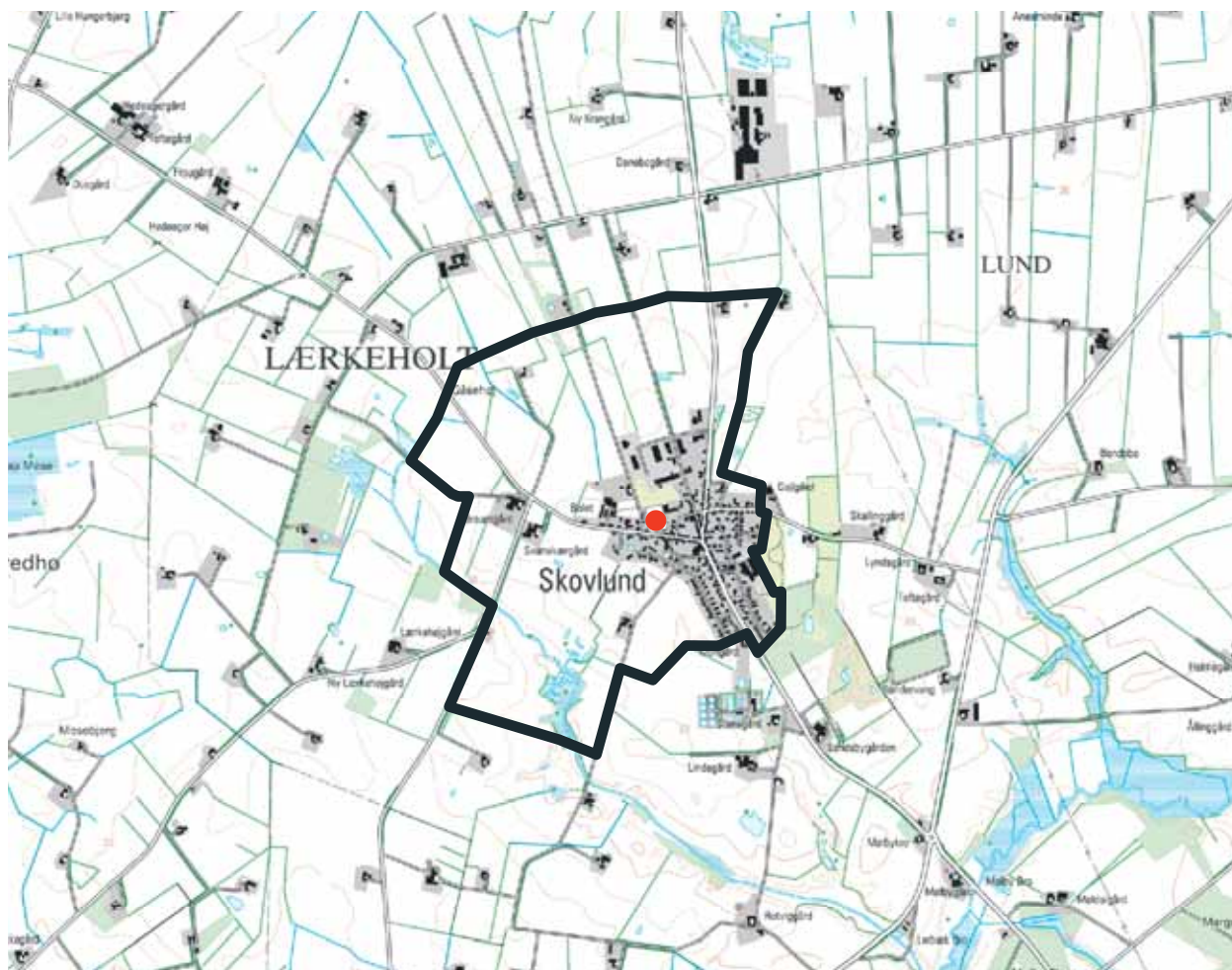
Hodde Kirke set fra sydøst

Kirken og landsbyen

Kirken er placeret lidt uden for landsbyen i nordvestlig retning. Den ligger med åbne marker til tre af siderne, og mod syd et mindre græsareal mellem kirken og byen. Sydligt på dette græsareal ligger to ladebygninger beklædt med plader. Facaderne er uskønne og forringer det ellers meget fine miljø omkring kirken. Fra byen markerer kirken sig stort set ikke på grund af bebyggelsen og beplantningen. Desuden er kirkebygningen ikke særlig høj. Nordvest for kirken ligger en mindre landejendom, der fra Letbækvej er velholdt, men set fra nord skæmmes kirken lidt af en forfalden halvtagsbygning og manglende vedligehold af nordvendte facader.

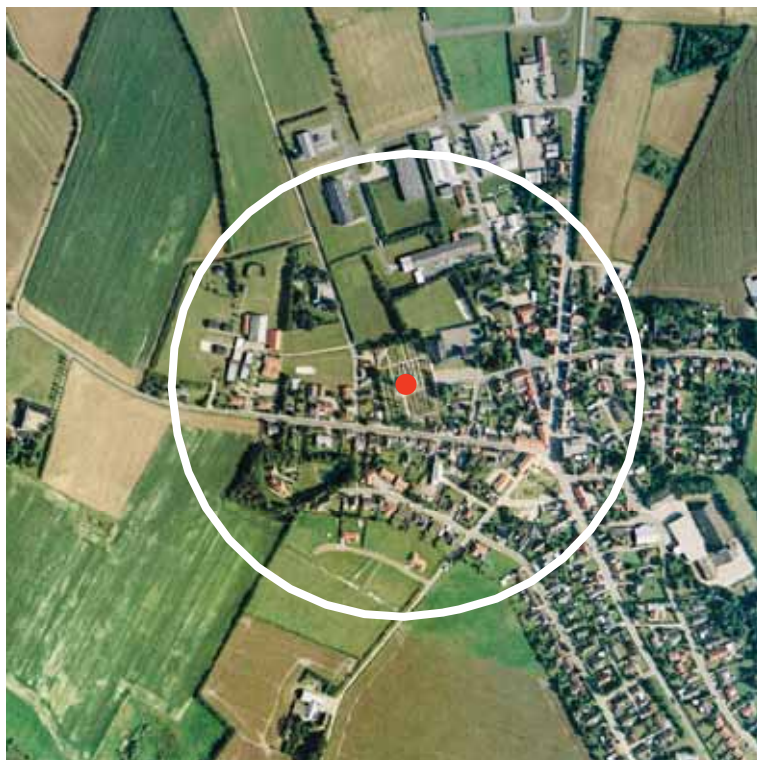
Kirken og landskabet

I det omgivende landskab markerer kirken sig mest mod vest, nord og øst, hvorimod den ikke markerer sig mod syd ud over i nærområdet på trods af, at den er placeret på en flad højning i landskabet mellem Varde Å og Kybæk. Det er vigtigt for kirkens landlige miljø med skolen, at de åbne arealer forbliver frie for bebyggelse og beplantning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Skovlund Kirke set fra vest

Skovlund Kirkes omgivelser

Kirken

Skovlund Kirke, filialkirke til Ansager Kirke, er opført i 1910 efter tegninger af arkitekterne Harald Lønborg-Jensen og Alfred Brandt. Kirken, der minder meget om Stenderup Kirke, er bygget af tegl og består af apsisformet kor samt skib med indbygget tårn med pyramidespir mod vest, og mod syd er der i flugt med skibets vestgavl et våbenhus. De arkitektoniske detaljer er romansk inspirerede. Hele kirken er hvidkalket og teglhængt.

Kirkens område

Kirken ligger midt på kirkegården, som mod syd og øst er afgrænset af en hvidkalket teglstensmur. mod nord og vest er der hæk. Rundt om kirkegården er der træer af forskellig størrelse. De skærmer delvist for kirken, men uden at den er gemt væk. Man bør dog være opmærksom på, at træerne ikke med tiden lukker for meget af. Fra den SF-stensbelagte parkeringsplads, som ligger syd for kirken under kronerne fra nogle gamle egetræer, er der en allé op til kirkens indgang. Alléen skærmer noget for kirken, men udgør samtidig et fint indgangsparti. Østligt ved den søndre kirkegårdsmur ligger et hvidkalket ligkapel med tegltag. Parkeringspladsen, kapellet og kirkegårdsmuren danner en harmonisk helhed. Dog ser højbedet ud mod vejen i parkeringspladsens østende noget pjusket ud. På kirkegården er der en del større buske og mindre træer, der dog ikke konkurrerer med den store kirke. Uden for det nordvestre hjørne af kirkegården er der et skur til graverens materiel samt materialedepot. Den afsides placering hindrer, at dette skæmmes kirkegården for meget.

Skovlund Kirke set fra sydøst

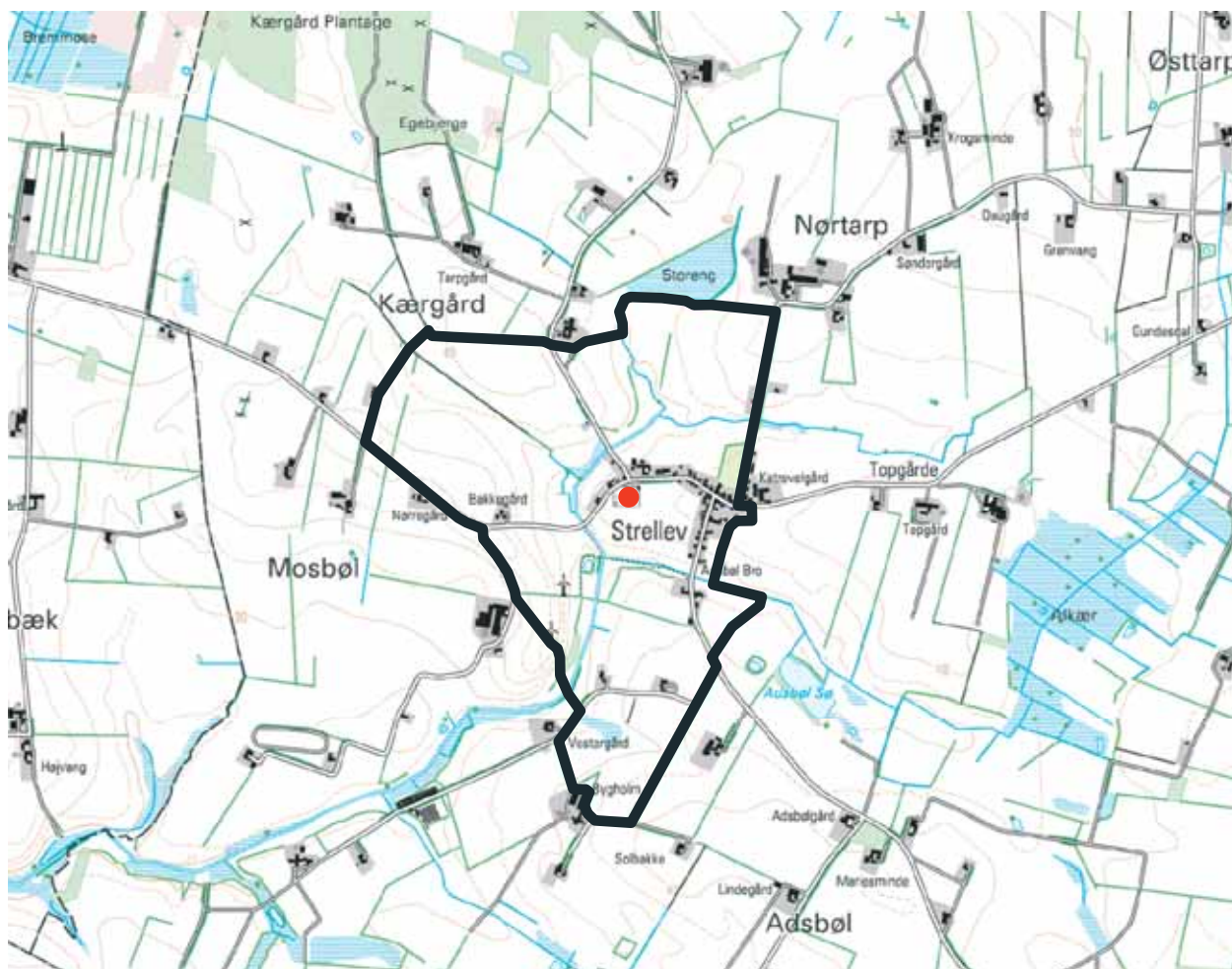
Kirken og landsbyen

Kirken ligger i den vestlige del af byen med skolen som nærmeste nabo mod øst. I de øvrige retninger er der huse og haver. Kirkegården er forholdsvis stor, og kirken virker derfor ikke indeklemmt i byen, men som nævnt må træerne omkring kirkegården ikke få for meget magt. Kirken markerer sig stor set kun i de nærmeste omgivelser, men enkelte steder er det fra længere afstand muligt at se kirken eller kirketårnet mellem husene.

Kirken og landskabet

I landskabet markerer kirkens tårn sig mod sydvest-, nordvest- og nordlig retning. I de øvrige retninger er kirken stort set ikke synlig, idet byens bebyggelse og beplantning skærmer af. Særlig godt markerer kirken sig fra den sydvestlige retning, hvor tårnet og en del af skibet kan ses både på kortere og længere afstand.

Strellev Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● *Kirkens placering*

□ *Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

○ *Kirkebyggelinie*

Strellev Kirke set fra syd

Strellev Kirkes omgivelser

Kirken

Strellev Kirke er opført af rå kamp på granitsokkel i den østlige og granitkvadre på granitsokkel i den vestlige del og består af kor og skib fra den romanske periode. I senmiddelalderen blev der mod vest bygget et tårn af munkesten. Tårnet har saddeltag. I samme periode blev der ud for skibets syddør tilføjet et våbenhus af munkesten og små kampesten. Korets østgavl blev i nyere tid ommuret, og ved samme lejlighed fik korets tag sin særegne afvalmede udformning. Hele kirken er hvidkalket. Tårnet er teglhængt, og resten af kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger lidt hævet midt på kirkegården, som er omkranset af en hæk inden for et stendige. Mod syd og øst, hvor kirkegården grænser op til det åbne land, er hækken lav, og i den øvrige del er den ca. 2 m høj. I det nordøstre hjørne, tæt ved indgangen til kirkegården fra parkeringspladsen, er der et hvidkalket dobbelthus i en enkel arkitektur, som falder godt ind i forhold til kirken og kirkegårdsportalen. Dobelthuset rummer ligkapel og materielhus til graveren. Nord for kirkegården er der en asfaltbelagt parkeringsplads, som styrker den åbenhed, der er omkring kirken. Omkring parkeringspladsen er der enkeltstående, mindre træer, som ikke skærmer for kirken. Disse træer bør holdes små.

Kirken og landsbyen

Kirken ligger syd for Lynevej i den vestlige del af den relativt lille landsby. I denne del af landsbyen ligger bebyggelsen på nordsiden af Lynevej. Kirkegården grænser op til det åbne land mod syd, og mod øst er der en mark mellem kirkegården

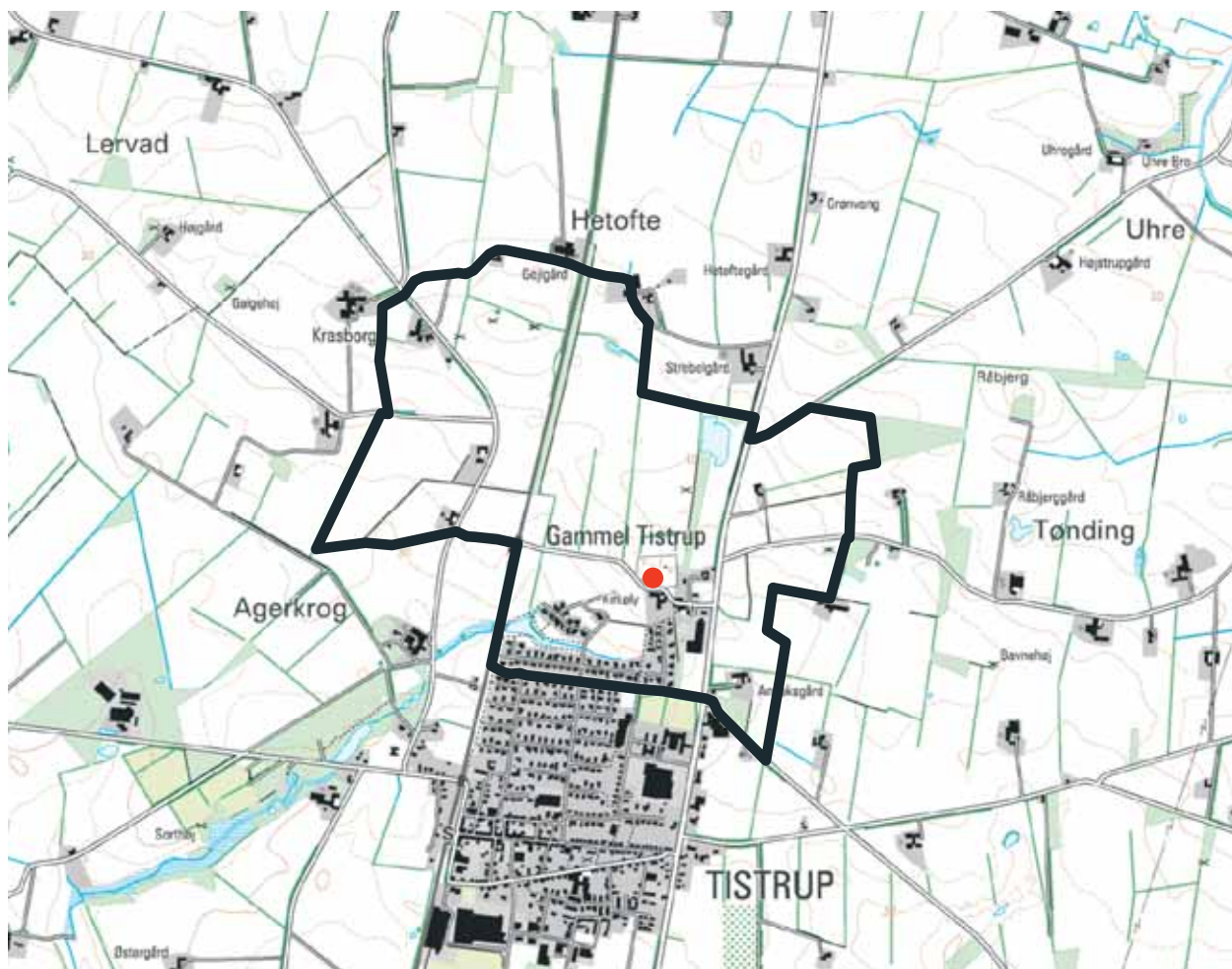
Strellev Kirke set fra sydøst

og den østlige del af byen. Disse åbne arealer bør forblive åbne, for ikke at forringe oplevelsen af kirken fra disse retninger samt for at bevare den fine udsigt, der er fra kirkegården. Bebyggelsen består af enkelte gårde og nyere villaer. Nordøst for kirken på den anden side af Lynevej ligger en særlig fin og velholdt gammel gård, som understreger kirkens tilhørsforhold til en ældre bebyggelse. Fra den østlige del af byen er kirken ikke særlig synlig fra vejene, da bebyggelsen skærmer. Generelt må kirkens nærmiljø betragtes som særdeles bevaringsværdigt med samspillet mellem det åbne land og bebyggelsen.

Kirken og landskabet

I de fjerne omgivelser markerer kirken sig særlig flot fra de sydlige områder. Fra nord og nordvest er det for det meste tårnet, der er synligt over beplantninger og bebyggelse. Generelt vurderes kirken at markere sig godt i landskabet, og kun fra de østlige områder er den dog stort set kun synlig fra nært hold. Det er især vigtigt mod sydøst, syd og sydvest at de åbne arealer holdes i en stand, så de ikke forringer kirkens markering i landskabet.

Tistrup Kirke

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

● Kirkens placering

□ Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)

○ Kirkebyggelinie

Tistrup Kirke set fra nordvest

Tistrup Kirkes omgivelser

Kirken

Tistrup Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel og består af kor og skib fra den romanske periode. Senere er skibet forlænget mod vest i tegl og i senmiddelalderen tilføjes mod vest et tårn ligeledes i tegl. Tårnet fik ved en ombygning i 1740 pyramidetag med en træne på toppen. Ved syddøren blev der i senmiddelalderen tilføjet et våbenhus, som i sin nuværende udformning stammer fra 1925. Tårnet, skibets vestforlængelse, våbenhusets gavlspejds og korets østgavl står hvidkalkede, mens det øvrige af kirken, med undtagelse af vinduesdetaljer og gesims, står i rå mur. Kor, skib og tårn er tækket med bly, mens våbenhuset er teglhængt.

Kirkens område

Kirken er placeret i den sydvestlige del af kirkegården, som ligger på en flad højning i landskabet. Kirkegården er omkranset af et stendige, der på indersiden er dannet som en vold og mod vest blot optager terrænforskellen. På grund af en læbeplantning på indersiden af diget mod vest, nord og øst er kirken næsten helt skjult i disse retninger. Mod syd er der en række opstammede birketræer, der lader kirken delvis synlig. Dog burde der nok her tyndes ud, så kirken kunne markere sig bedre i omgivelserne mod syd, som ellers danner et fint miljø med den gamle kro på den anden side af Tistrup Kirkevej syd for kirken. Delvist skjult i læbeplantningen mod vest er der et hvidkalket hus med tegltag til graveren, og midt på den østlige del af kirkegården er der et ligeledes hvidkalket ligkapel med tegltag. Disse bygninger passer både i materialevalg og udformning godt ind i kirkens omgivelser. Syd for kirkegården er der et trekantet areal udlagt som en grusbeltet parkeringsplads.

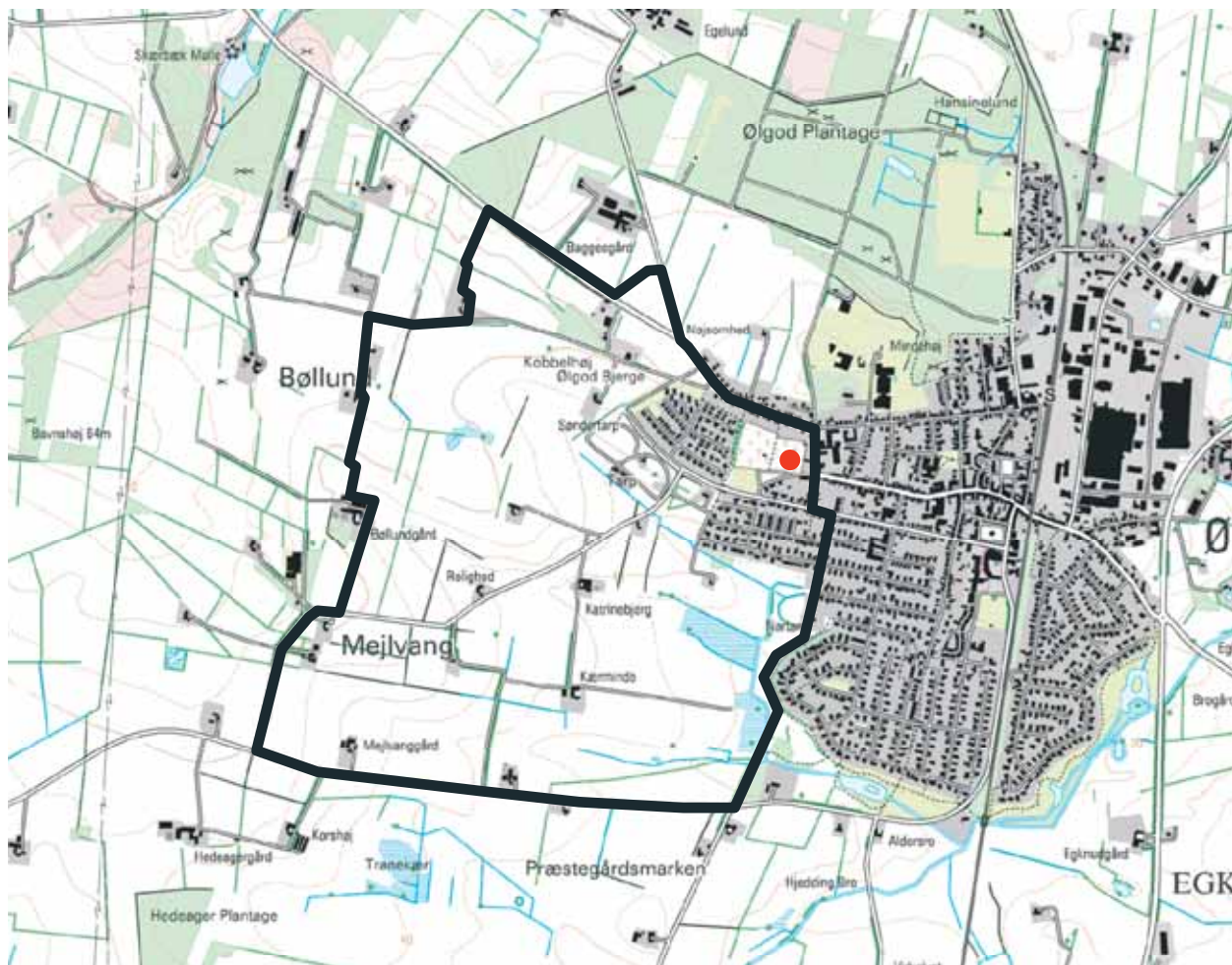
Tistrup Kirke set fra øst/sydøst

Kirken og landsbyen

Kirken ligger i Gammel Tistrup, der består af enkelte ældre huse samt kroen. Bebyggelsen ligger syd og øst for kirken, hvorimod der i de øvrige retninger er åbent land. Dette bemærkes dog ikke fra kirkegården på grund af det høje og tætte læhegn. Beplantningen omkring kirken bevirker, at den ikke har den dominans over området, den fortjener. Man bør være opmærksom på, at der ikke bliver lavet om- eller nybyggerier i kirkens nærhed, som kan skade det ellers fine gamle miljø, der er især syd og sydøst for kirken.

Kirken og landskabet

Kirken markerer sig dårligt i landskabet på grund af dens omgivende beplantning. Desuden skærmer beplantningen i den nærmeste bebyggelse samt de mange læhegn også. I nordvestlig retning er der dog et område, hvor det øverste af tårnet og spiret kan ses over trækrønerne. En delvis udtynding eller nedskæring af beplantningen vil i denne retning kunne styrke kirkens markerende virkning.

1:25.000

1:10.000

Signaturforklaring:

Kirkens placering

*Kirkeomgivelse
(område hvor kirkebygningen
har betydning for landskabet)*

Ølgod Kirke set fra sydvest

Ølgod Kirke set fra nord/nordøst

Ølgod Kirkes omgivelser

Kirken

Ølgod Kirke er opført af granitkvadre på granitsokkel som et rimelig helstøbt anlæg og består af apsis, kor og skib fra den romanske periode, sandsynligvis omkring 1200. I begyndelsen af 1500-tallet blev der tilføjet et tårn med saddeltag i skibets vestende. Tårnet er nederst opført af granitkvadre og det øvrige af munkesten. Klokkestokværket og gavlene blev fornyet i 1757. I den østlige del af skibets sydside blev der omkring 1630 opført et kapel/ tværskib som igen omkring 1760 blev nedrevet. I 1960 blev der ud for skibets syddør opført et våbenhus som erstatning for et ældre. Tårnets teglstensmurværk, våbenhuset og murpartiet hvor kapellet/ tværskibet har stået er hvidkalkede. Det øvrige står i rå mur. Hele kirken er tækket med bly.

Kirkens område

Kirken ligger omtrent på midten af den gamle kirkegård, som af to omgange er udvidet mod vest. Kirkegården er omkranset af en bøgehæk på et mindre stendige. Vest for kirken er der i den første udvidelse et nyere ligkapel i moderne arkitektur af hvide sten og glas samt tag, der buer ned mod midten. Kapellet er et interessant indslag i den nye del af kirkegården og kommer ikke i konflikt med kirken. Øst for kirken ligger kirkegårdskontoret i en rødstensbygning fra 1892. Denne bygning ligger ud til en mindre plads på hjørnet af Vestergade og Kirkegade. Her er der et par asfaltbelagte parkeringspladser. Parkeringspladsen til kirken ligger syd for kirkegården og udgør et stort asfalteret område. Mod nord og vest står der langs kirkegårdsafgrænsningen en række træer, men mod øst og syd, hvor kirken også markerer sig bedst i de nærmeste omgivelser er kirkegårdsafgrænsningen

nogenlunde fri for beplantning. De mindre træer, som står uden for den østre grænses sydende, må derfor ikke vokse sig store, da de derved vil lukke for den fine indsiget til kirken fra Vestergade. I det nordøstre hjørne af kirkegården er der et diskret, mindre, hvidkalket materielhus til gaveren.

Kirken og byen

Kirken ligger højt i forhold til omgivelserne og markerer sig derfor fint i dens nærmiljø. Dette er styrket af de større eller mindre områder uden for kirkegården mod øst og syd, og fra syd markerer kirken sig meget flot fra parkeringspladsen og Vestergade, som løber langs med. Bebyggelsen består af ældre huse mod øst og villakvarterer mod nord og vest. Fra størstedelen af byen er kirken kun enkelte steder glimtvis synlig trods dens forholdsvis høje tårn, men kan dog ses fra det meste af Vestergade fra byens centrum. Området omkring kirken må betragtes som pænt og velholdt, og det er især vigtigt at områderne sydøst, syd og sydvest holdes i en stand, så kirken vedblivende kan markerer sig flot fra disse retninger.

Kirken og landskabet

I landskabet beliggende fra sydsydvest til vest og nordvest for Ølgod markerer kirken sig meget flot. På lignende måde ses den markant 2 - 3 km syd for Ølgod fra hovedvejen Vardevej. Til gengæld er den stort set ikke synlig fra nogen af de øvrige retninger, da byen skærmer af. Kirken har uden tvivl markeret sig meget flot i store områder inden bebyggelsen bredte sig til det nuværende omfang, og det er derfor vigtigt at fastholde indsigten til kirken fra de resterende områder, hvorfra den endnu er bevaret.

Agerbæk: (Fåborg)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1776-78.
Alslev:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1999-2031.
Ansager:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1567-92.
Andst:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1992, s. 2463-2514.
Askov:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2841-45.
Bejsnap: (Ølgod)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1563-65.
Billum:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1986, s. 1073-1104.
Billund:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2292-95.
Bramminge:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3064-3101.
Brøndum:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1911-67.
Brørup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2705-34.
Bække:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1992, s. 2387-2414.
Børsmose: (Ål)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1349-50.
Darum:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 3023-62.
Farup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1996, s. 3260-3310.
Filskov:	Horskjær, Erik (red.): De Danske Kirker, bind 16, 1969, s. 80-81.
Folding:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2847-74.
Føvling:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2765-99.
Fåborg:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1751-75.
Gesing: (Brøndum)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1968-70.
Gesten:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1992, s. 2515-40.
Gredstedbro:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3253-57.
Grundtvigskirken:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 1011-12.
Grene:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2271-91.
Grimstrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1679-1708.
Grindsted:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2224-61.
Guldager:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2055-2100.

Gørding:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2969-3002.
Hejnsvig:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2334-57.
Henne:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1239-72.
Hjerting:	
Hjortlund:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1996, s. 3311-44.
Ho:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1351-82.
Hodde:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1469-91.
Holsted:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2739-60.
Horne:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1443-68.
Hostrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 2033-54.
Hovborg: (Lindknud)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2701-04.
Hunderup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3165-3208.
Hviding:	Danmarks Kirker, Tønder Amt, s.
Jænderup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1986, s. 1031-72.
Jerne:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 972-1002.
Jærnved:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3209-52.
Jøhanneskirken: (Brørup)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2735-38.
Kalvslund:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1996, s. 3345-72.
Kvaglund:	
Kvong:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1161-79.
Lindknud:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2673-2700.
Lunde:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1986, s. 1105-33.
Lydum:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1215-37.
Læborg:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2911-33.
Lønne:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1273-92.
Malt:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2803-40.
Mandø:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1999, s. 3497-3521.

Mosevrå: (Oksby)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1405-07.
Nollund: (Grindsted)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2262-65.
Nordby:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2113-45.
Næsbjerg:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1631-49.
Nørre Nebel:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1181-1214.
Obbekær:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1996, s. 3373-78.
Oksby:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1383-1404.
Ovtrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1986, s. 1135-60.
Ribe Domkirke:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1981, bd. 3-4 og 5.
Ribe Skt. Catherinæ:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1984, bd. 9-10.
Roager:	Danmarks Kirker, Tønder Amt, s.
Rovsthøje: (Grimstrup)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1709-10.
Seem:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1999, s. 3379-3438.
Skast:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1881-1910.
Skjoldbjerg: (Vorbasse)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1992, s. 2325-29.
Skovlund: (Ansager)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1593-95.
Skt. Ansgar: (Bramminge)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3102-08.
Skt. Peders: (Holsted)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2761-64.
Sneum:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1805-34.
Spandet:	Danmarks Kirker, Tønder Amt, s.
Stenderup: (Ansager)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1596-98.
Stenderup: (Føvling)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1993, s. 2800-02.
Strellev:	Horskjær, Erik (red.): De Danske Kirker, bind 15, 1969, s. 258-61.
Sædden:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2101-04.

Sønderho:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2153-2203.
Sønder Omme:	Horskjær, Erik (red.): De Danske Kirker, bind 16, 1969, s. 183-86.
Tistrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1493-1514.
Tjæreborg:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1835-80.
Torstrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1417-41.
Treenighedskirken:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 1010-11.
Urup: (Grindsted)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2266-70.
Varde: Skt. Jacobi	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 865-942.
Vejen:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2875-2910.
Vejrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 3003-22.
Verst:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1992, s. 2365-86.
Vesterhede: (Hejnsvig)	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2358-61.
Vester Nebel:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1971-97.
Vester Nykirke:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1711-1750.
Vester Starup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1989, s. 1651-77.
Vester Vedsted:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1999, s. 3439-96.
Vilslev:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1995, s. 3109-64.
Vorbasse:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1991, s. 2296-2324.
Vor Frelser:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 1003-07 og 1011.
Zions Kirke:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1985, s. 1007-09.
Ølgod:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1515-62.
Øse:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1988, s. 1601-30.
Ål:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1987, s. 1293-1348.
Årre:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1990, s. 1799-1804.
Åstrup:	Danmarks Kirker, Ribe Amt, 1994, s. 2941-68.

RIBE AMT